VUOSI-KERTOMUS

2014

SAMPO GROUP

SISÄLTÖ

3 Konserni

34 Hallinnointi

52 Hallituksen toimintakertomus

83 Riskienhallinta

155 Tilinpäätös

267 Kalenteri ja yhteystiedot

Konserni

4 **Konsernijohtajan katsaus**

6 **Vuosi 2014 lukuina**

8 **Strategia**
9 If Vahinkovakuutus
10 Mandatum Life

11 **Konsernin rakenne**

12 **Organisaatio**

13 **Liiketoiminnat**
14 If Vahinkovakuutus
15 Nordea
16 Mandatum Life

17 **Henkilöstö**
18 If Vahinkovakuutus
23 Mandatum Life

26 **Yritysvastuu**
26 If Vahinkovakuutus
31 Mandatum Life

Konsernijohtajan katsaus

Hyvä vuosi heikosta talouskasvusta huolimatta

Sampo menestyi erittäin hyvin vuonna 2014 heikosta talouskasvusta, matalista koroista ja lisääntyvästä sääntelystä huolimatta. Valitettavasti samaa ei voi sanoa koko Euroopasta.

Euroopan nykymallilla tuskin on menestysmahdollisuuksia globaalissa maailmantaloudessa. Sen viimeaikaiset näytöt eivät yksinkertaisesti vakuuta: Euroalueen työttömyysaste on keskimäärin 12 prosenttia ja nuorisotyöttömyys puolestaan noin 23 prosentissa. Kaiken huipuksi euromaat ovat viiden viime vuoden aikana kasvattaneet velkataakkaansa yli 1 000 miljardilla eurolla. Poliitikot ovat tarjonneet ongelmiin ratkaisuksi verojen korotuksia sekä sääntelyn lisäämistä. Ei ole kuitenkaan uskottavaa, että ongelmissa rypevät euromaat nousisivat jaloilleen verotusta kiristämällä.

Eurooppa on ajautunut kahtia jakautuneeseen tilanteeseen: Talouskasvu on erittäin heikkoa samaan aikaan, kun useita varallisuuseriä uhkaa yliarvostus. Euroalueen julkisen sektorin velka on kasvanut nopeasti ja valtioiden joukkovelkakirjoja on laskettu liikkeelle yhteensä jo noin 4 700 miljardin euron arvosta. Tästä määrästä yli 25:tä prosenttia noteerataan tällä hetkellä negatiivisilla koroilla. Nämä valtioiden velkapaperit on toisaalta määritelty nykyisen säännöstökehikon mukaan riskittömiksi, jolloin niitä vastaan ei finanssialan yrityksissä sitoudu pääomia. Tämä on hyvin kummallinen ja kestämätön tilanne. Meno ei voi jatkua tällaisena.

Sampo aikoo olla kannattava ja menestyä myös epätavallisina aikoina poliittisen päätöksenteon aikaansaamista toimintaympäristön haasteista huolimatta. Sampo menestyi erittäin hyvin vuonna 2014, vaikka talouskasvua tuli heikosti, korot olivat matalia ja sääntelyn määrä vain lisääntyi.

Sammon osakekurssi ylsi helmikuussa 2015 kaikkien aikojen korkeimpaan noteeraukseensa. Kyse on riskin karttamisesta. Sijoittajat suosivat erittäin matalan korkotason vallitessa turvalliseksi katsomiaan joukkolainan kaltaisia osakkeita. Sammon osake on tarjonnut sijoittajille vakaan ja ennakoitavissa olevan tuloskehityksen sekä hyvän osinkotuoton sijoitetun pääoman korkeaan tuottoon ja Sammon vahvaan markkina-asemaan perustuen.

Ifillä erinomainen vuosi

Toimintaympäristön haasteista huolimatta vahinkovakuutusliiketoimintamme ylsi kaikkien aikojen parhaaseen tulokseen ennen veroja ja historiansa parhaaseen yhdistettyyn kulusuhteeseen. Ifin tulos ennen veroja oli 931 miljoonaa euroa ja yhdistetty kulusuhde 87,7 prosenttia. Menestys perustuu Ifin jo useita vuosia hiomaan pohjoismaiseen toimintamalliin ja edelläkävijyyteen internet- ja puhelinpalvelujen kehittämisessä.

Suotuisa sää säästi kaikeksi onneksi asiakkaamme suurilta vahingoilta Pohjoismaissa vuonna 2014 ja edesauttoi siten vahinkosuhteen hyvää kehitystä. Joskus menestykseen tarvitaan myös hiukan onnea.

Ifin Topdanmark-omistus on nyt yli 30 prosenttia yhtiön osakekannasta. 320 miljoonalla eurolla hankittu omistus oli vuoden 2014 lopulla kasvanut jo 830 miljoonan euron arvoiseksi.

Nordealta osinkoa yli 500 miljoonaa euroa

Nordean neljännen kvartaalin ja koko vuoden 2014 liikevoitto olivat sen historian parhaat. Merkille pantavaa oli myös Nordean hoidossa olevan varallisuuden voimakas kasvu. Nordealle hoidettavaksi annettu varallisuus ylsi uuteen ennätykseen kasvaessaan yhteensä 262 miljardiin euroon.

Sampo on Nordean suurimpana omistajana kantanut omistajavastuuta osallistumalla aktiivisesti pankin hallitustyöskentelyyn ja tehnyt määrätietoista työtä pankin pitkäjänteiseksi kehittämiseksi. Nordean hallitus on esittänyt osingon nostamista keväällä 2015 edellisestä vuodesta 44 prosenttia.

Mandatum Life keskittyi sijoitussidonnaisiin vakuutustuotteisiin

Korkojen alentuminen entisestään ei estänyt uusien ennätyksien tekoa myöskään Mandatum Lifessa vuonna 2014: Sijoitussidonnainen maksutulo ylsi kaikkien aikojen korkeimmaksi ja oli 961 miljoonaa euroa. Lisäksi kustannusliikkeen tulos oli parempi kuin koskaan. Mandatum Lifen varainhoidon yksikön myyntiponnistelut sujuivat hyvin ja yhteistyö Danske Bankin kanssa osoittautui menestyksekkääksi. Dansken myynnin kasvu oli erityisen voimakasta vuoden 2014 lopulla.

Mandatum Lifen vakuutuskanta kasvoi vuoden aikana merkittävästi. Kasvua edisti se, että Suomi-yhtiön 1,3 miljardin euron suuruisen ryhmäeläkevakuutuskannan siirto Mandatum Lifeen toteutui vuoden 2014 lopussa.

Kaikkien aikojen korkein osinko

Sammon hallitus on esittänyt osakkeenomistajalle osinkoa jaettavaksi 1,95 euroa osakkeelta. Maksettavien osinkojen yhteismäärä on yli miljardi euroa. Kyseessä on kuudes peräkkäinen kevät, jolloin Sampo nostaa osinkoaan. Sampo on selvästi vakaata osinkotuottoa tarjoava osake.

Lopuksi haluan kiittää koko henkilöstöämme siitä, että sen ansiosta omistaja-arvon kasvattaminen on ollut mahdollista jälleen kerran. Samalla haluan esittää kiitokseni myös asiakkaillemme – joista monet ovat osakkeenomistajiamme – Sampoa kohtaan osoitetusta luottamuksesta.

Aiomme vuonna 2015 jatkaa valitsemallamme polulla ja – erityisesti – toteuttaa lupauksemme omistaja-arvon luomisesta osakkeenomistajillemme.

Kari Stadigh
Konsernijohtaja

Vuosi 2014 lukuina

Avainluvut

Sampo-konserni, 2014

Milj. €	2014	2013	Muutos-%
Tulos ennen veroja	1 759	1 668	6
Vahinkovakuutus	931	929	0
Osakkuusyhtiö (Nordea)	680	635	7
Henkivakuutus	163	153	7
Omistusyhteisö (pl. Nordea)	-12	-45	-74
Tilikauden tulos	**1 540**	**1 452**	**6**

	2014	2013	Muutos
Osakekohtainen tulos, euroa	2,75	2,59	0,16
Osakekohtainen tulos ml. käyvän arvon rahaston muutos, euroa	2,11	2,54	-0,43
Osakekohtainen substanssi, euroa	22,63	22,15	0,48
Keskimääräinen henkilöstömäärä (FTE)	6 739	6 832	-93
Konsernin vakavaraisuussuhde, %	187,4	184,4	3,0
Oman pääoman tuotto, %	10,9	13,8	-2,9

Osakkeen hinta

Sampo Oyj, 2010–2014

Osakkeen vaihto kuukausittain

Sampo Oyj, 2010–2014

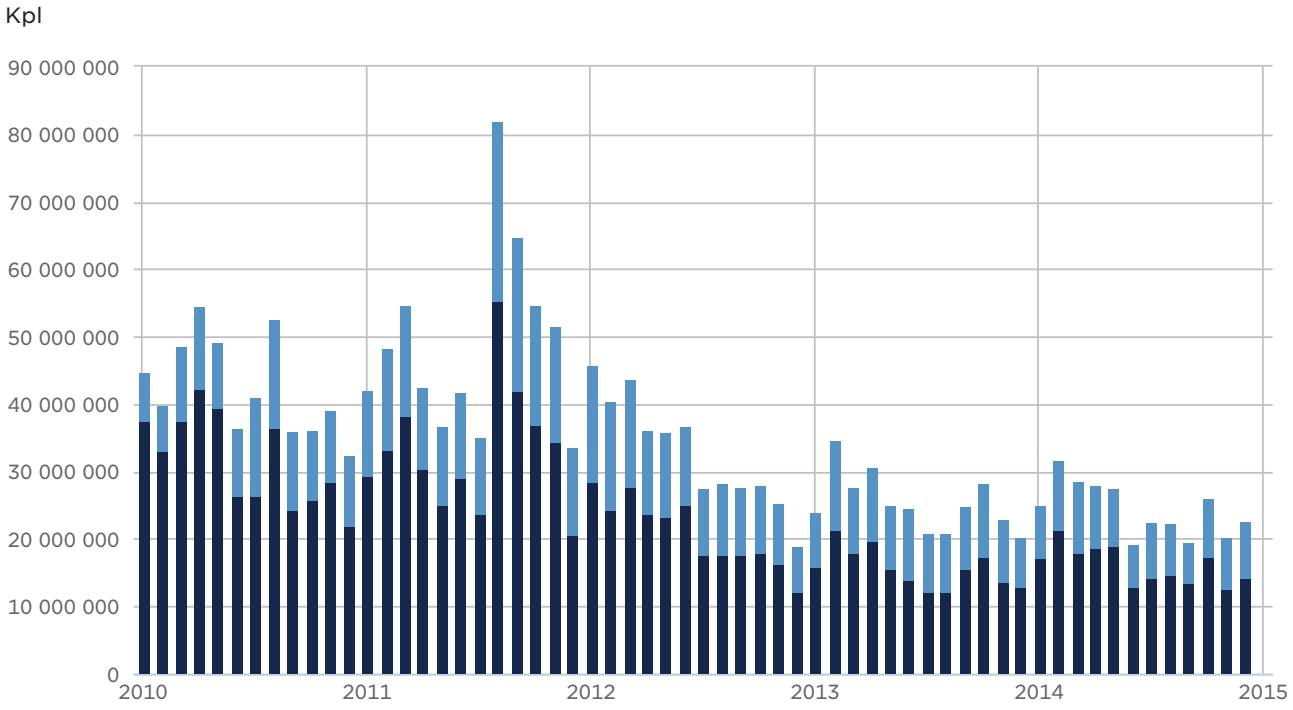

Osakkeen perustiedot

A-osake		B-osake	
Pörssi	Nasdaq Helsinki	**ISIN-koodi**	FI0009006613
Lista	OMXH Suuret yhtiöt	**Osakkeiden lukumäärä (listaamaton)**	1 200 000
Toimiala	Rahoitus	**Äänimäärä/osake**	5/osake
Listautumispäivämäärä	14.1.1988		
Kaupankäyntitunnus	SAMAS (OMX)		
Bloomberg	SAMAS FH		
Reuters	SAMAS.HE		
ISIN-koodi	FI0009003305		
Osakkeiden lukumäärä	558 800 000		
Äänimäärä/osake	1/osake		

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva omistaa kaikki B-sarjan osakkeet. B-sarjan osake voidaan osakkeenomistajan vaatimuksesta muuttaa A-sarjan osakkeeksi.

Strategia

Sampo-konserni luo omistaja-arvoa tehokkailla ja erittäin kannattavilla liiketoiminnoilla ja sijoituksilla tilanteissa, joissa tuottopotentiaalin arvioidaan olevan korkea ja riskien hallittavissa. Osakkeenomistajat hyötyvät syntyvästä arvonnoususta korkean ja vakaan osinkotuoton muodossa. Sampo Oyj jakaa edelleen tyttäriltään ja osakkuusyhtiöiltään saamansa osingot osakkeenomistajilleen.

Sampo-konsernin liiketoiminta-alueet ovat vahinko- ja henkivakuutus. Vahinkovakuutusta harjoitetaan If-brändin ja henkivakuutusta Mandatum Life -brändin alla. Konserni on myös Pohjoismaiden johtavan pankin Nordean suurin omistaja. Sammolla ei ole tiukasti määriteltyä konsernitason strategiaa, mutta sen liiketoiminta-alueille on määritelty selkeät oman pääoman tuottotavoitteisiin perustuvat strategiat.

Emoyhtiö Sampo Oyj:n A-osake on listattu Nasdaq Helsingissä. Emoyhtiö asettaa tyttärilleen taloudelliset tavoitteet. Vahinko- ja henkivakuutustoiminnoissa oman pääoman tuoton on ylitettävä 17,5 prosenttia. Lisäksi vahinkovakuutuksessa on asetettu erillinen tavoite yhdistetylle kulusuhteelle, jonka tulee alittaa 95 prosenttia jokaisena vuonna.

Taloudelliset tavoitteet 2014

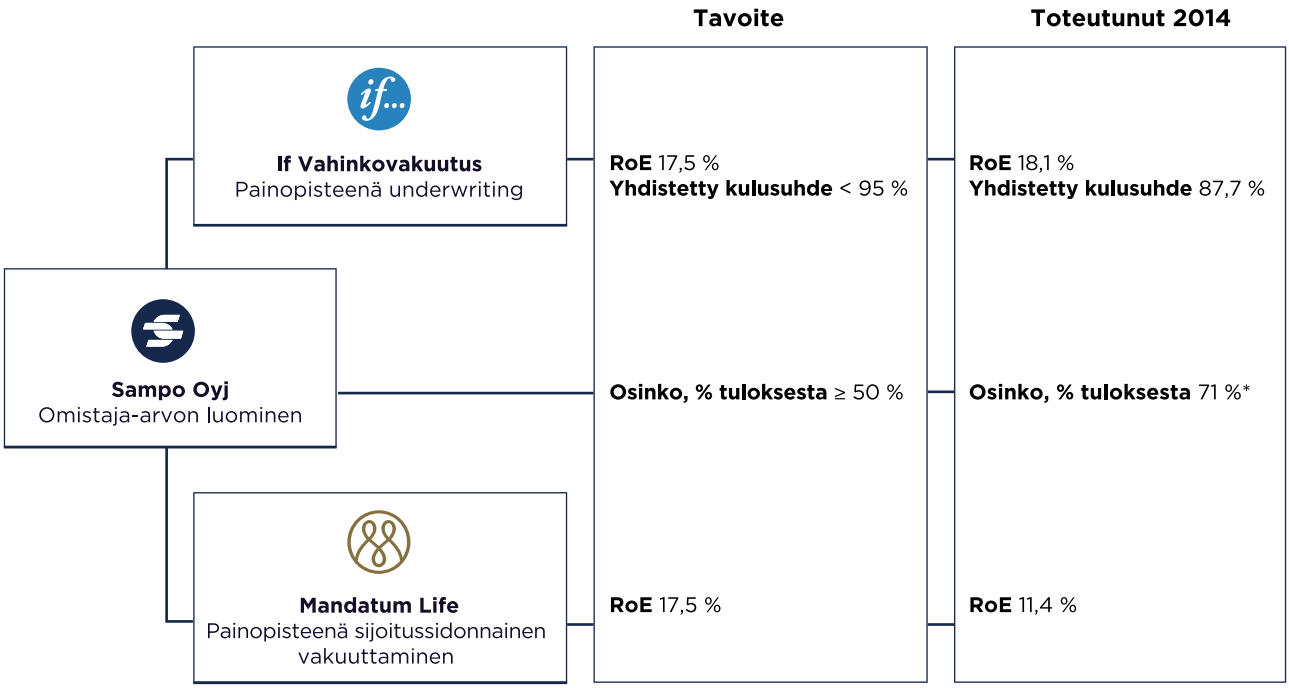

* Perustuu hallituksen ehdotukseen 11.2.2015

Voitonjakopolitiikka

Sampo Oyj, konsernin pörssinoteerattu emoyhtiö, on hyvä osingonmaksaja. Sammon tavoitteena on jakaa vähintään 50 prosenttia konsernin nettotuloksesta osinkoina. Omien osakkeiden ostoilla voidaan täydentää voitonjakoa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle vuodelta 2014 jaettavaksi 1,95 euron osakekohtaisen osingon. Ehdotettu osinko on 71 prosenttia nettotuloksesta.

If Vahinkovakuutus – turvallisuutta ja vakautta

If in visio on tarjota vakuutustuotteilla turvaa ja vakautta asiakkaiden päivittäiseen elämään ja liiketoimintaan. Pyrkimyksenä on olla asiakkaiden parhaimpana pitämä vakuutusyhtiö niin Pohjoismaissa kuin Baltiankin vakuutusmarkkinoilla. Visio heijastuu asiakaslupaukseen: ”Ole huoletta. Me autamme.”

If on Pohjoismaiden johtava vahinkovakuuttaja, jolla on yli 3,6 miljoonaa asiakasta Pohjoismaissa ja Baltiassa. If tarjoaa kattavan valikoiman vahinkovakuutusratkaisuja ja -palveluja laajalle asiakaskunnalle yksityishenkilöistä suuryrityksiin.

If toimii kaikissa Pohjoismaissa ja hyödyntää toimintansa laajuutta ja osaamistaan kaikilla toiminta-alueillaan. Yhtiön kilpailukyvyn takaava menestystekijä on toiminnan jatkuva kehittäminen. Vakuutusliiketoiminnan painopistealueena on jo yli vuosikymmenen ollut kilpailijoita parempi riskien arviointi ja hinnoittelu, ja tämän myötä parhaan tuotevalikoiman tarjoaminen asiakkaille.

If in liiketoiminta Pohjoismaissa on jaettu asiakaskunnan mukaisiin liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi Baltia muodostaa erillisen liiketoiminta-alueen, joka kattaa kaikki kolme Baltian maata.

- **Henkilöasiakkaat** on If in suurin liiketoiminta-alue. If illä on yli kolme miljoonaa henkilöasiakasta, ja se on markkinajohtaja Pohjoismaissa.
- If in **Yritysasiakkaat**-liiketoiminta-alue on Pohjoismaiden suurin yritysvakuutusten tarjoaja, ja sillä on yli 350 000 asiakasta. Liiketoiminta-alueen osuus If in vakuutusmaksutulosta on lähes kolmannes. Yritysasiakkaiksi lasketaan yritykset, jotka työllistävät maksimissaan 500 henkilöä.
- **Suurasiakkaat** -liiketoiminta-alue on Pohjoismaiden johtava suuryritysten vakuuttaja, jolla on noin 1 300 asiakasta. Asiakkaita ovat yritykset, joiden liikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa ja jotka työllistävät yli 500 henkilöä.
- **Baltia**-liiketoiminta-alue tarjoaa vahinkovakuutuksia sekä henkilö- että yritysasiakkaille. If on Baltian alueen toiseksi suurin vahinkovakuuttaja, ja asiakkaita liiketoiminta-alueella on noin 300 000.

Ollakseen visionsa mukaisesti asiakkaiden keskuudessa parhaimpana pidetty vakuutusyhtiö, If toteuttaa kolmeen päätavoitteeseen perustuvaa strategiaa:

- **Tyytyväisimmät asiakkaat ja keskittyminen arvon luomiseen asiakkaille**
  Tämän tavoitteen saavuttamiseksi If illä on oltava kattavin ymmärrys asiakkaiden vakuutustarpeista, ja vastaavasti paras kyky arvioida ja hinnoitella riskejä. If pyrkii olemaan toimialansa palvelukeskeisin yhtiö ja kehittää jatkuvasti digitaalisia palveluitaan.
- **Euroopan asiantuntevimmat ja innovatiivisimmat vakuutusalan osaajat**
  If kehittää jatkuvasti riskien arviointi- ja hinnoitteluprosessejaan niin kutsutun ”Best in Risk” -konseptin mukaisesti. Tämä tarkoittaa riskienhallinnan kokonaisvaltaista ymmärtämistä organisaation kaikilla tasoilla.
- **Vakaa kannattavuus erinomaisen riskien arvioinnin ja hinnoittelun sekä operatiivisen tehokkuuden kautta**
  Ydinliiketoiminnan kannattavuus saavutetaan riskien oikean arvioinnin ja hinnoittelun kautta. Myös jatkuva pyrkimys kustannustehokkuuteen, riskitasapainotettu sijoitusstrategia ja luottokelpoisuus myötävaikuttavat omalta osaltaan vahvan ja vakaan kannattavuuden saavuttamiseen.

If in taloudelliset tavoitteet ovat vähintään 17,5 prosentin oman pääoman tuottoaste (RoE) ja enintään 95 prosentin yhdistetty kulusuhde.

Mandatum Life – rahan ja hengen asiantuntija

Mandatum Life on johtava henkilöriskien turvaaja ja arvostettu asiakasvarojen hoitaja Suomessa ja Baltiassa. Mandatum Life tarjoaa asiakkailleen kattavat palvelut, joihin kuuluvat räätälöidyt sijoitussidonnaiset vakuutukset ja varainhoito, yksityisasiakkaiden henkilöriskivakuutukset, yritysten eläke- ja palkitsemispalvelut sekä niihin liittyvä konsultointi.

Mandatum Lifen uusmyynnin pääpaino on sijoitussidonnaisissa säästötuotteissa sekä ryhmäeläkevakuutuksissa ja henkilöriskejä turvaavissa riskivakuutuksissa. Näiden osalta Mandatum Lifella on Suomessa kolme myyntikanavaa: omat yritysmyyntiin erikoistuneet myyntiryhmät, varakkaaseen asiakaskuntaan keskittyneet varainhoitajat sekä Danske Bankin jakeluverkosto. Neljäs myyntikanava on asiakaspalvelu, jonka tehtävänä on vastata erityisesti olemassa olevalle asiakaskannalle tarjottavista lisäpalveluista.

Mandatum Life on tarjonnut omia varainhoidon palveluita vuodesta 2008. Varainhoidon toiminta on keskittynyt pääosin varakkaaseen asiakaskuntaan, mutta varainhoidon hallinnoima kattava valikoima sijoituskoreja on tarjolla sijoitussidonnaisten eläkevakuutusten kautta myös laajalle joukolle henkilöasiakkaita. Instituutiot ovat keskeinen osa varainhoitopalveluiden asiakaskuntaa. Mandatum Life aloitti rahastoliiketoiminnan erityisesti instituutioasiakkaiden tarpeisiin.

Mandatum Life -konsernin emoyhtiö on Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, jonka tytäryhtiöitä ovat vuonna 2014 tehdyn yhtiörakenteen muutoksen myötä Mandatum Life Palvelut Oy, Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy, Mandatum Life Fund Management S.A. sekä Innova Palvelut Oy ja Baltian toiminnot, jotka jatkavat toimintaansa aikaisempaan tapaan. Osana yhtiörakenteen muutosta Mandatum Life laajensi varainhoidon palveluitaan.

Mandatum Life palvelee henkilöasiakkaitaan pääosin Danske Bankin jakelukanavan avulla. Yhteistyö Danske Bankin kanssa on ollut menestyksellistä jo useiden vuosien ajan.

Yritysten ja yrittäjien vakuuttaminen vahva painopistealue

Mandatum Lifen tavoitteena on säilyttää asemansa Suomen suurimpana henkivakuuttajana yritysasiakassegmentissä. Mandatum Life arvioi, että suomalaisten tarve varautua eläkeajan toimeentuloon sekä henkilöriskeihin on edelleen kasvussa. Yhtiö uskookin, että yritysten ottamien ryhmäeläkevakuutusten rooli lakisääteisen työeläkkeen täydentäjänä on jatkossa entistä merkittävämpi. Myös erilaiset yritysten henkilöstölle suunnatut palvelut, kuten palkkiorahastoiksi kutsutut henkilöstörahastot, ovat keskeinen osa Mandatum Lifen yrityksille kohdistettuja palveluita.

Mandatum Life lopetti kiinteän laskuperustekoron omaavien sopimusten aktiivisen myynnin yli kymmenen vuotta sitten. Päätöksen taustalla oli aleneva korkotaso sekä epävarmuus pitkien korkotakuiden aiheuttamista pääomavaateista. Solvenssi II:n lopullisen muodon selvittyä epävarmuus pääomavaateiden osalta on poistunut. Tämä antaa yhtiölle jatkossa mahdollisuuden arvioida myös uusien laskuperustekorollisten sopimusten myöntämistä, jos sopimusehdot mahdollistavat pääomavaateisiin nähden riittävän tuoton sekä omistajalle että vakuutuksenottajille.

Vuoden 2014 lopussa Suomi-yhtiöstä siirtynyt ryhmäeläkevakuutuskanta vahvistaa Mandatum Lifen asemaa yritysten henkivakuuttajana. Suomi-yhtiön ryhmäeläkekanta käsittää noin 2 300 vakuutusta ja 34 000 vakuutettua. Olemassa olevan korkean laskuperustekorollisen vakuutuskannan osalta strategia on ennallaan ja kannan alenevaa trendiä pyritään vauhdittamaan. Solvenssi II:n siirtymäsäännökset yhdessä tämän vakuutuskannan alenevan trendin kanssa mahdollistavat yhtiölle tehokkaan pääomahallinnan tulevaisuudessa.

Mandatum Lifen tulos muodostuu kolmesta osa-alueesta: sijoitustoiminnan, riskiliikkeen ja kustannusliikkeen tuloksista. Sijoitustoiminnassa Mandatum Lifen strategiana on pitää yhtiö riittävän vakavaraisena taseen markkinariskeihin nähden, mikä mahdollistaa pitkällä aikavälillä laskuperustekorkoisen vastuuvelan tuottovaadetta korkeamman tuoton tavoittelemisen. Kustannus- ja riskiliikkeen tuloksien

osalta yhtiö tavoittelee kasvua sekä toimintaa tehostamalla että volyymejä kasvattamalla. Yhtiön taloudelliseksi tavoitteeksi on asetettu vähintään 17,5 prosentin oman pääoman tuotto (RoE).

Konsernin rakenne

31.12.2014

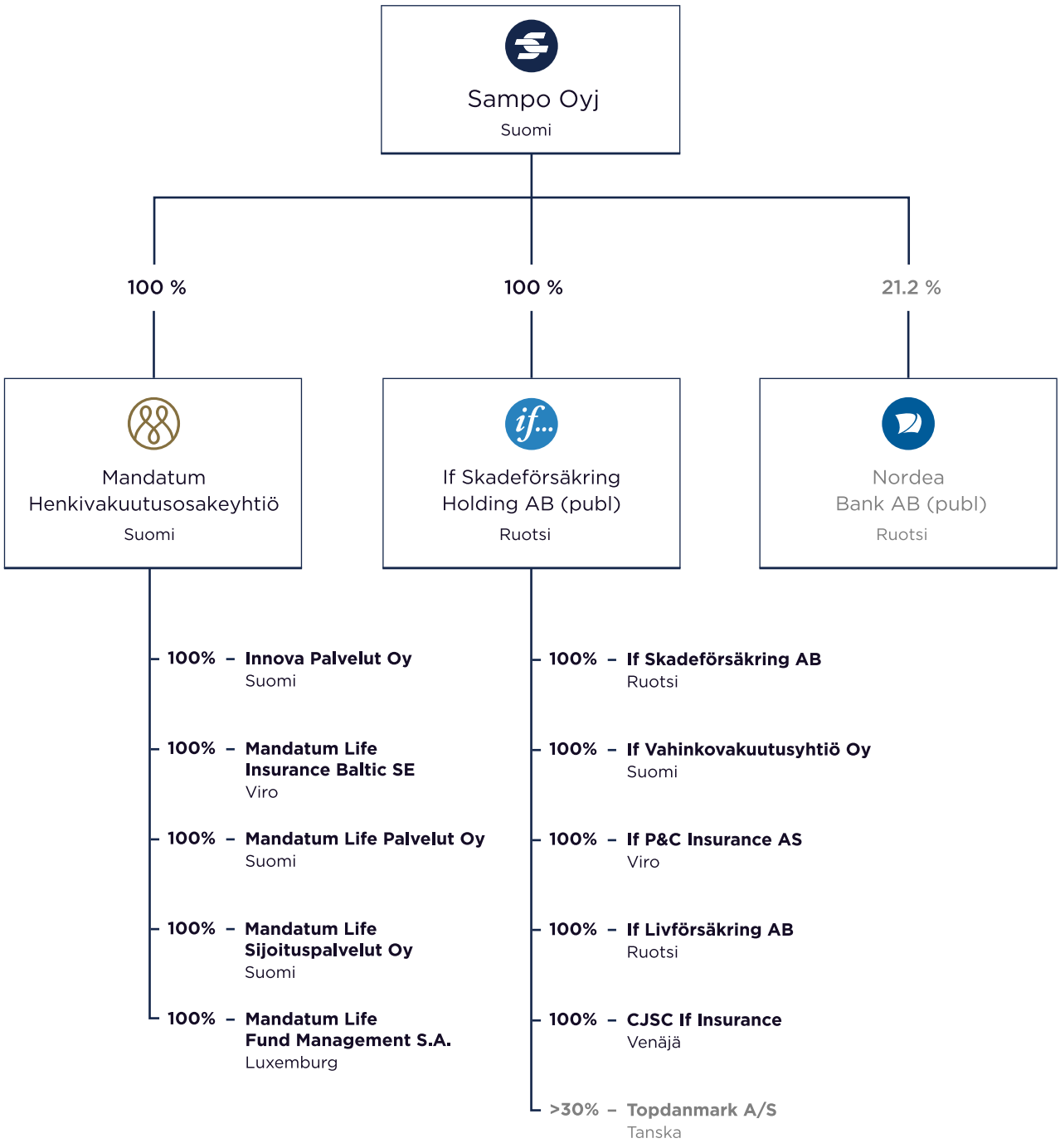

Organisaatio

31.12.2014

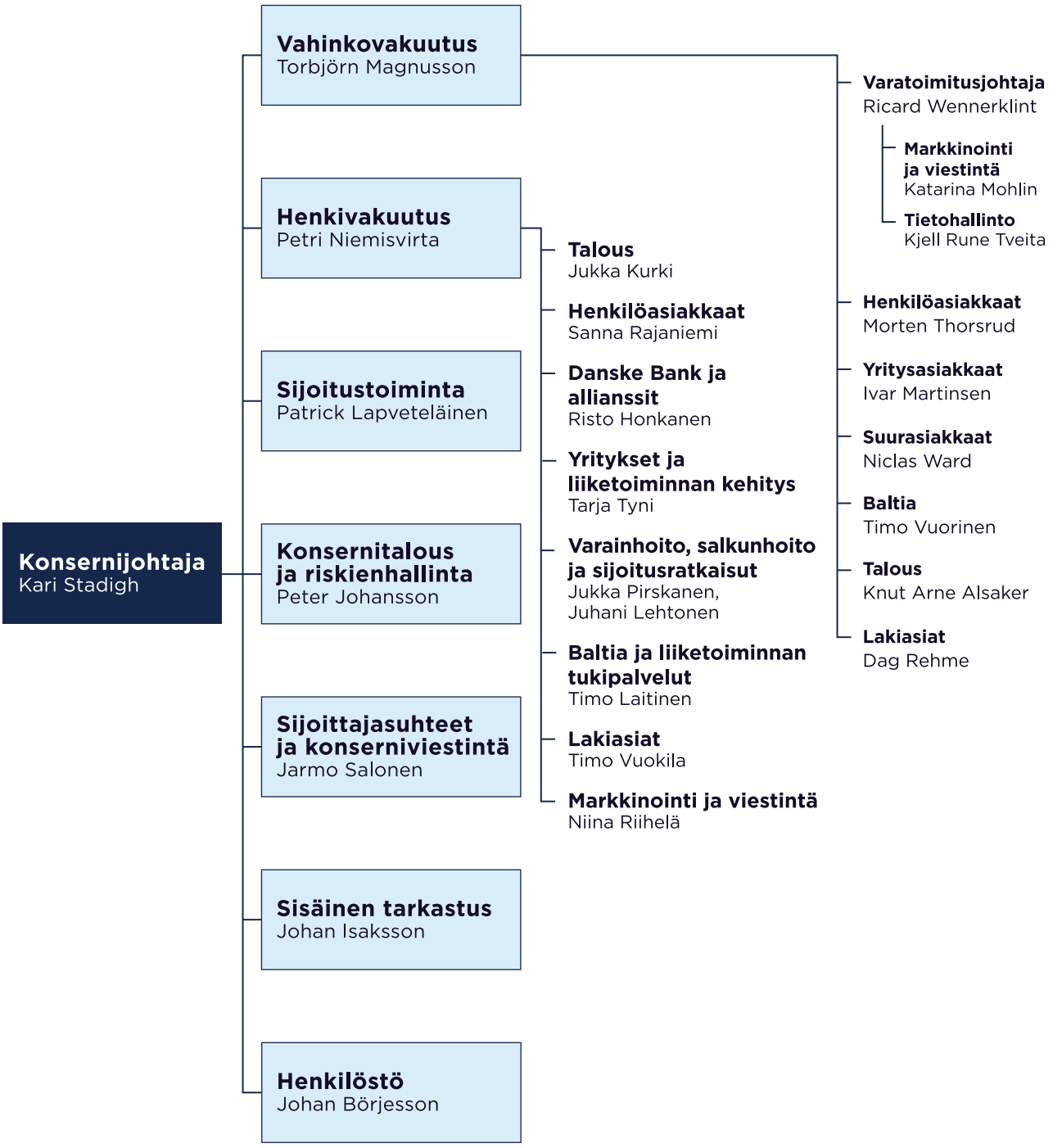

Liiketoiminnat

Sampo-konserni toimii vakuutus- ja pankkialalla. Emoyhtiö Sampo Oyj omistaa kokonaan kaksi tytäryhtiötä, If Skadeförsäkring Holding AB:n (publ) ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön ja on Pohjoismaiden isoimman pankin Nordea Bank AB:n, suurin omistaja.

Sampo Oyj

Emoyhtiö Sampo Oyj on ollut listattuna Nasdaq Helsingissä tammikuusta 1988 lähtien. Emoyhtiöllä ei ole omaa liiketoimintaa, vaan se hallinnoi tytäryhtiöitään ja vastaa tämän lisäksi tietyistä Sampo-konsernin keskitetyistä toiminnoista.

If Vahinkovakuutus on Pohjoismaiden johtava vahinkovakuuttaja, jolla on toimintoja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Baltian maissa. Vahinkovakuutusliiketoimintaan lasketaan mukaan osakkuusyhtiö, tanskalainen vakuutusyhtiö Topdanmark A/S. If Vahinkovakuutus on Topdanmarkin suurin omistaja yli 30 prosentin omistusosuudellaan.

Pohjoismaiden suurimmalla pankilla Nordealla on noin 11 miljoonaa asiakasta. Yhtiö on markkina-arvolla mitattuna yksi Euroopan kymmenestä suurimmasta kattavia finanssipalveluja tarjoavasta pankista. Nordea noteerataan Nasdaqin pörsseissä Tukholmassa, Helsingissä ja Kööpenhaminassa. Sampo-konsernin raportoinnissa Nordea raportoidaan Omistusyhteisö-segmentissä. Sampo Oyj:n omistusosuus vuoden 2014 lopussa oli 21,2 prosenttia.

Henkivakuutusliiketoimintaa ja vakuutuksellista varainhoitoa harjoittava Mandatum Life toimii Suomessa ja Baltiassa. Mandatum Life tarjoaa asiakkailleen varainhoidon, palkitsemisen ja sitouttamisen sekä henkilöriskivakuuttamisen palveluja. Mandatum Lifella on yli 250 000 henkilöasiakasta ja 25 000 yritysasiakasta. Suomen lisäksi yhtiö toimii kaikissa Baltian maissa.

If Vahinkovakuutus

If Vahinkovakuutus ylsi vuonna 2014 jälleen vahvaan vakuutustulokseen. Myös maksutulo kasvoi. Ifin yhdistetty kulusuhde vuodelle 2014 oli 87,7 prosenttia, mikä on yhtiön kaikkien aikojen paras kulusuhde. Tulos ennen veroja kasvoi 931 miljoonaan euroon.

Alhaisista koroista on tullut vahinkovakuutusalan arkipäivää, mikä alentaa vakuutusyhtiöiden sijoitussalkkujen tuottoa. Siksi alalla on yleisesti alettu viime vuosina kiinnittää yhä enemmän huomiota riskien arviointiin ja riskien mukaiseen hinnoitteluun samalla, kun kilpailu jatkuu kovana kaikilla markkinoilla.

Riskiosaaminen pääosassa

Ifin painopistealueet säilyivät vuonna 2014 ennallaan: Yhtiö keskittyy edelleen riskiosaamiseen ja kustannustehokkuuteen. If keskittyi edelleen myös tuottamaan lisäarvoa asiakkaille pyrkimällä tarjoamaan aina parhaan mahdollisen asiakaskokemuksen. Asiakastyytyväisyys on selvitysten mukaan parantunut entisestään ja Ifin korvauskäsittelyprosessista saama asiakaspalaute on niin ikään aiempaa myönteisempää.

Ifin maksutulon kasvu vuonna 2014 oli 1,7 prosenttia. Maksutuloa kasvatti hyvin sujunut uusien autojen myynti, tiiviinä jatkunut yhteistyö sopimuskumppaneiden kanssa sekä internetpohjaisen myynnin kasvu. If on jo vuosien ajan tehnyt merkittäviä investointeja digitaalisiin ympäristöihin. Vuoden aikana uusittiin useita sopimuksia ja solmittiin uusia kumppanuuksia.

Riskien arviointi ja ymmärtäminen sekä riskeihin perustuva oikeanlainen hinnoittelu ovat aina olleet oleellinen osa Ifin toimintaa.

Digitalisaation merkitys kasvaa edelleen, ja If pyrkii olemaan edelläkävijä digitaalisissa kanavissa kehittämällä entistä parempia sähköisiä rajapintoja ja yksinkertaistamalla verkkomyynnin prosesseja. Kuluneen vuoden aikana henkilöasiakkaiden verkkokauppa jatkoi kasvuaan, ja korvaushakemuksista noin kolmannes jätetään nykyään sähköisesti.

Vuonna 2014 If jatkoi pohjoismaisen organisaationsa hyödyntämistä saavuttaakseen toiminnassaan ja IT-järjestelmistään lisää synergioita. Tehokkuuden odotetaan paranevan entisestään esimerkiksi pohjoismaisiin IT-alustoihin, digitaalisiin ratkaisuihin ja korvauskäsittelyn automatisointiin tehtyjen investointien seurauksena. Yritysasiakkaat-liiketoiminnassa otettiin kuluneena vuonna käyttöön yhtenäinen, kaikki neljä Pohjoismaata kattava IT-järjestelmä.

Solvenssi II:n odotetaan tulevan voimaan vuoden 2016 alussa. If on valmistautunut ja noudattaa jo Solvenssi II:n periaatteita. Finanssivalvonta on jo myöntänyt Ifille alustavan luvan käyttää Ifin sisäistä taloudellisen pääoman mallia vakavaraisuuspääomavaatimusten laskemiseen. Standard & Poor's on vahvistanut Ifin A-luottoluokituksen eli vakaat näkymät ja Ifin vahvan kokonaisvaltaisen riskienhallinnan (ERM).

Nordea

Toimintaympäristö oli haasteellinen vuonna 2014. Talouskasvu oli hidasta ja korot matalia. Lisäksi geopoliittiset jännitteet lisääntyivät. Vastatuulesta huolimatta Nordean tulos oli vahva: tuotot pysyivät vakaina, kulut pienenivät ja luottojen laatu parani. Toimintaympäristön haasteet liittyvät kansainvälistä talouskasvua koskevien odotusten heikentymiseen, mikä vaikuttaa myös Pohjoismaiden vientipainotteisiin talouksiin.

Nordea sai vuonna 2014 edelleen lisää asiakkaita asiakasohjelmiin ja runsaasti uutta varallisuutta hoidettavakseen. Hoidossa olevan varallisuuden määrä saavutti 250 miljardin euron virstanpylvään. Haasteellisesta toimintaympäristöstä huolimatta tuotot pysyivät vakaina nettomääräisten palkkiotuottojen hyvän kehityksen ansiosta. Nordea on aikataulussa kustannussäästötavoitteiden saavuttamisessa. Luottojen laatu parani edelleen, ja luottotappioiden määrä on 10 vuoden keskiarvon alapuolella.

Nordea vahvisti jälleen asemaansa yhtenä maailman turvallisimmista pankeista, kun se laski liikkeeseen kaksi ensisijaiseen lisäpääomaan luettavaa lainaa. Niiden yhteismäärä oli 1,5 miljardia Yhdysvaltain dollaria, ja niiden kuponkikorko oli matalampi kuin markkinoilla aiemmin liikkeeseen lasketuissa vastaavissa dollarimääräisissä instrumenteissa. Järjestely paransi Nordean ensisijaisen pääoman suhdetta riskipainotettuihin eriin 0,75 prosenttiyksikköä. Vakavaraisuussuhde on nyt yli 20 prosenttia. Ydinvakavaraisuussuhde (CET1) nousi 1,8 prosenttiyksikköä 15,7 prosenttiin.

Tulevaisuuden pankkitoimintamalli

Asiakkaat käyttävät yhä useammin verkko- ja mobiilipankkia pankkiasioinnissaan. Kun lisäksi sääntely lisääntyy, koko pankkitoiminta on murroksessa.

Nordean kaikissa osissa on käynnissä prosessien yksinkertaistaminen, jotta asiakkaille voidaan jatkossa tarjota entistä yksilöllisempiä ja helppokäyttöisempiä palveluja. Osana tätä prosessia Nordea rakentaa uudet peruspankki- ja maksuliikejärjestelmät. Näin lisätään joustavuutta, hyödynnetään mittakaavaetuja ja pidetään toiminta kestävällä tasolla.

Nordean visiona on olla vahva eurooppalainen pankki, joka luo merkittävää arvoa asiakkailleen ja omistajilleen ja joka on tunnettu osaavasta henkilöstöstään. Nordea ”tekee sen mahdolliseksi” – se auttaa asiakkaita pääsemään tavoitteisiinsa tarjoamalla heille laajan valikoiman pankkitoimintaan, varallisuudenhoitoon ja vakuutuksiin liittyviä palveluja. Nordealla on noin 11 miljoonaa asiakasta ja konttoreita noin 700 toimipaikassa. Markkina-arvolla mitattuna Nordea on kymmenen suurimman kattavia finanssipalveluja tarjoavan pankin joukossa Euroopassa. Nordea noteerataan NASDAQin pörsseissä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa.

Mandatum Life

Mandatum Lifelle vuosi 2014 oli monella tavalla onnistunut. Kustannusliikkeen tulos nousi ennätyksellisen korkeaksi, ja yhtiön koko tulos muodostui hyväksi. Myös sijoitussidonnainen maksutulo ja vastuuvelka nousivat edellisen vuoden tapaan ennätyskorkeiksi.

Mandatum Lifen sijoitustuotot ylittivät vakuutuksenottajille luvatun laskuperustekoron erityisesti vaihtoehtoisten sijoitusten erinomaisen tuoton ansiosta. Matalariskiset pitkät korot painuivat erittäin alhaiselle tasolle ja erääntyvien korkosijoitusten jälleensijoitusriski säilyi edellisten vuosien tapaan merkittävänä. Matalien korkotasojen takia yhtiö jatkoi vastuuvelan korkotäydennysten kasvattamista ja näin ollen vastuuvelan tuottovaadetta vuosille 2015 ja 2016 alennettiin.

Ydinliiketoimintojen maksutulo jatkoi kasvuaan ja sijoitussidonnainen maksutulo nousi yhtiön historian korkeimmaksi. Tämä oli seurausta Danske Bank -jakelukanavan sekä omien jakelukanavien onnistuneesta myyntityöstä. Maksutulon kasvusta huolimatta yhtiö menetti markkinaosuuksia, koska alan maksutulo kasvoi vielä voimakkaammin.

Vuoteen mahtui myös ryhmäeläkekannan siirto Suomi-yhtiöstä, jossa Mandatum Lifeen siirtyi yli 2 000 vakuutusta, yli 30 000 vakuutettua ja yli 1 300 miljoonaa euroa varallisuutta. Mandatum Life aloitti vuoden aikana myös rahastoliiketoiminnan erityisesti instituutioasiakkaiden tarpeisiin. Rahastoliiketoiminnan perustaminen edellytti muutoksia Mandatum Lifen yhtiörakenteeseen, joten yhtiö perusti Suomeen sijoituspalveluyhtiön sekä Luxemburgiin rahastohallinnointiyhtiön ja erikoissijoitusrahaston.

Uusmyynnissä sijoitussidonnainen vakuuttaminen ja henkilöriskivakuutukset fokuksessa

Mandatum Life asetti yli kymmenen vuotta sitten uusmyynnin osalta ydinliiketoiminta-alueikseen sijoitussidonnaisen vakuuttamisen sekä henkilöriskivakuutukset. Tuolloin yhtiön vastuuvelka muodostui lähes kokonaan laskuperustekorollisesta vastuuvelasta ja erityisesti korkean laskuperustekoron (3,5 prosenttia ja 4,5 prosenttia) kannan osuus kokonaisvastuuvelasta olikin lähes 90 prosenttia. Sijoitussidonnaisen vastuuvelan voimakkaan kasvun myötä (51 prosenttia koko vastuuvelasta) ja Suomi-yhtiöstä siirtyneen vastuuvelan myötä (13 prosenttia koko vastuuvelasta) korkean laskuperustekorollisen vakuutuskannan osuus on enää noin 30 prosenttia kokonaisvastuuvelasta.

Kustannustehokkuuden tärkeys korostuu entisestään, kun sijoitussidonnaisen liiketoiminta-alueen painoarvo kasvaa. Yhtiön kaksi vuotta sitten aloittama kustannussäästöohjelma yhdessä kasvaneiden palkkiotuottojen kanssa nostikin yhtiön kustannusliikkeen tuloksen ennätyksellisen korkeaksi. Kustannusliikkeen tuloksen odotetaan nousevan seuraavina vuosina, vaikkakin kustannusliikkeen tulos on tulevaisuudessa entistä alttiimpi sijoitusmarkkinoiden muutoksille sijoitussidonnaisten säästöjen painoarvon kasvusta johtuen.

Liiketoiminnan tulos parani myös Baltiassa. Yhtiö kykeni kasvattamaan maksutuloa, sijoitussidonnaista vastuuvelkaa ja riskisummia sekä samanaikaisesti alentamaan liikekuluja toimintaa tehostamalla.

Henkilöstö

Finanssialan tiukassa kilpailussa lisäarvoa luodaan tehokkaalla operatiivisella toiminnalla sekä uudistumalla jatkuvasti ja nopeasti. Tämä onnistuu vain osaavan, luovan ja sitoutuneen henkilöstön ansiosta. Sampo-konsernin kykyä menestyä ja säilyttää etumatka kilpailijoihin määrittää pitkälti henkilöstön osaaminen, sitoutuminen ja työlleen omistautuminen. Sammon henkilöstöstrategiana pähkinänkuoressa on alan parhaan henkilöstön rekrytoiminen ja kehittäminen.

Sampo-konsernin suurin liiketoiminta-alue on vahinkovakuutustoiminta, jonka parissa vuonna 2014 työskenteli noin 91,6 prosenttia henkilöstöstä.

Henkivakuutustoiminnassa toimi 7,6 prosenttia työntekijöistä. Emoyhtiö Sampo Oyj:n palveluksessa työskenteli 0,8 prosenttia henkilöstöstä.

Henkilöstö keskimäärin yhtiöittäin 2014

Sampo-konserni

Sampo-konsernin työntekijöiden määrä (FTE) oli vuonna 2014 keskimäärin 6 739 (6 832). Maantieteellisesti henkilöstömäärä jakautui siten, että Suomessa työskenteli 33 prosenttia, Ruotsissa 27 prosenttia ja Norjassa 21 prosenttia henkilöstöstä. Baltian maiden, Tanskan ja muiden maiden osuus henkilöstöstä oli yhteensä 19 prosenttia.

Henkilöstö keskimäärin maittain 2014
Sampo-konserni

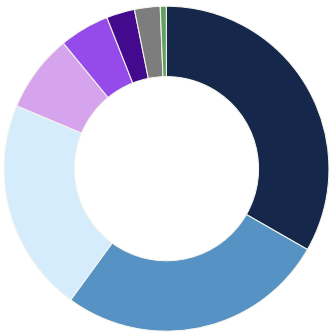

- Suomi 2 244 (33,3 %)
- Ruotsi 1 802 (26,7 %)
- Norja 1 434 (21,3 %)
- Tanska 522 (7,7 %)
- Viro 334 (5,0 %)
- Latvia 190 (2,8 %)
- Liettua 172 (2,6 %)
- Muut maat 41 (0,6 %)

Henkilöstön palvelusvuodet 2014
Sampo-konserni

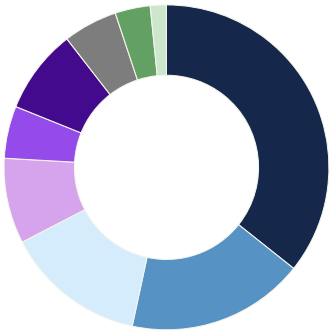

- < 5 vuotta **35,7 %**
- 6–10 vuotta **17,7 %**
- 11–15 vuotta **14,0 %**
- 16–20 vuotta **8,5 %**
- 21–25 vuotta **5,2 %**
- 26–30 vuotta **8,4 %**
- 31–35 vuotta **5,4 %**
- 36–40 vuotta **3,5 %**
- > 40 vuotta **1,6 %**

Henkilöstöasiat Ifissä

Vuonna 2014 Ifissä ryhdyttiin useisiin merkittäviin henkilöstöön vaikuttaviin toimenpiteisiin tehokkuuden parantamiseksi, liiketoiminnan kehittämiseksi sekä kiristyvään kilpailuun vastaamiseksi. If uudisti pohjoismaisen vakuutusorganisaationsa sekä korvaushakemusten käsittelyn, markkinoinnin ja IT-toimintonsa Suomessa. Muutosten syynä oli yhteispohjoismaisten IT-järjestelmien käyttöönotto, korvaushakemusten määrän väheneminen ja Trygin Suomen liiketoiminnan integroimisen saattaminen loppuun.

Syksyllä 2014 Suomessa yksityishenkilöiden myynti- ja palveluyksikkö käynnisti prosessin asiakaspalvelun parantamiseksi keskittämällä puhelinpalvelukeskukset Espooseen ja Turkuun. Suomessa suljettiin joitakin toimipaikkoja asiakkaiden aktiivisuuden vähenemisen ja palveluverkoston maantieteellisten päällekkäisyyksien vuoksi. Virossa on suljettu useita toimipaikkoja, koska asiakkaat asioivat mieluiten sähköisesti. Viron myyntiyksikössä on lisäksi tehty rakenne- ja henkilöstömuutoksia suorituksen parantamiseksi ja myynnin tehostamiseksi.

Ifin henkilöstöstrategia perustuu neljään painopistealueeseen

Ifin johtamismalli	Työntekijätaidot ja suorituksen johtaminen
Osaamisen kehittäminen ja innovaatiot	Oikea henkilö oikeassa paikassa

Ifin johtamismalli

Ifin johtamismalli luo perustan hyvälle esimiestyölle. Ifin esimiesten tulee olla kunnianhimoisia, uteliaita ja aitoja. Uskallus asettaa vaativia tavoitteita, asiakkaiden tarpeiden tunteminen ja muiden auttaminen menestymään ovat erinomaisen esimiestyön tunnusmerkkejä.

Sampo-konsernissa vahvistettiin johdon seuraajasuunnittelua keväällä 2014. Ifin ja Sampo-konsernin menestyminen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä pystytään varmistamaan pääosin sisäisten ehdokkaiden avulla. Vuonna 2014 käynnistetty Future Leadership -ohjelma parantaa Ifin mahdollisuuksia rekrytoida tulevaisuuden johtajia. Ohjelman avulla If rekrytoi lahjakkuuksia konsernin ulkopuolelta ja valmentaa heitä esimiestehtäviin Ifissä.

Johtamismalli
If Vahinkovakuutus

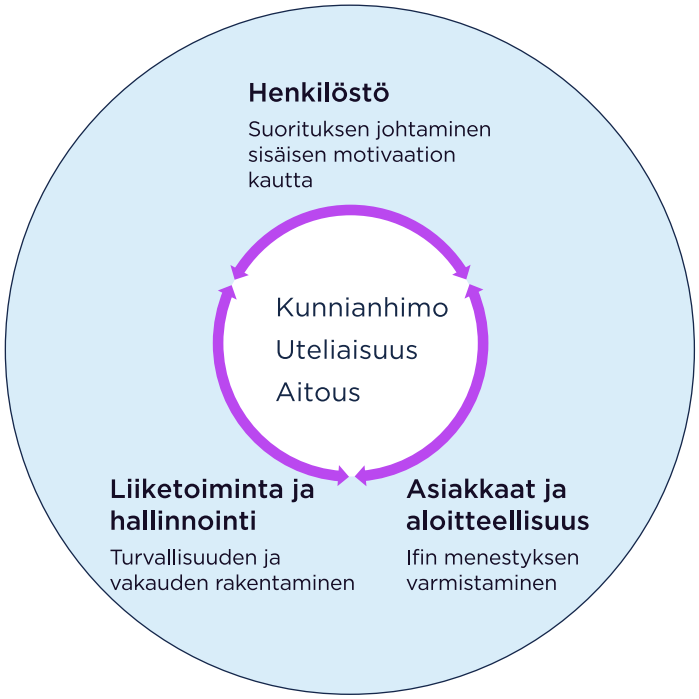

Työntekijätaidot ja suorituksen johtaminen

Ifin menestymiseen tarvittava ajattelutapa ja käyttäytyminen kuvataan Ifin työntekijätaidot-mallissa. Malli korostaa työntekijöiden omaa vastuuta suoriutumisestaan ja kehittymisestään. Myös säännöllisen palautteen saaminen ja antaminen on tärkeää. Työntekijätaidot-malli on otettu laajemmin käyttöön vuonna 2014. If kehittää myös esimiesten valmentamistaitoja. Esimerkiksi kaikki Ruotsin Contact Center Private -yksikön esimiehet (noin 50 henkilöä) osallistuivat valmennuskoulutukseen keväällä 2014.

Työntekijätaidot-malli
If Vahinkovakuutus

Osaamisen kehittäminen ja innovaatiot

Ifin strategia perustuu vakuutusalan parhaiden ammattilaisten osaamiseen. Siksi henkilöstön osaamisen kehittäminen on erittäin tärkeää. If on siirtymässä luokkahuonekoulutuksista yhä enemmän videokoulutuksiin. Laajempien verkkokurssien rinnalle on tuotu esimerkiksi uusien työkalujen perehdyttämiseen tarkoitettuja lyhyitä verkkokursseja.

Vuonna 2014 Ifissä olivat käynnissä mm. laajat The Modern Underwriter ja The Modern Product Expert -koulutusohjelmat, joiden avulla parannettiin Ifin 400 ammattilaisen tuotetuntemusta ja vakuusosaamista. Lisäksi Norjan uusien kansallisten vaatimusten johdosta kehitettiin yksityisasiakaspalvelussa työskentelevälle henkilöstölle erillinen sisäinen koulutusohjelma.

Oikea henkilö oikeassa paikassa

Vuonna 2014 If aloitti useita projekteja rekrytointiprosessien vahvistamiseksi. Yhtiö keskittyy yhä selkeämmin arvioimaan rekrytoitavien työssä ensisijaisesti tärkeitä ominaisuuksia, motivaatiota ja soveltuvuutta If-kulttuuriin. Uusien työntekijöiden perehdytykseen liittyvien prosessien kehittämistä on myös jatkettu.

Henkilöstökustannuksiin liittyvät aloitteet

If saa kilpailuetua käyttämällä hyväkseen Pohjoismaiden ja Baltian maiden välisiä synergioita. Yhtiössä on vuonna 2014 vahvistettu maiden välistä yhteistyötä. Esimerkiksi yli 70 Baltiassa työskentelevää henkilöä hoitaa If:in pohjoismaisia tehtäviä. Göteborgissa yli 30 henkilöä palvelee norjalaisia asiakkaita myynnissä, asiakaspalvelussa ja korvauspalvelussa. Näillä aktiviteeteilla If pystyy optimoimaan henkilöstön sijainnin käytettävyyden ja kustannusten mukaan.

Henkilöstön määrä

If Vahinkovakuutus, 2013–2014

	31.12.2014		31.12.2013	
	Kokoaikainen henkilöstö	josta määräaikaisessa työsuhteessa	Kokoaikainen henkilöstö	josta määräaikaisessa työsuhteessa
Ruotsi	1 804	5,8 %	1 831	5,2 %
Suomi	1 771	4,1 %	1 807	5,9 %
Norja	1 400	1,4 %	1 456	1,8 %
Tanska	521	3,2 %	519	2,9 %
Viro	306	0,5 %	289	0,0 %
Latvia	174	5,6 %	150	7,7 %
Liettua	142	3,5 %	133	2,3 %
Muut maat	41	2,5 %	42	0,0 %
Yhteensä	6 158	3,8 %	6 227	4,2 %

Henkilöstön rakenne

Ikärakenne

If Vahinkovakuutus, 2014

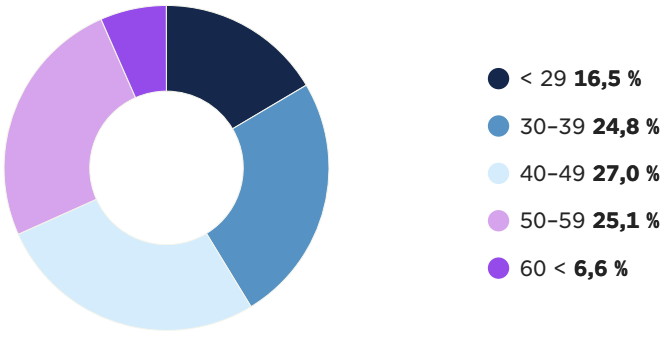

Sukupuolijakauma (esimiehet ja koko henkilöstö)

If Vahinkovakuutus, 2014

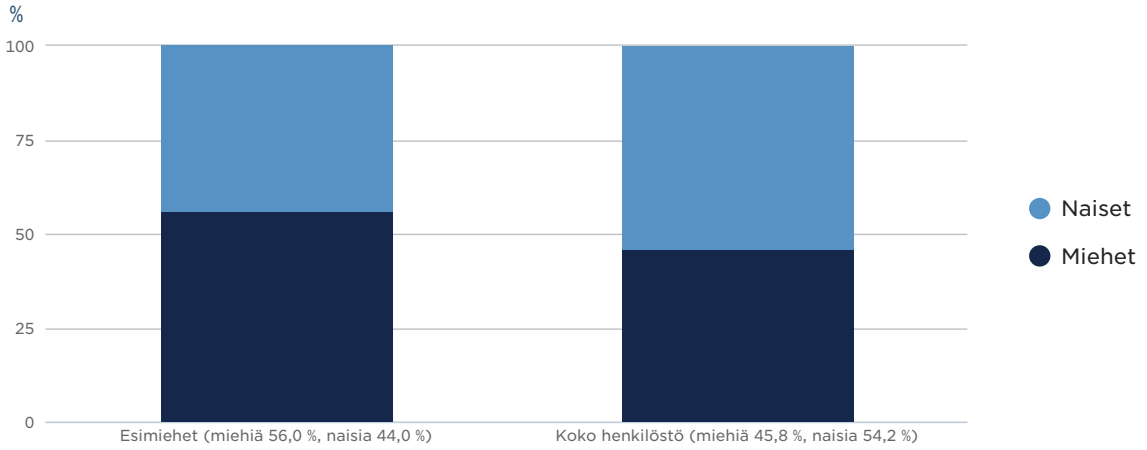

Ifin koko henkilöstön sukupuolijakauma on tasapuolinen. Naispuolisten esimiesten osuus on noussut jatkuvasti ja on tällä hetkellä 44,0 prosenttia.

Henkilöstön vaihtuvuus

If Vahinkovakuutus, 2013–2014

	31.12.2014	31.12.2013*
Suomi	7,2 %	8,5 %
Ruotsi	7,5 %	6,2 %
Tanska	8,5 %	9,2 %
Liettua	8,5 %	15,0 %
Norja	11,2 %	8,9 %
Latvia	11,2 %	18,3 %
Viro	20,0 %	23,7 %
Yhteensä	9,0 %	9,1 %

**Vuoden 2013 vertailuluvut on muutettu vastaamaan Ifin päivitettyjä raportointistandardeja.*

Henkilöstön vaihtuvuus on pysynyt suhteellisen matalana. Henkilöstötyytyväisyys on pysynyt korkeana ja yhdeksän kymmenestä työntekijästä on ilmapiiritutkimuksessa kertonut viihtyvänsä Ifillä.

Hyvinvointi

If keskittyy ennaltaehkäisevään työterveydenhoitoon sairauslomien ja työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisen vähentämiseksi. Esimerkiksi Suomessa sairauspoissaolojen määrä on viiden viime vuoden aikana vähentynyt 3,7 prosentista 2,7 prosenttiin ja työkyvyttömyyseläkkeen maksuluokka on laskenut viidestä kahteen. Kaikissa Pohjoismaissa henkilöstöhallinto tekee yhteistyötä esimiesten kanssa varhaisessa puuttumisessa ja tiettyjen kohderyhmien seurannassa.

Sairauspoissaolot*

If Vahinkovakuutus, 2014

	2014	Muutos edelliseen vuoteen
Liettua	0,8 %	-0,66 %
Latvia	1,8 %	-0,36 %
Viro	2,0 %	0,11 %
Suomi	2,8 %	-0,12 %
Tanska	3,0 %	0,58 %
Ruotsi	3,8 %	0,36 %
Norja	4,8 %	0,07 %

**Tilastotiedot sairauspoissaoloista perustuvat Ifin sisäisiin raportointistandardeihin, joten ne voivat poiketa paikallisesti julkaistuista tilastotiedoista.*

Henkilöstöasiat Mandatum Lifessa

Vuoden 2014 keskeisiä teemoja Mandatum Lifessä olivat toiminnan tehokkuuden parantaminen ja osaamisen kehittäminen vastaamaan markkinoiden tarpeita. Yhtiössä onnistuttiin saavuttamaan tehostamiselle asetetut tavoitteet muun muassa toimintojen keskittämisen avulla. Myyntiä tukemaan perustettiin uusi yksikkö varmistamaan kaikkien myyntikanavien yhdenmukainen ja korkealaatuinen toiminta niin myynnin projekteissa kuin myyntikampanjoissakin.

Muutoksia yhtiörakenteessa

Mandatum Life perusti Suomeen kaksi uutta tytäryhtiötä, Mandatum Life Palvelut Oy:n ja Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy:n 1.5.2014 alkaen. Muutoksen yhteydessä 300 tukipalveluiden ja salkunhoidon työntekijää siirtyi työskentelemään uusiin yhtiöihin. Yhtiörakenteen muutoksesta huolimatta Mandatum Lifen tavoitteena on yhdenmukaisen työskentelykulttuurin edistäminen yhteisten toiminta-arvojen mukaisesti yhtenä joukkueena. Yhdenmukaista työskentelykulttuuria on tuettu yhteisillä esimiesvalmennusohjelmilla.

Henkilöstötyytyväisyyden kehittäminen

Mandatum Lifessa kehitetään henkilöstön osaamista liiketoiminnan avainalueilla tavoitteena tuottaa lisäarvoa asiakkaalle. Yhtiön menestyksen kannalta on tärkeää, että henkilöstö on motivoitunutta ja hyvinvoivaa. Henkilöstötyytyväisyyttä mitataan vuosittain Great Place to Work -tutkimuksen avulla. Vuoden 2014 tutkimuksessa Mandatum Life sijoittui Suomen 30 parhaan työpaikan joukkoon.

Henkilöstötyytyväisyys on hyvällä tasolla ja jopa noussut edellisvuodesta. Marraskuussa 2014 toteutetussa työilmapiiritutkimuksessa kokonaisuustyytyväisyys oli 80 prosenttia (76). Kaikkiaan 88 prosenttia vastaajista (81) piti Mandatum Lifea erittäin hyvänä työpaikkana. Henkilöstötyytyväisyydestä kertoo myös korkea vastausprosentti 91 prosenttia.

Henkilöstön rakenne

Henkilöstö maittain FTE

Mandatum Life, 2013–2014

	31.12.2014	31.12.2013
Suomi	413	408
Viro	36	42
Liettua	36	40
Latvia	24	30
Yhteensä	**509**	**520**

Henkilöstön ikärakenne Suomessa

Mandatum Life, 2014

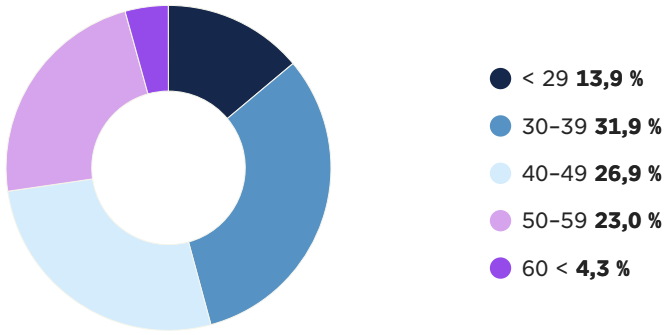

Henkilöstön sukupuolijakauma Suomessa (esimiehet ja koko henkilöstö)

Mandatum Life, 2014

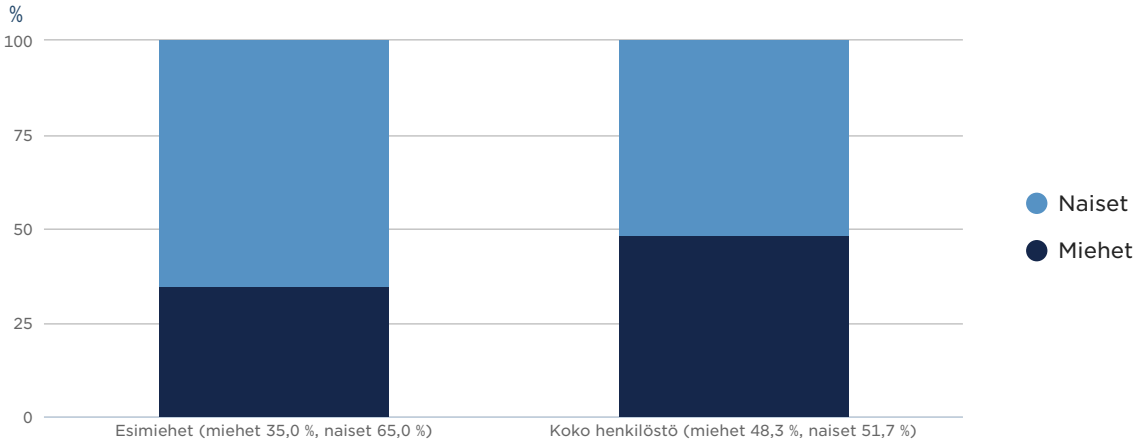

Mandatum Lifen koko henkilöstön sukupuolijakauma on tasapuolinen. Esimiehistä naisia on kuitenkin enemmistö, 65 prosenttia.

Henkilöstön vaihtuvuus ja sairaspoissaolot

Vuonna 2014 henkilöstön vaihtuvuus Suomessa pieneni edellisvuoden 10 prosentista 6 prosenttiin*).

Mandatum Lifessa on määrätietoisesti kehitetty työterveyshuollon toimintaa ja ennaltaehkäiseviä työhyvinvoinnin toimenpiteitä. Näin on onnistuttu vähentämään sairauspoissaolojen määrää vuosittain vuodesta 2011 lähtien. Vuonna 2014 sairauspoissaoloprosentti Suomessa oli 2,7 prosenttia**). Työkyvyttömyyseläkemaksuluokka on niin ikään pienentynyt kuudesta kahteen.

*) Vuoden 2013 vertailuluvut muutettu vastaamaan Mandatum Lifen päivitettyjä raportointistandardeja.
**) Tilastotiedot sairauspoissaoloista perustuvat Mandatum Lifen sisäisiin raportointistandardeihin, joten ne voivat poiketa paikallisesti julkaistuista tilastotiedoista.

Lue lisää Mandatum Lifen henkilöstöstä yritysvastuusivulta.

Yritysvastuu

Sampo-konsernin yritysvastuutoiminta keskittyy tytäryhtiöihin, jotka vastaavat asiakassuhteista ja joissa työskentelee 99 prosenttia henkilöstöstä.

Konsernin tytäryhtiöiden If Vahinkovakuutuksen ja Henkivakuutusyhtiö Mandatum Lifen toiminnat poikkeavat toisistaan huomattavasti ja siksi myös niiden yritysvastuuaktiviteetit ovat suurelta osin erilaisia. Näin ollen tytäryhtiöt ovat itsenäisesti huolehtineet yritysvastuuta edistävistä toimenpiteistä ja yritysvastuuraportoinnista. Uusien raportointivaatimusten voimaantuloon valmistautuessa Sampo on kuitenkin käynnistänyt ei-taloudellisten seikkojen raportointia koskevan konsernitasoisen hankkeen.

Yritysvastuu Ifissä

Ifin toiminnan perusajatuksena on edistää yhteiskunnan yleistä turvallisuutta. Vahinkovakuutusyhtiöiden tehtävänä on poliisin, pelastustoimen ja oikeuslaitoksen sekä muiden viranomaisten kanssa turvata ihmisten ja yritysten arkea.

Pelkästään vuonna 2014 If käsitteli yli 1,8 miljoonaa vahinkoa. Lukuun sisältyy kaikenlaisia vahinkoja liikenneonnettomuuksien aiheuttamista yksityishenkilöiden vammoista yritysten tuotannonkeskeytyksiin esimerkiksi tulipalon vuoksi. Kaiken kaikkiaan If maksoi vuoden aikana korvauksia yli 3 miljardia euroa.

If ottaa kantaakseen laajemman yritysvastuun kuin sen liiketoiminta edellyttää. Yhtiön tavoitteena on aina täyttää tai ylittää toiminnan eettiset, oikeudelliset ja kaupalliset vaatimukset. If on Pohjoismaissa merkittävä veronmaksaja, sillä yhtiö maksoi esimerkiksi vuodelta 2013 yritysveroa hieman yli 200 miljoonaa euroa.

Yritysverot vuodelta 2013

If Vahinkovakuutus, yhteensä yli 200 milj. e

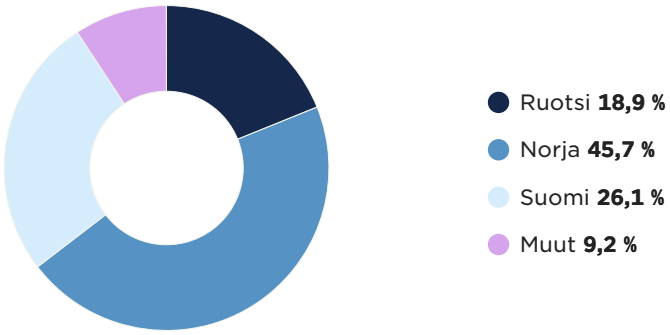

Ympäristökysymykset ovat erittäin tärkeitä kaikille ja niillä on usein välitön vaikutus vahinkovakuutusyhtiöiden toimintaan. Sääilmiöt, kuten rankkasateet ja tulvat, ovat lisääntymässä. Rannikkoalueiden tulva-alttiilla asutetuilla seuduilla on nykyisin usein tulvia.

Ifin toimintaa ohjaa tiukka ympäristöpolitiikka. If pyrkii aina löytämään ympäristöystävällisimmän ratkaisun

itselleen, asiakkaille, toimittajille ja yhteistyökumppaneille.

Ifin keskeiset ympäristökysymykset

Korvausten käsittelyn ympäristövaikutukset: Vuonna 2014 If käsitteli noin 950 000 auto- ja omaisuusvahinkoa. Materiaalivahinkojen asianmukainen käsittely on keskeinen ympäristökysymys. Ifin tavoitteena on käyttää ehjiä osia uudelleen ja lisätä kierrätystä. Tämän edistämiseksi If on asettanut toimittajilleen tiukat ympäristövaatimukset.

Korvaushakemusten tekeminen verkossa yleistyy, ja se on ympäristöystävällisempi tapa kuin perinteiset hakemusmenetelmät. Vuonna 2014 verkossa tehtyjen korvaushakemusten osuus kasvoi 5 prosenttia. Nykyään jo yli 35 prosenttia korvaushakemuksista tehdään verkossa.

Henkilöasiakkaiden verkossa tekemien korvaushakemusten osuus Pohjoismaissa

If Vahinkovakuutus, 2010–2014

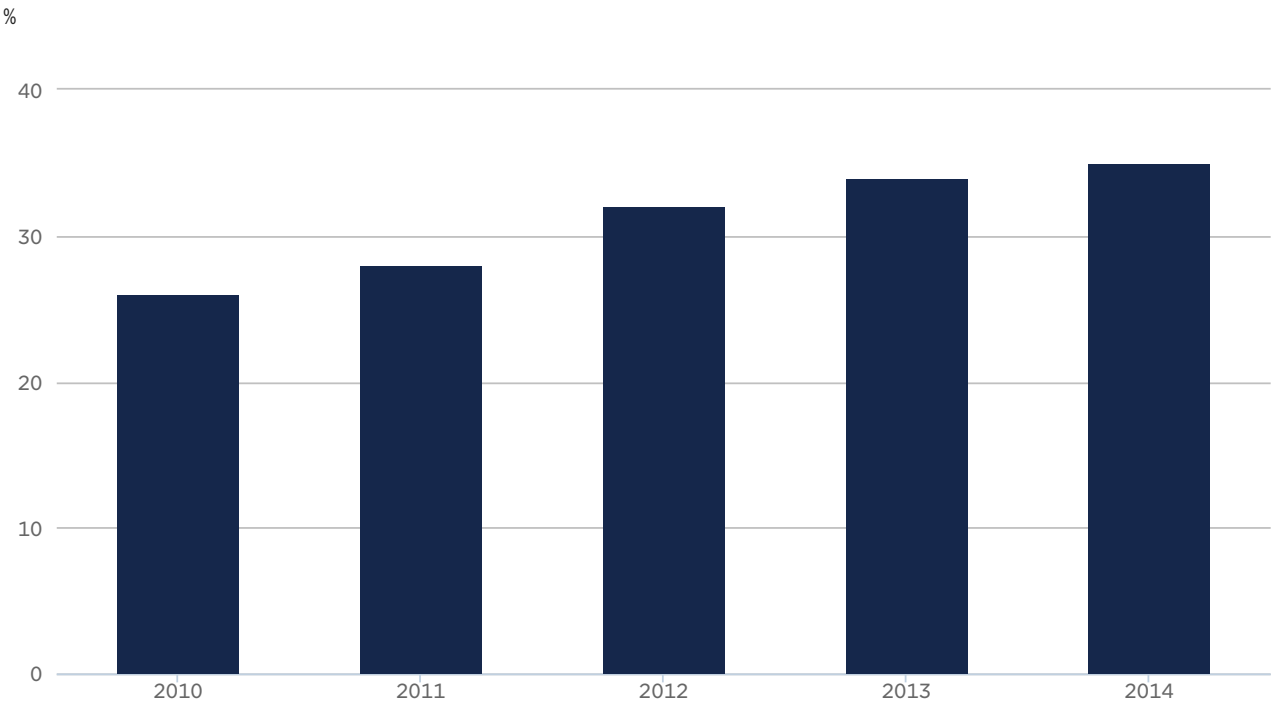

E-laskujen osuus ajoneuvovahinkojen käsittelyssä Pohjoismaissa

If Vahinkovakuutus, 2010–2014

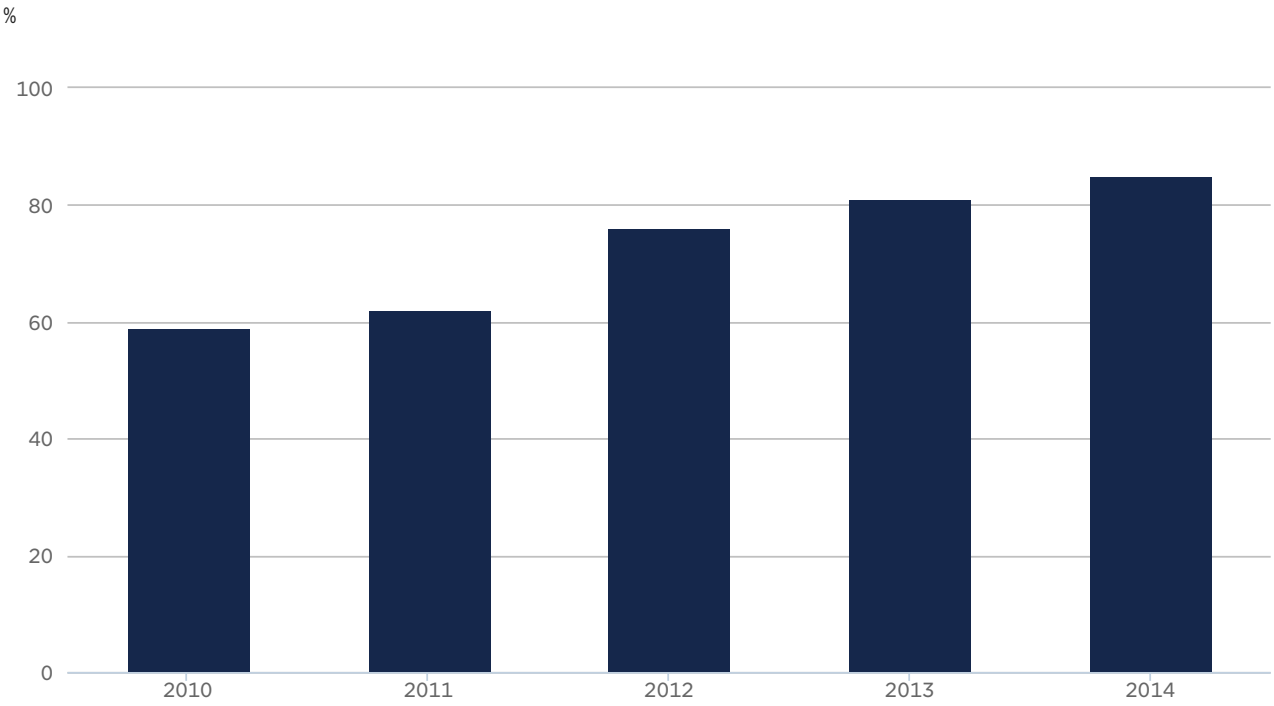

E-laskujen määrä jatkoi kasvuaan myös vuonna 2014. Tämä vähentää paperin kulutusta ja pienentää postitustarvetta.

Ilmastovaikutukset: Ifin hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet entisestään vuoden 2014 aikana. If käynnisti vuonna 2013 hiilijalanjälkihankkeen, jossa se kompensoi toiminnastaan aiheutuvat hiilidioksidipäästöt Pohjoismaissa toimittamalla energiatehokkaita puuliesiä intialaisiin kyliin. Tämä hanke on niin sanottu Gold Standard -projekti, joka on yhteistyössä WWF:n ja muiden järjestöjen kanssa kehitetty kansainvälisesti tunnustettu sertifiointistandardi. Puuliedet eivät vähennä vain hiilidioksidipäästöjä, vaan säästävät myös ihmishenkiä. Maailmanpankin julkaisema raportti osoittaa, että noin neljä miljoonaa ihmistä kuolee vuosittain tehottomien puuliesien päästöihin. If jatkaa tätä hanketta myös vuonna 2015.

Matkustaminen ja kokoukset: If on vähentänyt työntekijöidensä lentomatkustamista kolmanneksella vuodesta 2007 lähtien. Monet kokoukset pidetään nyt video- ja verkkoneuvotteluina perinteisten fyysistä läsnäoloa vaativien kokousten sijaan.

Lentomatkustamisen ja videoneuvottelujen määrän kehitys vuosittain

If Vahinkovakuutus, 2007–2014

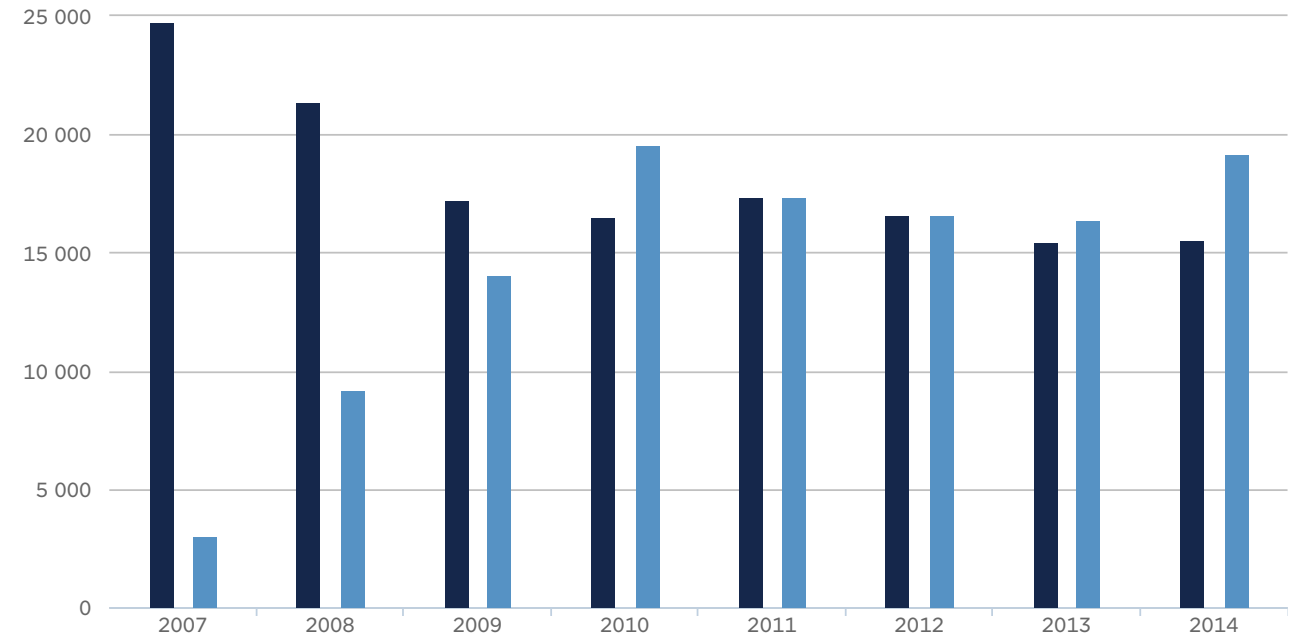

Ympäristötyön keskeiset vaiheet vuonna 2014

- Norjan Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alue toi markkinoille kolme uutta ympäristövakuutustuotetta.
- Norjan moottoriajoneuvovakuutusosasto järjesti kokeilun, jossa asiakkaalle annettiin vahinkotapauksessa sijaisauton asemesta polkupyörä. Kokeilu oli menestys, ja vahinkoasiakkaille toimitettiin seitsemän viikon aikana kaikkiaan 650 pyörää.
- Ilmastonmuutosta käsittelevä Ifin vuosikirja, The Heat is On, julkaistiin. Vuosikirja perustuu YK:n ilmastopaneelin IPCC:n raporttiin.
- Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja vakuutuksiin liittyvässä yhteishankkeessa kehitettiin omakotiasujille suunnattu VisAdapt-verkkoratkaisu.
- Ifin toimitiloissa on siirrytty entistä ympäristöystävällisempien monitoimilaitteiden käyttöön, ja laitteiden määrää on vähennetty 20 prosenttia.

Ifin ympäristötoimintaohje

Ifin tavoitteena on joka päivä toteuttaa ympäristön tilaa parantavia konkreettisia toimenpiteitä.

- Pyrimme aina löytämään yrityksemme, asiakkaidemme, toimittajiemme ja yhteistyökumppaneidemme kannalta parhaat mahdolliset ympäristöratkaisut.
- Annamme henkilökunnallemme mahdollisuuden toimia ympäristöystävällisesti tarjoamalla ohjeita ja tukea.
- Kehitämme tuotteita, prosesseja ja vahingontorjuntapalveluja auttaaksemme asiakkaitamme toimimaan entistä ympäristöystävällisemmin.
- Kannustamme ja tuemme toimittajiamme ja yhteistyökumppaneitamme heidän pyrkimyksissään toimia aiempaa ympäristöystävällisemmällä tavalla.
- Tiedotamme aina ympäristöriskeistä ja osallistumme aktiivisesti yleiseen ilmastokeskusteluun.

Ympäristöohjelman rakenne

Ifin ympäristöohjelmassa on kolme tasoa:

- Ohjausryhmä, jota johtaa Ifin johtoryhmän jäsen ja joka asettaa Ifin ympäristöstrategian, toimintaohjeen ja yleistavoitteet ja ylläpitää niitä.
- Pohjoismaiden ympäristöryhmä vastaa kaikkien kiinteistöihin ja hankintoihin liittyvien ympäristöhankkeiden hallinnoinnista ja valvonnasta.
- Paikallinen ympäristöryhmä laatii paikalliset toimintasuunnitelmat ja järjestää aktiviteetteja, jotka lisäävät ympäristökysymysten näkyvyyttä. Näitä ryhmiä on kaikissa suurissa toimistoissa.

Ympäristöä koskevat toimintaohjeet ja työkalut

Ifin ympäristöhankkeiden tukemiseksi ja niiden johtamiseksi luodaan tarkkaan määritellyt ympäristöä koskevat toimintaohjeet ja työkalut. Joitakin tärkeimpiä toimintaohjeita ovat:

- Ympäristöpolitiikka
- Hankintojen pohjoismaisten suuntaviivojen mukainen toimintaohje
- Toimittajien arviointia koskevat periaatteet
- Greenhouse Gas Protocol -standardiin perustuva ilmastovaikutusten laskentatyökalu
- ClimateWise-alusta parhaiden käytäntöjen soveltamista ja ajatustenvaihtoa varten
- Korvauspalvelun ympäristösäännöt.

Yritysvastuu Mandatum Lifessa

Mandatum Lifen vaikutukset yhteiskuntaan ovat merkittäviä: taloudellisen turvan parantaminen ja menestyksellisen liiketoiminnan varmistaminen rakentavat kestävää yhteiskuntaa. Vuoden 2014 aikana Mandatum Life on aloittanut strategisen yritysvastuutyön, jonka tavoitteena on arvioida ja mitata yrityksen yhteiskunnallisia vaikutuksia taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta. Yritysvastuutyö tukee Mandatum Lifen liiketoimintastrategiaa, jonka mukaan Mandatum Life luo asiakkailleen taloudellista turvaa yhdistämällä innovatiivisesti varojen hoidon ja vakuuttamisen.

Taloudellinen vastuu luo perustan Mandatum Lifen liiketoiminnalle

Taloudellinen vastuu Mandatum Lifessa tarkoittaa huolehtimista toiminnan jatkuvuudesta, kannattavuudesta, tuloksentekokyvystä sekä vakavaraisuudesta kaikissa markkinatilanteissa. Taloudellisen vastuun keskiössä on asiakkaiden vakuutuksiin liittyvien vastuiden sekä asiakkaiden sijoitusten hoitaminen kestävästi ja vastuullisesti.

Keskeinen osa taloudellista vastuuta on myös huolellinen riskienhallinta.

Mandatum Lifen vakavaraisuus on hyvä ja lähes seitsenkertainen toimintapääoman vähimmäismäärään nähden. Hyvä vakavaraisuus ja kannattavuus tarkoittavat, että Mandatum Life huolehtii asiakkaan eläkkeistä ja korvauksista kaikissa tilanteissa taloussuhdanteesta riippumatta.

Vuonna 2014 Mandatum Life maksoi eläkettä 61 000 eläkeläiselle yhteensä 320 miljoonaa euroa ja muita korvauksia kuoleman, tapaturman, vakavan sairauden ja työkyvyttömyyden varalta noin 90 miljoonaa euroa. Vastuu osakkeenomistajille näkyy pyrkimyksenä tasaiseen osinkovirtaan.

Finanssiyhtiönä Mandatum Life on merkittävä yhteiskunnallinen toimija ja työllistäjä. Vuonna 2013 Mandatum Life oli 12. suurin yhteisöveron maksaja Suomessa yli 53,5 miljoonalla eurolla. Mandatum Life vaikuttaa näin liiketoimintansa tuotoista maksamilla veroilla suoraan suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointiin. Yhtiö työllistää kaikkiaan yli 500 henkilöä Suomessa ja Baltiassa.

Vastuullinen sijoittaminen

Mandatum Lifen asiakkailleen tarjoama varainhoito perustuu asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden ja riskinsietokyvyn huomioimiseen, huolelliseen sijoituskohteiden valintaan sekä monipuoliseen hajauttamiseen. Mandatum Lifen Varainhoito on allekirjoittanut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI) vuonna 2011 ja asiakkaiden varoihin liittyvää sijoitustoimintaa hoidetaan vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti. Periaatteisiin sitoutuminen tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien asioiden sisällyttämistä sijoitusprosessiin sekä niiden edistämistä ja huomioimista sijoitustoiminnan raportoinnissa. Yhtiön näkemys on, että pitkällä aikavälillä menestyvät yhtiöt, jotka toimivat vastuullisesti.

Mandatum Lifen sosiaalinen vastuu perustuu sen tarjoamiin palveluihin

Mandatum Lifen tarjoamien palveluiden keskiössä on yksilöiden ja yritysten taloudellisen turvan varmistaminen: omaehtoinen varautuminen riskivakuutuksilla, varallisuuden kasvattaminen sijoittamalla, yrittäjyyden turvaaminen, eläketurvan täydentäminen, suomalaisten yritysten kilpailukyvyn varmistaminen sekä työelämän laadun parantaminen.

Sosiaaliseen vastuuseen kuuluu luonnollisesti myös työntekijöistä huolehtiminen. Vastuu henkilöstöstä perustuu Mandatum Lifen liiketoiminnan ytimeen: työntekijöiden taloudellisen turvan parantamiseen ja

terveyteen ja talouteen kohdistuvilta riskeiltä varautumiseen – niin työpaikalla kuin sen ulkopuolella.

Yhä useampi haluaa täydentää lakisääteistä sosiaaliturvaa

Finanssialan keskusliiton vuonna 2014 tekemässä Vakuutustutkimuksessa havaittiin, että entistä useampi suomalainen pitää vapaaehtoisia vakuutuksia välttämättöminä sosiaaliturvan täydentämiseksi. Vaikka Suomessa yhteiskunnan tarjoama turvaverkko on hyvä, voivat vakava sairastuminen, työkyvyttömyys tai kuolema olla merkittävä riski yksilön omalle tai hänen perheensä taloudelle. Mandatum Lifen riskivakuutukset lisäävät asiakkaiden taloudellista turvaa vakavan sairauden, työkyvyttömyyden tai kuolemantapauksen varalta. Omaehtoinen varautuminen on tärkeää, sillä sosiaaliturva ei riitä kattamaan esimerkiksi sairastumisesta aiheutuvia tulonmenetyksiä.

Myös eläketurvan täydentäminen on tärkeä osa taloudellisen hyvinvoinnin parantamista ja tulevaisuuteen varautumista. Vuoden 2013 lopussa vanhuuseläkkeensaajien osuus yli 16-vuotiaasta väestöstä oli jo 25 prosenttia. Työikäisen väestön osuus pienenee seuraavina vuosikymmeninä ja eläkeikäisen väestön määrä kasvaa. Väestörakenteen muuttuessa myös Suomen eläkejärjestelmä on muutoksen alla. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen tavoitteena on muun muassa työurien pidentäminen, minkä seurauksena eläkeikää halutaan nostaa. Omaehtoisesta varautumisesta eläkeaikaan tulee jatkossa entistä tärkeämpää. Mandatum Life haluaa tarjota suomalaisille mahdollisuuden vaikuttaa oman toimeentulonsa riittävyyteen eläkeajalla tarjoamalla järkeviä ja kustannustehokkaita tapoja säästää ja sijoittaa tulevaisuuden varalle. Säästämällä omaa eläkeaikaa varten voi parantaa omaa elintasoaan tai halutessaan aikaistaa eläkkeelle jäämistä ennen lakisääteistä eläkeikää. Yrityksille Mandatum Life tarjoaa ryhmäeläkevakuutuksia.

Yrittäjän turvaaminen kehittää yrittäjyyttä

Mandatum Lifen palvelut yrittäjille turvaavat yritystoiminnan jatkuvuutta sekä täydentävät yrittäjän ja hänen perheensä lakisääteistä turvaa. Vakavan sairauden tai lyhyen työkyvyttömyyden kohdatessa yrittäjä voi keskittyä kuntoutumiseen, kun taas kuolemantapauksessa tai pysyvän työkyvyttömyyden kohdatessa yrittäjä itse, hänen perheensä tai mahdollinen toinen omistaja saa taloudellista helpotusta vaikeaan tilanteeseen.

Yrittäjän taloudellisten riskien kartoittamiseksi tarvitaan koko elämäntilanteen huomioiva suunnitelma, jossa huomioidaan mahdolliset liiketoimintaan liittyvien riskien lisäksi myös yrittäjän itsensä ja hänen läheisten taloudellinen turva äkillisissä tilanteissa ja eläkeajalla.

Tärkeä osa yrittäjän tulevaisuuden turvaamista on yrittäjän eläketurvasta huolehtiminen. Tilastokeskuksen mukaan tällä hetkellä noin kolmannes kaikista yrittäjistä on yli 55-vuotiaita. Tämä tarkoittaa, että eläkkeelle on jäämässä 10 vuoden sisällä yli 100 000 yrittäjää. Koska yrittäjä vastaa itse omasta eläkeajan tulostaan, on yrittäjän eläkelain YEL-työtulon määrällä merkittävä vaikutus yrittäjän eläkeajan toimeentuloon. Monet yrittäjät määrittävät YEL-työtulonsa liian alhaiselle tasolle, mikä voi tarkoittaa liian pientä eläkettä ja merkittävää riskiä yhteiskunnalle.

Yritysten kilpailukyvyn parantaminen tehokkailla palkitsemisen keinoilla

Yritykset voivat vaikuttaa kilpailukykyynsä investoimalla omaan henkilöstöönsä. Henkilöstö koetaan edelleen suurimpana kulueränä, vaikka sillä on usein keskeisin vaikutus yrityksen tuottavuuteen ja menestykseen. Kun työntekijät tietävät omat tavoitteensa ja heitä palkitaan niiden saavuttamisesta motivoivasti ja oikeudenmukaisesti, niin yritys kuin sen henkilöstö voivat hyvin.

Hyville työnantajille lisäeläkkeet eivät ole pelkästään ylimääräinen kulu vaan tapa varmistaa työntekijöidensä hyvinvointi myös työuran päättymisen jälkeen. Ryhmäeläkevakuutukset ovat paras tapa täydentää henkilöstön eläketurvaa. Lisäeläke on myös tehokas ja motivoiva osa kokonaiskompensaatiota.

Työeläkelain muutosten myötä monet yritykset ovat halunneet laajentaa eläkevakuuttamisen koskemaan myös yritysten avainhenkilöitä, asiantuntijoita ja koko henkilöstöä. Näin voidaan merkittävästi parantaa suomalaisten palkansaajien eläketurvaa.

Mandatum Life tarjoaa yrityksille myös työvälineitä henkilöriskien hallintaan. Henkilöstöön liittyvät riskit ajoittuvat koko työsuhteen elinkaarelle rekrytoinnista eläkkeelle siirtymiseen saakka. Henkilöstöriskeihin varautumalla yritys saa selviä kustannussäästöjä, kun esimerkiksi kustannukset sairauspoissaoloista,

työkyvyttömyyseläkkeistä tai uusien työntekijöiden rekrytoinnista eivät toteudu.

Henkilöstöriskien turvaaminen tarkoittaa esimerkiksi henkilöriskivakuutusten tarjoamista henkilöstölle, joilla työnantaja voi merkittävästi parantaa työntekijöidensä taloudellista turvaa esimerkiksi sairauden, työkyvyttömyyden tai kuoleman varalta. Näin vakuutus turvaa myös vakuutetun perheen toimeentuloa pahimman varalta.

Mandatum Lifen vastuu omasta henkilöstöstään varmistaa menestyvän liiketoiminnan

Henkilöstön hyvinvointi on yksi Mandatum Lifen seurattavista strategisista tavoitteista. Yhtiö on valittu Suomen parhaiden työpaikkojen joukkoon neljänä vuotena peräkkäin. Huolehtimalla henkilöstöstä taataan asiakkaiden tyytyväisyys ja luodaan yhtiölle entistä paremmat toimintamahdollisuudet tulevaisuudessa. Mandatum Lifen vastuu henkilöstöstä tarkoittaa myös työntekijöiden ja heidän perheiden turvaamista taloudellisten riskien varalta. Mandatum Life haluaa myös tarjota henkilöstölleen motivoivan työympäristön.

Mandatum Life vaikuttaa työntekijöidensä taloudelliseen hyvinvointiin täydentämällä heidän eläketurvaansa sekä tarjoamalla järkeviä tapoja säästää ja kasvattaa varallisuutta.

- Ryhmäeläkevakuutuksen edut työntekijälle ovat konkreettiset: eläketurvan täydentäminen takaa paremman tulotason eläkeaikana.
- Koko henkilöstö on vakuutettu tapaturman, työkyvyttömyyden tai kuolemantapauksen sattuessa.
- Palkkiorahasto tarjoaa henkilöstölle mahdollisuuden kasvattaa pääomaansa ammattimaisen sijoitustoiminnan turvin. Palkkiorahasto on avoin, läpinäkyvä ja reilu ratkaisu, jossa tähdätään pitkän aikavälin hyötyihin. Jopa 87 prosenttia henkilöstöstä päätti rahastoida palkkionsa vuonna 2014.

Toimiva yrityskulttuuri pohjaa avoimuuteen, esimiestyöhön ja monipuoliseen viestintään

Mandatum Lifessa yrityskulttuuriin panostaminen on strateginen päätös ja investointi. Työhyvinvoinnin systemaattinen johtaminen lähtee henkilöstöeduista, tehokkaasta sisäisestä viestinnästä ja sitoutuneesta johdosta. Mandatumlifelaiset osallistuvat aktiivisesti työympäristön ja yhteisten työskentelytapojen kehittämiseen sekä toimintamallien tehostamiseen. Näin luodaan uusia innovaatioita ja rakennetaan arvostavaa, viihtyisää ja matalahierarkkista ilmapiiriä. Matalahierarkkisuus organisaatiossa näkyy myös yhtiön Great Place to Work -tuloksissa: jopa 85 prosenttia mandatumlifelaisista sanoo, että johto on helposti lähestyttävissä.

Monipuolisia toimia henkilöstön hyvinvoinnin varmistamiseksi

Mandatum Life on kiinnittänyt viime vuosina erityistä huomiota työterveyteen ja henkilökunnan hyvinvointiin liittyviin etuihin. Tämä on tuottanut tulosta: sairauspoissaoloprosentti on Mandatum Lifessä matala 2,7 % (2014).

Yhtiössä on käytössä laaja työterveyshuolto, joka sisältää muun muassa työpsykologin konsultaatiot, säännölliset ergonomiakäynnit työpaikalla, erikoislääkärin palvelut, naisten/miesten sairauksiin liittyvät tutkimukset, sekä pitkien sairauslomien paluun tuki. Yhteistyö työterveyspalveluiden tuottajan kanssa on tiivistä ja lähellä työntekijän arkea.

Lisäksi Mandatum Lifessa tuetaan erilaisia työnteon muotoja ja arkea helpottavia käytäntöjä tarjoamalla esimerkiksi etätyömahdollisuuksia ja sairaan lapsen hoitoapua.

Henkilöstön moninaisuus on rikkaus

Mandatum Lifella henkilöstön moninaisuus on perusasia, johon panostetaan. Yhtiö seuraa Great Place to Work -tutkimuksen tuloksia, joiden mukaan 87 prosenttia vastaajista tuntee, että ihmisiä kohdellaan Mandatum Lifessa tasa-arvoisesti sukupuolesta riippumatta. Mandatum Lifen henkilöstörakenne on viimeisinä vuosina muodostunut tasavertaisesti miehistä ja naisista. Vuonna 2014 yhtiö osallistui sosiaalisessa mediassa myös kansainväliseen UN Womenin HeForShe-kampanjaan, joka pyrkii edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Hallinnointi

35 **Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä**

35 **Hallintomalli**

36 **Hallitus**
40 Hallituksen tehtävät
41 Hallituksen jäsenten valinta ja toimikaudet

41 **Hallituksen asettamat valiokunnat**
41 Tarkastusvaliokunta
42 Nimitys- ja palkkiovaliokunta

43 **Johtoryhmä**
48 Johtoryhmän tehtävät

48 **Konsernijohtaja**

49 **Palkitseminen**

50 **Sisäinen tarkastus**

51 **Sisäpiirihallinto**

51 **Tilintarkastaja**

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Sampo noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa, 1.10.2010 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia kokonaisuudessaan.

Sampo on julkaissut listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisen, arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7. luvun 7 §:ssä tarkoitetun liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen (Corporate Governance Statement) sivustollaan.

Sammon selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (www.sampo.com/selvitys)

Hallintomalli

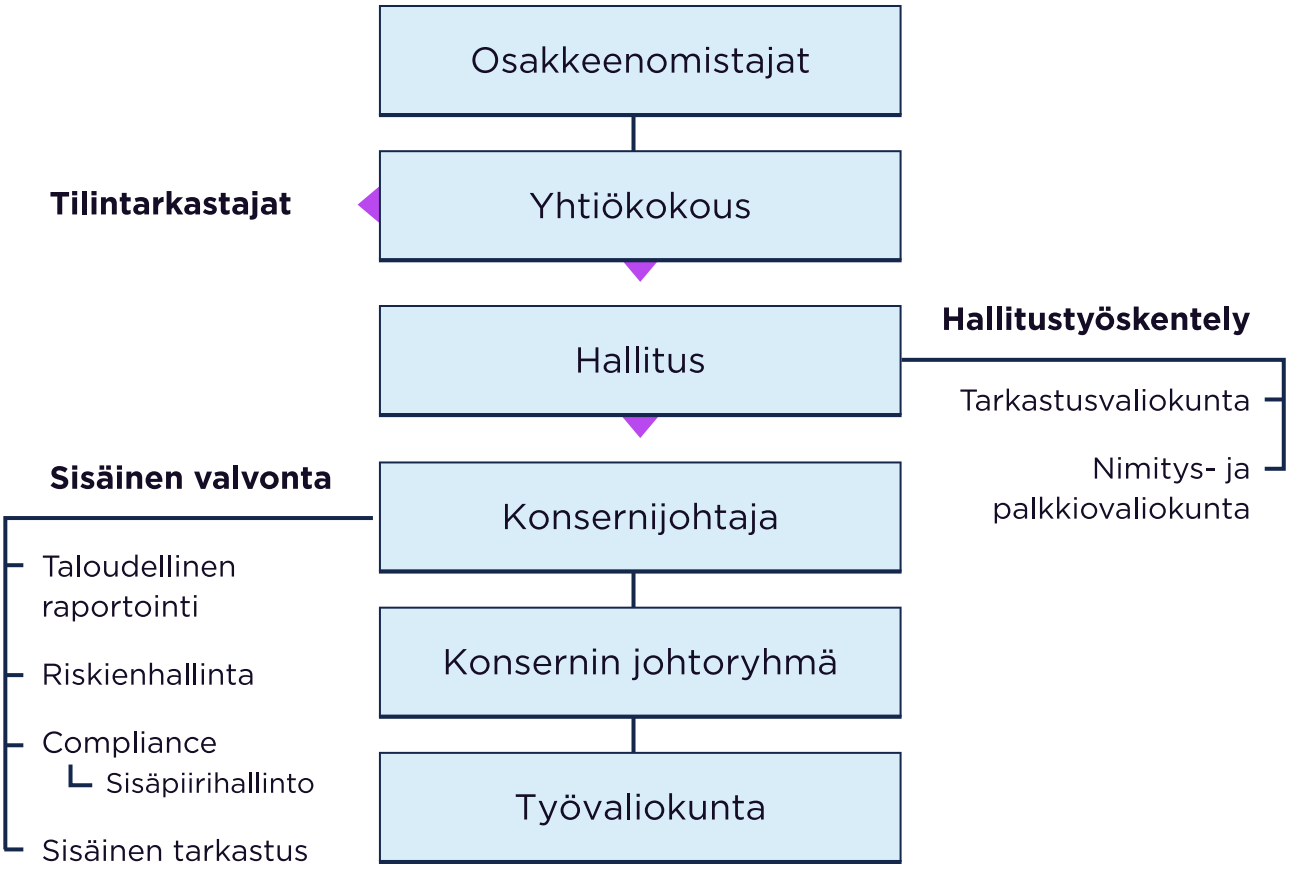

Hallitus

Sampo Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa vuosittain valittava Sampo Oyj:n hallitus käyttää yhtiökokousten välillä ylintä päätösvaltaa Sampo-konsernissa. Sammon hallituksen tehtävänä on yhtiön johtaminen lakien, viranomaismääräysten, yhtiöjärjestyksen ja yhtiökokouksen tekemien päätösten mukaisesti.

Vuoden 2014 aikana Sampo Oyj:n hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt:

Hallituksen puheenjohtaja
s. 1952

Luottamustoimet, 31.12.2014

Nordea Bank AB (publ), hallituksen puheenjohtaja;
UPM-Kymmene Oyj, hallituksen puheenjohtaja;
Elinkeinoelämän Valtuuskunta EVA, hallituksen jäsen;
Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA, hallituksen jäsen;
Hanken Svenska handelshögskolan, hallituksen puheenjohtaja;
Mannerheim-Säätiö, hallituksen jäsen

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 5.4.2001.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 11 863 986 kappaletta.

Hallituksen varapuheenjohtaja
s. 1951

Luottamustoimet, 31.12.2014

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 7.4.2004.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 36 477 kappaletta.

Professori, Hanken Svenska handelshögskolan
s. 1957

Luottamustoimet, 31.12.2014

KONE Oyj, hallituksen jäsen;
Sanoma Oyj, hallituksen jäsen;
Stora Enso, hallituksen jäsen;
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA, hallituksen jäsen;
Elinkeinoelämän Valtuuskunta EVA, hallituksen jäsen;
Aalto-korkeakoulusäätiö, varapuheenjohtaja

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 9.4.2003.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 8 406 kappaletta.

Toimitusjohtaja, Signe ja Ane Gyllenbergin säätiö
s. 1961

Luottamustoimet, 31.12.2014

Teleste Oyj, hallituksen jäsen;
Kelonia (Private Equity -sijoitusyhtiö), hallituksen jäsen;
Veritas Eläkevakuutus, hallintoneuvoston jäsen;
Hanken Svenska handelshögskolan, hallituksen jäsen ja sijoitusvaliokunnan puheenjohtaja;
Svenska litteratursällskapet i Finland rf., sijoitusvaliokunnan jäsen

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 18.4.2013.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 1 254 kappaletta.

Toimitusjohtaja, Adine Grate AB
s. 1961

Luottamustoimet, 31.12.2014

3 Scandinavia, neuvonantaja ja hallituksen jäsen;
Nasdaq Tukholma, listalleottotoimikunnan puheenjohtaja;
Swedish Orphan Biovitrum AB (Sobi), hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan jäsen;
Swedavia AB, hallituksen jäsen;
AP 7, hallituksen varapuheenjohtaja;
Madrague Capital Partners AB, hallituksen jäsen;
Alhanko & Johnson AB (BASE 23), hallituksen puheenjohtaja;
Sky, hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan jäsen

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 14.4.2011.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 3 747 kappaletta.

Toimitusjohtaja, Elisa Oyj
s. 1961

Luottamustoimet, 31.12.2014

Suomen Messut, hallintoneuvoston jäsen;
Elinkeinoelämän keskusliitto EK, edustajiston jäsen;
Palvelualojen Työnantajat PALTA ry, varapuheenjohtaja ja hallituksen jäsen;
Huoltovarmuusneuvosto, jäsen

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 7.4.2009.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 4 287 kappaletta.

s. 1950

Luottamustoimet, 31.12.2014

Elisa Oyj, hallituksen jäsen;
Sigrid Juséliuksen Säätiö, hallituksen varajäsen ja raha-asiain valiokunnan jäsen;
Nordean rahastot (Nordea Alternative Investment, Nordea Funds of Funds, Nordea I Sicav), hallituksen jäsen;
Pörssisäätiö, hallituksen puheenjohtaja;
Föreningen Konstsamfundet, sijoituskomitean jäsen;
Sibelius-Akatemian tukisäätiö, hallituksen jäsen

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 15.4.2008.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 3 975 kappaletta.

Toimitusjohtaja, Borregaard ASA
s. 1957

Luottamustoimet, 31.12.2014

Umkomaas Lignin (Pty), hallituksen puheenjohtaja;
Inspiria-tiedekeskus, hallituksen jäsen

- Valittu Sampo Oyj:n hallitukseen 12.4.2012.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan tai määräysvaltayhteisön kautta 2 247 kappaletta.

Hallitusta valittaessa kaikki valitut jäsenet olivat riippumattomia sekä yhtiön suurista osakkeenomistajista että yhtiöstä.

Tiedot on kuvattu 31.12.2014 tilanteen mukaisina, jos ei ole toisin ilmoitettu. Hallituksen jäsenten ansioluettelot ovat kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.sampo.com/hallitus.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen toimintaperiaatteet ja hallituksen keskeiset tehtävät on määritelty hallituksen työjärjestyksessä.

Hallitus päättää muun muassa Sampo-konsernin strategiasta, vahvistaa yleisohjeet, joiden mukaan Sampo-konsernin riskienhallinta, palkitseminen, compliance ja sisäinen valvonta järjestetään, sekä vastaa konsernin toimintojen asianmukaisesta järjestämisestä, määrittelee konserniyhtiöille sisäiset pääomitusta koskevat vähimmäisvaatimukset, valvoo konserniyhtiöiden kannattavuutta, rahoitusasemaa ja pääomien riittävyyttä. Hallitus myös päättää yhtiön toimialan puitteissa Sampo-konsernin laajuuteen ja laatuun nähden epätavallisista ja laajakantoisista asioista.

Lisäksi hallitus arvioi säännöllisesti omaa toimintaansa ja yhteistyötään johdon kanssa.

Hallitus valitsee ja vapauttaa konsernijohtajan, Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluvat johtajat ja konsernin tarkastusjohtajan. Hallitus myös päättää heidän palvelussuhteidensa ehdoista ja muusta kompensaatiosta. Lisäksi hallitus vahvistaa konsernin henkilöstösuunnittelun tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista sekä päättää konsernin kompensaatiojärjestelmän perusteet ja päättää muut laajakantoiset henkilöstöä koskevat asiat.

Konsernin asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi hallitus on vahvistanut sisäisiä ohjeita, jotka koskevat Sampo-konsernin yleisiä toimintaperiaatteita, riskienhallintaa, palkitsemista, compliancea, sisäistä valvontaa ja raportointia.

Hallituksen jäsenten valinta ja toimikaudet

Sammon yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kymmenen osakkeenomistajien yhtiökokouksessa valitsemaa jäsentä.

Vuoden 2014 varsinainen yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenmäärä on kahdeksan jäsentä vuonna 2015 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää niin ikään valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Hallituksen jäsenet valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ensimmäisessä varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä kokouksessa.

Sampo Oyj:n hallitus piti vuoden 2014 aikana kahdeksan kokousta. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Hallituksen asettamat valiokunnat

Hallitus voi asettaa määräämiään tehtäviä varten valiokuntia, johtoryhmiä ja muita pysyviä tai määräaikaisia elimiä. Hallitus vahvistaa Sammon valiokuntien ja johtoryhmän työjärjestyksen ja muiden asettamiensa toimielinten toimintaohjeet ja toimintavaltuudet.

Hallituksella on tarkastusvaliokunta sekä nimitys- ja palkkiovaliokunta, joiden jäsenet se nimittää keskuudestaan valiokuntien työjärjestysten mukaisesti.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on seurata tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta sekä tilinpäätösraportoinnin prosessia ja valvoa Sampo-konsernin tilinpäätöksen oikeellisuutta ja taloudellista raportointiprosessia.

Valiokunta myös valvoo tilintarkastajien toimintaa Suomen lakien puitteissa sekä seuraa haluamallaan tavalla tilintarkastajien tilintarkastus- ja muita laskuja. Edelleen valiokunnan tehtävänä on arvioida tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista Sampo-konsernille sekä valmistella tilintarkastajan valintaa ja heidän palkkiotaan koskevat päätösehdotukset yhtiökokoukselle.

Niin ikään valiokunta seuraa konsernin sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen tehokkuutta, riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta sekä valvoo konsernin riskejä ja riskienhallinnan laatua ja kattavuutta. Lisäksi valiokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman ja seuraa sisäisen tarkastuksen raportointia, seuraa liiketoiminta-alueittain riskinottopolitiikkojen toteutumista, limiittien käyttöä ja tuloksen kehitystä, valvoo riskienhallinnan periaatteiden ja muiden riskienhallintaan ja tarkastusvaliokunnan toimialaan kuuluvien muiden yleisohjeiden valmistelua ja noudattamista sekä käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästään antamaan selvitykseen sisältyvää kuvausta taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä.

Valiokunta myös arvioi lakien ja määräysten noudattamista Sampo-konsernissa, seuraa konserniyhtiöiden merkittäviä oikeudenkäyntejä sekä toimeenpanee hallituksen valiokunnalle antamat muut tehtävät.

Työjärjestyksensä mukaan tarkastusvaliokuntaan kuuluu vähintään kolme yhtiön johtoon kuulumatonta hallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joiden tulee olla yhtiöstä riippumattomia ja joista ainakin yhden tulee olla riippumaton yhtiön suurista osakkeenomistajista. Lisäksi valiokunnan kokouksiin osallistuvat tilintarkastaja, konsernijohtaja, konsernin talousjohtaja, merkittävimmän tytäryhtiön

talousjohtaja, sisäisen tarkastuksen johtaja, riskienvalvonnasta vastaava konsernin johtoryhmän jäsen sekä riskienhallintajohtaja.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana vuonna 2014 toimi **Anne Brunila** ja muut jäsenet olivat **Jannica Fagerholm**, **Adine Grate Axén** ja **Per Arthur Sørlie**. Lisäksi kokouksiin osallistuivat tilintarkastajan edustaja, konsernijohtaja, konsernin talousjohtaja, If P&C Holding AB:n talousjohtaja, konsernin riskienhallintajohtaja ja tarkastusjohtaja.

Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2014 aikana neljä kertaa. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan tehtävänä on valmistella ja esitellä Sammon yhtiökokoukselle tehtävät esitykset hallituksen kokoonpanosta, hallituksen jäsenten palkkioista ja palkitsemisperiaatteista. Näissä asioissa valiokunta kuulee suurimpia osakkeenomistajia.

Lisäksi valiokunnan tehtävänä on valmistella Sammon hallitukselle tehtäviä esityksiä hallituksen jäsenten riippumattomuudesta, hallituksen valiokuntien kokoonpanosta ja puheenjohtajasta, konsernijohtajan ja Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluvien johtajien, johtoryhmän yhteydessä toimivan työvaliokunnan kokoonpanosta nimittämisestä ja tarvittaessa heidän seuraajiensa kartoittamisesta. Edelleen valiokunta valmistelee esitykset johtoryhmän jäsenten palkitsemisperiaatteista ja kompensaatiosta.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta valmistelee hallituksen päätettäväksi Sampo-konsernin palkitsemisperiaatteet sekä Sampo Oyj:n palkitsemispolitiikan, Sampo-konsernin pitkäaikaiset kannustinohjelmat, pitkä- ja lyhytaikaisten kannustinohjelmien perusteella maksettavat enimmäismäärät samoin kuin niiden pohjalta tehtävät lopulliset maksut.

Hallituksen valtuuttamana valiokunta päättää konsernijohtajaa ja konsernijohtajan sijaista lukuun ottamatta johtoryhmään kuuluvien johtajien kiinteistä palkoista.

Edelleen valiokunta valmistelee Sammon hallitukselle esityksen Sampo-konsernin tarkastusjohtajan nimittämisestä, työsuhteen ehdoista ja muusta kompensaatiosta sekä Sampo-konsernin henkilöstön palkitsemisperiaatteista. Lisäksi valiokunnan tehtävänä on valmistella hallitukselle tehtäviä esityksiä hyvän hallintotavan (corporate governance) kehittämiseen liittyvistä asioista ja vahvistaa kriteerit ja prosessit hallituksen itsearviointia varten.

Lisäksi valiokunta arvioi säännöllisesti omaa toimintaansa ja yhteistyötään johdon kanssa.

Hallituksen nimitys- ja palkkiovaliokuntaan kuului vuonna 2014 hallituksen puheenjohtaja valiokunnan puheenjohtajana, hallituksen varapuheenjohtaja ja kaksi hallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan puheenjohtajana vuonna 2014 oli **Björn Wahlroos** ja muut jäsenet **Veli-Matti Mattila**, **Eira Palin-Lehtinen** ja **Matti Vuoria**.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta piti vuoden 2014 aikana viisi kokousta. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Johtoryhmä

Hallitus on asettanut Sampo-konsernin johtoryhmän ja sen yhteydessä toimivan työvaliokunnan, joka toimii konsernijohtajan tukena valmisteltaessa asioita johtoryhmän käsiteltäväksi.

Vuoden 2014 aikana Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

Konsernijohtaja,
Sampo Oyj:n toimitusjohtaja
s. 1955

Luottamustoimet, 31.12.2014

Nordea Bank AB (publ), hallituksen jäsen, **hallituksen riskienhallintavaliokunta,** puheenjohtaja;
Nokia Oyj, hallituksen jäsen;
Finanssialan Keskusliitto FK, hallituksen jäsen;
If Skadeförsäkring Holding AB (publ), hallituksen puheenjohtaja;
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, hallituksen puheenjohtaja;
Keskuskauppakamari, hallituksen jäsen;
Niilo Helanderin Säätiö, hallituksen jäsen;
Oy Forcit Ab, hallituksen jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2001.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 285 693 kappaletta.

Talousjohtaja, If Vahinkovakuutus
s. 1973

Luottamustoimet, 31.12.2014

CJSC If Insurance, hallituksen jäsen;
If Livförsäkring AB, hallituksen jäsen;
If P&C Insurance AS, hallituksen jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2014.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 10 380 kappaletta.

Konsernin talousjohtaja
s. 1957

Luottamustoimet, 31.12.2014

If Skadeförsäkring Holding AB (publ), hallituksen jäsen;
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, hallituksen varapuheenjohtaja

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2001.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 57 013 kappaletta.

Konsernin sijoitusjohtaja
s. 1966

Luottamustoimet, 31.12.2014

If Skadeförsäkring Holding AB (publ), hallituksen jäsen;
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, hallituksen jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2001.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 246 137 kappaletta.

Toimitusjohtaja, If Skadeförsäkring Holding AB (publ)
s. 1963

Luottamustoimet, 31.12.2014

If Skadeförsäkring AB (publ), hallituksen puheenjohtaja;
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy, hallituksen puheenjohtaja;
Topdanmark A/S, hallituksen jäsen;
Ruotsin Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, hallituksen jäsen;
Ruotsin Vakuutusalan Työnantajajärjestö, hallituksen jäsen;
AcadeMedia Aktiebolag, hallituksen jäsen;
Insurance Europe, varapääjohtaja

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2004.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 22 037 kappaletta.

Johtaja, yritysasiakasliiketoiminta, If Vahinkovakuutus
s. 1961

Luottamustoimet, 31.12.2014

Norjan finanssialan liitto, hallituksen jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2005.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 30 800 kappaletta.

Toimitusjohtaja, Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö
s. 1970

Luottamustoimet, 31.12.2014

Alma Media Oyj, hallituksen jäsen;
BenCo Insurance Holding B.V., hallituksen jäsen;
Finanssialan Keskusliitto ry, Henkivakuutuksen johtokunta, jäsen;
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva, hallituksen puheenjohtaja;
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallituksen jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2001.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 58 404 kappaletta.

Johtaja, henkilöasiakasliiketoiminta, If Vahinkovakuutus
s. 1971

Luottamustoimet, 31.12.2014

Urzus Group AS, hallituksen puheenjohtaja;
Watercircles Danmark A/S, hallituksen jäsen;
Watercircles Norge AS, hallituksen jäsen;
Watercircles Skandinavia AS, hallituksen jäsen;
Norjan finanssialan liitto (Bransjestyre risiko og skade, BRS), jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 29 554 kappaletta.

Johtaja, liiketoiminta-alue Baltia;
johtaja, henkilöasiakasliiketoiminta (Suomi);
toimitusjohtaja, If Vahinkovakuutusyhtiö (Suomi)
s. 1964

Luottamustoimet, 31.12.2014

If P&C Insurance AS, hallituksen puheenjohtaja;
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva, hallituksen jäsen;
Finanssialan Keskusliitto, Vahinkovakuutuksen johtokunta, jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2009.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 21 662 kappaletta.

Varatoimitusjohtaja, If Skadeförsäkring Holding AB (publ)
s. 1969

Luottamustoimet, 31.12.2014

If Vahinkovakuutusyhtiö Oy, hallituksen jäsen;
If P&C Insurance AS, hallituksen jäsen;
CJSC If Insurance, hallituksen jäsen;
Nobia AB, hallituksen jäsen

- Sampo-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2005.
- Sampo Oyj:n osakkeita suoraan, lähipiirin tai määräysvaltayhteisön kautta 32 061 kappaletta.

Tiedot on kuvattu 31.12.2014 tilanteen mukaisina, jos ei ole toisin ilmoitettu. Johtoryhmän jäsenten ansioluettelot ovat kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.sampo.com/johto.

Johtoryhmän tehtävät

Sampo-konsernin johtoryhmä toimii konsernijohtajan tukena Sampo-konserniin liittyvien strategisten kysymysten valmistelussa, merkittävien tai luonteeltaan periaatteellisten operatiivisten asioiden käsittelyssä sekä sisäisen tiedonkulun varmistamisessa.

Johtoryhmässä käsitellään erityisesti Sampo-konsernin strategiaa, tuloskehitystä, suuria hankintoja ja projekteja, Sampo-konsernin rakennetta ja organisaatiota sekä hallinnon päälinjoja ja henkilöstöhallinnon linjakysymyksiä.

Työvaliokuntaan kuuluivat **Kari Stadigh** (puheenjohtaja), **Peter Johansson**, **Patrick Lapveteläinen**, **Torbjörn Magnusson**, **Petri Niemisvirta** ja **Ricard Wennerklint**.

Vuonna 2014 johtoryhmä kokoontui konsernijohtajan kutsusta neljä kertaa ja johtoryhmän yhteydessä toimiva työvaliokunta yhdeksän kertaa.

Konsernijohtaja

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, joka on samalla Sampo-konsernin konsernijohtaja.

Hallitus valitsee ja vapauttaa konsernijohtajan sekä päättää hänen palvelussuhteensa ehdoista ja muusta kompensaatiosta. Yhtiön toimitusjohtajana ja Sampo-konsernin konsernijohtajana toimii DI, DE **Kari Stadigh**.

Konsernijohtajan tehtävänä on hoitaa Sammon juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Konsernijohtaja saa ryhtyä Sammon toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Konsernijohtaja huolehtii Sammon kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä.

Nykyisen toimitusjohtajasopimuksensa ehtojen mukaisesti Kari Stadighilla on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60 vuotta täyttäessään joulukuussa 2015.

Sammon hallituksen pyynnöstä Stadigh jatkaa konsernijohtajana tammikuusta 2016 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Konsernijohtajan konsernijohtajasopimuksen mukainen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Irtisanomisajan palkan lisäksi konsernijohtajalle maksetaan 18 kuukauden kokonaispalkan suuruinen erokorvaus, jos irtisanomisen on suorittanut Sampo. 1.1.2016 voimaan astuvassa sopimuksessa Stadigh on luopunut edellä mainitusta 18 kuukauden kokonaispalkan suuruisesta erokorvauksesta.

Palkitseminen

Työntekijöiden tasapuolinen ja kannustava palkitseminen on tärkeä keino, jolla Sampo-konserni vahvistaa kykyään luoda omistaja-arvoa kilpaillussa liiketoimintaympäristössä. Palkitseminen on myös tärkeä menestystekijä Sammon kilpaillessa osaavasta työvoimasta. Sammon palkitsemisstrategia on vastuullinen sekä työntekijöitä että osakkeenomistajia kohtaan, joten pitkän aikavälin taloudellinen vakaus ja konsernin arvon kehitys ohjaavat palkitsemisjärjestelmien suunnittelua.

Sampo Oyj:n hallitus on hyväksynyt koko Sampo-konsernille yhteiset palkitsemisperiaatteet. Periaatteet ovat käytössä kaikissa Sampo-konsernin yhtiöissä.

Palkitsemisperiaatteet (www.sampo.com/palkitseminen)

Palkka- ja palkkioselvitys

Sampo on julkaissut listayhtiöiden hallinnointikoodin 7. jakson (Palkitseminen) suositusten mukaisen palkka- ja palkkioselvityksen sivustollaan.

Hallituksen jäsenten palkitseminen

Sammon yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista.

Vuoden 2014 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenille on maksettu hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä vuosipalkkiota vuonna 2015 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka seuraavasti: hallituksen puheenjohtajalle 160 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 100 000 euroa ja muille hallituksen jäsenille 80 000 euroa siten, että noin 50 prosenttia palkkiosta suoritetaan verojen ja vastaavien maksujen jälkeen Sammon A-sarjan osakkeina ja loput rahana. Muille kuin suomalaisille hallituksen jäsenille aiheutuvien lakisääteisten sosiaali- ja eläkekulujen suorittamisesta vastaa Sampo Oyj kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Yhtiön palveluksessa oleville hallituksen jäsenille ei makseta erikseen palkkiota hallitustyöskentelystä työ- tai toimisuhteen voimassaoloaikana.

Hallituksen jäsenet eivät ole saaneet muita etuuksia eivätkä he ole osallisina Sammon kannustinjärjestelmissä.

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen

Hallitus päättää konsernijohtajan sekä Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluvien johtajien palvelussuhteen ehdoista ja muusta kompensaatiosta nimitys- ja palkkiovaliokunnan esityksestä. Nimitys- ja palkkiovaliokunnalla on kuitenkin hallituksen valtuuttamana oikeus päättää konsernijohtajaa ja konsernijohtajan varamiestä lukuun ottamatta johtoryhmään kuuluvien johtajien palkoista.

Palkitsemisjärjestelmän perusteet

Konsernin johtoryhmään kuuluville johtajille maksettavan kuukausipalkan lisäksi he kuuluvat vuosittain erikseen päätettävän konsernin tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Tulospalkkion määräytymiseen vaikuttavat konsernin tulos, liiketoiminta-alueen tulos ja henkilökohtainen suoriutuminen. Johtoryhmään kuuluville johtajille vuodelta 2014 maksettava tulospalkkio voi olla enintään yhdeksän kuukauden palkkaa vastaava määrä.

Lisäksi konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat Sampo-konsernin johdon pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien 2011 I ja 2014 I piiriin. Kannustinjärjestelmien ehdot ovat nähtävissä Sammon sivustolla.

Kannustinjärjestelmien ehdot (www.sampo.com/kannustinehdot)

Konsernijohtajalle maksetaan hänen työsopimukseensa perustuen kiinteää kuukausipalkkaa ja vuosittaista tulospalkkiota, joka voi olla enintään yhdeksän kuukauden palkkaa vastaava määrä. Lisäksi konsernijohtaja kuuluu Sampo-konsernin johdon pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien 2011 I ja 2014 I piiriin.

Sammon konsernijohtajana toimii Kari Stadigh. Vuodelta 2014 konsernijohtajalle maksettiin palkkaa ja palkkioita seuraavasti: kiinteää palkkaa 851 144 euroa, lyhytaikaisia kannustinpalkkioita (sisältäen vuoteen 2010 liittyvät lykätyt palkkiot mutta pois lukien vuonna 2014 lykätyt palkkiot) 498 229 euroa sekä pitkäaikaisia kannustinpalkkioita 2 304 000 euroa eli yhteensä 3 653 372 euroa.

Osa johtoryhmään kuuluvien johtajien tulospalkkioista lykätään kussakin konserniin kuuluvassa yhtiössä sovellettavan sääntelyjärjestelmän mukaisesti. Lykkäysajanjakson jälkeen hallitus päättää riskiarvioinnin perusteella, voidaanko lykättyjä muuttuvia palkkioita maksaa kokonaan tai osittain vai jätetäänkö ne kokonaan maksamatta.

Konsernin johtoryhmän jäsenet kuuluvat kukin asuinvaltionsa työeläkejärjestelmän piiriin. Osana työsopimustensa ehtoja valtaosa kuuluu myös lisäeläkejärjestelmien piiriin. Heidän sopimuksen mukainen eläkeikänsä on 60 tai 65 vuotta taikka heidän asuinvaltionsa työeläkejärjestelmässä asetettu eläkeikä.

Yksityiskohtaisempaa tietoa Sampo-konsernin palkitsemisesta vuodelta 2014 on saatavissa Sammon julkaisemasta palkka- ja palkkioselvityksestä.

Sisäinen tarkastus

Sammon sisäinen tarkastus on konsernijohtajan alainen liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa sisäisen valvontajärjestelmän riittävyyttä ja tehokkuutta sekä tehtävien suorittamisen laatua Sampo-konsernissa. Sisäinen tarkastus on organisoitu liiketoimintaorganisaatiota vastaavasti.

Sammon hallituksen tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman vuosittain. Suoritetuista tarkastuksista sisäinen tarkastus raportoi konsernijohtajalle ja tarkastusvaliokunnalle. Yhtiökohtaiset tarkastushavainnot raportoidaan yhtiöiden hallintoelimille ja johdolle.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään paitsi Sampo Oyj:n hallituksen vahvistamaa sisäisen tarkastuksen ohjetta (Internal Audit Charter), myös IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä ammattistandardeja.

Sisäpiirihallinto

Sampo-konsernin toimialan ja erityisesti tytäryhtiöiden laajan sijoitustoiminnan huomioiden Sammon hallitus on vahvistanut koko konsernissa noudatettavan sisäpiiriohjeen, joka kattaa listayhtiöiden hallinnointikoodin edellyttämällä tavalla Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjeen sekä Finanssivalvonnan standardit.

Sampo-konsernin sisäpiiriohje on edellä mainittuja ohjeita tiukempi konsernin johtoryhmän, muun konsernijohdon sekä muiden erikseen nimettävien henkilöiden osalta siten, että heidän tulee etukäteen saada lupa jokaiseen Sampo Oyj:n tai sen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan tytär- tai osakkuusyhtiön (tällä hetkellä Nordea AB (publ.) ja Topdanmark A/S) arvopapereiden hankkimiseen tai luovuttamiseen.

Sampo Oyj:n sisäpiiriohje ja sisäpiirirekisteri ovat nähtävissä Sammon sivustolla.

Sampo Oyj:n sisäpiirirekisteri (www.sampo.com/sisapiiri)

Tilintarkastaja

Ernst & Young Oy

KHT-yhteisö

Päävastuullinen tilintarkastaja

KHT Heikki Ilkka

Tilintarkastajalle suoritettiin toimestaan palkkiota laskun mukaan yhteensä 2 304 670 euroa. Lisäksi Ernst & Young Oy:lle maksettiin muista kuin tilintarkastukseen liittyvistä palveluista palkkioita yhteensä 382 779 euroa.

Hallituksen toimintakertomus

54 Sampo-konserni

56 Liiketoiminta-alueet
56 Vahinkovakuutus
59 Osakkuusyhtiö Nordea Bank AB
61 Henkivakuutus
63 Omistusyhteisö

64 Hallinnointi
64 Hallinto
64 Konsernirakenteen muutokset
64 Varsinainen yhtiökokous
65 Yritysvastuu
65 Henkilöstö
66 Palkitseminen
67 Riskienhallinta

67 Osakkeet, osakepääoma ja osakkeenomistajat
67 Osakkeet ja osakepääoma
69 Hallituksen valtuutukset
69 Osakkeenomistajat

71 Taloudellinen tilanne
71 Sisäiset osingot

72 Luottoluokitukset
72 Konsernin vakavaraisuus
73 Velkarahoitus

74 Tulevaisuuden näkymät

75 Voitonjakoehdotus

76 Tunnusluvut

78 Tunnuslukujen laskentakaavat
78 Konsernin tunnusluvut
79 Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut
81 Henkivakuutustoiminnan tunnusluvut
81 Osakekohtaiset tunnusluvut

Sampo-konserni

Sampo-konserni raportoi vuodelta 2014 hyvän tuloksen. Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde 87,7 prosenttia oli vuonna 2014 parempi kuin koskaan. Nordean tehostustoimet tuottivat tulosta ja yhtiö raportoi kaikkien aikojen parhaan tuloksen ennen veroja. Myös henkivakuutustoiminnassa operatiivinen tehokkuus parani edelleen. Sampo-konsernin tulos ennen veroja vuodelta 2014 oli 1 759 miljoonaa euroa (1 668). Markkina-arvojen muutokset huomioiva konsernin laaja tulos aleni 1 179 miljoonaan euroon (1 425) suurelta osin Ruotsin ja Norjan kruunun heikkenemisen seurauksena.

Osakekohtainen tulos oli 2,75 euroa (2,59). Markkina-arvoin laskettu osakekohtainen tulos oli 2,11 euroa (2,54). Konsernin oman pääoman tuotto aleni 10,9 prosenttiin (13,8) vuonna 2014 ennen kaikkea heikon valuuttakurssikehityksen takia. Osakekohtainen substanssi nousi vuoden 2014 lopulle tultaessa 22,63 euroon (22,15).

Hallitus ehdottaa 16.4.2015 järjestettävälle yhtiökokoukselle osinkoa jaettavaksi 1,95 euroa osakkeelta (1,65) ja valtuutusta enintään 50 miljoonan Sammon A-osakkeen hankkimiseksi. Maksettavan osingon kokonaismäärä on 1 092 miljoonaa euroa (924).

Vahinkovakuutussegmentin tulos ennen veroja oli 931 miljoonaa euroa (929). Koko vuoden 2014 yhdistetty kulusuhde oli 87,7 prosenttia (88,1). Oman pääoman tuotto aleni 18,1 prosenttiin (24,4). Maksutulo kasvoi kiintein valuuttakurssein 1,7 prosenttia. Osakkuusyhtiö Topdanmarkin osuus vuoden 2014 tuloksesta oli 53 miljoonaa euroa (52).

Sammon osuus Nordean vuoden 2014 nettotuloksesta oli 680 miljoonaa euroa (635). Nordean oman pääoman tuotto oli 11,5 prosenttia (11,0) ja ydinvakavaraisuussuhde vahvistui ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista 15,7 prosenttiin (13,9). Segmenttiraportoinnissa osuus Nordean tuloksesta sisältyy Omistusyhteisö-segmenttiin. Nordean hallitus ehdottaa vuoden 2015 yhtiökokoukselle osinkoa jaettavaksi 0,62 euroa osakkeelta (0,43). Yhtiökokouksen hyväksyessä osinkoehdotuksen Sampo Oyj saa 30.3.2015 Nordeasta osinkoa 533 miljoonaa euroa.

Henkivakuutussegmentin tulos ennen veroja vuodelta 2014 oli 163 miljoonaa euroa (153). Oman pääoman tuotto oli 11,4 prosenttia (18,3). Omalla vastuulla oleva maksutulo kasvoi 4 prosenttia ja oli 1 105 miljoonaa euroa (1 063). Sijoitussidonnainen maksutulo ylsi kaikkien aikojen ennätykseen 961 miljoonaan euroon (909).

Sampo-konsernin sijoitusomaisuuden arvo oli 31.12.2014 yhteensä 19,2 miljardia euroa (17,9), josta korkosijoituksia oli 78 prosenttia (80), osakkeita 16 prosenttia (15) ja muita varoja 6 prosenttia (5). Pääosa kasvusta johtui Suomi-yhtiöstä Mandatumiin Lifeen 30.12.2014 siirretyn vakuutuskannan katteena olevasta omaisuudesta.

Sampo-konsernin oma pääoma 31.12.2014 oli 10 924 miljoonaa euroa (10 643). Pääomaa kasvatti 1 179 miljoonan euron suuruinen laaja tulos vuodelta 2014 ja niitä alensi 924 miljoonan euron suuruinen osinko. Muut muutokset olivat pieniä.

Sampo-konsernin omat varat ylittivät viranomaisten vähimmäisvaatimukset 4 282 miljoonalla eurolla (3 935) vuoden 2014 lopussa ja ryhmittymän vakavaraisuussuhde oli 187,4 prosenttia (184,4).

Avainluvut

Sampo-konserni, 2014

Milj. €	2014	2013	Muutos-%
Tulos ennen veroja	1 759	1 668	6
Vahinkovakuutus	931	929	0
Osakkuusyhtiö (Nordea)	680	635	7
Henkivakuutus	163	153	7
Omistusyhteisö (pl. Nordea)	-12	-45	-74
Tilikauden tulos	**1 540**	**1 452**	**6**

	2014	2013	Muutos
Osakekohtainen tulos, euroa	2,75	2,59	0,16
Osakekohtainen tulos ml. käyvän arvon rahaston muutos, euroa	2,11	2,54	-0,43
Osakekohtainen substanssi, euroa	22,63	22,15	0,48
Keskimääräinen henkilöstömäärä (FTE)	6 739	6 832	-93
Konsernin vakavaraisuussuhde, %	187,4	184,4	3,0
Oman pääoman tuotto, %	10,9	13,8	-2,9

Tuloslaskelmaeriä vertaillaan viime vuoden vastaavan ajankohdan lukuihin. Tase-erien vertailuajankohtana on vuoden 2013 lopun tilanne, jollei toisin ole ilmoitettu.

Tilinpäätöksessä käytetyt vaihtokurssit

	1–12/2014	1–9/2014	1–6/2014	1–3/2014	1–12/2013
EUR 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	9,1011	9,0420	8,9592	8,8598	8,6522
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	9,3930	9,1465	9,1762	8,9483	8,8591
DKK 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	1,2205	1,2118	1,2001	1,1865	1,1599
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	1,2616	1,2289	1,2308	1,1986	1,1877
NOK 1 = SEK					
Tuloslaskelma (keskikurssi)	1,0893	1,0924	1,0823	1,0574	1,1094
Tase (raportointikauden päätöspäivänä)	1,0388	1.1266	1,0920	1,0840	1,0593

Liiketoiminta-alueet

Vahinkovakuutus

If on Pohjoismaiden johtava vahinkovakuutuskonserni, joka toimii myös kaikissa Baltian maissa. Sampo-konsernin vahinkovakuutuksen emoyhtiö If Skadeförsäkring Holding AB:n pääkonttori on Ruotsissa. Tytäryhtiöidensä ja sivukonttoriensa kautta If tarjoaa vakuutusratkaisuja ja -palveluja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Baltiassa. Ifin toiminnot jakautuvat neljään liiketoiminta-alueeseen: Henkilöasiakkaat, Yritysasiakkaat, Suurasiakkaat ja Baltia. Tanskalainen vakuutusyhtiö Topdanmark on Ifin osakkuusyhtiö.

Tulos

Vahinkovakuutus, 2014

Milj. €	2014	2013	Muutos, %
Vakuutusmaksutulo, netto	4 464	4 560	-2
Sijoitustoiminnan nettotuotot	353	368	-4
Liiketoiminnan muut tuotot	27	28	-3
Korvauskulut	-2 902	-2 946	-1
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	-6	-55	-88
Henkilöstökulut	-537	-564	-5
Liiketoiminnan muut kulut	-502	-493	2
Rahoituskulut	-20	-18	8
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappioista	54	50	8
Tulos ennen veroja	**931**	**929**	**0**

Avainluvut	2014	2013	Muutos
Yhdistetty kulusuhde, %	87,7	88,1	-0,4
Riskisuhde, %	65,1	65,4	-0,3
Toimintakulusuhde, %	22,5	22,8	-0,3
Liikekulusuhde, %	16,7	16,8	-0,1
Oman pääoman tuotto, %	18,1	24,4	-6,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	6 173	6 238	-65

Panostukset riskien arviointiin ja hinnoitteluun sekä kustannustehokkuuteen jatkuivat edelleen vuonna 2014 vahinkovakuutustoiminnassa ja tulos ennen veroja nousi 931 miljoonaan euroon (929). Koko vuoden 2014 yhdistetty kulusuhde oli 87,7 prosenttia (88,1), joka oli Ifin historian kaikkien aikojen paras yhdistetty kulusuhde. Aiempina tilikausina sattuneisiin vahinkoihin varattua korvausvastuuta purettiin 2 miljoonalla eurolla (79).

Vuoden 2014 vakuutustekninen tulos aleni 588 miljoonaan euroon (601) Norjan ja Ruotsin kruunun heikkenemisen ja alhaisemman korkotason vuoksi. Henkilöasiakkaat-liiketoiminnan vakuutustekninen tulos laski 349 miljoonaan euroon (360) ja Yritysasiakkaiden 153 miljoonaan euroon (166). Suurasiakkaat- ja Baltia-liiketoimintojen tekniset tulokset nousivat 51 miljoonaan euroon (43) ja 17 miljoonaan euroon (15). Vakuutusliikkeen tuotto

(vakuutusteknisen tuloksen suhde omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin) pysyi vakaana ja oli 13,2 prosenttia (13,3).

Oman pääoman tuotto laski 18,1 prosenttiin (24,4) ja käyvän arvon rahasto kasvoi 31.12.2014 mennessä 507 miljoonaan euroon (472).

	Yhdistetty kulusuhde, %			Riskisuhde, %		
	2014	2013	Muutos	2014	2013	Muutos
Henkilöasiakkaat	87	87	-0,4	64	64	-0,1
Yritysasiakkaat	88,6	88,6	0,0	65,8	65,1	0,7
Suurasiakkaat	89,0	91,5	-2,5	68,3	70,7	-2,4
Baltia	86	88	-1,6	52	56	-3,8
Ruotsi	94,6	93,5	1,1	72,4	70,7	1,7
Norja	82,0	83,3	-1,3	59,6	61,4	-1,8
Suomi	89,7	88,5	1,2	67,6	65,5	2,1
Tanska	83,6	91,3	-7,7	58,3	64,7	-6,4

Henkilöasiakkaat- ja Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueiden tuloksiin vaikuttivat positiivisesti sekä myönteinen vahinkofrekvenssikehitys että suotuisat sääolosuhteet raportointikaudella. Suurasiakkaat-liiketoiminnan yhdistetty kulusuhde ja riskisuhde paranivat edellisvuoteen verrattuna. Baltian toiminnoissa sekä riskisuhde että yhdistetty kulusuhde paranivat niin ikään merkittävästi alkuvuoden suotuisan vahinkokehityksen ja vertailuvuoden negatiivisen suurvahinkokehityksen ansiosta. Myös Tanskassa sekä riskisuhde että yhdistetty kulusuhde paranivat merkittävästi positiivisen suurvahinkokehityksen ansiosta. Kaiken kaikkiaan suurvahinkojen toteuma oli lähellä odotettua tasoa, ja niistä maksettiin korvauskuluja 7 miljoonaa euroa odotettua enemmän.

Ruotsissa riskisuhde heikkeni 1,7 prosenttiyksikköä. Ruotsin toimintojen tulosta rasitti korvausvastuun diskonttaukseen käytettyjen korkojen jatkunut lasku ja epäsuotuisa suurvahinkokehitys. Diskonttauskorkoa alennettiin Ruotsissa vuoden loppuun mennessä 0,58 prosenttiin. Vuoden 2013 lopussa diskonttauskorko oli 1,19 prosenttia. Suomessa diskonttaukseen käytettyjä korkoja laskettiin 2,5 prosentista 2,0 prosenttiin vuoden 2014 neljännellä vuosineljänneksellä.

Bruttovakuutusmaksutulo aleni 4 634 miljoonaan euroon (4 768) Norjan ja Ruotsin kruunun heikkenemisen vuoksi. Valuuttakurssimuutokset huomioiden maksutulo nousi 1,7 prosenttia. Maksutulo kasvoi kaikissa liiketoiminnoissa paitsi Suurasiakasliiketoiminnassa. Henkilöasiakkaissa maksutulo kasvoi valuuttakurssimuutokset huomioiden 3,2 prosenttia, Yritysasiakkaissa 0,2 prosenttia ja Baltian toiminnoissa 4,9 prosenttia. Suurasiakkaiden maksutulo laski 2,6 prosenttia.

Toimintakulusuhde parani 22,5 prosenttiin (22,8) ja liikekulusuhde 16,7 prosenttiin (16,8) jatkuvan kustannustehokkuuteen keskittymisen ansiosta.

Sijoitusomaisuuden jakauma

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014, yhteensä 11,5 miljardia euroa

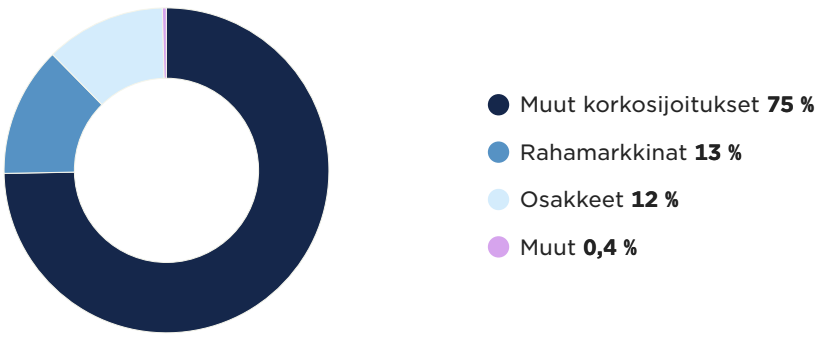

If Vahinkovakuutuksen sijoitusomaisuuden arvo oli joulukuun 2014 lopussa 11,5 miljardia euroa (11,7).

Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat 353 miljoonaan euroon (368). Sijoitusten tuotto käyvin arvoin vuonna 2014 oli 4,1 prosenttia (5,0).

Korkosijoitusten duraatio oli 1,0 vuotta (1,3) ja keskimääräinen maturiteetti 2,4 vuotta (2,3). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) vuoden lopussa oli 2,4 prosenttia (2,9).

If Vahinkovakuutuksen vastuunkantokyky (vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuloon) oli joulukuun 2014 lopussa 82 prosenttia (81). Vakavaraisuuspääoma oli 3 544 miljoonaa euroa (3 601) huolimatta vuoden neljännellä vuosineljänneksellä emoyhtiö Sampo Oyj:lle maksetusta 5,5 miljardin Ruotsin kruunun (597 miljoonan euron) osingosta. Vastuuvelka säilyi kestävällä tasolla ja oli maksutuloon suhteutettuna 161 prosenttia (160) ja maksettuihin korvauksiin suhteutettuna 237 prosenttia (227).

Osakkuusyhtiö Topdanmark

If omisti 31.12.2014 kaikkiaan 31 476 920 Topdanmarkin osaketta, mikä vastaa yli 30 prosenttia yhtiön osakkeisiin liittyvästä äänimäärästä. Kaikki Sampo-konsernin Topdanmarkin osakkeet ovat If Skadeförsäkring Holding AB (publ):n hallussa. Osakkeiden hankintahinta oli 2,5 miljardia Tanskan kruunua (327 miljoonaa euroa) ja niiden kirjanpitoarvo Sammon taseessa 31.12.2014 yhteensä 371 miljoonaa euroa.

Voitonjakopolitiikkansa mukaisesti Topdanmark ei maksa osinkoja, vaan ostaa markkinoilta omia osakkeitaan. If Vahinkovakuutus ei ole ostanut Topdanmarkin osakkeita toukokuun 2011 jälkeen. Ifin suhteellinen omistusosuus Topdanmarkissa on silti noussut, sillä If ei ole osallistunut osakkeen takaisinostoihin. Ifin omistus ylitti 20 prosentin rajan toukokuussa 2011, josta lähtien Topdanmark on kirjattu Ifin osakkuusyhtiöksi.

Sampo-konsernin vahinkovakuutustoiminnasta vastaava johtaja Torbjörn Magnusson nimitettiin Topdanmarkin hallituksen jäseneksi yhtiön yhtiökokouksessa 10.4.2014.

Sampo-konsernin segmenttiraportoinnissa Topdanmark-omistus käsitellään vahinkovakuutussegmentissä. Koska Topdanmark julkaisee tuloksensa Sampoa myöhemmin, käytetään Topdanmarkin tuloksesta laskettavan Ifin tulososuuden suuruutta arvioidessa analyytikkojen konsensusennustetta. Käytetyn arvion mahdollinen poikkeama todellisesta tuloksesta oikaistaan seuraavassa osavuosikatsauksessa.

Topdanmarkin tuloksesta yhdisteltävä tulososuus oli Sammon vuoden 2014 tilinpäätöksessä 53 miljoonaa euroa (52). Ifin vakavaraisuuspääoma 31.12.2014 sisältää Ifin omistusosuutta vastaavan osuuden Topdanmarkin vakavaraisuuspääomasta.

Osakkuusyhtiö Nordea Bank AB

Nordea on Pohjoismaiden suurin pankki ja markkina-arvolla mitattuna Euroopan kymmenen suurimman kattavia finanssipalveluja tarjoavan pankin joukossa. Pankilla on noin 11 miljoonaa asiakasta. Nordeaa käsitellään Sammon konsernitilinpäätöksessä osakkuusyhtiönä ja se on kirjattu Omistusyhteisö-segmenttiin.

Sampo Oyj omisti joulukuun 2014 lopussa 860 440 497 Nordean osaketta, joka vastaa 21,2 prosentin omistusosuutta. Osakkeista maksettu keskihinta oli 6,46 euroa ja kirja-arvo konsernitaseessa oli 8,21 euroa osakkeelta. Nordean päätöskurssi 30.12.2014 oli 9,68 euroa.

Nordean hallitus esittää vuoden 2015 yhtiökokoukselle, että osinkoa jaettaisiin 0,62 euroa osakkeelta (0,43). Hallituksen tavoitteena on kasvattaa osinkosuhdetta edelleen vuonna 2015 yhtiön vahva pääomitus säilyttäen. Yhtiökokouksen hyväksyessä hallituksen osinkoehdotuksen Sampo Oyj saa Nordealta 30.3.2015 osinkoa 533 miljoonaa euroa.

Tulos

Nordea Bank AB, 2014

Milj. €	2014	2013	Muutos, %
Rahoituskate	5 482	5 525	-1
Liiketoiminnan tuotot *)	9 847	9 891	0
Tulos ennen luottotappioita	5 015	4 851	3
Luottotappiot, netto	-543	-735	-27
Luottotappiotaso (vuositasolla), korkopistettä	15	21	-
Liikevoitto	4 324	4 116	5
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa	0,83	0,77	-
Oman pääoman tuotto, %	11,5	11,0	-

**Raportoiduissa valuutoissa pois lukien toisen ja kolmannen vuosineljänneksen kertaluonteiset erät – 378 miljoonan euron suuruinen myyntivoitto ja 344 miljoonan euron suuruinen aineettoman omaisuuden arvonalennuskirjaus vuoden 2014 kolmannelta neljännekseltä sekä 190 miljoonan euron uudelleenjärjestelykulut vuoden 2014 toiselta neljännekseltä.*

Alla oleva teksti perustuu Nordean 28.1.2015 julkaisemaan vuoden 2014 tulostiedotteeseen.

Nordean tuotot pysyivät vakaina, kulut pienenivät ja luottojen laatu parani. Tulos oli vahva, vaikka toimintaympäristö oli haasteellinen: kasvu oli hidasta, korot olivat matalat ja geopoliittiset jännitteet kasvoivat.

Liiketoiminnan tuotot nousivat paikallisissa valuutoissa laskettuna 2 prosenttia ja euroissa laskettuna säilyivät ennallaan, kun ei oteta huomioon kertaluonteisia eriä. Liikevoitto kasvoi kertaluonteiset erät pois lukien paikallisissa valuutoissa 12 prosenttia ja euroissa 9 prosenttia.

Rahoituskate kasvoi paikallisissa valuutoissa laskettuna 2 prosenttia ja euroissa laskettuna aleni prosentin vuodentakaisesta. Luotonannon volyymit kasvoivat 4 prosenttia paikallisissa valuutoissa laskettuna, kun käänteisiä takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Yritys- ja henkilöasiakkaille annettujen luottojen marginaalit olivat vuodentakaista korkeammat, kun taas talletusmarginaalit olivat matalammat kuin vuotta aiemmin.

Nettomääräiset palkkiotuotot ja -kulut kasvoivat paikallisissa valuutoissa 10 prosenttia ja euroissa 8 prosenttia. Nettotulos käypään arvoon arvostettavista eristä laski vuodentakaisesta paikallisissa valuutoissa laskettuna 6 prosenttia ja euroissa 7 prosenttia.

Kulut yhteensä laskivat vuodesta 2013 paikallisissa valuutoissa laskettuna 1 prosentin ja euroissa 4 prosenttia, kun huomioon ei oteta arvonalennuskirjausta ja uudelleenjärjestelykuluja. Uudelleenjärjestelykulut pois lukien henkilöstökulut kasvoivat paikallisissa valuutoissa laskettuna 3 prosenttia. Euroissa laskettuna ne säilyivät lähes ennallaan. Kertaluonteiset erät ja muuttuva palkitseminen huomioiden kulut laskivat paikallisissa valuutoissa 2,2 prosenttia. Vuonna 2014 kulut olivat arvonalennuskirjaus ja uudelleenjärjestelykulut pois lukien yhteensä 4 832 miljoonaa euroa.

Luottotappiovaraukset laskivat 534 miljoonaan euroon. Luottotappiotaso oli 15 korkopistettä, kun se vuonna 2013 oli 21 korkopistettä.

Kertaluonteiset erät mukaan lukien nettotulos kohosi 3 332 miljoonaan euroon kasvaen paikallisissa valuutoissa 9 prosenttia ja euroissa 7 prosenttia. Voitonjaon perusteena oleva nettotulos nousi 3 593 miljoonaan euroon. Kasvu oli paikallisissa valuutoissa 17 prosenttia ja euroissa 15 prosenttia.

Valuuttakurssimuutokset alensivat tuloja ja kuluja vuodentakaisesta 3 prosenttiyksikköä ja laina- ja talletusvolyymeja noin 3 prosenttiyksikköä.

Basel III -säännösten mukaan laskettu konsernin ydinvakavaraisuussuhde (CET1) nousi kolmannen vuosineljänneksen lopun 15,6 prosentista 15,7 prosenttiin neljännen vuosineljänneksen lopulle tultaessa. Ydinvakavaraisuussuhdetta paransivat vahvat tulokset ja riskipainotettujen saamisten käytön tehostaminen. Sen sijaan valuuttakurssimuutokset painoivat sitä 0,1 prosenttiyksikköä. Ydinvakavaraisuus kohosi 17,6 prosenttiin ja kokonaisvakavaraisuussuhde kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä 20,7 prosenttiin.

Riskipainotetut saamiset (REA) olivat 145,5 miljardia euroa. Ne alenivat edellisestä vuosineljänneksestä 7,1 miljardia euroa, josta 4,4 miljardia euroa oli peräisin pääoman käytön tehostamisesta kuluneella vuosineljänneksellä.

Nordean tehostamisohjelma etenee suunnitelmien mukaisesti. Sen nettokustannusvaikutusten odotetaan alkavan näkyä entistä selvemmin vuonna 2015. Vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä toimeenpantiin vuositasolle muuntaen bruttomääräisesti 65 miljoonan euron kustannussäästöt ja vuoden 2013 alusta alkaen kokonaiskuluja on alennettu 415 miljoonalla eurolla. Pääoman käytön tehostaminen säilyy edelleen keskeisenä painopisteenä.

Lisätietoja Nordea Bank AB:n vuoden 2014 tuloksesta on saatavilla osoitteessa www.nordea.com.

Henkivakuutus

Mandatum Life -konserni koostuu Sampo Oyj:n sataprosenttisesti omistamasta tytäryhtiöstä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiöstä ja sen viidestä tytäryhtiöstä. Emoyhtiö Mandatum Life on vastuussa myynnistä ja kaikista vakuutusyhtiölain määräämistä toiminnoista. Tytäryhtiöt ovat Mandatum Life Palvelut Oy, Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy, Mandatum Life Fund Management S.A., Innova Henkilöstörahasto ja Eläkepalvelut Oy sekä Mandatum Life Insurance Baltic SE.

Tulos

Henkivakuutus, 2014

Milj. €	2014	2013	Muutos, %
Vakuutusmaksutulo, netto	1 105	1 063	4
Sijoitustoiminnan nettotuotot	540	569	-5
Muut tuotot	5	4	26
Korvauskulut	-876	-731	20
Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos	-499	-648	-23
Henkilöstökulut	-46	-46	1
Muut kulut	-60	-54	10
Rahoituskulut	-7	-7	5
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	0	1	-67
Tulos ennen veroja	**163**	**153**	**7**

Avainluvut	2014	2013	Muutos
Liikekustannussuhde, %	104,1	106,6	-2,5
Oman pääoman tuotto, %	11,4	18,3	-6,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	509	541	-32

Mandatum Lifeen siirrettiin Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön Suomen laskuperustekorkoinen ryhmäeläkevakuutuskanta 30.12.2014. Kanta käsittää noin 2 300 vakuutussopimusta ja 34 000 vakuutettua. Siirrettyjä varoja ja velkoja oli 1 337 miljoonaa euroa. Vastuuvelkaan sisältyy yhteensä 108 miljoonan euron suuruiset kuolevuus- ja liikekulutäydennykset. Siirretyn vakuutuskannan erityispiirteiden vuoksi Mandatum Lifen muusta taseesta on eriytetty siirrettyyn kantaan liittyvä vastuuvelka pois lukien kuolevuus- ja liikekulutäydennys sekä niiden katteena olevat varat. Mikäli toisin ei ole ilmoitettu, sisältyy eriytetty ryhmäeläkekanta vuoden 2014 lopussa vastuuvelkaan ja sitä kattavaan varallisuuteen. Eriytetty kanta ei vaikuttanut tuloslaskelmaan vuonna 2014.

Henkivakuutustoiminnan tulos ennen veroja vuodelta 2014 oli 163 miljoonaa euroa (153). Markkina-arvojen muutokset huomioiva laaja tulos oli 149 miljoonaa euroa (220). Oman pääoman tuotto (RoE) oli 11,4 prosenttia (18,3).

Mandatum Life -konsernilla oli 31.12.2014 sijoitusomaisuutta markkina-arvoin mitattuna 6,6 miljardia euroa (5,5), kun huomioon ei oteta 5,3 miljardin euron (4,6) suuruisia sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan katteena olevia sijoituksia.

Sijoitusvarallisuus (pois lukien eriytetty kanta)

Mandatum Life, 31.12.2014, yhteensä 5,3 miljardia euroa

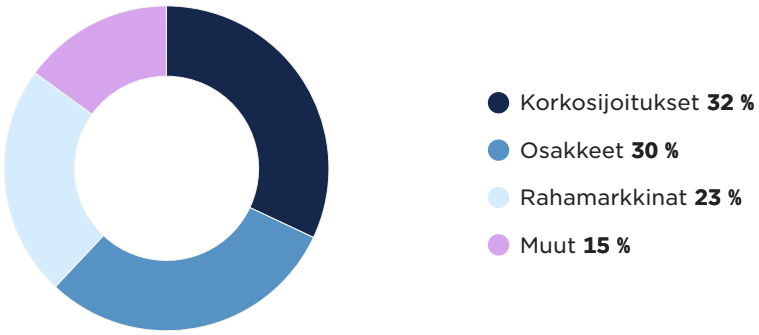

Eriytetyn kannan katteena oleva varallisuus

31.12.2014, yhteensä 1,3 miljardia euroa

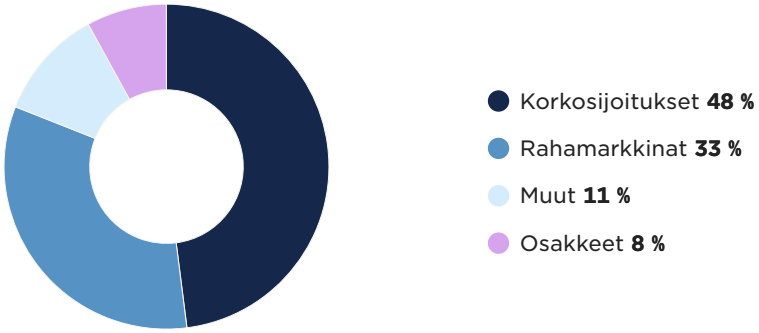

Sijoitusomaisuuden tuotto käyvin arvoin vuonna 2014 oli 4,6 prosenttia (7,1). Joulukuun 2014 lopussa korkosijoitusten (eriytetty kanta pois lukien) duraatio oli 1,6 vuotta (1,8) ja keskimääräinen maturiteetti 1,9 vuotta (2,2). Korkosalkun keskimääräinen tuotto eräpäivään instrumenttien hankintahinnoilla laskettuna (running yield) oli 3,1 prosenttia (3,7). Eriytetyn kannan duraatio oli 2,4 vuotta ja keskimääräinen maturiteetti 1,9 vuotta.

Sijoitusomaisuuden nettotuotot ilman sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä tuottoja alenivat 273 miljoonaan euroon (298). Sijoitussidonnaisten vakuutusten tuotot olivat 267 miljoonaa euroa (270). Käyvän arvon rahasto säilyi vuonna 2014 lähes entisellään ja oli 508 miljoonaa euroa (492).

Mandatum Life -konsernin toimintapääoma oli selvästi Solvenssi I:n vaatimuksia korkeampi. Vakavaraisuuspääoma oli vuoden 2014 lopussa 1 463 miljoonaa euroa (1 403). Vakavaraisuusaste oli 22,9 prosenttia (27,6). Solvenssi I:n periaatteiden mukaisesti lasketun vakavaraisuusasteen aleneminen johtuu Suomi-yhtiön kannansiirrosta.

Mandatum Life -konsernin vastuuvelka kasvoi 10,4 miljardiin euroon (8,5). Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvä vastuuvelka kasvoi vuoden 2014 loppuun mennessä 5,3 miljardiin euroon (4,6) ja oli 51 prosenttia (54) koko vastuuvelasta. Suomi-yhtiön kannansiirron seurauksena laskuperustekorkoinen vastuuvelka kasvoi vuonna 2014 ja oli vuoden 2014 lopulla 5,1 miljardia euroa (3,9). Jos siirrettyä vakuutuskantaa ei lasketa mukaan, laskuperusteinen kanta aleni 199 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Koko laskuperustekorkoisen kannan, lukuun ottamatta eriytettyä kantaa, diskonttokorko on alennettu 2,0 prosenttiin vuodelle 2015 ja 3,0 prosenttiin vuodelle 2016. Tätä varten on vastuuvelkaa täydennetty 135 miljoonalla eurolla.

Eriytetyn ryhmäeläkevakuutuskannan laskuperustekorko on 3,5 prosenttia. Vastuuvelan diskonttokorko on alennettu 1,0 prosenttiin täydentämällä vastuuvelkaa 241 miljoonalla eurolla.

Henkivakuutusliiketoiminnan kustannusliikkeen tulos jatkoi suotuisaa kehitystään nousten 19 miljoonaan euroon (14). Riskiliikkeen tulos säilyi lähes entisellään ja oli 23 miljoonaa euroa (24).

Mandatum Life -konsernin omalla vastuulla oleva maksutulo kasvoi 4 prosenttia 1 105 miljoonaan euroon (1 063). Päämyyntikanavat Danske Bank ja Mandatum Lifen varainhoitoyksikkö ylsivät hyviin myyntisuorituksiin ja sijoitussidonnainen maksutulo ylsi kaikkien aikojen ennätykseen 961 miljoonaan euroon (909). Baltiassa maksutulo oli 40 miljoonaa euroa (32). Mandatum Lifen markkinaosuus Suomessa oli 17,9 prosenttia sekä koko markkinasta että sijoitussidonnaisista vakuutuksista. Vuotta aiemmin vastaavat osuudet olivat 19,3 ja 19,2. Baltiassa yhtiön markkinaosuus oli 11 prosenttia (10).

Omistusyhteisö

Sampo Oyj hallinnoi vahinko- ja henkivakuutustoimintaa harjoittavia tytäryhtiöitään. Lisäksi yhtiö omisti 31.12.2014 noin 21,2 prosenttia Pohjoismaiden suurimman pankin Nordean osakepääomasta. Nordea on Sampo Oyj:n osakkuusyhtiö.

Tulos

Omistusyhteisö, 2014

Milj. €	2014	2013	Muutos, %
Sijoitustoiminnan nettotuotot	29	26	10
Liiketoiminnan muut tuotot	15	15	0
Henkilöstökulut	-20	-23	-15
Liiketoiminnan muut kulut	-12	-11	9
Rahoituskulut	-23	-51	-56
Osuus osakkuusyritysten voitosta	680	635	7
Tulos ennen veroja	**669**	**589**	**14**
			Muutos
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (FTE)	57	53	4

Omistusyhteisö-segmentin tulos ennen veroja oli 669 miljoonaa euroa (589), josta 680 miljoonaa euroa (635) tuli Nordean vuoden 2014 tuloksesta kirjattavasta Sammon osuudesta. Ilman osuutta Nordean tuloksesta omistusyhteisö teki -12 miljoonan euron tuloksen (-45). Rahoituskulut alenivat merkittävästi juoksevien velanhoitokustannusten alennuttua ennen koronvaihtosopimuksia 0,50 prosenttiyksikköä ja Ruotsin kruunun heikkenemisen alentaessa velan markkina-arvoa.

Sampo Oyj:n omistus Nordea Bankista on kirjattu konsernitaseeseen 7,1 miljardiin euroon. Omistusosuuden markkina-arvo oli joulukuun 2014 lopussa 8,3 miljardia euroa eli 9,68 euroa osaketta kohti. Sampo Oyj:n taseeseen sisältyi myös 2,4 miljardin euron (2,4) arvosta tytäryhtiöiden osakkeita.

Hallinnointi

Sampo-konserni noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa, 1.10.2010 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sellaisenaan.

Sampo on julkaissut listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisen, arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7. luvun 7 §:ssä tarkoitetun liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen (Corporate Governance Statement) sivustollaan vuosittain. Selvitys julkaistaan Sammon vuosikertomuksen yhteydessä maaliskuussa 2015. Selvitys on saatavilla osoitteessa www.sampo.com/selvitys. Konsernin hallinnoinnista on lisätietoa saatavilla myös vuosikertomuksen Hallinnointi-osiossa.

Hallinto

Sammon hallitus nimitti 7.5.2014 Knut Arne Alsakerin Sampo-konsernin johtoryhmään 1.7.2014 alkaen. Alsaker on Sampo Oyj:n tytäryhtiön If Vahinkovakuutuksen talousjohtaja ja Ifin johtoryhmän jäsen.

Konsernirakenteen muutokset

Sampo-konsernin rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2014.

Henkivakuutusliiketoiminnassa uudistettiin yhtiörakennetta jakamalla Mandatum Lifen konsernirakenne Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön ohella viiteen tytäryhtiöön. Yhtiörakenteen muutoksella ei ole vaikutusta yhtiön strategiaan, johtamiseen tai toimintatapoihin.

Henkivakuutusyhtiö koostuu myyntiyksiköstä ja muista vakuutusyhtiölain määräämistä tukitoiminnoista. Uudet tytäryhtiöt ovat Mandatum Life Palvelut Oy, Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy ja Mandatum Life Fund Management S.A. Innova Henkilöstörahasto ja Eläkepalvelut Oy sekä Mandatum Life Insurance Baltic SE jatkavat toimintaansa entiseen tapaan.

Varsinainen yhtiökokous

Sampo Oyj:n 24.4.2014 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti jakaa vuodelta 2013 osinkoa 1,65 euroa osakkeelta. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2013 tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden.

Yhtiön hallitukseen valittiin uudelleen kaikki kahdeksan jäsentä, jotka ovat Anne Brunila, Jannica Fagerholm, Adine Grate Axén, Veli-Matti Mattila, Eira Palin-Lehtinen, Per Sørlie, Matti Vuoria ja Björn Wahlroos.

Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajakseen Björn Wahlroosin ja varapuheenjohtajakseen Matti Vuorian. Nimitys- ja palkkiovaliokuntaan valittiin Veli-Matti Mattila, Eira Palin-Lehtinen, Matti Vuoria ja Björn Wahlroos (puheenjohtaja). Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Anne Brunila (puheenjohtaja), Jannica Fagerholm, Adine Grate Axén ja Per Sørlie.

Yhtiökokous päätti maksaa hallituksen jäsenille palkkioita vuonna 2015 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka seuraavasti: hallituksen puheenjohtajalle maksetaan 160 000 euroa vuodessa, hallituksen varapuheenjohtajalle 100 000 euroa vuodessa ja hallituksen jäsenille 80 000 euroa

vuodessa. Hallituksen jäsenen edellytetään hankkivan yhtiökokouksen päätöksen perusteella Sammon A-sarjan osakkeita markkinoilta julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan 50 prosentilla hallituksen jäsenen vuosipalkkiosta, josta on ensin vähennetty verot ja vastaavat maksut. Hallituksen palkkiot ovat säilyneet muuttumattomina vuodesta 2008 lähtien.

Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, jolle päätettiin maksaa palkkio yhtiön hyväksymän laskun mukaan. KHT Heikki Ilkka jatkaa päävastuullisena tilintarkastajana.

Yritysvastuu

Pörssinoteerattuna yhtiönä Sampo Oyj on velvollinen toimimaan osakkeenomistajiensa edut huomioon ottaen, lakeja noudattaen ja järkevien liiketoimintatapojen mukaisesti. Sampo-konserniin kuuluvat yhtiöt noudattavat kaikissa liiketoimissaan ja yhteyksissään kaikkien sidosryhmiensä kanssa yhteisiä arvoja, jotka ovat eettisyys, lojaalisuus, avoimuus ja yrittäjyys. Vakuuttaminen on liiketoimintaa, jossa vastuullisuus ja luottamus ovat keskeisiä tekijöitä päivittäisissä asiakaskontakteissa.

Sampo-konsernin yritysvastuutoiminta keskittyy tytäryhtiöihin Ifiin ja Mandatum Lifeen, jotka vastaavat asiakassuhteista ja joissa työskentelee 99 prosenttia henkilöstöstä. Vahinko- ja henkivakuutustoiminnan erotessa toisistaan merkittävästi tytäryhtiöt ovat itsenäisesti huolehtineet Sampo-konsernissa yritysvastuuta edistävistä toimenpiteistä ja yritysvastuuraportoinnista. Uusien raportointivaatimusten voimaantuloon valmistautuessa Sampo on kuitenkin käynnistänyt ei-taloudellisten seikkojen raportointia koskevan konsernitasoisen hankkeen.

If pyrkii ottamaan laajemman yhteiskuntavastuun kuin sen pelkkä liiketoiminta edellyttää. If hyödyntää riskienhallintaosaamistaan turvallisen kehityksen edistämiseksi ja yhtiön tavoitteena on toimia aina tavalla, joka täyttää tai jopa ylittää toiminnan eettiset, oikeudelliset ja kaupalliset vaatimukset.

Ifin toimintaa ohjaa tiukka ympäristöpolitiikka. If pyrkii aina löytämään ympäristöystävällisimmän ratkaisun itselleen, asiakkaille, toimittajille ja yhteistyökumppaneille. Lisätietoja Ifin ympäristövastuutoiminnasta on luettavissa Sammon vuosikertomuksen yritysvastuuosiosta ja vuosikertomuksen yhteydessä julkaistavasta Ifin englanninkielisestä ympäristöraportista (The If Environmental Report 2014), joka on saatavilla myös osoitteessa www.sampo.com/ymparistoraportti.

Mandatum Lifen tavoitteena on asiakkaidensa arjen turvaaminen sekä taloudellisen turvan parantaminen ja menestyksellisen liiketoiminnan varmistaminen. Yritysvastuutyö tukee Mandatum Lifen liiketoimintastrategiaa, jonka mukaan Mandatum Life luo asiakkailleen taloudellista turvaa yhdistämällä innovatiivisesti varojen hoidon ja vakuuttamisen. Yhtiön taloudellisen vastuun keskiössä on asiakkaiden vakuutuksiin liittyvien vastuiden sekä asiakkaiden sijoitusten hoitaminen kestävästi ja vastuullisesti.

Osana taloudellista vastuutaan Sampo-konsernin yhtiöt huolehtivat toimintansa jatkuvuudesta, kannattavuudesta, tuloksentekokyvystä sekä vakavaraisuudesta kaikissa markkinatilanteissa. Keskeinen osa taloudellista vastuuta on huolellinen riskienhallinta. Sampo-konsernin riskienhallinnasta on lisätietoja saatavilla vuosikertomuksen riskienhallintaosiossa.

Henkilöstö

Finanssialan tiukassa kilpailussa lisäarvoa luodaan tehokkaalla operatiivisella toiminnalla sekä uudistumalla jatkuvasti ja nopeasti. Vahinkovakuutustoiminnassa ryhdyttiin vuonna 2014 useisiin merkittäviin henkilöstöön vaikuttaviin toimenpiteisiin tehokkuuden parantamiseksi ja liiketoiminnan kehittämiseksi sekä kiristyvään kilpailuun vastaamiseksi. Myös henkivakuutustoiminnassa keskityttiin toiminnan tehokkuuden parantamiseen ja osaamisen kehittämiseen markkinoiden tarpeita vastaaviksi.

Sampo-konsernin työntekijöiden määrä (FTE) oli vuonna 2014 keskimäärin 6 739 (6 832). Suurin

liiketoiminta-alue on vahinkovakuutustoiminta, jonka parissa vuonna 2014 työskenteli noin 91,6 prosenttia henkilöstöstä. Henkivakuutustoiminnassa toimi 7,6 prosenttia työntekijöistä. Emoyhtiö Sampo Oyj:n palveluksessa työskenteli 0,8 prosenttia henkilöstöstä.

Maantieteellisesti Sampo-konsernin henkilöstömäärä jakautui vuonna 2014 siten, että Suomessa työskenteli 33 prosenttia, Ruotsissa 27 prosenttia ja Norjassa 21 prosenttia henkilöstöstä. Baltian maiden, Tanskan ja muiden maiden osuus henkilöstöstä oli yhteensä 19 prosenttia.

If uudisti vuonna 2014 pohjoismaisen vakuutusorganisaationsa sekä korvaushakemusten käsittelyn, markkinoinnin ja IT-toimintonsa Suomessa. Muutosten syynä oli yhteispohjoismaisten IT-järjestelmien käyttöönotto, korvaushakemusten määrän väheneminen ja Trygin Suomen liiketoiminnan integroimisen saattaminen loppuun. Myös Virossa suljettiin toimipaikkoja. Näiden toimien seurauksena vahinkovakuutuksen henkilöstömäärä pieneni Suomessa hieman. Vahinkovakuutuksen kokonaishenkilöstömäärä aleni vuoden aikana prosentin, ja vahinkovakuutustoiminnassa työskenteli vuoden 2014 lopussa 6 158 henkeä.

Henkivakuutustoiminnan kokonaishenkilöstömäärä aleni vuoden 2014 aikana hieman henkilöstömäärän supistuessa kaikissa kolmessa Baltian maassa. Henkivakuutustoiminnassa työskenteli vuoden 2014 lopussa 509 henkeä. Kaikkiaan Sampo-konsernissa työskenteli joulukuun 2014 lopussa 6 723 henkeä.

Henkilöstöstä on lisätietoja saatavilla vuosikertomuksen henkilöstöosiosta.

Palkitseminen

Sampo Oyj:n hallitus hyväksyi Sampo-konsernin päivitetyt palkitsemisperiaatteet 17.9.2014. Periaatteet ovat käytössä kaikissa Sampo-konsernin yhtiöissä.

Palkitsemisperiaatteiden ytimenä on, että Sampo-konsernin palkitsemisjärjestelmät eivät saa vaarantaa konsernin taloudellista vakautta ja niiden on noudatettava eettisiä periaatteita ja lainsäädännön vaatimuksia. Ne on myös suunniteltava siten, että niissä huomioidaan eri sidosryhmien, kuten osakkeenomistajien, työntekijöiden, asiakkaiden ja valvontaviranomaisten, edut. Lisäksi kaikki palkitsemismekanismit on suunniteltava rinnakkain riskienhallinnan periaatteiden kanssa.

Kaikkien palkitsemismekanismien lähtökohtana on rohkaista ja kannustaa työntekijöitä kaikilla tasoilla tekemään parhaansa ja ylittämään heille asetetut tavoitteet. Palkitsemiskokonaisuudet on suunniteltava palkitsemaan työntekijöitä kaikilla tasoilla niin, että huolella, oikeiden käytäntöjen mukaisesti ja menestyksekkäästi tehty työ palkitaan oikeudenmukaisesti. Samalla on kuitenkin muiden sidosryhmien edun suojaamiseksi huolehdittava siitä, että palkitsemismekanismit eivät saa houkutella tai rohkaista työntekijöitä liiallisten tai ei-haluttujen riskien ottamiseen.

Haluttujen ohjausvaikutusten saavuttamiseksi ja niiden riskiherkkyyden varmistamiseksi palkitsemisen jokainen osatekijä (määritelty tarkemmin yhtiökohtaisissa palkitsemispolitiikoissa) on suunniteltava rinnakkain sekä konsernin yleisen että jokaisen yhtiön oman, tarkemman riskienhallintakehikon kanssa. Johtoajatuksena Sammon palkitsemisperiaatteissa on, että kaikki palkitseminen on linkitettävä eri liiketoimintaprosesseille ominaisiin riskeihin ja vastuihin.

Sampo-konsernin käyttämät erilaiset palkitsemismuodot ovat seuraavat:

(a) Kiinteä palkitseminen
(b) Muuttuva palkitseminen
(c) Eläke
(d) Muut edut

Tietty osuus ylimmälle johdolle ja tietyille avainhenkilöille maksettavista muuttuvista palkkioista lykätään määritellyn ajanjakson ajaksi kussakin konserniin kuuluvassa yhtiössä sovellettavan sääntelyjärjestelmän mukaisesti. Lykkäysajanjakson jälkeen tehdään jälkikäteinen riskiarviointi ja hallitus päättää voidaanko lykättyjä muuttuvia palkkioita maksaa kokonaan tai osittain vai jätetäänkö ne kokonaan maksamatta. Vuonna 2014 osaa sekä lyhytaikaisista että pitkäaikaisista kannustinpalkkioista on lykätty. Lykättyjen palkkioiden yhteismäärä oli vuonna 2014 kokonaisuudessaan 9,3 miljoonaa euroa.

Sampo-konsernin käyttämät erilaiset palkitsemismuodot on kuvailtu tarkemmin Sammon verkkosivuilla osoitteessa www.sampo.com/palkitseminen.

Pitkäaikaisen kannustinohjelman 2011:1 perusteella maksettiin vuonna 2014 palkkioita sosiaalikuluineen 26 miljoonaa euroa (27). Lyhytaikaisia kannustimia maksettiin sosiaalikulut mukaan lukien samalla ajanjaksolla 33 miljoonalla eurolla (34). Johdon pitkäaikaisen kannustinohjelmien perusteella maksettavat maksut perustuvat Sammon osakekurssin kehitykseen noin kolmen vuoden aikajaksolla kunkin kannustinjärjestelmän liikkeelle laskemisesta alkaen. Kannustinohjelmissa on asetettu minimivaatimukset osakekurssikehitykselle ja yhtiön kannattavuudelle sekä yläraja maksettaville kannustimille. Lisäksi osa kannustimina saaduista suorituksista on käytettävä Sammon osakkeiden hankkimiseen ja osakkeet on pidettävä tietyn ajan. Voimassa olevien pitkäaikaisten kannustinohjelmien tulosvaikutus oli 34 miljoonaa euroa vuonna 2014 (42).

Sampo Oyj:n hallitus on päätti 17.9.2014 uuden pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän 2014:1 käyttöönotosta. Järjestelmä on suunnattu Sampo-konsernin johdolle (Sammon konsernijohtaja mukaan lukien) sekä erikseen nimettäville konsernin avainhenkilöille. Järjestelmään kuuluu kaikkiaan noin 120 henkilöä. Kannustinjärjestelmä on Sampo-konsernin samana päivänä hyväksyttyjen uudistettujen palkitsemisperiaatteiden mukainen ja noudattaa tämän järjestelmän käyttöönoton hetkellä voimassa olevia, eri konserniyhtiöiden omia palkitsemispolitiikkoja.

Sampo-konsernin pitkäaikaisten kannustinohjelmien ehdot ovat luettavissa osoitteessa www.sampo.com/kannustinehdot.

Sampo-konserni julkaisee maaliskuussa 2015 myös palkka- ja palkkioselvityksen. Selvitys on laadittu listayhtiöiden hallinnointikoodin 7. luvun (Palkitseminen) suositusten mukaisesti. Selvitys on luettavissa osoitteessa www.sampo.com/palkitseminen.

Riskienhallinta

Sampo-konsernin liiketoimintaan liittyvät riskit voidaan jaotella kolmeen pääryhmään: Liiketoimintaympäristön muutoksiin liittyviin strategisiin riskeihin, yhtiön liiketoimintatapoihin tai -suhteisiin liittyviin maineriskeihin sekä liiketoiminnasta luontaisesti aiheutuviin riskeihin.

Sampo-konsernin yhtiöt toimivat liiketoiminta-alueilla, joissa arvonluonnin erityispiirteinä hyvän asiakaspalvelun ohella ovat riskien hinnoittelu ja riskiportfolioiden aktiivinen hallinta. Näin ollen vakuutus- ja sijoitusriskien onnistunut hallinta on Sampo-konsernin keskeisin tuottojen lähde.

Sampo-konsernin riskienhallinnan tärkeimpänä tavoitteena on varmistaa liiketoimintojen ja liiketoimintaympäristön riskeihin suhteutettuna riittävän pääoman saatavuus sekä riittävän tuoton kertyminen valitut riskit huomioiden.

Kattava selvitys Sampo-konsernin riskienhallinnasta, hallintorakenteesta, riskeistä ja pääomituksesta on saatavilla Riskienhallinta-osiossa.

Osakkeet, osakepääoma ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Sampo Oyj:n osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2014 oli 560 000 000 osaketta, jotka jakaantuivat 558 800 000 A-sarjan sekä 1 200 000 B-sarjan osakkeeseen. Osakkeisiin liittyviä äänioikeuksia on 564 800 000 kappaletta. Kullakin A-osakkeella on yhtiökokouksessa yksi ääni ja B-osakkeella viisi ääntä. Yhtiöjärjestyksen mukaan A-sarjan osakkeiden vähimmäismäärä on 179 000 000 ja enimmäismäärä 711 200 000 kappaletta. B-sarjan osakkeiden vähimmäismäärä on nolla (0) ja enimmäismäärä 4 800 000 kappaletta. 31.12.2014 Sampo Oyj:n osakepääoma oli 98 miljoonaa euroa (98) ja oma pääoma oli 10 924 miljoonaa euroa (10 643).

Sammon yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuuslausekkeen (16 §) mukaisesti osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä – joko yksin tai yhdessä toisten osakkeenomistajien kanssa siten kuin jäljempänä määritellään – saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia tai 50 prosenttia (lunastusvelvollinen osakkeenomistaja), on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien (lunastukseen oikeutetut osakkeenomistajat) vaatimuksesta näiden osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit siten kuin tässä pykälässä määrätään. Yhtiöjärjestyksessä määritellään omistusosuuden ja lunastushinnan laskukaava.

Osakemäärän kehitys

Sampo Oyj, 2010–2014

Vuosi	A-osakkeita	B-osakkeita	Yhteensä	Muutos vuoden aikana	Muutoksen syy
1.1.2010	560 172 390	1 200 000	561 372 390	-90 000	Takaisinostettujen osakkeiden mitätöinti (A-osake)
1.1.2011	560 082 390	1 200 000	561 282 390	-1 282 390	Takaisinostettujen osakkeiden mitätöinti (A-osake)
1.1.2012	558 800 000	1 200 000	560 000 000	ei muutoksia	
1.1.2013	558 800 000	1 200 000	560 000 000	ei muutoksia	
1.1.2014	558 800 000	1 200 000	560 000 000	ei muutoksia	
1.1.2015	558 800 000	1 200 000	560 000 000		

Sammon A-sarjan osakkeet on noteerattu Nasdaq Helsingissä vuodesta 1988 alkaen. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva omistaa kaikki B-sarjan osakkeet. B-sarjan osakkeet voidaan osakkeenomistajan vaatimuksesta muuntaa A-sarjan osakkeiksi. Tilikauden päättyessä Sampo Oyj tai sen tytäryhtiöt eivät omistaneet Sammon A-sarjan osakkeita.

Osakkeen hinta

Sampo Oyj, 2010–2014

Osakkeen vaihto kuukausittain

Sampo Oyj, 2010–2014

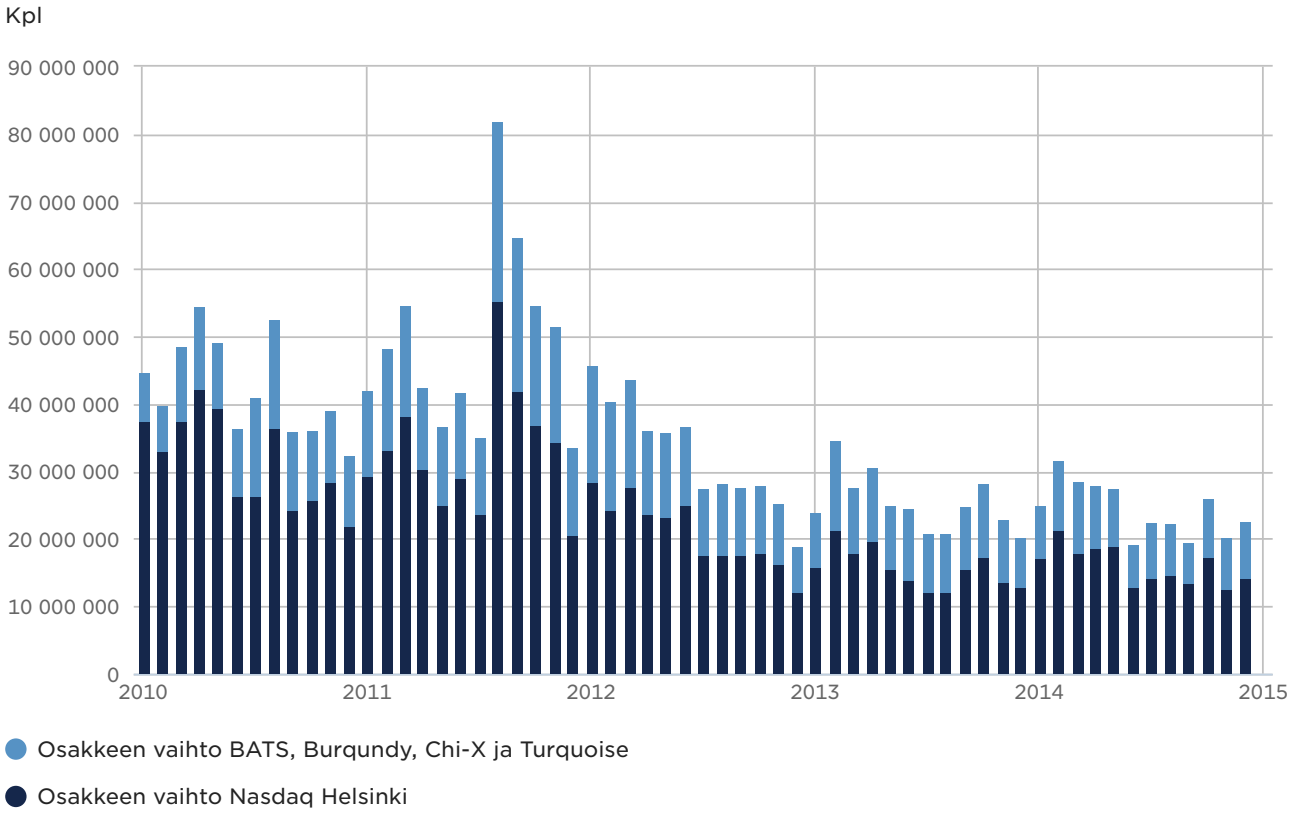

Hallituksen valtuutukset

Vuoden 2014 yhtiökokous myönsi hallitukselle valtuudet hankkia Sammon omia A-sarjan osakkeita yhdessä tai useammassa erässä yhteensä enintään 50 000 000 kappaletta. Omia osakkeita voidaan hankkia muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen). Osakkeiden hankintahinta on enintään hankintahetkellä Sammon osakkeesta julkisessa kaupankäynnissä maksettava korkein hinta. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

Sampo Oyj ei ostanut vuonna 2014 omia osakkeitaan. Sampo ei ole hankkinut omia osakkeitaan myöskään katsauskauden päättymisen jälkeen.

Osakkeenomistajat

Sampo Oyj:n osakkeenomistajien lukumäärä kasvoi hieman. Osakkeenomistajia oli 31.12.2014 kaikkiaan 82 817 (82 092). Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättä oli 1,3 prosenttia osakkeista. Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus nousi 59,84 prosenttiin (56,79) osakemäärästä ja 59,33 prosenttiin äänistä (56,31).

Osakkeenomistajat

Sampo Oyj, 31.12.2014

A- ja B-sarjat	Osakkeiden lukumäärä	Osakkeista, %	Äänistä, %
Solidium Oy	66 657 360	11,90	11,80
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	35 548 420	6,35	6,29
Wahlroos Björn	11 763 986	2,10	2,08
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	5 736 614	1,02	1,02
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva *)	5 000 000	0,89	1,74
Valtion Eläkerahasto	3 960 000	0,71	0,70
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	2 730 000	0,49	0,48
Schweizerische Nationalbank	2 631 974	0,47	0,47
Sijoitusrahasto Nordea Fennia	1 790 000	0,32	0,32
Kuntien eläkevakuutus	1 687 952	0,30	0,30
Svenska litteratursällskapet i Finland	1 605 800	0,29	0,28
Folketrygdfondet	1 537 302	0,27	0,27
ODIN Norden c/o ODIN Forvaltning AS	1 070 403	0,19	0,19
OP-Delta -sijoitusrahasto	910 000	0,16	0,16
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Hgin sivukonttori	900 000	0,16	0,16
Sigrid Juséliuksen Säätiö	876 400	0,16	0,16
Sijoitusrahasto Nordea Pro Suomi	862 500	0,15	0,15
Oslo pensjonsforsikring AS	752 000	0,13	0,13
OP-Focus-erikoissijoitusrahasto	663 995	0,12	0,12
Nordea Nordenfonden	639 564	0,11	0,11
Hallintarekisteröidyt yhteensä	327 807 185	58,54	58,04
Muut yhteensä	84 868 545	15,16	15,03
Yhteensä	**560 000 000**	**100,00**	**100,00**

*) *A-sarjan osakkeita 3 800 000 kpl ja B-sarjan osakkeita 1 200 000 kpl.*

Osakeomistus sektoreittain

Sampo Oyj (A- ja B-sarjojen osakkeet), 31.12.2014

Sektori	Osakkeita yhteensä	%
Ulkomaiset ja hallintarekisteröityneet	335 102 340	59,84
Yritykset	77 371 262	13,82
Kotitaloudet	60 300 447	10,77
Julkisyhteisöt	51 729 250	9,24
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	16 098 236	2,87
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	12 358 205	2,21
Yhteistilillä	7 040 260	1,26
Yhteensä	**560 000 000**	**100,00**

Sampo Oyj vastaanotti 19. toukokuuta 2014 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan BlackRock, Inc.:n (veronro 32-0174421) omistamien Sammon A-osakkeiden kokonaismäärä oli 19. toukokuuta 2014 noussut yli viiden (5) prosentin Sampo Oyj:n kaikista osakkeista ja niiden tuottamien äänten yhteismäärästä. Blackrockin omistusosuus oli 5,08 prosenttia osakemäärästä ja 5,03 prosenttia äänistä.

Oheisessa taulukossa on esitetty hallituksen ja johtoryhmän Sampo-omistukset. Vuoden 2014 lopussa Sammon hallituksen jäsenet ja heidän lähipiirinsä omistivat suoraan tai välillisesti 11 924 379

(11 920 709) Sammon A-sarjan osaketta. Omistusten yhteenlaskettu osuus osakemäärästä ja äänistä oli 2,1 prosenttia (2,1).

Sammon johtoryhmän ja heidän lähipiirinsä omistuksessa oli suoraan tai epäsuorasti 793 741 (733 626) osaketta, mikä oli 0,1 prosenttia (0,1) osakemäärästä ja äänistä.

Hallituksen ja johtoryhmän omistukset

Sampo Oyj, 31.12.2014 ja 31.12.2013

Hallitus	**31.12.2014**	**31.12.2013**
Wahlroos	11 863 986	11 863 141
Vuoria	36 477	35 804
Brunila	8 406	9 059
Fagerholm	1 254	679
Grate Axén	3 747	3 061
Mattila	4 287	3 796
Palin-Lehtinen	3 975	3 479
Sørlie	2 247	1 690
Yhteensä	**11 924 379**	**11 920 709**
Hallituksen omistus liikkeellelasketuista osakkeista, %	2,1 %	2,1 %
Hallituksen äänimäärä, %	2,1 %	2,1 %

Johtoryhmä	**31.12.2014**	**31.12.2013**
Stadigh	285 693	268 711
Alsaker	10 380	-
Johansson	57 013	58 986
Lapveteläinen	246 137	239 132
Magnusson	22 037	22 154
Martinsen	30 800	25 688
Niemisvirta	58 404	52 248
Thorsrud	29 554	23 628
Vuorinen	21 662	16 085
Wennerklint	32 061	26 994
Yhteensä	**793 741**	**733 626**
Johtoryhmän omistus liikkeellelasketuista osakkeista, %	0,1 %	0,1 %
Johtoryhmän äänimäärä, %	0,1 %	0,1 %

Taloudellinen tilanne

Sisäiset osingot

Sampo-konsernin emoyhtiö Sampo Oyj sai tytäryhtiöiltään ja osakkuusyhtiöltään Nordea Bank AB:lta vuonna 2014 osinkoina lähes 1,2 miljardia euroa. Vuonna 2014 vastaanotettiin seuraavat osingot:

- 24.3.2014, Mandatum Life: 100 miljoonaa euroa;
- 1.4.2014, Nordea Bank AB: 370 miljoonaa euroa;
- 9.12.2014, If Vahinkovakuutus: 5,5 miljardia Ruotsin kruunua (noin 597 miljoonaa euroa).

Nordea Bank AB:n hallitus esitti 28.1.2015, että sen 19.3.2015 kokoontuva varsinainen yhtiökokous jakaisi osinkoa 0,62 euroa osakkeelta. Sammon nykyisellä osakeomistuksella osinko on 533 miljoonaa euroa. Ehdotettu osingonmaksupäivä on 30.3.2015. If Vahinkovakuutus maksaa osinkonsa yleensä kalenterivuoden lopulla.

Mandatum Lifen vakavaraisuuslaskelmissa on 31.12.2014 jo huomioitu suunniteltu 100 miljoonan euron osinko. Osinko maksetaan vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä. If Vahinkovakuutus maksaa yleensä osingon emoyhtiölle loppuvuodesta.

Luottoluokitukset

Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden luottoluokituksissa ei vuonna 2014 tapahtunut muutoksia.

	Moody's		Standard & Poor's	
Yhtiö	**Luokitus**	**Näkymä**	**Luokitus**	**Näkymä**
Sampo Oyj	Baa2	Vakaa	Ei luokitusta	–
If Skadeförsäkring Ab (Ruotsi)	A2	Vakaa	A	Vakaa
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (Suomi)	A2	Vakaa	A	Vakaa

Konsernin vakavaraisuus

Nordea Bank AB (publ):ia on käsitelty Sampo Oyj:n osakkuusyhtiönä 31.12.2009 lähtien. Sampo-konserni on luokiteltu rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymäksi.

Konsernin vakavaraisuus lasketaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain kolmannen luvun mukaan. Laki perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2002/87/EY finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvonnasta.

Sampo-konsernin vakavaraisuus

Milj. €	**31.12.2014**	**31.12.2013**
Konsernitaseen oma pääoma	10 924	10 643
Toimialakohtaiset erät	1 684	1 274
Aineettomat hyödykkeet ja toimialakohtaiset vähennykset	-3 426	-3 319
Ryhmittymän omat varat, yhteensä	9 183	8 598
Omien varojen vaatimukset, yhteensä	4 901	4 663
Ryhmittymän vakavaraisuus	4 282	3 935
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (Omat varat suhteessa minimivaatimuksiin, %)	187,4	184,4

Konsernin vakavaraisuussuhde (ryhmittymän omat varat suhteessa minimivaatimukseen) vahvistui vuonna 2014 ja oli joulukuun 2014 lopussa 187,4 prosenttia (184,4).

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymää koskevien vakavaraisuussäädösten ohella Sampo-konsernissa pääomitusta arvioidaan sisäisesti vertaamalla riskeihin vaadittavaa pääomaa käytettävissä oleviin pääomiin. Riskeihin vaadittavan pääoman arviointi perustuu taloudelliseen pääomaan, jonka konserniyhtiöt määrittävät mitattavissa oleville riskeille 99,5 prosentin luottamustasolla ja yhden vuoden horisontilla. Tämän lisäksi yhtiöt arvioivat pääomatarpeensa sellaisien riskien varalta, jotka eivät ole mitattavissa.

Käytettävissä oleva pääoma (Adjusted Solvency Capital) sisältää vakavaraisuuspääoman ja lisäksi muita vahinkojen kattamiseen käytettävissä olevia eriä kuten vastuuvelan diskonttausvaikutuksen ja muita nykyisellään vakavaraisuuspääomaan kuulumattomia eriä.

Taloudellisen pääoman vaatimus Sampo-konsernin toiminnalle 31.12.2014 oli 5 510 miljoonaa euroa (5 361) ja käytettävissä oleva pääoma (Adjusted Solvency Capital) oli 9 100 miljoonaa euroa (9 417).

Velkarahoitus

Sampo Oyj:llä oli 31.12.2014 velkarahoitusta 2 192 miljoonaa euroa (2 027) ja korkoa kerryttäviä omaisuuseriä 1 233 miljoonaa euroa (980). Korkoa kerryttäviin omaisuuseriin sisältyvät pankkitilit, rahamarkkinainstrumentit sekä 465 miljoonaa euroa tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden liikkeelle laskemia pääomalainoja. Vuonna 2014 nettovelka aleni 88 miljoonaa euroa 960 miljoonaan euroon (1 048). Sampo Oyj:n bruttovelka oli 31 prosenttia (29) yhtiön omasta pääomasta.

Sampo Oyj:n taseessa 31.12.2014 olleet rahoitusvelat koostuivat 1 888 miljoonan euron (1 720) senioriehtoisista joukkovelkakirjalainoista ja 305 miljoonan euron (308) arvoisista liikkeeseen lasketuista yritystodistuksista. Sampo Oyj:n velan keskikorko 31.12.2014 oli 1,74 prosenttia (2,26).

Sampo Oyj laski osana Euro Medium Term Note -ohjelmaansa syyskuussa 2014 liikkeelle 7-vuotisen, senioriehtoisen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjan 1,50 prosentin korolla. Osa velkakirjalla kerätystä summasta käytettiin lokakuun alussa erääntyneen 300 miljoonan euron suuruisen senioriehtoisen joukkovelkakirjan maksuun.

Liikkeelle lasketut velkainstrumentit

Sampo Oyj, 31.12.2014

Velkainstrumentti	Korkokuponki	Swap	Kokonaiskorko	Eräpäivä
Senior Bond 2 000 milj. SEK (EMTN)	Stibor3M + 0,75 %	-	1,0210 %	28.5.2015
Senior Bond 300 milj. euroa (EMTN)	4,2500 %	Euribor3M + 1,4727 %	1,5537 %	22.2.2016
Senior Bond 500 milj. euroa (EMTN)	4,2500 %	Euribor3M + 2,7910 %	2,8720 %	27.2.2017
Senior Bond 2 000 milj. SEK (EMTN)	Stibor3M + 1,45 %	-	1,7210 %	29.5.2018
Senior Bond 500 milj. euroa (EMTN)	1,50 %	-	1,5920 %	16.9.2021
Yritystodistukset 305 milj. euroa	Euribor + marginaali		0,5900 %	Keskimäärin 3M
Julkinen velka 2 023 milj. euroa			**1,7042 %**	
Private placements 169 milj. euroa			2,1053 %	
Yhteensä 2 192 milj. euroa			**1,7351 %**	

Tasapainottaakseen konsernitason riskejä Sampo Oyj sitoo velkarahoituksensa lyhyisiin korkoihin ja laskee liikkeeseen velkansa euromääräisenä tai Ruotsin kruunumääräisenä. Tavoitellun velkarakenteen saavuttamiseksi käytetään koronvaihtosopimuksia. Nämä johdannaiset arvostetaan tuloslaskelmassa käypään arvoon, vaikka ne taloudellisesti vastaavat velkojen maturiteetteja. Tämän seurauksena Sampo Oyj säilyttää joustavuuden tarpeen vaatiessa säätää johdannaispositiotaan, mutta hintana on Omistusyhteisö-segmentin rahoituskulujen lisääntynyt heilahtelu.

Sampo Oyj:n pääasiallisena tavoitteena on ylläpitää hajautettua velkarakennetta, suhteellisen matalaa velkaantumisastetta ja vahvaa likviditeettiä, jotta yhtiö kykenee järjestämään rahoitusta strategisiin hankkeisiin tarpeen mukaan. Vahva likviditeetti ja kyky hankkia rahoitusta ovat keskeisiä tekijöitä Sampo-konsernin strategisen joustavuuden ylläpidossa.

Lisätietoja Sampo-konsernin liikkeeseen laskemista lainoista on saatavilla osoitteessa www.sampo.com/velkarahoitus.

Tulevaisuuden näkymät

Näkymät vuodelle 2015

Sampo-konsernin liiketoiminta-alueiden odotetaan raportoivan hyvän toiminnallisen tuloksen vuonna 2015.

Markkina-arvoiset tulokset ovat kuitenkin varsinkin henkivakuutustoiminnassa vahvasti sidoksissa pääomamarkkinoiden kehitykseen. Matala korkotaso luo lisäksi haastavan ympäristön erääntyvien korkosijoitusten uudelleen sijoittamiseen.

Vahinkovakuutustoiminnan odotetaan vuonna 2015 saavuttavan kirkkaasti yhdistetty kulusuhde -tavoitteensa, jonka mukaisesti pitkän aikavälin kulusuhde on alle 95 prosenttia.

Nordean vaikutuksen konsernin tulokseen odotetaan olevan huomattava.

Konsernin suurimmat riskit ja epävarmuustekijät lyhyellä aikavälillä

Sampo-konserni tunnistaa ja analysoi säännöllisesti riskejä ja epävarmuustekijöitä, joille se altistuu päivittäisessä liiketoiminnassaan.

Sampo-konsernin kannattavuuteen ja sen vaihteluihin vaikuttavat merkittävimmin markkina-, luotto- ja vakuutus- ja liiketoimintariskit, joiden määrää voidaan arvioida erilaisin mittaustekniikoin historialliseen dataan pohjautuen. Näiden riskien osuudet konsernin taloudellisen pääoman vaateesta ovat normaalitasollaan. Taloudellisen pääoman vaadetta käytetään sisäisesti pääomatarpeen arviointiin. Markkinariskin osuus on 34 prosenttia, luottoriskin 44 prosenttia, vakuutusriskin 11 ja liiketoimintariskin 10 prosenttia.

Ennalta arvaamattomat, epävarmuutta aiheuttavat tapahtumat voivat vaikuttaa Sampo-konsernin kannattavuuteen välittömästi. Epävarmuustekijöiden identifiointi on helpompaa kuin epävarmuustekijöiden todennäköisyyksien, ajoituksen ja mahdollisten taloudellisten vaikutusten laajuuden arviointi. Tällä hetkellä on olemassa lukuisia yleisesti tunnistettuja makrotaloudellisia, poliittisia ja muita epävarmuuden lähteitä, jotka voivat vaikuttaa finanssialaan monella tavoin negatiivisesti.

Muita epävarmuutta aiheuttavia tekijöitä ovat toimintaympäristön ennalta arvaamattomat rakenteelliset muutokset sekä jo tunnistetut trendit ja mahdolliset laajakantoiset tapahtumat. Näillä voi olla vaikutuksia liiketoimintaan myös pitkällä aikavälillä.

Voitonjakoehdotus

Sampo Oyj:n osinkopolitiikan mukaan maksettujen osinkojen kokonaismäärä on vähintään 50 prosenttia konsernin vuotuisesta nettotuloksesta (satunnaiset erät pois lukien). Osingonjaon lisäksi voidaan ostaa omia osakkeita.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 6 908 853 083,44, josta tilikauden voitto on 1 049 724 795,16 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle osinkoa maksettavaksi 1,95 euroa kullekin yhtiön 560 000 000 osakkeelle. Maksettavien osinkojen yhteismäärä on 1 092 000 000,00. Loput varoista jätetään yhtiön omaan pääomaan.

Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 20.4.2015 rekisteröitynä Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa, että osinko maksetaan 28.4.2015.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

SAMPO OYJ

Hallitus

Tunnusluvut

Konsernin yhteiset tunnusluvut		2014	2013	2012	2011	2010
Voitto ennen veroja	Milj. e	**1 759**	1 668	1 622	1 228	1 320
Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin)	%	**10,9**	13,8	19,9	7,7	21,8
Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvoin)	%	**5,6**	7,0	9,3	3,7	10,0
Omavaraisuusaste	%	**31,5**	32,7	31,3	29,7	29,8
Konsernin vakavaraisuus [1])	Milj. e	**4 282**	3 934	3 379	1 892	3 038
Konsernin vakavaraisuussuhde [1])	%	**187,4**	184,4	170,9	138,6	167,1
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		**6 739**	6 832	6 823	6 874	6 914

Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut						
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Milj. e	**4 634**	4 768	4 698	4 414	4 189
Vakuutusmaksutuotot	Milj. e	**4 457**	4 505	4 363	4 094	3 894
Voitto ennen veroja	Milj. e	**931**	929	864	636	707
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (RoE)	%	**18,1**	24,4	36,9	12,4	39,8
Riskisuhde [2])	%	**65,1**	65,4	65,9	68,4	69,1
Toimintakulusuhde [2])	%	**22,5**	22,8	23,0	23,5	23,7
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua [2])	%	**70,9**	71,4	72,0	74,7	75,6
Liikekulusuhde [2])	%	**16,7**	16,8	16,9	17,3	17,2
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua	%	**87,7**	88,1	88,9	92,0	92,8
Vakavaraisuuspääoma (IFRS) *)	Milj. e	**3 544**	3 601	3 359	3 080	3 373
Vastuuvelasta (IFRS) *)	%	**38,6**	37,9	34,1	34,2	38,2
Vastuunkantokyky *)	%	**81,9**	80,8	74,6	72,4	79,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		**6 173**	6 238	6 225	6 299	6 392

**) Perustuvat If-alakonsernin tilinpäätökseen.*

Henkivakuutustoiminnan tunnusluvut						
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Milj. e	**1 110**	1 068	983	854	1 117
Voitto ennen veroja	Milj. e	**163**	153	136	137	142
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (RoE)	%	**11,4**	18,3	28,5	-11,7	36,2
Liikekustannussuhde	%	**104,1**	106,6	113,9	109,1	112,1
Vakavaraisuuspääoma (IFRS)	Milj. e	**1 461**	1 401	1 389	1 046	1 335
Vastuuvelasta (IFRS)	%	**22,9**	27,6	27,6	20,9	25,7
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		**509**	541	545	521	470

Omistusyhteisön tunnusluvut						
Voitto ennen veroja	Milj. e	**669**	589	623	456	474
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä		**57**	53	53	54	52

Osakekohtaiset tunnusluvut		2014	2013	2012	2011	2010
Osakekohtainen tulos	euro	**2,75**	2,59	2,51	1,85	1,97
Osakekohtainen tulos, ml. muut laajan tuloksen erät	euro	**2,11**	2,54	3,37	1,22	3,22
Osakekohtainen oma pääoma	euro	**19,51**	19,01	17,89	15,93	15,83
Osakekohtainen substanssi	euro	**22,63**	22,15	17,38	14,05	17,79
Osakekohtainen osinko [3])	euro	**1,95**	1,65	1,35	1,20	1,15
Osinko/tulos	%	**70,9**	63,7	53,8	64,9	58,4
Efektiivinen osinkotuotto	%	**5,0**	4,6	5,5	6,3	5,7
Hinta/voitto -suhde (PE-luku)		**14,1**	13,8	9,7	10,4	10,2
Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	**560 000**	560 000	560 000	560 000	561 282
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lkm	1 000 kpl	**560 000**	560 000	560 000	560 863	561 321
Osakkeiden painotettu keskim. lkm laimentavat osakkeet huomioituna	1 000 kpl	**560 000**	560 000	560 000	560 863	561 321
Osakekannan markkina-arvo	Milj. e	**21 739**	20 003	13 630	10 735	11 254

A-sarja:

Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	**558 800**	558 800	558 800	558 800	560 082
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lkm	1 000 kpl	**558 800**	558 800	558 800	559 663	560 121
Osakkeiden painotettu keskim. lkm laimentavat osakkeet huomioituna	1 000 kpl	**558 800**	558 800	558 800	559 663	560 121
Painotettu keskim. kaupantekokurssi	euro	**36,88**	31,05	21,43	20,63	18,46
Antioikaistu ylin kurssi	euro	**39,98**	35,92	25,04	23,90	20,71
Antioikaistu alin kurssi	euro	**33,71**	25,00	17,91	16,85	16,13
Antioikaistu viimeinen kaupantekokurssi	euro	**38,82**	35,72	24,34	19,17	20,05
Osakkeen pörssivaihto tilikaudella	1 000 kpl	**194 492**	188 402	252 821	399 759	381 863
Osakkeen suhteellinen pörssivaihto	%	**34,8**	33,7	45,2	71,4	68,2

B-sarja:

Osakkeiden antioikaistu lkm 31.12.	1 000 kpl	**1 200**	1 200	1 200	1 200	1 200
Osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lkm	1 000 kpl	**1 200**	1 200	1 200	1 200	1 200

[1]) Nordean tultua Sammon osakkuusyhtiöksi 31.12.2009 muuttui Sampo-konserni rahoitus- ja vakuutusyritysryhmittymien valvonnasta annetun lain (2004/699) mukaiseksi rahoitus- ja vakuutusyritysryhmittymäksi. Konsernin vakavaraisuus lasketaan lain kolmannen luvun mukaisesti. Vakavaraisuus on Finanssivalvonnan suostumuksella määrätty konsernitilinpäätöksen perusteella.

[2]) Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu toimintokohtaisten kulujen pohjalta, eikä niitä siksi voida johtaa suoraan sulautetusta tuloslaskelmakaavasta.

[3]) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle tilikaudelta 2014.

Tunnuslukuja laskettaessa veroina on otettu huomioon tilikauden tulosta vastaava vero. Kiinteistöjen arvostuserot laskennallisella verovelalla vähennettynä on otettu huomioon laskettaessa kokonaispääoman tuottoa, oman pääoman tuottoa, omavaraisuusastetta sekä osakekohtaista substanssia. Lisäksi kokonaispääoman tuottoa sekä oman pääoman tuottoa laskettaessa on otettu huomioon muut laajan tuloksen erät. Osakekohtaista substanssia laskettaessa on huomioon otettu myös konsernin arvostuserot osakkuusyhtiöt Nordeasta ja Topdanmarkista.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tunnusluvut on laskettu valtiovarainministeriön asetuksen ja sitä tarkentavan Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Konsernin vakavaraisuus on laskettu rahoitus- ja vakuutusyritysryhmittymien valvonnasta annetun lain kolmannen luvun mukaisesti konsolidointimenetelmällä.

Konsernin tunnusluvut

Voitto ennen veroja

Vahinkovakuutuksen voitto ennen veroja + henkivakuutuksen voitto ennen veroja + omistusyhteisön voitto ennen veroja ± konsernin tulosvaikutteiset eliminoinnit

Vahinko- ja henkivakuutus

+ vakuutusmaksutulo
+ sijoitustoiminnan nettotuotot
+ liiketoiminnan muut tuotot
- korvaukset
- vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos
- henkilöstökulut
- liiketoiminnan muut kulut
- rahoituskulut
+/- osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista

Omistusyhteisö

+ sijoitustoiminnan nettotuotot
+ liiketoiminnan muut tuotot
- henkilöstökulut
- liiketoiminnan muut kulut
- rahoituskulut
+/- osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista

Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin), %

$$\frac{+ \text{ kauden laaja tulos} \pm \text{ sijoitusten arvostuserojen muutos laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen}}{+ \text{ oma pääoma yhteensä} \pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100\ \%$$

Kokonaispääoman tuotto (käyvin arvoin), %

+ liikevoitto
± muut laajan tuloksen erät ennen veroja
+ korkokulut ja muut rahoituskulut
+ vastuuvelan perustekorko
+ sijoitusten arvostuserojen muutos

+ taseen loppusumma
- sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka
± sijoitusten arvostuserot (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

x 100 %

Omavaraisuusaste (käyvin arvoin), %

+ oma pääoma yhteensä
± sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen

---

+ taseen loppusumma
± sijoitusten arvostuserot

x 100 %

Konsernin vakavaraisuus

+ oma pääoma yhteensä
+ toimialakohtaiset erät
- aineettomat hyödykkeet ja toimialakohtaiset vähennykset

---

omat varat yhteensä

- omien varojen vaatimukset yhteensä

---

konsernin vakavaraisuus

Konsernin vakavaraisuussuhde, %

omat varat

---

omien varojen vaatimukset

x 100 %

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

Keskiarvo kuukausien lopun henkilökuntamääristä oikaistuna osa-aikaisesti palveluksessa olleiden henkilöiden osalta.

Vahinkovakuutustoiminnan tunnusluvut

Voitto ennen veroja

Kaava on esitetty edellä konsernin yhteisten tunnuslukujen yhteydessä.

Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin), %

Kaava on esitetty edellä konsernin yhteisten tunnuslukujen yhteydessä.

Riskisuhde, %

+ korvauskulut
- korvausten käsittelykulut

vakuutusmaksutuotot x 100 %

Toimintakulusuhde, %

+ liikekulut
+ korvausten käsittelykulut

vakuutusmaksutuotot x 100 %

Vahinkosuhde, %

korvauskulut

vakuutusmaksutuotot x 100 %

Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %

korvauskulut ilman perustekorkokulua

vakuutusmaksutuotot x 100 %

Liikekulusuhde, %

liikekulut

vakuutusmaksutuotot x 100 %

Yhdistetty kulusuhde, %

vahinkosuhde + liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %

vahinkosuhde ilman perustekorkokulua + liikekulusuhde

Vakavaraisuuspääoma (IFRS)

+ oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
± sijoitusten arvostuserot
- aineettomat hyödykkeet
+ pääomalainat
- lähitulevaisuudessa todennäköisesti realisoituvat laskennalliset verot
± muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma % vastuuvelasta (IFRS)

+ vakavaraisuuspääoma

+ velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista
- jälleenvakuuttajien osuus vakuutusveloista

x 100 %

Vastuunkantokyky (IFRS), %

vakavaraisuuspääoma

vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta x 100 %

Henkivakuutustoiminnan tunnusluvut

Voitto ennen veroja

Kaava on esitetty edellä konsernin yhteisten tunnuslukujen yhteydessä.

Oman pääoman tuotto (käyvin arvoin), %

Kaava on esitetty edellä konsernin yhteisten tunnuslukujen yhteydessä.

Liikekustannussuhde, %

\+ liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta
\+ korvausten selvittelykulut

kuormitustulo

x 100 %

Vakavaraisuuspääoma (IFRS)

\+ oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
± sijoitusten arvostuserot
\- aineettomat hyödykkeet
\+ pääomalainat
\- lähitulevaisuudessa todennäköisesti realisoituvat laskennalliset verot (sis. käyvän arvon rahaston sekä voittovarojen laskennalliset verot)
± muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma % vastuuvelasta (IFRS)

\+ vakavaraisuuspääoma

x 100 %

\+ velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista
\- jälleenvakuuttajien osuus vakuutusveloista
\- 75 % sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten veloista

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos

emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden voitto

osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakekohtainen tulos ml. käyvän arvon rahaston muutos

emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva laaja tulos

osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakekohtainen oma pääoma

oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)

osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakekohtainen substanssi

\+ oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)
± noteeratun osakkuusyhtiön arvostusero konsernissa
± sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen

osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakekohtainen osinko, %

tilikaudelta jaettu osinko / osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä x 100 %

Osinko tuloksesta, %

osakekohtainen osinko / osakekohtainen tulos x 100 %

Efektiivinen osinkotuotto, %

osakekohtainen osinko / osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi x 100 %

Hinta/voitto -suhde (P/E-luku)

osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

osakekohtainen tulos

Osakekannan markkina-arvo

osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä x tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

Osakkeiden suhteellinen pörssivaihto, %

pörssin kautta vaihdettujen osakkeiden lukumäärä / osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä x 100 %

Riskienhallinta

85 Sampo-konsernin toiminta ja riskit

85 Riskit

88 Liiketoimintamalli ja riskienhallinta

89 Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi

90 Emoyhtiön ohjaus

90 Tytäryhtiöiden toiminta ja riskienhallinta

93 Emoyhtiön valvonta ja toiminta

94 Riskienhallinnan hallintorakenne

98 Vakuutusriskit

99 Vahinkovakuutusriskit

105 Henkivakuutusriskit

112 Sijoitusportfolion markkinariskit

114 Sijoitusallokaatiot ja -tuotot

119 Korko- ja valuuttariskit

121 Osake- ja spread-riskit

131 Vastapuoliriskit

134 ALM-riskit

136 Tasearvoriskit

137 Likviditeettiriskit

140 Operatiiviset riskit

141 If Vahinkovakuutus
141 Mandatum Life

143 Pääomitus
143 Pääomitus tytäryhtiötasolla
147 Konsernitasoinen pääomitus

154 Riskienhallintaprosessin näkymät

Sampo-konsernin toiminta ja riskit

Sampo-konserni toimii kolmella liiketoiminta-alueella. Vahinkovakuutus- ja henkivakuutustoimintaa harjoittavat emoyhtiö Sampo Oyj:n täysin omistamat tytäryhtiöt If Skadeförsäkring Holding AB (publ) sekä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö. Vakuutustoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden lisäksi konsernin emoyhtiö Sampo Oyj omisti 31.12.2014 Nordea Bank AB (publ):sta 21,25 prosenttia, jonka kautta Sampo-konserni on mukana pankkitoiminnassa ja altistuu vastaaville riskeille. Nordea on Sampo Oyj:n osakkuusyhtiö ja siten sillä on olennainen vaikutus konsernin tulokseen ja riskeihin. Nordea toimii kuitenkin itsenäisesti eikä sen riskienhallintaa käsitellä Sampo-konsernin vuosikertomuksessa.

Pohjoismaisena vakuutuskonsernina If Vahinkovakuutus vakuuttaa monenlaisia yksityishenkilöiden ja yritysten riskejä maantieteellisesti hajautuneella alueella. If Vahinkovakuutus tarjoaa vakuutusturvaa pääasiassa Pohjoismaissa ja Baltian maissa, mutta yhtiö myöntää vakuutuksia myös pohjoismaisten asiakkaiden Pohjoismaiden ulkopuoliseen toimintaan liittyen. Maantieteellisen hajautuksen lisäksi yhtiön liiketoiminta on hyvin hajautunutta eri vakuutuslajeihin. Mandatum Life toimii Suomessa ja Baltian maissa tarjoten säästö- ja eläkevakuutuksia, joihin liittyy henkivakuutus, sekä vakuutuksia, jotka kattavat kuolevuus-, sairastavuus- ja työkyvyttömyysriskejä.

Tytäryhtiöiden vakuutustoimintojen riskeissä ei ole juurikaan päällekkäisyyttä ja siksi niiden vakuutustoimintaa voidaan johtaa ja kehittää pääsääntöisesti toisistaan irrallaan ja koordinoida vain rajoitetusti konsernitasolla. Sijoitustoiminnot toimivat sitä vastoin keskitetysti riskien hallitsemiseksi myös konsernitasolla. Tytäryhtiöiden sijoituksia hoitavat henkilöt raportoivat suoraan Sampo-konsernin sijoitusjohtajalle. Lisäksi sijoitustoimintojen tietojärjestelmät ovat samat koko konsernissa, mikä mahdollistaa yhdenmukaisen sijoitusriskien analysoinnin ja raportoinnin sekä riskien arvioinnin konsernitasolla. Lisäksi molempien tytäryhtiöiden sijoitustoiminnassa noudatetaan pääosin samoja perusperiaatteita, vaikkakin If Vahinkovakuutuksen sijoitussalkun riskitaso pidetään Mandatumin Lifen sijoitussalkun riskitasoa huomattavasti matalampana johtuen yhtiöiden eroavaisuuksista vakuutusvelkojen osalta.

Sampo Oyj on holding-yhtiö eikä se harjoita omaa liiketoimintaa lukuun ottamatta sen oman pääomarakenteen ja likviditeettiaseman hallintaa. Emoyhtiön likviditeettiasema vaihtelee kalenterivuoden aikana merkittävästi, sillä tytäryhtiöiden jakamat osingot ja emoyhtiön maksamat osingot ajoittuvat usein eri ajankohtiin. Lisäksi emoyhtiön velkainstrumenttien liikkeeseenlaskut ja takaisinmaksut aikaansaavat vaihtelua rahavirroissa.

Riskit

Sampo-konsernin liiketoimintaan liittyvät riskit voidaan jaotella kolmeen pääryhmään: liiketoimintaympäristön muutoksiin liittyviin strategisiin riskeihin, yhtiön liiketoimintatapoihin tai -suhteisiin liittyviin maineriskeihin sekä liiketoiminnasta luontaisesti aiheutuviin riskeihin. Kaksi ensimmäistä riskiluokkaa kuvataan vain lyhyesti tässä riskienhallintadokumentissa ja painopiste on kolmannessa riskiluokassa.

Ulkoiset muutosvoimat ja strategiset riskit

Strateginen riski on kilpailuympäristön muutoksista tai sisäisestä operatiivisesta joustamattomuudesta johtuvan tappion riski. Odottamattomat muutokset yleisessä liiketoimintaympäristössä voivat aiheuttaa odotettua suurempia vaihteluita taloudelliseen tulokseen ja pitkällä aikavälillä vaarantaa Sampo-konsernin liiketoimintamallien olemassaolon. Taustalla olevat ulkoiset muutosvoimat ovat moninaisia, kuten esimerkiksi yleisen taloudellisen toimintaympäristön kehitys ja institutionaalisen kehikon muutokset sekä teknologiset innovaatiot. Näiden seurauksena

toimialan liiketoimintamallit voivat muuttua, uusia kilpailijoita saattaa ilmaantua ja asiakkaiden kysyntä sekä käyttäytyminen voivat muuttua.

Koska kilpailuympäristön muutosvoimat ja kehitys riippuvat pääosin ulkoisista tekijöistä, strategiset riskit ovat ylimmän johdon vastuualuetta. Proaktiivinen strateginen päätöksenteko on ylimmän johdon keskeinen työkalu kilpailuetuun liittyvien strategisten riskien hallinnassa. Lisäksi sisäisen operatiivisen joustavuuden ylläpito mahdollistaa liiketoimintamallin ja kustannusrakenteen muuttamisen tarvittaessa ja on siten tehokas työkalu strategisten riskien hallinnassa. Vaikka strategisia riskejä ei huomioida Sampo-konsernin taloudellisen pääoman mallissa, voi niillä silti olla vaikutusta todelliseen pääoman määrään, mikäli se on järkevää kulloisenkin liiketoimintaympäristön näkökulmasta.

Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että aiheellinen tai aiheeton yhtiön liiketoimiin tai suhteisiin liittyvä epäsuotuisa julkisuus heikentää luottamusta yhtiötä kohtaan. Maineriski on usein seurausta toteutuneesta operatiivisesta tai compliance-riskistä ja sen seurauksena maine heikkenee asiakkaiden ja muiden sidosryhmien näkökulmasta. Maineriski liittyy kuitenkin myös kaikkiin muihin toimintoihin, kuten on esitetty Riskien luokittelu Sampo-konsernissa -kuvassa. Koska maineriskin syyt ovat moninaiset, sen ehkäisemiseksi tulee myös olla monia keinoja ja niiden tulee olla sisäänrakennettuna yrityksen kulttuuriin.

Näin ollen Sammon keskeisille arvoille, joita ovat eettisyys, lojaalisuus, avoimuus ja yrittäjyys, perustuva yrityskulttuuri nähdään keskeisenä keinona ehkäistä maineriskejä. Nämä keskeiset arvot heijastuvat Sammon tavassa järjestää liiketoimintojensa hallinnointi ja siinä, miten Sampo toimii keskeisten sidosryhmiensä (asiakkaat, henkilöstö, sijoittajat, muut yhteistyökumppanit, veroviranomaiset ja muut valvovat viranomaiset) ja muiden Sammon liiketoiminnasta kiinnostuneiden osapuolten kanssa.

Riskien luokittelu Sampo-konsernissa

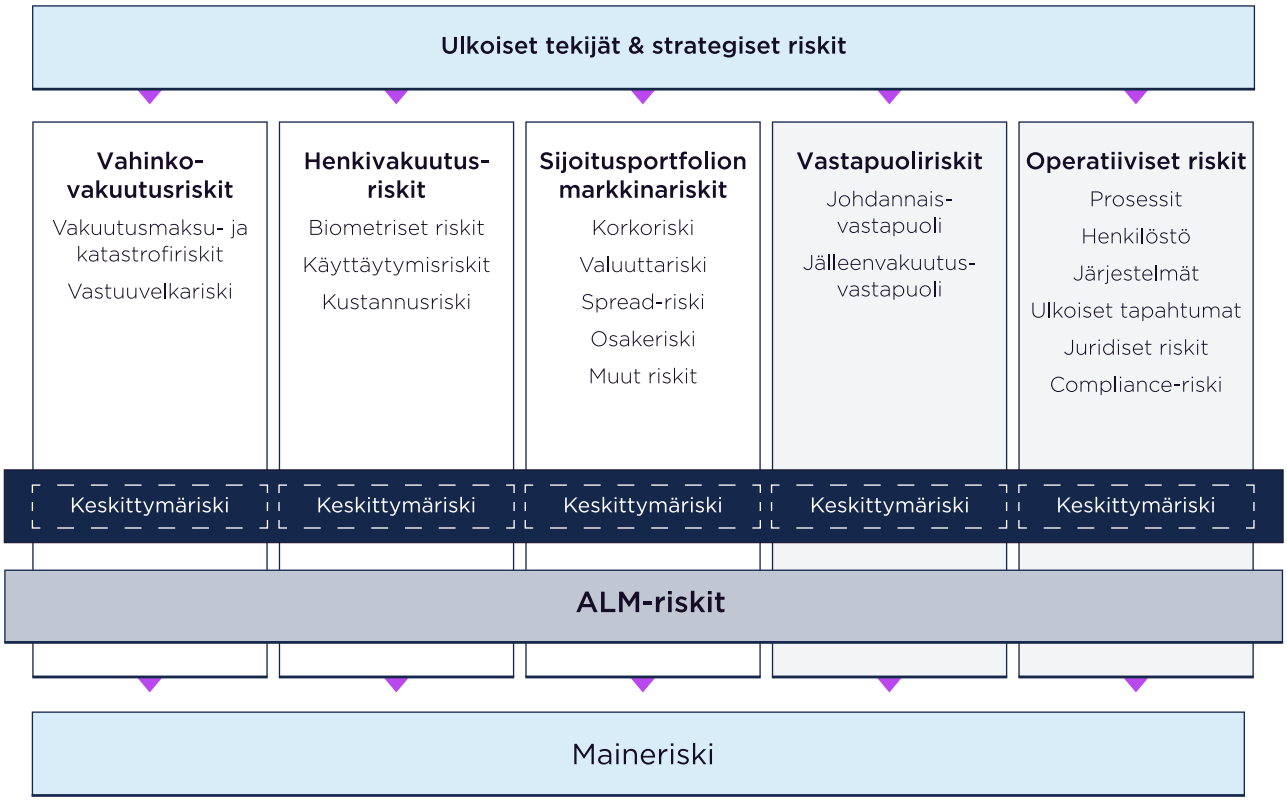

Liiketoimintaan luontaisesti liittyvät riskit

Vakuutus- ja sijoitustoiminnassaan Sampo-konserni ottaa tietoisesti tiettyjä riskejä aikaansaadakseen tuottoja. Nämä ansaintariskit valitaan huolellisesti ja niitä hallitaan aktiivisesti. Vakuutusriskit hinnoitellaan niiden luontaisen riskitason mukaisesti ja sijoitusten tuotto-odotuksia verrataan sijoitusten riskeihin. Lisäksi ansaintariskiasemaa mukautetaan jatkuvasti ja riskien vaikutusta pääomatarpeeseen arvioidaan säännöllisesti.

Vakuutus- ja sijoitusriskien onnistunut hallinta on Sampo-konsernin keskeisin tuottojen lähde. Näiden riskien päivittäinen hallinnointi annettujen limiittien ja valtuuksien puitteissa on liiketoiminta-alueiden ja sijoitusyksikön vastuulla.

Osa riskeistä, kuten vastapuoliriskit ja operatiiviset riskit ovat välillistä seurausta Sammon liiketoiminnasta. Nämä riskit ovat yhdensuuntaisia siinä mielessä, että niihin ei liity tuottopotentiaalia. Vastaavasti riskienhallinnan tavoitteena on pienentää näitä riskejä tehokkaasti. Näiden välillisten seuraamusriskien hallinta on liiketoiminta-alueiden ja sijoitusyksikön vastuulla ja näihin riskeihin liittyvää pääomatarvetta mittaavat riippumattomat riskienhallintatoiminnot. On huomioitava, että riskit luokitellaan toimialoittain eri tavoin ansainta- ja seuraamusriskeihin. Esimerkiksi Sampo-konsernin asiakkaiden vakuutussopimuksiin liittyvät vakuutustapahtumat ovat heille seuraamusriskejä, mutta Sampo-konsernille nämä samat riskit ovat ansaintariskejä.

Eräät riskit, kuten korko-, valuutta- ja maksuvalmiusriskit, liittyvät useisiin toimintoihin samanaikaisesti. Näiden riskien hallitsemiseksi tehokkaasti Sampo-konsernin yhtiöillä pitää olla yksityiskohtainen ymmärrys odotetuista kassavirroista ja niiden vaihteluista kaikissa yhtiön toiminnoissa. Lisäksi yhtiöillä on oltava kattava ymmärrys siitä, miten varojen ja velkojen markkinaehtoiset arvot voivat vaihdella koko taseen tasolla eri skenaarioissa. Näitä koko taseen riskejä nimitetään yleisesti ALM-riskeiksi. Korko-, valuutta- ja likviditeettiriskien lisäksi inflaatioriski ja BKT:n kasvuvauhtiin liittyvät riskit ovat keskeisiä ALM-riskejä Sampo-konsernille. ALM-riskit ovat yksi ylimmän johdon painopistealueista johtuen niiden monimutkaisuudesta ja merkittävästä sekä pitkäaikaisesta vaikutuksesta riskeihin ja tuottoihin.

Yleisesti ottaen keskittymäriski syntyy, mikäli yrityksen riskipositioita ei ole riittävästi hajautettu, jolloin esimerkiksi yksittäinen vahinkotapahtuma tai rahoitusmarkkinatapahtuma voisi vaarantaa yhtiön vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman.

Keskittymiä voi syntyä yksittäisten liiketoimintojen sisällä – yksittäiseen toimijaan tai toimialaan liittyvät suuret vastuu- tai sijoituspositiot – tai eri liiketoimintojen yhteisvaikutuksena yksittäisen vastapuolen tai toimialan vaikuttaessa laaja-alaisesti yhtiön kannattavuuteen sekä vakuutus- että sijoitustoiminnan kautta.

Keskittymäriski voi toteutua myös epäsuorasti silloin, kun kannattavuus ja pääomitus reagoivat samalla tavalla yleiseen taloudelliseen kehitykseen tai rakenteellisiin muutoksiin eri liiketoiminta-alueiden institutionaalisessa ympäristössä. Tällainen keskittymäriski voidaan nähdä osana strategista riskiä.

Liiketoimintamalli ja riskienhallinta

Sampo-konsernin yhtiöt toimivat liiketoiminta-alueilla, joissa arvonluonnin erityispiirteinä hyvän asiakaspalvelun ohella ovat riskien hinnoittelu ja riskiportfolioiden aktiivinen hallinta.

Luodakseen arvoa sidosryhmille, Sampo-konsernilla tulee olla taloudellisen joustavuuden (riittävä pääomitus ja likviditeetti) lisäksi myös aineetonta tietopääomaa (kattava yhtiön oma vakuutusmatemaattinen tilastoaineisto ja tarvittavat työkalut datan muuntamiseksi informaatioksi), inhimillistä pääomaa (osaavat ja motivoituneet työntekijät) ja yhteiskuntasuhdepääomaa (hyvät suhteet yhteiskuntaan ja asiakkaisiin sekä ymmärrys heidän muuttuvista tarpeistaan).

Johto hyödyntää näitä pääomia toteuttaessaan yhtiötasolla seuraavia riskien hinnoitteluun, riskien ottamiseen ja aktiiviseen riskienhallintaan liittyviä ydintehtäviä.

Vakuutusriskien asianmukainen valinta ja hinnoittelu

- Vakuutusriskien huolellinen valinta ja hinnoittelu riskitason mukaisesti
- Vakuutustuotteiden aktiivinen kehitys muutostarpeet ennakoiden

Vakuutusriskiaseman tehokas hallinta

- Hajautuksen aktiivinen tavoittelu
- Jälleenvakuutuksen tehokas käyttö suurimpien riskiasemien pienentämisessä

Sijoitustransaktioiden huolellinen valinta ja toteutus

- Yksittäisten sijoitusten riski-tuottosuhteiden huolellinen analysointi
- Transaktioiden tehokas toteutus

Seuraamusriskien tehokas hallinta

- Vastapuolten luottotappioriskien hallinta valitsemalla sopimusvastapuolet huolellisesti, käyttämällä vakuuksia ja varmistamalla riittävä hajautus
- Liiketoimintaprosessien korkean laadun ja kustannustehokkuuden ylläpito, jatkuvuussuunnitelmien asianmukainen laadinta ja toimintojen toipumisen varmistamin

Sijoitussalkkujen ja taseen tehokas hallinta

- Odotettujen tuottojen ja riskien tasapaino sijoitussalkuissa ja tase optimoidaan huomioiden vakuutusvelkojen ominaisuudet, sisäisesti arvioitu pääoman tarve, viranomaisten pääoman riittävyyttä koskeva sääntely ja luottoluokitusvaatimukset.
- Likviditeettiriskejä hallitaan kohdentamalla riittävä osuus sijoituksista likvideihin sijoitusinstrumentteihin. Osuus on pääosin riippuvainen velkojen ominaisuuksista.

Konsernitasolla riskienhallinnan pääpaino on konsernitasoisessa pääomituksessa ja likviditeetissä. On tärkeää osata tunnistaa mahdolliset riskikeskittymät ja ymmärtää kuinka yhtiöiden raportoidut voitot käyttäytyisivät eri skenaarioissa. Nämä keskittymät ja korrelaatiot voivat vaikuttavat konsernitason pääomitukseen ja likviditeettisalkkuihin ja johdon toimenpiteisiin konsernitasolla.

Kun yllämainitut ydintehtävät toteutetaan menestyksekkäästi, kannattavuuden, riskien ja pääomituksen tasapaino voidaan saavuttaa yhtiö- ja konsernitasolla ja samalla luoda arvoa osakkeenomistajille.

Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi

Sampo-konsernin yhtiörakenne on suoraviivainen ja yksinkertainen. Sampo-konsernin yksinkertainen ja läpinäkyvä yhtiörakenne, vähäiset konsernin sisäiset transaktiot (esimerkiksi suorat tai epäsuorat saatavat ryhmittymän eri yhtiöiden välillä lukuun ottamatta normaaleja liiketoimintatransaktioita Nordean kanssa) sekä tarkkaan harkittu tytäryhtiöiden pääomitus ehkäisevät tehokkaasti monimutkaisesta rakenteesta johtuvia riskejä. Lisäksi ne suojaavat konserniyhtiöitä tartuntariskiltä. Lisätietoja Sammon konsernirakenteesta on saatavilla osoitteessa www.sampo.com/rakenne.

Tytäryhtiöt eivät yleensä sijoita Sampo Oyj:n velkainstrumentteihin, mutta Sampo Oyj emoyhtiönä sijoittaa tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden liikkeeseen laskemiin pääomainstrumentteihin. Yleistä kieltoa konsernin sisäisiin sijoitustransaktioihin liittyen ei kuitenkaan ole nähty tarpeelliseksi. Tästä johtuen tytäryhtiöt voivat sijoittaa emoyhtiön velkainstrumentteihin ja myydä sijoituksia toisilleen markkinahinnoin, kun se on liiketaloudellisesti perusteltavissa. Nämä mahdollisuudet ovat käytössä tiettyyn rajaan asti myös mahdollisissa markkinoiden stressitilanteissa. Tämän ohella Mandatum Lifen taseessa voi olla sijoitussidonnaisiin sopimuksiin liittyviä Sampo Oyj:n velkainstrumentteja.

Sampo-konsernin liiketoimintojen organisoinnin perusperiaatteita ovat selkeät vastuut sekä yksinkertaiset ja matalat toiminnalliset rakenteet. Vastuita ja toiminnallisia rakenteita kuvataan seuraavissa kappaleissa pohjautuen seuraavaan havainnollistavaan kuvaan.

Sampo-konsernin ohjausrakenne

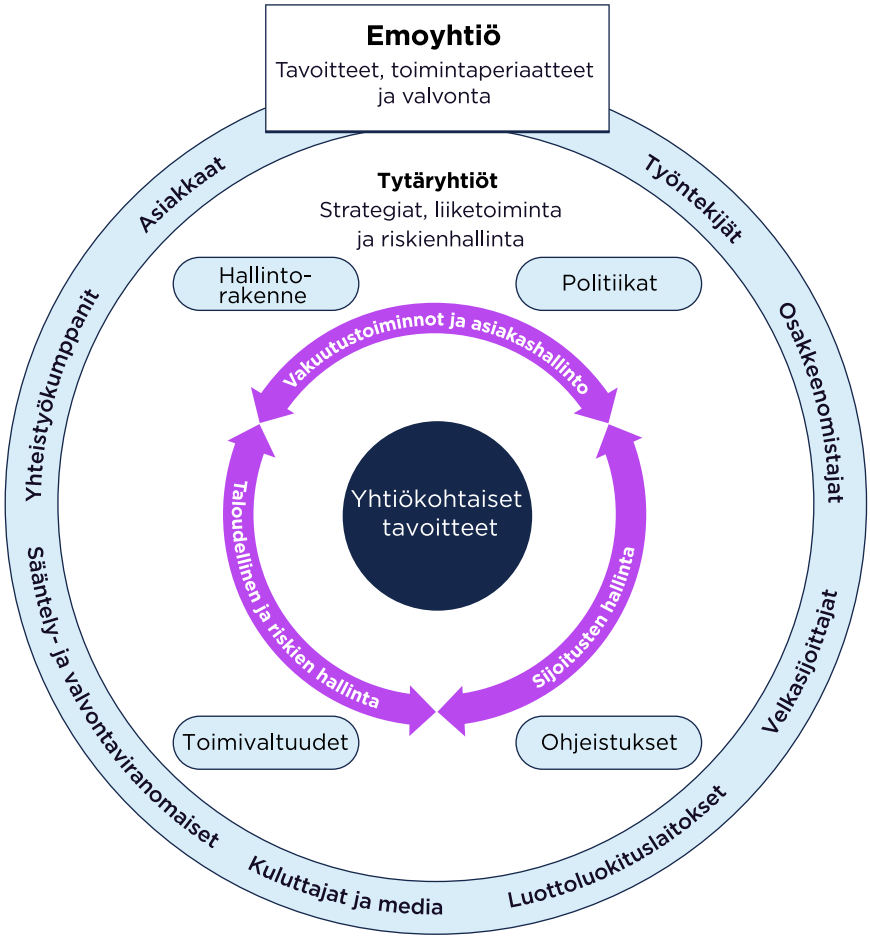

Emoyhtiön ohjaus

Konsernin emoyhtiö Sampo Oyj ohjaa tytäryhtiöitä asettamalla tavoitteet niiden pääomitukselle ja oman pääoman tuotolle (RoE) sekä asettamalla tytäryhtiöiden toiminnalle keskeiset reunaehdot konsernitason toimintaperiaatteiden muodossa.

Tavoitteiden asettaminen: Emoyhtiön hallitus päättää tytäryhtiöiden oman pääoman tuottotavoitteet, jotka ovat tällä hetkellä 17,5 prosenttia sekä If Vahinkovakuutukselle että Mandatum Lifelle. Lisäksi If Vahinkovakuutuksen pitkän aikavälin tavoitteena on ylläpitää alle 95 prosentin yhdistettyä kulusuhdetta.

Pääomitus: Pääomituksen perustana on sisäisesti arvioitu taloudellisen pääoman määrä, joka kuvastaa yhtiön mitattavissa oleviin riskeihin sitoutuvaa pääomaa. Lisäksi pääomituksen arvioinnissa otetaan huomioon se, kuinka riskialttiina yhtiön toimintaympäristö nähdään. Pääomitukseen voivat vaikuttaa myös luottoluokitustavoitteet. Tällä hetkellä tärkein luottoluokitustavoite on If Vahinkovakuutuksen yhden A:n luottoluokitus Standard & Poor's:lta (S&P).

Nämä näkökulmat yhdessä viranomaisten asettamien pääomavaatimusten kanssa vaikuttavat keskeisesti siihen, mitä pääomitustasoa pidetään kullekin tytäryhtiölle riittävänä ja minkä suuruisia osinkoja tytäryhtiöt jakavat emoyhtiölle. Sampo-konsernissa operatiivisen toiminnan kannalta ylimääräinen pääoma pidetään emoyhtiö Sampo Oyj:ssä, joka pääomittaa tytäryhtiöitä tarvittaessa.

Emoyhtiön hallitus päättää keskeisistä tytäryhtiöiden liiketoimintaa ja riskienhallintaa ohjaavista pääperiaatteista. Näistä merkittävimmät ovat Sampo-konsernin toimintaperiaatteet (Code of Conduct), riskienhallinnan periaatteet, palkitsemisperiaatteet ja compliance-periaatteet. Lisäksi toiminnassa noudatetaan esimerkiksi tiedonantopolitiikkaa, jota noudattamalla pyritään ehkäisemään maine- ja compliance-riskejä.

Sampo Oyj:n hallituksen päätöksiin yleisesti ja siten myös emoyhtiön antamaan ohjeistukseen vaikuttavat edellä mainittujen ohjeistusten ohella myös ulkoinen normiperusta ja eri sidosryhmien odotukset Sampo-konsernin toiminnasta. Lisätietoja Sampo-konsernin sidosryhmistä on saatavilla Toimintaperiaatteet-dokumentissa osoitteessa www.sampo.com/ohjausjarjestelma.

Tytäryhtiöiden toiminta ja riskienhallinta

Tytäryhtiöt järjestävät oman liiketoimintansa itsenäisesti ottaen huomioon toimintansa erityispiirteet ja konsernitason ohjeistukset tavoitteiden, pääomituksen ja toimintaperiaatteiden suhteen. Sidosryhmien odotukset ja ulkoinen sääntely vaikuttavat myös suoraan tytäryhtiöiden toimintaan.

Sampo-konsernin tytäryhtiöt päättävät itsenäisesti toimintansa hallintorakenteesta. Tytäryhtiöiden operatiivisella johdolla on laaja-alaista kokemusta vakuutustoimialalta sekä talous- ja riskienhallinnasta. Eri komiteoiden ja toimielinten jäsenet edustavat liiketoiminnan ja muiden toimintojen osaamista. Tytäryhtiöiden toimintaa valvovat kyseisen tytäryhtiön eri toimielimet ja viime kädessä hallitukset, joiden jäsenet ovat pääasiallisesti emoyhtiö Sampo Oyj:n ylimpään johtoon kuuluvia henkilöitä.

Koska emoyhtiössä laaditaan ainoastaan toimintaa koskevat pääperiaatteet, tytäryhtiöiden johdolla on valta ja vastuu huomioida tytäryhtiön oman toiminnan erityispiirteet yhtiökohtaisissa politiikoissa, limiiteissä, valtuutuksissa ja ohjeistuksissa.

Operatiivisella tasolla tytäryhtiöt keskittyvät vakuutustoiminnan sekä talouden ja riskienhallinnan tehokkaaseen toimeenpanoon. Sijoituksia hallinnoidaan tytäryhtiöiden hallitusten hyväksymien sijoituspolitiikkojen mukaisesti. Emoyhtiö johtaa päivittäistä sijoitustoimintaa, mikä mahdollistaa samanaikaisesti tytäryhtiöiden sijoituspolitiikkojen tehokkaan toteuttamisen ja konsernitasoisen sijoitusportfolioiden valvonnan.

Riskienhallintaprosessi koostuu jatkuvista toimenpiteistä, joista osa on liiketoimintojen vastuulla ja osa riippumattomien riskienhallinnan asiantuntijoiden vastuulla. Vaikkakin liiketoimintojen ja riippumattoman riskienhallinnan vastuut ovat selkeästi

eriytetty toisistaan, on näiden toimintojen välillä jatkuva keskusteluyhteys.

Riskienhallinnan hallintomalli, riskipolitiikat, riskilimiitit ja toimivaltuudet eli rakenteet, joiden puitteissa riskejä otetaan ja valvotaan, ovat liiketoiminnasta riippumattomien tahojen vastuulla. Nämä rakenteet ovat edellytys riskienhallintaprosessin toiminnalle ja ne kuvastavat vakavaraisuustavoitteita ja riskinottohalukkuutta yleisesti.

Kuva Yhtiötasoinen riskienhallintamalli esittää yhtiötasoisen riskienhallinnan (i) edellytyksiä, (ii) tehtäviä ja (iii) tavoitteita.

Yhtiötasoinen riskienhallintamalli

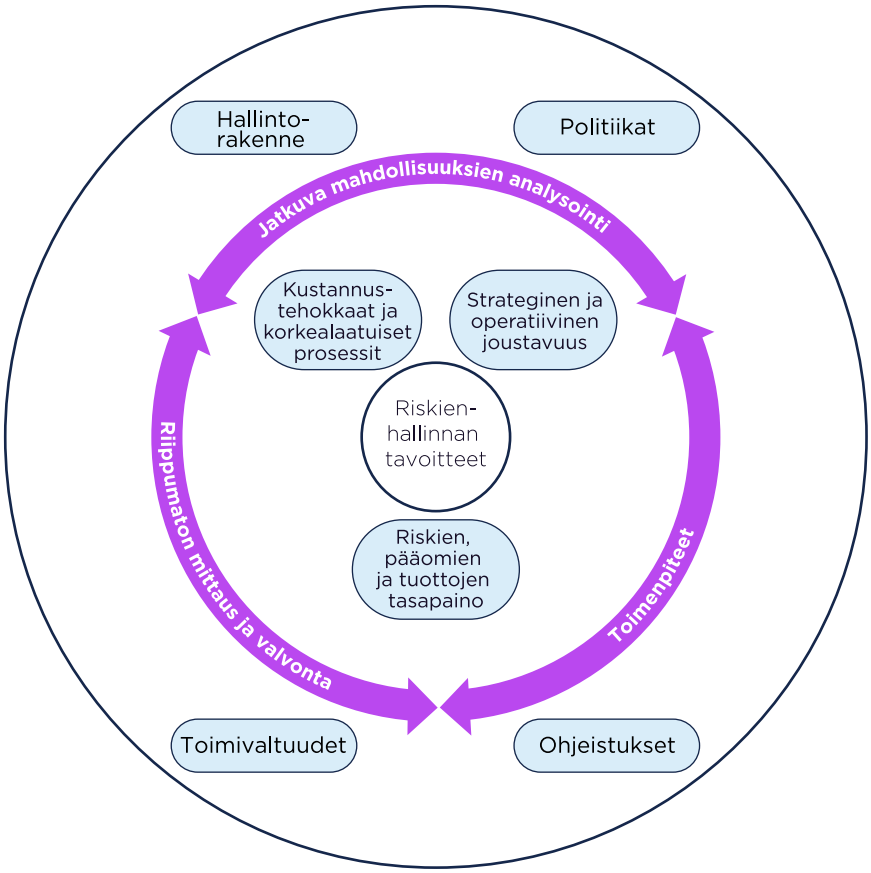

Riskienhallinnan onnistuneen järjestämisen kannalta keskeiset **edellytykset** ovat seuraavat:

- Riskienhallinnan hallintomalli ja toimivaltuudet (lisätietoja Riskienhallinnan hallintorakenne-osiosta) ja selkeä vastuiden jako liiketoimintalinjojen ja itsenäisten toimintojen välillä
- Yhtiöiden omat riskipolitiikat ja tarkemmat riskienhallintaa koskevat ohjeistukset
- Konservatiiviset arvostus-, riskien mittaus- ja raportointiprosessit

Riskienhallintaprosessiin sisältyvät **tehtävät** voidaan luokitella seuraavasti:

Riippumaton mittaus ja valvonta

Talous- ja riskienhallintatoimintojen vastuulla on yksikäsitteisesti ylläolevien riskien hallinnan edellytysten määrittäminen. Lisäksi talous- ja riskienhallintatoimintojen vastuulla on operatiivisesti riippumaton mittaus ja valvonta sisältäen sekä toiminnan valvonnan yleisesti että virallisen kannattavuus-, riski- ja pääomituslaskennan. Esimerkkejä näistä vastuista ovat:

- Yksityiskohtainen riskiraportointi tytäryhtiöiden ja Sampo Oyj:n riskikomiteoille ja hallituksille

- Taloudellisen pääoman ja muokatun vakavaraisuuspääoman sisäinen raportointi vähintään neljännesvuosittain
- Viranomaisten ja luottoluokittajien vaatimusten mukaisten pääomavaateiden ja pääomien raportointi sisäisesti neljännesvuosittain
- Sisäisten ja viranomaislaskennan mukaisten pääomitustunnuslukujen julkaisu neljännesvuosittain

Jatkuva mahdollisuuksien ja riskien analysointi

Sekä liiketoiminnot että talous- ja riskienhallintatoiminnot tukevat aktiivisesti liiketoimintaa analysoimalla ja arvioimalla liiketoimintamahdollisuuksia jatkuvasti. Tämä voidaan nähdä erillisenä riskienhallintaprosessin vaiheena, sillä vakuutus- ja sijoitustoiminnot arvioivat päivittäin liiketoimintamahdollisuuksia ja erityisesti niiden riski-tuottosuhteita. Toisaalta talous- ja riskienhallintatoiminnoissa merkittävä osa ajasta käytetään riskien arviointiin ja pääomasuunnitteluun. Tämä mahdollisuuksien aktiivinen kartoitus näkyy esimerkiksi seuraavina lopputuloksina:

- Tunnistettuina liiketoimintamahdollisuuksina (esimerkiksi tuote- ja palvelukehitys ja investointimahdollisuudet) ja analyyseina niiden tuottopotentiaaleista ja pääomatarpeista
- Sisäisen ja ulkoisen osingonjaon suunnitelmina
- Aloitteina hybridi- tai seniorilainojen liikkeeseen laskemiseksi

Toimenpiteet

Toimenpiteet, eli vakuutus- ja sijoitustoiminnan varsinaiset liiketoimintatransaktiot, toteutetaan annettujen toimivaltuuksien, riskipolitiikkojen ja muiden ohjeistuksien mukaisesti. Nämä toimenpiteet ovat liiketoimintojen ja keskitettyjen toimintojen, kuten esimerkiksi sijoitustoiminnon, vastuulla. Pääomitukseen ja likviditeettiasemaan liittyvät toimet kuuluvat tähän tehtäväkokonaisuuteen. Sampo-konsernissa ennakoivat toimet kannattavuuden, riskien ja pääoman hallinnan osalta nähdään tärkeimpänä riskien- ja pääomanhallintaprosessin vaiheena. Tästä johtuen riskipolitiikat, limiitit ja päätöksentekovaltuudet asetetaan siten, että ne yhdessä tulostavoitteiden kanssa mahdollistavat liiketoiminta- ja sijoitusyksiköitä ottamaan tarkkaan harkittuja riskejä. Nämä toimenpiteet ilmenevät esimerkiksi seuraavina toimenpiteinä:

- Vakuutussopimusten hinnoittelu ja sijoitustransaktioiden toteutus
- Osinkojen maksut, omien osakkeiden takaisinostot, hybridi- ja seniorilainojen liikkeellelaskut
- Johdannais- ja jälleenvakuutustransaktioiden toteutus
- Liiketoimintojen hankinnat ja liiketoiminnoista luopumiset

Edellä mainittujen tehtävien laadukas toteuttaminen edesauttaa riskienhallintaprosessin kolmen keskeisen **tavoitteen** saavuttamista:

Riskien, pääomien ja tuottojen tasapaino

- Tulokseen vaikuttavat ja muut merkittävät riskit on tunnistettu, arvioitu ja analysoitu.
- Pääomitus on riittävä suhteessa liiketoimintaan liittyviin riskeihin ja strategisiin riskeihin huomioiden liiketoimintojen ennakoitu kannattavuus.
- Riskinkantokyky on kohdennettu liiketoiminta-alueille strategian mukaisesti.
- Vakuutusriskit on hinnoiteltu niiden luontaisen riskitason mukaisesti, sijoitustoiminnan odotetut tuotot ja riskit ovat tasapainossa ja seuraamusriskejä on pienennetty riittävästi.

Kustannustehokkaat ja korkealaatuiset prosessit

- Asiakaspalvelu ja sisäiset operatiiviset prosessit ovat tehokkaat ja laadukkaat.
- Päätöksenteko perustuu tarkkaan, riittävään ja ajantasaiseen tietoon.
- Toiminnan jatkuvuus varmistetaan ja epäjatkuvuustilanteissa toipuminen on nopeaa ja kattavaa.

Strateginen ja operatiivinen joustavuus

- Ulkoiset riskitekijät ja mahdolliset strategiset riskit on tunnistettu ja yhtiö on pääomarakenteen ja johtamisen näkökulmasta hyvässä asemassa reagoimaan muutoksiin liiketoimintaympäristössä.
- Yhtiörakenne, osaaminen ja prosessit yhtiöissä mahdollistavat tarvittavien muutosten tehokkaan toimeenpanon.

Kun edellä mainitut tavoitteet saavutetaan, riskienhallinta vaikuttaa positiivisesti oman pääoman tuottoon ja lieventää vuosittaisia kannattavuuden vaihteluja. Riskienhallintaprosessi nähdään siten Sampo Oyj:n omistaja-arvon luomisen yhtenä tekijänä.

Emoyhtiön valvonta ja toiminta

Sampo Oyj tarkastelee konsernia liiketoimintaportfoliona ja toimii aktiivisesti erityisesti konsernin pääomitukseen sekä emoyhtiön pääomarakenteeseen ja likviditeettiin liittyvissä asioissa.

Emoyhtiö Sampo Oyj tarkastelee Sampo-konsernin toimintaa sekä yhtiö- että konsernitasolla perustuen tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiö Nordea Bank AB:n raportointiin. Nordea Bank AB:n osalta tieto perustuu kuitenkin julkisesti saatavilla olevaan materiaaliin ja on siten vähemmän yksityiskohtaista. Tytäryhtiöitä koskeva raportointi Sampo Oyj:n hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle perustuu valtaosin tytäryhtiöiden tuottamaan raportointiin. Raportointi keskittyy erityisesti riskien, pääomituksen ja kannattavuuden väliseen tasapainoon. Emoyhtiö Sampo Oyj vastaa omia toimintojaan koskevasta raportoinnista.

Sampo-konsernitasolla keskeisimmät painopistealueet ovat mahdolliset konserniyhtiöiden toiminnasta aiheutuvat riskikeskittymät samoin kuin konsernin pääomitus ja likviditeettipositio. Lisäksi emoyhtiössä ennustetaan ja analysoidaan konserniyhtiöiden tulosta, riskejä ja pääomitusta perustuen yhtenäisiin skenaarioihin, jolloin yhtiökohtaiset tulokset ovat yhdistettävissä konsernitasolla.

Sampo Oyj:n hallitus päättää kyseisiin yhtiö- ja konsernitasoisiin tietoihin perustuen konsernin pääomituksesta sekä antaa ohjeistuksia emoyhtiön velkarakenteeseen ja likviditeettivarantoihin liittyen. Sampo Oyj:n pääasiallisena tavoitteena on ylläpitää maltillista velkarakennetta ja vahvaa likviditeettiä, jotta yhtiö kykenee järjestämään rahoitusta strategisiin hankkeisiin tarvittaessa. Vahva likviditeetti ja kyky hankkia rahoitusta ovatkin keskeisiä tekijöitä Sampo-konsernin strategisen joustavuuden ylläpidossa.

Riskienhallinnan hallintorakenne

Tässä luvussa kuvataan Sampo-konsernin ja sen tytäryhtiöiden hallintorakennetta riskienhallinnan näkökulmasta. Yksityiskohtaisempi kuvaus Sampo-konsernin hallinnointirakenteesta ja sisäisestä valvonnasta on esitetty Hallinnointi-luvussa.

Riskienhallinta If Vahinkovakuutuksessa

Hallituksien tärkein riskienhallinnan väline on riskienhallinnan politiikat ja ohjeistukset. Osana tehtäviään hallitukset hyväksyvät riskienhallintapolitiikan ja muut riskienhallinnan dokumentit, vastaanottavat riskiraportteja ja varmistavat riskienhallinnan ja -seurannan riittävän tason. Eri hallintoelinten raportointivastuut If Vahinkovakuutuksessa on esitetty If Vahinkovakuutuksen riskienhallinnan hallintorakenne -kuvassa.

If Vahinkovakuutuksen riskienhallinnan hallintorakenne

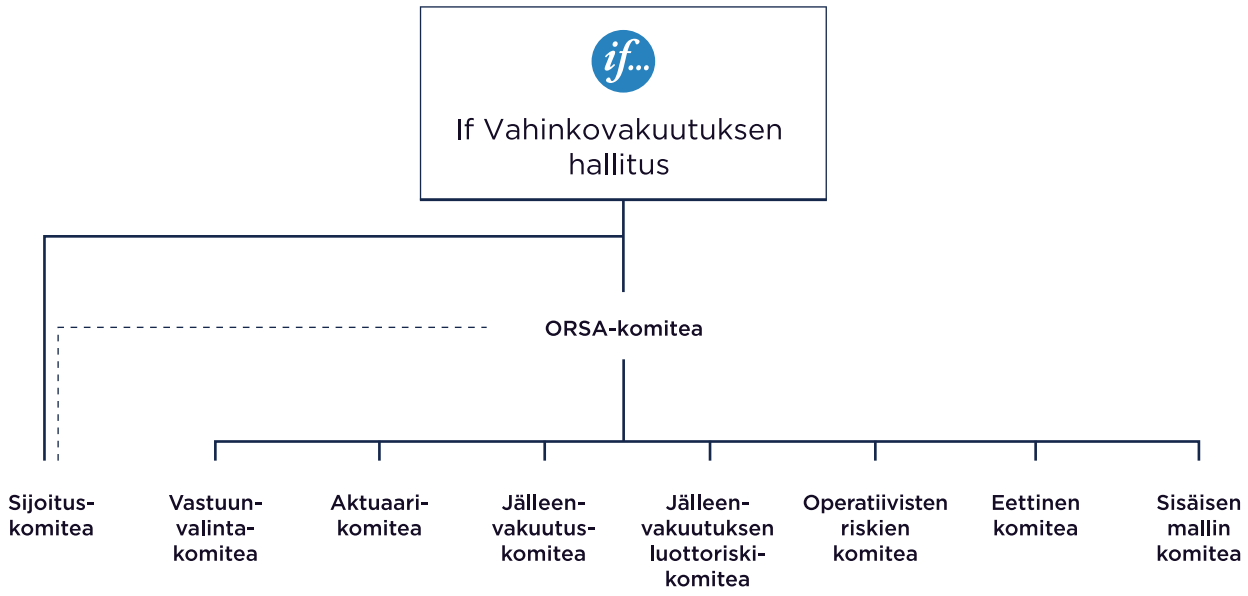

If Vahinkovakuutuksen riski- ja vakavaraisuuskomitea (ORSA-komitea) avustaa If Vahinkovakuutuksen toimitusjohtajia täyttämään riskienhallintaprosessiin liittyvät velvoitteensa. ORSA-komitea seuraa, käy keskustelua ja antaa suosituksia eri riskienhallinnan komiteoiden, toimintojen, asiantuntijoiden ja linjaorganisaation raportointiin liittyen. Lisäksi ORSA-komitea valvoo, että If Vahinkovakuutuksen lyhyen ja pitkän aikavälin kokonaisriskiprofiili on linjassa riskistrategian ja vakavaraisuusvaatimusten kanssa. Riskienhallintatoiminnon riskienvalvonta ja raportointi-yksikkö on vastuussa ORSA-komitealle raportoidun informaation koordinoinnista ja analysoinnista riskienhallintajohtajan nimissä.

Vastuu riskien tunnistamisesta, arvioimisesta, kontrollista ja hallinnasta on linjaorganisaatioilla. Keskeisille riskialueille on omat komiteansa ja niiden vastuulla on valvoa ja kontrolloida, että riskejä hallinnoidaan hallituksen päättämällä tavalla. If Vahinkovakuutuksen eri riskikomiteoilla ei ole päätöksentekovaltuuksia. Näiden komiteoiden tehtävät kuvataan myöhemmin kutakin riskiä käsittelevän kappaleen yhteydessä.

Jokaisen riskialueen politiikka määrittelee rajoitukset ja limiitit, joiden tehtävänä on varmistaa, että riskitasot noudattavat aina If Vahinkovakuutuksen riskienottohalukkuutta ja pääoman riittävyyteen liittyviä rajoitteita. Komiteoiden tehtävänä on myös

valvoa politiikkojen tehokkuutta ja osallistua niiden muutoksiin ja päivityksiin tarvittaessa.

Riskikohtaisten komiteoiden lisäksi riskienhallinnan hallintorakenteeseen kuuluu kaksi muuta komiteaa. Niiden vastuut on määritelty seuraavasti:

- Eettinen komitea keskustelee ja koordinoi eettisiä kysymyksiä If Vahinkovakuutuksessa. Komitea antaa suosituksia eettisissä asioissa ja tekee ehdotuksia eettistä käyttäytymistä koskevaan politiikkaan tehtävistä muutoksista. Komitean puheenjohtajan vastuulla on raportoida eettisistä riskeistä ja muista komitean käsittelemistä asioista.

- Sisäisen mallin komitea on neuvoa antava ja valmisteleva toimielin hallituksille ja toimitusjohtajille. Komitean ohjeistuksen mukaan sen tehtäviä on tunnistaa mahdollisten mallimuutosten lähteet ja antaa komitean puheenjohtajalle mielipiteensä siitä, miten mahdollisia muutoksia on arvioitu ja luokiteltu sekä muista validointitoimenpiteistä tai sisäisen mallin kehittämisestä. Näiden tehtävien lisäksi komitea keskustelee ja analysoi muista komiteoista saatuja sisäiseen malliin liittyviä tietoja sekä seuraa sisäisen mallin käyttöä ja kehitystoimenpiteitä.

Riskienhallinta Mandatum Lifessa

Mandatum Lifen hallitus vastaa riskienhallinnasta ja sisäisen valvonnan riittävyydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintasuunnitelman, sijoituspolitiikan ja muut riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeet.

Mandatum Lifen toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja on kaikkia Mandatum Lifen riskejä koordinoivan ja valvovan riskienhallintakomitean puheenjohtaja. Riskit jaetaan pääryhmiin, jotka ovat vakuutusriskit, markkinariskit, operatiiviset riskit, juridiset ja compliance-riskit sekä liiketoiminta- ja maineriskit. Jokaisella riskialueella on oma erikoistunut komiteansa tai yksikkönsä ja oma vastuuhenkilönsä riskienhallintakomiteassa.

Keskeisten hallintoelinten raportointivastuut Mandatum Lifessa on esitetty Mandatum Lifen riskienhallinnan hallintorakenne -kuvassa. Tasehallinta-, vakuutusriski- ja operatiivisten riskien komiteat on kuvattu myöhemmin kunkin riskiosa-alueen yhteydessä.

Mandatum Lifen riskienhallinnan hallintorakenne

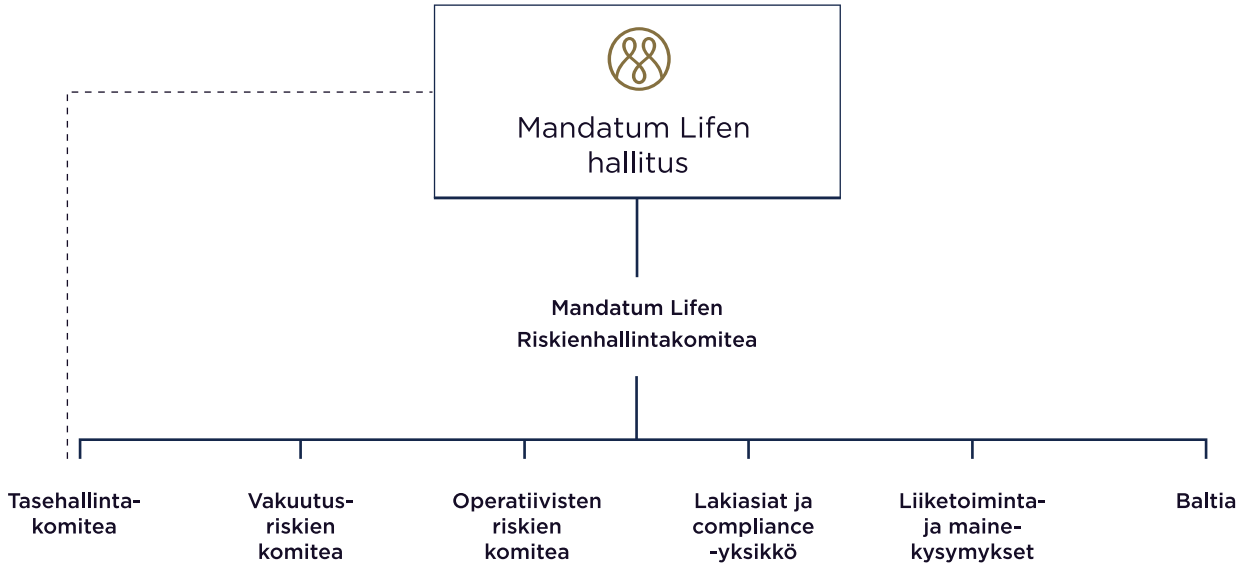

Erikseen kuvattujen riskikomiteoiden lisäksi compliance-riskien ja Baltian tytäryhtiöiden riskienhallinnan tehtävät on järjestetty seuraavasti:

- Lakiasiat ja compliance -yksikkö hoitaa lain ja säädösten noudattamiseen liittyviä asioita ja yksikön johtaja on riskienhallintakomitean jäsen.

- Baltian tytäryhtiöllä on omat riskienhallinnan menettelytavat. Kaikki suurimmat riskitapahtumat raportoidaan myös Mandatum Lifen riskienhallintakomitealle. Baltian tytäryhtiön hallituksen puheenjohtaja on riskienhallintakomitean jäsen.

Sisäinen tarkastus varmistaa tarkastussuositusten avulla riittävien sisäisten kontrollien olemassaolon ja laatii hallitukselle vuosittain sisäisen tarkastuksen katsauksen.

Riskienhallinnan hallintorakenne konsernitasolla

Sampo Oyj:n hallitus on vastuussa siitä, että konsernin riskejä hallitaan ja valvotaan asianmukaisesti.

Emoyhtiön hallitus määrittää tytäryhtiöiden taloudelliset ja pääomitusta koskevat tavoitteet ja hyväksyy konsernitasoiset periaatteet, jotka ohjaavat tytäryhtiöiden toimintaa kuten Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi -kappaleessa kuvataan. Tytäryhtiöiden riskipositiot ja pääomitusraportit yhdistellään konsernitasolla vuosineljänneksittäin ja raportoidaan Sampo Oyj:n hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle.

Eri hallintoelinten raportointivastuut konsernitasolla on esitetty Sampo-konsernin riskienhallinnan hallintorakenne -kuvassa.

Sampo-konsernin riskienhallinnan hallintorakenne

Tarkastusvaliokunta vastaa hallituksen nimissä Sampo-konsernin riskienhallinnan periaatteiden ja niihin liittyvien ohjeistuksien laatimisesta. Tarkastusvaliokunta varmistaa, että konsernin eri toiminnot noudattavat kyseisiä periaatteita ja ohjeistuksia, valvoo Sampo-konsernin riskejä ja riskikeskittymiä sekä valvoo, että riskienhallinta on laadukasta ja kattavaa konserniyhtiöissä.

Tarkastusvaliokunta valvoo myös riskipolitiikkojen toteuttamista, pääomitusta sekä riskien ja tuottojen kehittymistä. Vähintään kolme tarkastusvaliokunnan jäsenistä tulee valita niistä hallituksen jäsenistä, jotka eivät toimi Sampo-konsernin johdossa ja jotka ovat riippumattomia yhtiöstä. Tarkastusvaliokunta kokoontuu neljännesvuosittain.

Konsernin riskienhallintajohtaja on vastuussa riskienhallinnan asianmukaisuudesta konsernitasolla. Riskienhallintajohtajan tehtävänä on valvoa Sampo-konsernin riskejä kokonaisuutena sekä koordinoida ja seurata tytäryhtiöiden ja konsernin riskienhallintaa.

If Vahinkovakuutuksen ja Mandatum Lifen hallituksilla on omien yhtiöidensä ylimpinä päätöksentekijöinä kokonaisvaltainen vastuu If Vahinkovakuutuksen ja Mandatum Lifen riskienhallintaprosesseista. Hallitukset nimittävät If Vahinkovakuutuksen ORSA-komitean ja Mandatum Lifen riskienhallintakomitean sekä vastaavat riskienhallintaan liittyvien politiikkojen, periaatteiden ja ohjeiden muutostarpeiden tunnistamisesta.

Vakuutusriskit

Vakuutusvelkojen kirjanpitoarvo (vastuuvelka) ja taloudellinen arvo riippuvat (i) tulevien korvauskulujen suuruudesta ja ajoituksesta liikekulut mukaan lukien sekä (ii) koroista, joita käytetään näiden korvausten diskonttaamisessa tähän päivään. Tässä osiossa tarkastelu kohdistuu pääasiallisesti ensimmäiseksi mainittuun osa-alueeseen ja siten vakuutusriskiin (underwriting risk). Diskonttauskorkoriskiä ja sen vaikutusta vastuuvelkaan käsitellään myös tässä osiossa. Vastuiden taloudelliseen arvoon vaikuttavaa korkoriskiä käsitellään ALM-riskiä käsittelevässä osassa.

Vakuutusriskit voidaan yleisesti määritellä arvonmuutoksena, joka johtuu sopimuksellisten velvoitteiden lopullisten kulujen poikkeamisesta alun perin arvioiduista velvoitteista. Näin ollen korvauskulujen hinnoittelu- tai varausolettamien erotessa toteutuneista kuluista vakuutusriski toteutuu tappiona tai vakuutusvelkojen epäedullisena arvon muutoksena.

Tytäryhtiöiden vakuutusliiketoimintojen suhteen If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life toimivat pääosin eri liiketoiminta-alueilla ja näin ollen niiden vakuutusriskit ovat erilaiset. Keskeisin yhteinen riskitekijä on eliniänodote Suomessa, joka vaikuttaa molempien yhtiöiden vastuuvelkaan.

Normaaleissa olosuhteissa liiketoiminnoissa ei ole olennaisia riskikeskittymiä, ja näin ollen nämä liiketoiminta-alueet tuovat pikemmin hajautusetuja kuin aiheuttavat riskikeskittymiä.

Vahinkovakuutusriskit

Vakuutusriski on riski tappiosta tai vakuutusvelkojen arvossa tapahtuvasta epäedullisesta muutoksesta, joka johtuu puutteista hinnoittelussa ja vastuuvelkaa koskevissa oletuksissa. Vahinkovakuutusriskit jaetaan usein vakuutusmaksuriskiin ja vastuuvelkariskiin, jotta erotetaan voimassa oleviin sopimuksiin liittyviin tuleviin vahinkoihin ja jo sattuneisiin vahinkoihin liittyvät riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan riskit

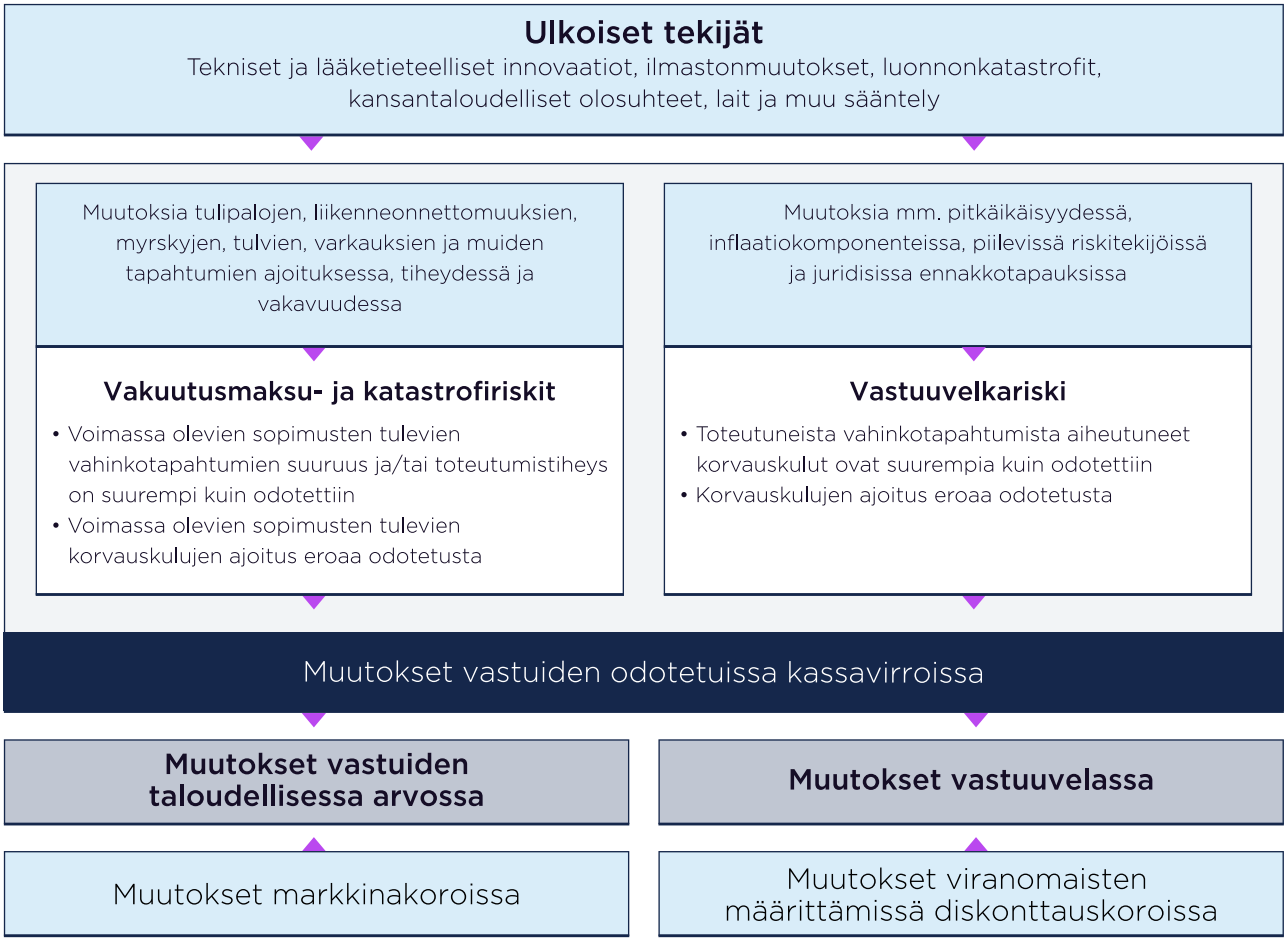

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriski

Vakuutusmaksuriski liittyy tuleviin korvauksiin ja se aiheutuu vahinkotapahtumista, jotka eivät ole tapahtuneet tilinpäätöshetkeen mennessä. Toteutuvien vahinkotapahtumien toteutumistiheydessä, suuruudessa ja ajoituksessa voi olla eroja ennakoituihin verrattuna ja siten korvausten määrä voi erota ennakoiduista korvausten määrästä. Näiden seurauksena tulevat korvauskulut ylittävät ennakoidun tason, mistä aiheutuu tappioita tai epäedullisia muutoksia vakuutusvelkojen arvoissa.

Katastrofiriski voidaan nähdä vakuutusmaksuriskin äärimmäisenä toteutumana. Se on riski harvoin sattuvista, vaikutuksiltaan vakavista tai poikkeuksellisista tapahtumista, joita ovat esimerkiksi luonnonkatastrofit, joiden hinnoittelu ja oletukset varauksia tehtäessä sisältävät merkittävää epävarmuutta. Tällaiset tapahtumat voivat johtaa siihen, että toteutuneet korvaukset poikkeavat merkittävästi odotetuista kokonaiskorvauksista, jonka

seurauksena syntyy tappioita tai epäedullisia muutoksia vakuutusvelkojen arvossa.

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriskin hallinta ja valvonta

Vastuunvalintakomitea antaa mielipiteitä ja toimenpidesuosituksia vakuutusriskeihin liittyvissä asioissa. Komitea arvioi ja ehdottaa muutoksia vastuunvalintapolitiikkaan, joka on tärkein vakuutusten myyntiä ohjaava dokumentti ja se määrittelee vakuutusten myynnin yleisperiaatteet, rajoitukset ja menettelytavat. If Vahinkovakuutuksen hallitus vahvistaa vastuunvalintapolitiikan vähintään kerran vuodessa. Komitean puheenjohtaja vastaa mahdollisten poikkeamien ja muiden komitean käsittelemien asioiden raportoinnista.

Vastuunvalintapolitiikkaa täydennetään yksityiskohtaisilla ohjeilla, jotka ohjaavat vakuutusten myyntiä eri liiketoiminta-alueilla. Nämä ohjeet pitävät sisällään muun muassa tariffit ja hinnoittelun luokitusmallit, ohjeet vakioehdoista ja sopimusteksteistä sekä vastuunvalintavaltuudet ja -limiitit. Vastuunvalintakomitealle asetettujen ohjeiden mukaisesti komitea vastaa siitä, että määriteltyjä vastuunvalintaperiaatteita noudatetaan.

Vahinkovakuutuksen liiketoimintayksiköt hallinnoivat vastuunvalintariskiä päivittäisessä työssään. Vahinkovakuutuksen kannattavuuteen ja riskeihin ratkaisevasti vaikuttava tekijä on kyky arvioida tulevaisuuden korvaus- ja liikekulut täsmällisesti ja täten hinnoitella vakuutussopimukset oikein. Hinnoittelu Henkilöasiakkaat-liiketoiminta-alueella sekä Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueen pienempien riskien osalta perustuu tariffeihin. Suurasiakkaat-liiketoiminta-alueen ja Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueen monimutkaisempien riskien osalta vastuunvalinta perustuu enemmän yleisperiaatteille ja tilannekohtaiseen valintaan kuin tiukkoihin tariffeihin. Yleisesti ottaen vakuutusten hinnoittelu perustuu sattuneista vahingoista tehtäviin tilastoanalyyseihin ja arvioihin vahinkotiheyden ja korvausinflaation tulevasta kehityksestä.

Vahinkovakuutustoiminnan vakuutuskanta on hyvin hajautettu, koska If Vahinkovakuutuksella on laaja asiakaskunta ja toimintaa harjoitetaan laajalla maantieteellisellä alueella sekä useissa eri vakuutuslajeissa. Hajautuksen määrä on esitetty Bruttomaksutulojen erittely liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain, If Vahinkovakuutus, 2014 -kuvassa.

Bruttomaksutulojen erittely liiketoiminta-alueittain

If Vahinkovakuutus, 2014, yht. 4 634 milj. euroa

Bruttomaksutulojen erittely maittain

If Vahinkovakuutus, 2014, yht. 4 634 milj. euroa

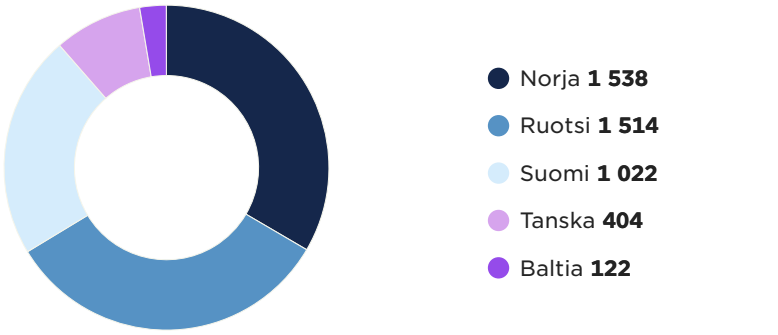

Bruttomaksutulojen erittely vakuutuslajeittain

If Vahinkovakuutus, 2014, yht. 4 634 milj. euroa

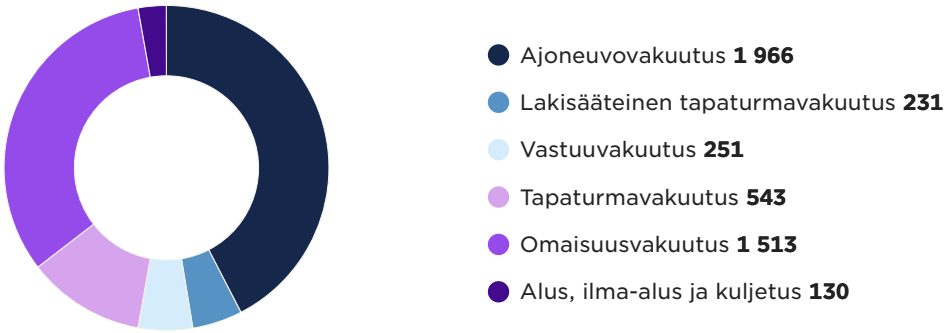

Erä Muut (mukaan lukien konsernieliminoinnit) ei näy yllä bruttomaksutulojen erittelyssä, mutta se on huomioitu bruttomaksutulojen yhteismäärässä. Sampo-konsernin ja If Vahinkovakuutuksen raportoimien lukujen välillä on pieniä eroja johtuen eroista yhdistelyssä käytetyissä valuuttakursseissa.

Hyvin hajautetusta vakuutuskannasta huolimatta riskikeskittymiä ja täten vakavia vahinkoja voi syntyä esimerkiksi altistuttaessa luonnonkatastrofeille, kuten myrskyille ja tulville. Maantieteellisistä alueista tällaisille katastrofeille altistuvat merkittävimmin Tanska, Norja ja Ruotsi. Lisäksi yksittäiset suuret vahingot voivat vaikuttaa merkittävästi vakuutustoiminnan tulokseen. Jälleenvakuutuksella ja hajautuksella pienennetään luonnonkatastrofien ja

yksittäisten suurten vahinkojen taloudellista vaikutusta.

If Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutuspolitiikassa annetaan ohjeet jälleenvakuutussuojan hankkimisesta. Jälleenvakuutuksen tarve ja optimaalinen valinta analysoidaan yksittäisten suurten vahinkojen osalta tilastollisten mallien avulla, kun taas luonnonkatastrofeille altistumista ja katastrofitappioiden tapahtumisen todennäköisyyttä arvioitaessa If Vahinkovakuutus tekee yhteistyötä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Analyysi perustuu If Vahinkovakuutuksen sisäisiin malleihin mukaan lukien katastrofimallit, joissa katastrofeja simuloidaan historiallisen meteorologisen datan perusteella täydennettynä tilastollisilla malleilla sekä sisäisillä ja ulkoisilla asiantuntija-arvioilla. Eri jälleenvakuutusrakenteita arvioidaan tarkastelemalla jälleenvakuutuksen odotettuja kustannuksia suhteessa niistä saatavaan hyötyyn sekä vaikutuksiin tuloksen vaihtelun ja pienentyneiden pääomavaatimusten näkökulmasta.

Vuodesta 2003 lähtien If Vahinkovakuutuksessa on ollut käytössä koko konsernin laajuinen jälleenvakuutusohjelma. Vuonna 2014 omapidätystasot olivat 100 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 10,6 miljoonan euron) ja 250 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 26,6 miljoonan euron) välillä riskiä kohden sekä 250 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 26,6 miljoonaa euroa) yksittäistä vahinkotapahtumaa kohden.

Vastuuvalinnan tuloksen herkkyyttä ja riskiä eri tunnusluvuissa tapahtuvien muutosten suhteen on kuvattu taulukossa Vakuutustuloksen herkkyysanalyysi, If Vahinkovakuutus, 31.12.2014 ja 31.12.2013.

Vakuutustuloksen herkkyysanalyysi

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014 ja 31.12.2013

			Vaikutus tulokseen ennen veroja, milj. €	
Tunnusluku	**Nykyinen taso (2014)**	**Muutos nykyisessä tasossa**	**2014**	**2013**
Yhdistetty kulusuhde, henkilöasiakkaat	87,4 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 26	+/- 26
Yhdistetty kulusuhde, yritysasiakkaat	88,6 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 13	+/- 13
Yhdistetty kulusuhde, suurasiakkaat	89,0 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 5	+/- 5
Yhdistetty kulusuhde, Baltia	86,8 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 1	+/- 1
Nettovakuutusmaksutuotot	4 457	+/- 1 prosenttia	+/- 45	+/- 45
Nettokorvauskulut	3 162	+/- 1 prosenttia	+/- 29	+/- 32
Annetun jälleenvakuutuksen maksutulo	170	+/- 10 prosenttia	+/- 17	+/- 21

Vastuuvelkariski

Vastuuvelkariski liittyy jo tapahtuneisiin vahinkoihin, ja on seurausta tilinpäätöspäivänä tai tätä ennen tapahtuneista vahingoista. Lopullinen korvauskulujen suuruus, toistumistiheys ja maksuajankohdat voivat erota etukäteen oletetuista. Näiden seurauksena vastuuvelat eivät ole riittäviä kattamaan jo sattuneiden vahinkojen korvauskuluja ja siitä on seurauksena tappioita tai epäedullisia muutoksia vakuutusvelkojen arvoissa.

Kirjanpidossa vastuuvelka sisältää myös yllämainitun jo tapahtuneisiin vahinkoihin liittyvän vastuun lisäksi myös vakuutusmaksuvastuun. Sen on tarkoitus kattaa jo solmittujen vakuutussopimusten jäljellä olevan vakuutuskauden odotettavissa olevat korvausmenot ja liikekulut.

Muuttamisriski sisältyy vastuuvelkariskiin ja se voidaan määritellä riskinä tappiosta tai epäsuotuisina muutoksina vakuutus- tai jälleenvakuutusvelkojen arvossa, joka johtuu muutosintensiteetin tason, trendin tai volatiliteetin muuttumisesta. Muutosintensiteetin vaihtelun syynä voivat olla lainsäädännön muutokset tai vakuutetun terveydentilan muutokset.

Vastuuvelkaan ja vakuutusvelkojen taloudelliseen arvoon liittyy aina tietty määrä epävarmuutta, sillä vastuut perustuvat arvioihin tulevien korvauskulujen suuruudesta, ajoittumisesta ja toteutumistiheydestä. Vastuuvelkaan liittyvä epävarmuus on tavallisesti suurempi uusissa vakuutuslajeissa, joista ei ole olemassa täydellisiä niin sanottuja run-off-tilastoja, sekä vakuutuslajeissa, joissa vahingon lopullisen korvausmenon selviäminen kestää kauan. Tällaisia vakuutuslajeja ovat lakisääteinen tapaturmavakuutus,

liikennevakuutus sekä vapaaehtoiset vastuu- ja tapaturmavakuutukset.

Vastuuvelkariskin hallinta ja valvonta

If Vahinkovakuutuksen hallitus päättää vastuuvelan laskentaa koskevista ohjeista. If Vahinkovakuutuksen pääaktuaarin vastuulla on kehittää ja toimeenpanna ohjeita vastuuvelan määrittämiseksi sekä arvioida kokonaisvastuuvelan riittävyyttä. Konsernitasolla pääaktuaari laatii vastuuvelan riittävyydestä neljännesvuosittain raportin, joka lähetetään If Vahinkovakuutuksen hallitukselle, toimitusjohtajalle, talousjohtajalle ja ORSA-komitealle.

Aktuaarikomitea on toimielin, joka valmistelee ja antaa neuvoja If Vahinkovakuutuksen pääaktuaarille. Komitean tehtävänä on varmistaa vastuuvelkariskin kokonaisvaltainen tarkastelu, keskustella ja antaa suosituksia vastuuvelkaa koskeviin politiikkoihin ja ohjeistuksiin sekä arvioida ja antaa ehdotuksia päivitettäessä datan laatua koskevaa politiikkaa.

Aktuaarit seuraavat jatkuvasti vastuuvelan tasoa varmistaakseen, että se on vahvistettujen ohjeiden mukainen. Aktuaarit kehittävät lisäksi menetelmiä ja järjestelmiä, jotka tukevat tätä prosessia.

Vakuutusmatemaattiset arviot pohjautuvat tilinpäätöspäivänä käytössä oleviin tietoihin vakuutuskannan koosta ja aiemmista vahingoista. Seurattavia tekijöitä ovat muun muassa vahinkokehityksen trendit, maksamattomien korvausten määrä, lakimuutokset, oikeuskäytännöt ja yleinen talouskehitys. Vastuuvelan laskennassa yleisesti käytettyjä menetelmiä ovat Chain Ladder- ja Bornhuetter-Fergusson -tekniikat yhdistettynä ennusteisiin vahinkojen lukumäärästä ja keskimääräisistä korvauskuluista.

Koko vastuuvelan laskennassa otetaan huomioon odotettu inflaatiokehitys, joka on erityisen merkittävä tekijä vakuutuslajeissa, joissa vahingon lopullisen korvausmenon selviäminen kestää kauan, kuten liikennevakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Odotettu inflaatio perustuu ulkoisiin arvioihin inflaatiokehityksestä eri alueilla, kuten kuluttajahintaindeksi ja palkkaindeksi, yhdistettynä If Vahinkovakuutuksen omiin arvioihin eri korvauslajien kustannuksista. Tiettyihin liiketoimintoihin, kuten liikennevakuutukseen ja lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen, liittyvä lainsäädäntö eroaa huomattavasti maittain. Osa suomalaisesta, ruotsalaisesta ja tanskalaisesta vastuuvelasta sisältää eläkemuotoista korvausvastuuta, joka on herkkä kuolevuusoletusten ja diskonttauskoron muutoksille. Liikennevakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus vastuuvelasta oli 68 prosenttia.

Vastuuvelka vakuutuslajeittain ja pääalueittain, If Vahinkovakuutus, 31.12.2014 -taulukossa on esitetty vastuuvelat ja niiden markkina-arvoperusteiset duraatiot vakuutuslajeittain ja pääalueittain.

Vastuuvelka vakuutuslajeittain ja pääalueittain

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014

	Ruotsi		Norja		Suomi		Tanska		Yhteensä	
	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio	Milj. €	Duraatio
Ajoneuvovakuutus	2 514	7,3	656	1,9	940	10,9	143	1,5	4 253	7,1
Lakisääteinen tapaturmavakuutus	0	-	328	5,2	1 135	11,5	251	6,8	1 715	9,8
Vastuuvakuutus	282	2,8	152	2,8	128	2,8	63	2,0	625	2,7
Tapaturmavakuutus	264	4,6	338	2,4	163	3,9	82	1,2	847	3,3
Omaisuusvakuutus	426	1,1	498	0,9	204	1,0	103	0,7	1 231	1,0
Alus, ilma-alus ja kuljetus	26	1,2	46	0,7	8	0,7	15	0,8	95	0,8
Yhteensä	**3 513**	**5,8**	**2 018**	**2,3**	**2 579**	**9,5**	**657**	**3,4**	**8 767**	**5,9**

If Vahinkovakuutuksen vastuuvelkaan liittyvä herkkyys inflaatiotason nousulle, eliniän pitenemiselle sekä diskonttauskoron laskulle esitetään Vastuuvelkaan liittyvien riskien herkkyydet, If Vahinkovakuutus, 2014 -taulukossa.

Vastuuvelkaan liittyvien riskien herkkyydet

If Vahinkovakuutus, 2014

Vastuuvelan erä	Riskitekijä	Riskiparametrin muutos	Maa	Vaikutus, milj. €
Nimellismääräinen vastuuvelka	Inflaatio kasvaa	Yhden prosenttiyksikön kasvu	Ruotsi	194,5
			Tanska	9,5
			Norja	51,6
			Suomi	31,3
Eläkemuotoinen korvausvastuuarvio	Kuolevuus laskee	Odotettu elinikä kasvaa yhdellä vuodella	Ruotsi	31,5
			Tanska	1,7
			Suomi	53,7
Diskontattu vastuuvelka (eläkevaraukset ja osa suomalaisesta IBNR:stä)	Diskonttokorko laskee	Yhden prosenttiyksikön lasku	Ruotsi	63,8
			Tanska	11,4
			Suomi	248,3

Vuodesta 2014 eteenpäin arvioitu korvausvastuun osuus tulevista eläkevarauksista on huomioitu odotetun eliniän herkkyyksissä.

If Vahinkovakuutuksen vastuuvelkaa analysoidaan vahinkovuositasolla. Näiden analyysien tulokset esitetään korvauskulujen kehitystaulukoissa sekä ennen että jälkeen jälleenvakuutuksen. Nämä on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa (liite 27).

Henkivakuutusriskit

Henkivakuutustoiminnan riskit sisältävät vastuunvalintariskit sekä vastuuvelan diskonttauskorkoon liittyvän riskin. Vastuunvalintariskit sisältävät biometriset riskit, vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyvät riskit sekä kustannusriskit.

Mandatum Life vastaanotti Suomi-yhtiöstä sen laskuperustekorollisen ryhmäeläkekannan 30.12.2014. Kanta sisältää noin 2 300 sopimusta ja 34 000 jäsentä. Siirtyneet saamiset ja vastuut olivat yhteensä 1 337 miljoonaa euroa. Vastuuvelka sisältää kuolevuustäydennyksen (87 miljoonaa euroa) ja liikekulutäydennyksen (22 miljoonaa euroa). Vastaanotetun kannan erityispiirteistä johtuen loput vastuuvelasta (1 228 miljoonaa euroa) ja siihen liittyvät saamiset on eriytetty (eriytetty ryhmäeläkekanta tai eriytetty omaisuus) Mandatum Lifen muusta taseesta. Esitetyt vastuuvelkatiedot ja vakuutusriskien kuvaukset vuoden 2014 lopussa pitävät sisällään eriytetyn ryhmäeläkekannan ellei toisin ole mainittu. Vuoden 2014 riskiliikkeen tulokseen eriytetyllä ryhmäeläkekannalla ei ollut vaikutusta.

Henkivakuutustoiminnan riskit

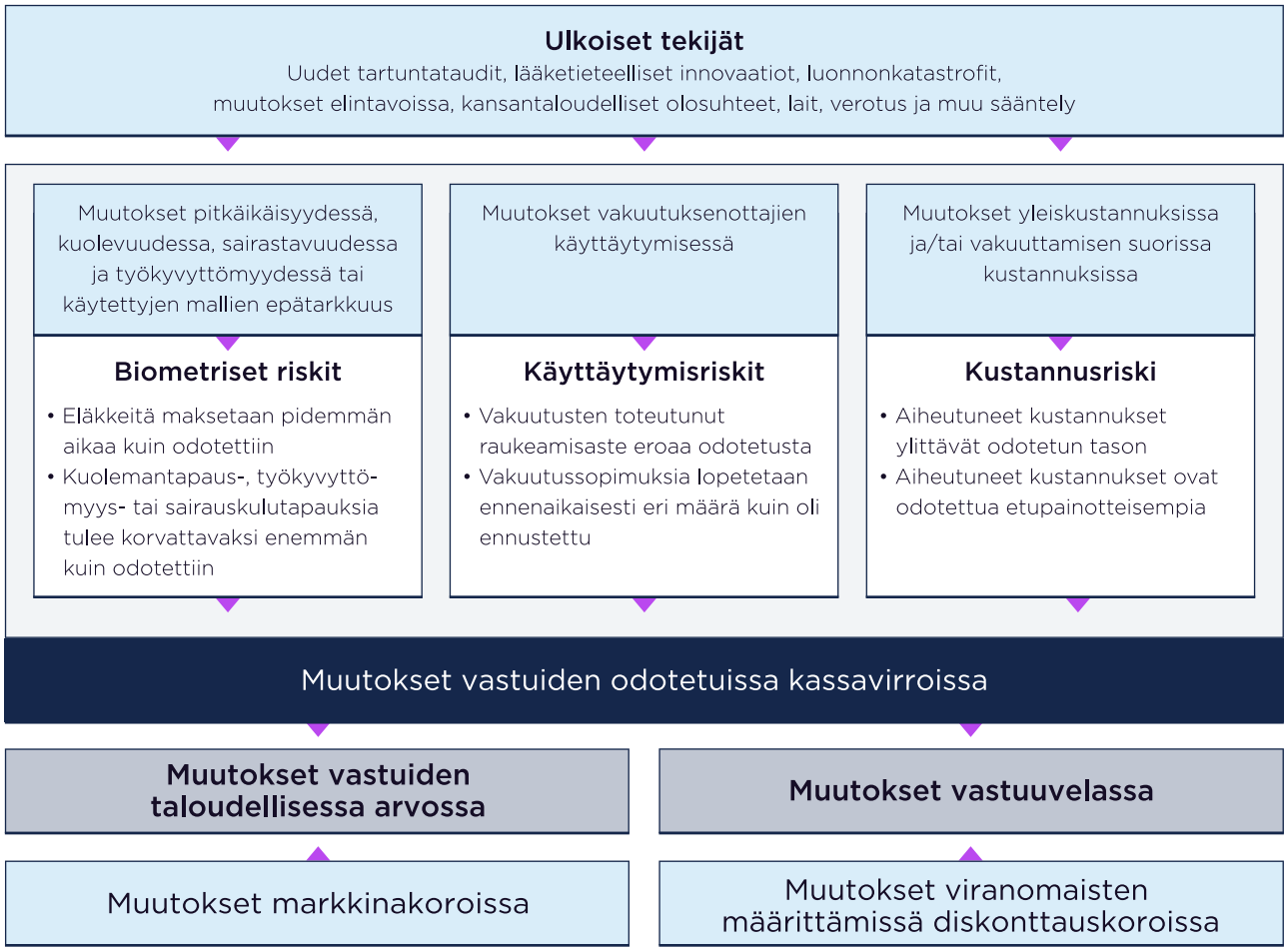

Biometriset riskit

Biometriset riskit ovat riski siitä, että yhtiön olisi maksettava enemmän kuolemantapaus-, työkyvyttömyys- tai sairauskulukorvauksia kuin odotettiin, tai että eläkevakuutuksissa eläkkeitä on maksettava vakuutetuille pidempään (pitkäikäisyysriski) kuin yhtiö ennakoi vakuutusten hinnoitteluhetkellä.

Henkivakuutustoiminnassa, kuten vahinkovakuutustoiminnassakin, katastrofitapahtumat sisältävät sekä harvinaisia yksittäisiä tapahtumia tai tapahtumaketjuja, yleensä lyhyen ajanjakson aikana, että vieläkin harvemmin pitkäkestoisia tapahtumia. Katastrofiriski, eli toisin sanoen biometrisen riskin ääritapaus toteutuu, kun yksittäinen suuren kokoluokan tapahtuma johtaa merkittävään eroavaisuuteen korvausten määrässä verrattuna odotettuun.

Sopimusten pitkä duraatio ja se, että Mandatum Lifen oikeus korottaa vakuutusmaksuja on rajoitettu, kasvattaa biometrisiä riskejä. Mikäli vakuutusmaksut osoittautuvat riittämättömiksi eikä niitä ole mahdollista korottaa, vastuuvelkaa täydennetään odotettavissa olevaa tappiota vastaavalla kasvun määrällä.

Omalla vastuulla olevan liikkeen korvaussuhteita, Mandatum Life, 2014 ja 2013 -taulukossa esitetään Mandatum Lifen Suomen toiminnan riskiliikkeen tulos. Toteutuneen korvausmenon suhde laskuperusteiden mukaiseen korvausmenoon oli 79 prosenttia vuonna 2014 (79 prosenttia vuonna 2013). Taulukosta voi myös arvioida riskiliikkeen herkkyyttä. Esimerkiksi henkivakuutuksen osalta kuolevuuden kaksinkertaistuminen nostaisi maksetut korvaukset 16,5 miljoonasta eurosta 33 miljoonaan euroon.

Omalla vastuulla olevan liikkeen korvaussuhteita

Mandatum Life, 2014 ja 2013

	2014			2013		
Milj. €	**Riskitulo**	**Korvausmenot**	**Korvaussuhde**	**Riskitulo**	**Korvausmenot**	**Korvaussuhde**
Henkivakuutus	**45,3**	**27,5**	**61 %**	**47,4**	**27,1**	**57 %**
Kuolevuus	27,2	16,5	61 %	29,8	16,1	54 %
Sairastavuus ja työkyvyttömyys	18,1	11,0	61 %	17,6	11,0	62 %
Eläkevakuutus	**63,1**	**58,5**	**93 %**	**57,5**	**55,5**	**97 %**
Yksilöllinen eläke	9,6	10,2	107 %	9,1	9,8	108 %
Ryhmäeläke	53,5	48,3	90 %	48,4	45,7	94 %
Kuolevuus (pitkäikäisyys)	49,4	45,6	92 %	43,9	43,3	99 %
Työkyvyttömyys	4,1	2,7	66 %	4,5	2,4	52 %
Mandatum Life	**108,4**	**86,0**	**79 %**	**104,8**	**82,6**	**79 %**

Pitkäikäisyysriski on Mandatum Lifen biometrisistä riskeistä merkittävin. Laskuperustekorollinen ryhmäeläkekanta muodostaa suurimman osan pitkäikäisyysriskistä. Laskuperustekorolliset ryhmäeläkkeet ovat olleet uusilta jäseniltä pääosin suljettuja useiden vuosien ajan ja tämän vuoksi jäsenten keski-ikä on suhteellisen korkea, eriytetyn ryhmäeläkekannan osalta noin 67 vuotta ja muun kannan osalta noin 69 vuotta. Sijoitussidonnaisten ryhmäeläkkeiden ja yksilöllisten eläkevakuutusten kannassa pitkäikäisyysriski ei ole niin merkittävä, sillä vakuutukset ovat pääsääntöisesti määräaikaisia ja niihin liittyvät henkivakuutukset kompensoivat pitkäikäisyysriskin.

Pitkäikäisyysriskin osalta vuotuista riskiliikkeen tulosta ja kuolleisuustrendiä analysoidaan säännöllisesti.

Eriytetyn ryhmäeläkekannan osalta vastuuvelan laskennassa käytettyä elinajan odotetta tarkistettiin vuonna 2014 ja muun ryhmäeläkekannan osalta vuosina 2002 ja 2007. Yhteensä muutokset kasvattivat vuoden 2014 vastuuvelkaa 108 miljoonalla eurolla (23 miljoonaa euroa 2013) sisältäen eriytetyn ryhmäeläkekannan 87 miljoonan euron kuolevuustäydennyksen. Näiden muutosten jälkeen ryhmäeläkkeen kumulatiivinen kuolleisuus on ollut ylijäämäinen. Vuoden 2014 pitkäikäisyyden riskiliike oli ryhmäeläkkeen osalta 3,8 miljoonaa euroa (0,6 miljoonaa euroa vuonna 2013). Eriytetyllä ryhmäeläkekannalla ei ollut vielä vaikutusta vuoden 2014 riskiliikkeen tulokseen.

Henkivakuutuksen kuolevuusliike on voitollista. Merkittävimpänä kuolevuusliikkeen heikkenemiseen vaikuttavana riskinä nähdään mahdollinen pandemia.

Muiden biometristen riskien osalta riskiliike on ollut kokonaisuutena voitollista, vaikka eri riskien välillä on voimakasta vaihtelua. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa riskiä pienentää pitkällä aikavälillä se, että yhtiöllä on oikeus korottaa vakuutusmaksuja olemassa olevien sopimusten osalta, mikäli vakuutuskorvausten määrässä tapahtuu epäsuotuisaa kehitystä.

Mandatum Lifen vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut, eikä sisällä merkittäviä riskikeskittymiä. Yhtiön ottamalla katastrofijälleenvakuutuksella pienennetään mahdollisten riskikeskittymien merkitystä entisestään.

Vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyvät riskit ja kustannusriski

Käyttäytymisriskit syntyvät vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyvästä epävarmuudesta. Vakuutuksenottajilla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen (raukeamisriski) ja heillä saattaa olla mahdollisuus lopettaa vakuutussopimus ennenaikaisesti (takaisinostoriski).

Vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyvä riski on merkittävä ja raukeamis- ja takaisinostomäärien pitäminen alhaisella tasolla on keskeinen menestystekijä erityisesti sijoitussidonnaisen liiketoiminnan kustannusliikkeen kannalta.

ALM-riskin kannalta takaisinostoriski ja raukeamisriski ovat vähemmän merkittäviä, koska Mandatum Lifessa noin 90 prosenttia laskuperustekorollisesta vastuuvelasta muodostuu eläkevakuutuksista, joissa takaisinosto on mahdollinen ainoastaan poikkeustapauksissa. ALM-riskin kannalta takaisinostoriski on näin ollen olennainen vain yksilöllisissä henkivakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa, joiden vastuuvelan yhteismäärä on kuitenkin vain 4 prosenttia (222 miljoonaa euroa) laskuperustekorollisesta vastuuvelasta. Vastuuvelan täydennyksiä ei myöskään makseta takaisinoston yhteydessä, mikä osaltaan pienentää laskuperustekorolliseen kantaan liittyvää takaisinostoriskiä. Takaisinosto- ja raukeamisriskit otetaan huomioon yhtiön ALM-riskianalyyseissä.

Yhtiö on altistunut lisäksi kustannusriskille, joka syntyy silloin, kun aiheutuneiden kustannusten ajoitus ja/tai määrä eroavat hinnoittelun hetkellä odotetusta. Tämän seurauksena alun perin oletetut kuormitukset eivät välttämättä riitä kattamaan toteutuneita kuluja.

Kustannusriskiä lisää se, että vakuutusten ehtoja ja vakuutusmaksuja ei useimmiten voida muuttaa merkittävästi vakuutuksen elinkaaren aikana. Keskeisenä haasteena on vakuutusten hoitamiseen liittyvien prosessien kustannusten ja moninaiseen IT-arkkitehtuuriin liittyvien kustannusten pitäminen kilpailukykyisellä tasolla. Vuonna 2014 kustannusliikkeen tulos oli 19 miljoonaa euroa (14 miljoonaa euroa vuonna 2013). Mandatum Life ei jaksota vakuutusten hankintakuluja.

Vastuuvelan diskonttauskorkoon liittyvä riski

Vastuuvelan diskonttauskorkoon liittyvä riski on merkittävin vastuuvelan riittävyyteen liittyvä riski. Sopimuksiin sisältyvä laskuperustekorko on päätetty koko sopimusajalle. Tämän johdosta markkinakorkojen ja odotettujen sijoitustuottojen laskiessa saatetaan joutua tilanteeseen, jossa vastuuvelkaa on täydennettävä.

Eriytetyn ryhmäeläkekannan vakuutussopimusten laskuperustekorko on pääosin 3,5 prosenttia. Tätä kantaa vastaavaa vastuuvelkaa on täydennetty 241 miljoonan euron korkotäydennyksellä, jonka seurauksena vastuuvelan diskonttauskorko on 1,0 prosenttia. Tulevien lisäetujen täydennyksellä on merkittävä rooli eriytetyn kannan riskienhallinnassa. Tämä täydennys on yhteensä 181 miljoonaa euroa ja siitä noin 150 miljoonaa euroa voidaan käyttää kattamaan mahdollisia sijoitustappioita tai rahoittamaan mahdollisia muutoksia eriytetyn vastuuvelan diskonttauskorossa.

Muun laskuperustekorkoon pohjautuvan vakuutuskannan osalta laskuperustekorko on suurimmassa osassa sopimuksista 3,5 prosenttia. Suomessa ennen vuotta 1999 myydyissä yksilöllisissä vakuutuksissa laskuperustekorko on 4,5 prosenttia, joka on myös määräysten mukainen korkein sallittu diskonttauskorko. Näiden vakuutusten vastuuvelan diskonttauskorko on alennettu 3,5 prosenttiin. Tästä johtuen vastuuvelkaa on täydennetty 69 miljoonalla eurolla vuonna 2014 (75 miljoonaa euroa vuonna 2013). Lisäksi 50 miljoonaa euroa on varattu vuoden 2015 osalta vastuuvelan laskuperustekorkovaatimuksen alentamiseksi 2,0 prosenttiin ja 17 miljoonaa euroa on varattu vuoden

2016 osalta vastuuvelan laskuperustekorkovaatimuksen alentamiseksi 3,0 prosenttiin, eli Mandatum Life on täydentänyt vastuuvelkaa 135 miljoonan euron suuruisella korkotäydennyksellä.

Vastuuvelan muutoksen analyysi ennen jälleenvakuuttajien osuutta, Mandatum Life, 2014 -taulukossa esitetään kuhunkin vakuutuslajiin ja laskuperustekorkoon liittyvät vastuuvelat ja kunkin luokan vastuuvelan muutos vuonna 2014.

Vastuuvelan muutoksen analyysi ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Mandatum Life, 2014

Milj. €	Velka 2013	Maksut	Korvaukset	Kuormitus-tulo	Takuu-tuotot	Asiakas-hyvitykset	Muut	Velka 2014	Osuus %
Mandatum Life, emoyhtiö									
Sijoitussidonnainen yhteensä	**4 475**	**923**	**-459**	**-57**	**0**	**0**	**277**	**5 159**	**50**
Yksilöllinen eläkevakuutus	1 014	76	-10	-14	0	0	83	1 149	11
Henkivakuutus	1 530	346	-159	-16	0	0	125	1 826	18
Kapitalisaatiosopimukset	1 489	437	-287	-21	0	0	58	1 677	16
Ryhmäeläkevakuutus	442	65	-4	-7	0	0	10	507	5
Laskuperustekorollinen ja muut yhteensä	**3 910**	**146**	**-395**	**-35**	**131**	**0**	**1 205**	**5 047**	**49**
Ryhmäeläkevakuutus	**2 311**	**57**	**-188**	**-7**	**77**	**0**	**-3**	**2 248**	**22**
Laskuperustekorko 3,5%	2 190	36	-175	-5	74	0	-11	2 109	20
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	121	21	-13	-2	3	0	8	139	1
Eriytetty ryhmäeläkekanta	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1 228**	**1 228**	**12**
Laskuperustekorko 3,5%	0	0	0	0	0	0	805	805	8
Korkotäydennys (3,5% -> 1,0%)	0	0	0	0	0	0	241	241	2
Tulevien lisäetujen vastuu	0	0	0	0	0	0	181	181	2
Yksilöllinen eläkevakuutus	**1 141**	**17**	**-162**	**-6**	**45**	**0**	**3**	**1 038**	**10**
Laskuperustekorko 4,5%	945	11	-134	-5	40	0	-21	836	8
Laskuperustekorko 3,5%	153	4	-18	-1	5	0	7	150	1
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	43	2	-11	0	1	0	17	52	1
Yksilöllinen henkivakuutus	**233**	**32**	**-29**	**-10**	**8**	**0**	**-16**	**218**	**2**
Laskuperustekorko 4,5%	68	5	-6	-1	3	0	-3	67	1
Laskuperustekorko 3,5%	109	12	-13	-3	4	0	-8	100	1
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	56	15	-11	-6	1	0	-5	51	0
Kapitalisaatiosopimukset	**4**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4**	**0**
Laskuperustekorko 3,5%	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	4	1	0	0	0	0	0	4	0
Tulevien lisäetujen vastuu	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Korkotäydennys	**146**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-11**	**135**	**1**
Kuolevuustäydennys	**23**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**85**	**108**	**1**
Tuleva jälleenvakuutus	**6**	**4**	**-1**	**0**	**0**	**0**	**-6**	**2**	**0**
Muu velka	**45**	**35**	**-14**	**-12**	**0**	**0**	**11**	**66**	**1**
Mandatum Life, emoyhtiö yhteensä	**8 385**	**1 070**	**-854**	**-92**	**131**	**0**	**1 567**	**10 207**	**98**
Tytäryhtiö Mandatum Life Insurance Baltic SE	**159**	**41**	**-28**	**-3**	**1**	**0**	**1**	**170**	**2**
Sijoitussidonnainen	142	37	-26	-2	0	0	2	153	1
Muut	18	3	-2	-1	1	0	-1	17	0
Mandatum Life, konserni yhteensä	**8 544**	**1 110**	**-882**	**-95**	**131**	**0**	**1 568**	**10 377**	**100**

Sijoitussidonnaisiin sopimuksiin perustuva liiketoiminta on ollut Mandatum Lifen painopistealueena vuodesta 2001 alkaen. Siitä lähtien sijoitussidonnainen vastuuvelan trendi on ollut nouseva ja keskimääräinen vastuuvelan vuosittainen kasvu on ollut 25 prosenttia. Liiketoiminnan luonteen vuoksi vuosittainen vaihtelu on suhteellisen suurta.

Laskuperustekorollisen vastuuvelan trendi on sen sijaan ollut aleneva vuodesta 2005, jos ei huomioida eriytetyn ryhmäeläkekannan vaikutusta vuoden 2014 vastuuvelkaan. Erityisesti ne vastuuvelan osat ovat pienentyneet, joissa laskuperustekorko on korkein eli 4,5 prosenttia tai 3,5 prosenttia. Korkeimpien laskuperustekorkojen omaavien vakuutuskantojen vastuuvelka aleni 203 miljoonaa euroa. Ottaen huomioon kaikki Suomi-yhtiöstä siirtyneet ryhmäeläkevastuut (1 337 miljoonaa euroa), laskuperustekorollinen vastuuvelka kasvoi 5 065 miljoonaan euroon (3 927 miljoonaa euroa vuonna 2013).

Laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuuvelan kehitys, Mandatum Life, 2005–2014 –kuvassa esitetään Mandatum Lifen vastuuvelan rakenteen ja määrän kehitys.

Laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuuvelan kehitys

Mandatum Life, 2005–2014

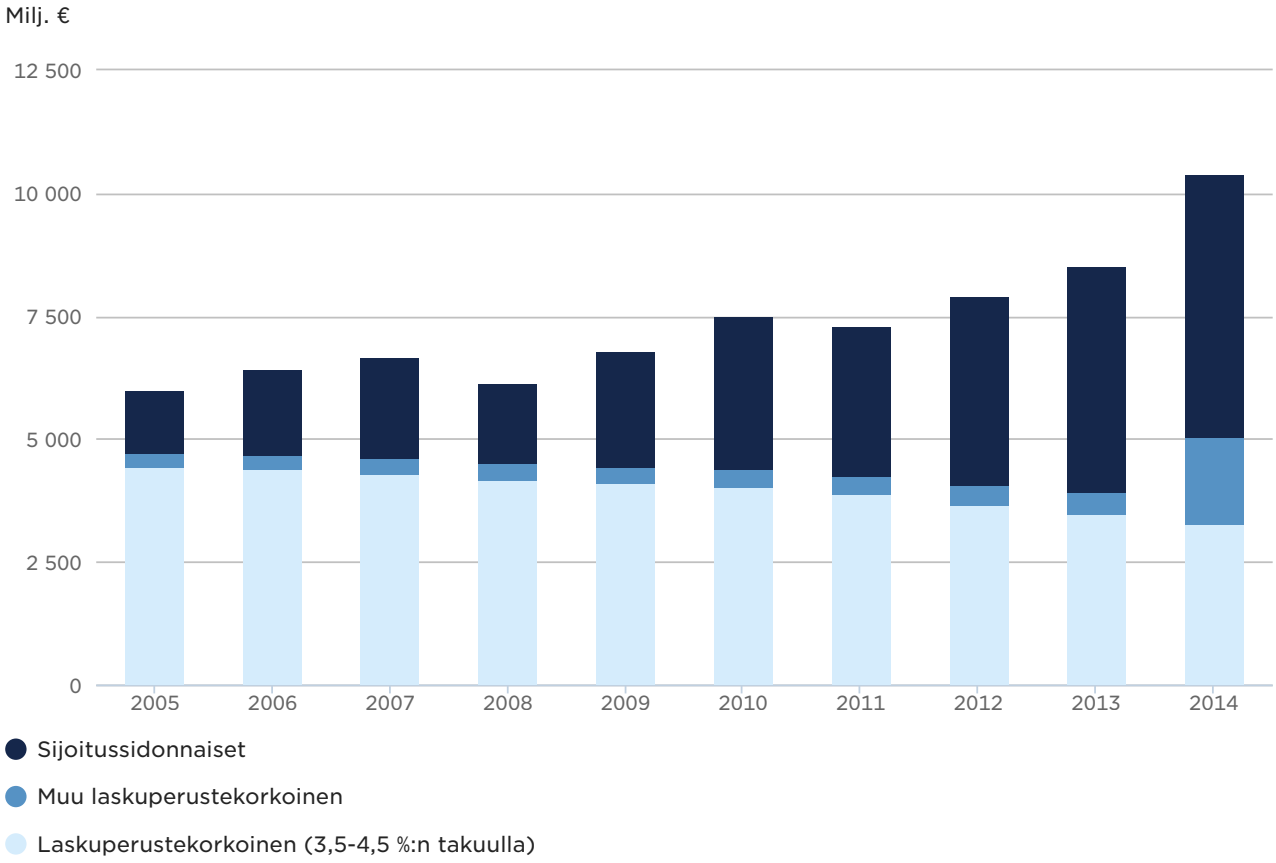

Vakuutus- ja sijoitussopimusten oletettu erääntyminen ennen jälleenvakuuttajien osuutta, Mandatum Life, 31.12.2014 -taulukossa esitetään henkivakuutuksen vakuutus- ja sijoitussopimusten oletettu erääntyminen ja duraatio. Vastuuvelan herkkyys erilaisten diskonttauskorkojen muutoksille on arvioitavissa taulukon duraatioiden avulla.

Vakuutus- ja sijoitussopimusten oletettu erääntyminen ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Mandatum Life, 31.12.2014

Milj. €	Duraatio	2015-2016	2017-2018	2019-2023	2024-2028	2029-2033	2034-2038	2039-
Mandatum Life, emoyhtiö								
Sijoitussidonnaiset velat yhteensä	**8,8**	**902**	**804**	**1 405**	**921**	**742**	**325**	**388**
Yksilöllinen eläkevakuutus	11,8	88	134	280	236	191	139	166
Henkivakuutus	8,1	365	295	502	323	272	105	88
Kapitalisaatiosopimukset *)	6,8	417	325	496	268	212	33	55
Ryhmäeläkevakuutus	12,0	33	50	127	95	69	49	80
Laskuperustekorolliset ja muut velat yhteensä	**10,0**	**1 032**	**832**	**1 585**	**1 115**	**787**	**541**	**805**
Ryhmäeläkevakuutus	**11,2**	**371**	**347**	**728**	**551**	**411**	**300**	**472**
Laskuperustekorko 3,5%	11,2	349	333	701	530	394	287	448
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	11,3	22	15	27	20	16	13	24
Eriytetty ryhmäeläkekanta	**11,1**	**175**	**164**	**358**	**287**	**218**	**155**	**210**
Yksilöllinen eläkevakuutus	**7,1**	**274**	**245**	**385**	**201**	**103**	**48**	**66**
Laskuperustekorko 4,5%	7,2	221	195	320	171	84	37	56
Laskuperustekorko 3,5%	6,9	39	38	49	25	16	8	7
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	5,9	14	13	16	5	3	2	2
Henkivakuutus	**9,3**	**58**	**49**	**68**	**46**	**33**	**24**	**36**
Laskuperustekorko 4,5%	8,6	22	15	22	14	11	8	9
Laskuperustekorko 3,5%	10,8	21	19	33	23	17	13	24
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	6,8	15	15	13	8	5	3	3
Kapitalisaatiosopimukset *)	**8,7**	**0**	**0**	**2**	**1**	**0**	**0**	**0**
Laskuperustekorko 3,5%	0,0	0	0	0	0	0	0	0
Laskuperustekorko 2,5% tai 0,0%	8,7	0	0	2	1	0	0	0
Tulevien lisäetujen vastuu	**1,0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Korkotäydennys	**3,9**	**81**	**12**	**20**	**11**	**6**	**2**	**3**
Kuolevuustäydennys	**11,8**	**11**	**10**	**23**	**19**	**16**	**12**	**17**
Tuleva jälleenvakuutus	**0,5**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Muut velat	**0,9**	**60**	**3**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mandatum Life, emoyhtiö yhteensä	**9,4**	**1 934**	**1 635**	**2 991**	**2 036**	**1 530**	**866**	**1 193**
Tytäryhtiö Mandatum Life Insurance Baltic SE		**16**	**22**	**35**	**20**	**35**	**17**	**49**
Sijoitussidonnaiset velat		12	18	28	18	34	16	49
Muut velat		3	4	6	2	1	0	0
Mandatum Life, konserni yhteensä		**1 950**	**1 658**	**3 025**	**2 056**	**1 565**	**883**	**1 243**

** Sijoitussopimukset*

Henkivakuutustoiminnan riskien hallinta

Yleisesti henkivakuutuksien biometrisiä riskejä rajoitetaan huolellisella vastuunvalinnalla, riskejä ja kustannuksia vastaavalla hinnoittelulla, myönnettävien turvien suuruuden rajoituksilla sekä jälleenvakuutuksella. Mandatum Lifen vastuunvalintapolitiikassa on määritetty periaatteet riskin valinnalle ja limiitit vakuutettaville summille ja jälleenvakuutuspolitiikka ohjaa jälleenvakuutuksen käyttöä. Hallitus hyväksyy vastuunvalintapolitiikan, vakuutussopimusten hinnoittelun ja vastuuvelan laskennan keskeisimmät periaatteet.

Vakuutusriskien komitea on vastuussa vastuunvalintapolitiikan ylläpitämisestä sekä vastuunvalintaprosessin ja korvausprosessin toimivuuden valvonnasta. Komitea myös raportoi

vastuunvalintapolitiikkaan liittyvistä poikkeamista riskienhallintakomitealle. Vakuutusriskien komitean puheenjohtajana on yhtiön pääaktuaari, jonka vastuulla on varmistaa, että vakuutusten hinnoittelussa ja vastuuvelan laskennassa käytettävät periaatteet ovat riittävät ja yhteensopivat vastuunvalintaprosessin ja korvausprosessin kanssa.

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan yksittäisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden riskejä. Hallitus päättää vuosittain suurimmista omalla vastuulla pidettävistä korvausmääristä. Mandatum Lifessa tämä määrä on 1,5 miljoonaa euroa vakuutettua kohden. Mahdollisten katastrofien vaikutusten pienentämiseksi Mandatum Life osallistuu suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden yhdessä ottamaan katastrofijälleenvakuutukseen.

Riskiliikkeen tulosta seurataan tiiviisti ja arvioidaan vuosittain perusteellisesti. Yhtiö mittaa riskinvalinnan tehokkuutta ja hinnoittelun riittävyyttä keräämällä tietoa toteutuneesta korvausmenosta kultakin tuote- ja riskialueelta. Toteutunutta korvausmenoa verrataan vakuutusmaksuja asetettaessa oletettuihin ennusteisiin kunkin eri riskiturvan osalta.

Vastuuvelkaa analysoidaan ja mahdollisia täydennystarpeita arvioidaan säännöllisesti. Vastuuvelkaan liittyvät oletukset tarkistetaan vuosittain. Vastuiden riittävyyttä testataan neljännesvuosittain. Näihin vastuuvelan riittävyystesteihin ja riskiliikkeen analyyseihin perustuen asetetaan hinnat uusille vakuutussopimuksille sekä päivitetään vastuunvalintapolitiikka ja vastuuvelan laskennassa käytettävät oletukset. Mandatum Lifen hallitus arvioi ja hyväksyy vuosittain tariffit ja hinnat, jälleenvakuuttamista koskevat periaatteet sekä vastuuvelan määräytymisperiaatteet.

Sijoitusportfolion markkinariskit

Markkinariskeillä viitataan yleisesti rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaehtoisten arvojen muutosten aiheuttamiin vaihteluihin yhtiön tuloksessa ja pääomassa.

Markkina-arvot ja markkinaperusteiset arvot muuttuvat markkinamuuttujien, kuten korkojen, inflaation, luottoriskimarginaalien, valuuttakurssien ja osakkeiden hintojen muuttuessa. Korkojen, valuuttakurssien ja inflaation sekä luottoriskimarginaalien ja osakkeiden hintojen yleisten trendien muutosten aiheuttamat riskit voidaan määritellä yleisiksi markkinariskeiksi ja niitä hallitaan allokaatiolimiiteillä ja muilla riskilimiiteillä. Liikkeeseenlaskijakohtaisella markkinariskillä tarkoitetaan riskiä, joka kohdistuu yksittäisen liikkeeseenlaskijan velka- ja osakeinstrumentteihin ja tätä riskiä voidaan hallita liikkeeseenlaskijakohtaisilla limiiteillä. Lisäksi markkinariski sisältää myös riskin heikentyvästä markkinalikviditeetistä, joka ilmenee kasvavana osto- ja myyntinoteerausten erona, ja riskin odottamattomista muutoksista saamisten takaisinmaksuaikataulujen suhteen. Molemmissa tapauksissa sijoitusportfolioiden rahoitusinstrumenttien markkina-arvot voivat muuttua.

Sampo-konsernissa sijoitusportfolioihin liittyvien tuottojen ja markkinariskien analysointi ja hallinta on pääosin suoraviivaista. Riskien toteutuminen heijastuu läpinäkyvästi tuloslaskelmaan ja taseeseen, sillä Sampo-konsernissa sijoitusten arvostukset perustuvat pääosin markkinanoteerauksiin ja vain harvoin instrumenttien käsittely vaatii mallipohjaisten menetelmien soveltamista.

Sijoitusportfolion markkinariskin lisäksi yhtiöiden taseet altistuvat markkina- ja likviditeettiriskeille. Näitä taseeseen kohdistuvia riskejä kutsutaan ALM-riskeiksi ja niitä käsitellään myöhemmin ALM-riskit-osiossa. Taseeseen liittyvät ALM-riskit otetaan tarkasti huomioon sijoitusportfolioiden rakenteita ja niihin liittyviä limiittejä ja rajoituksia suunniteltaessa.

Sijoitusportfolioiden hallinta

Sijoituksia (lukuun ottamatta Mandatum Lifen sijoitussidonnaisiin sopimuksiin liittyviä sijoituksia) hallitaan noudattaen tytäryhtiöiden sijoituspolitiikkoja, joiden perustana ovat vakuutusvelkojen ominaisuudet ja vakavaraisuus.

Sijoitussalkkujen sisältö raportoidaan käyttäen sijoitusten käypiä arvoja. Nämä käyvät arvot määritetään joko suorien markkinanoteerauksien perusteella tai käyttämällä erilaisia arvostusmalleja. Lisätietoa sijoitusvarojen arvostusperiaatteista on esitetty Sampo-konsernin tilinpäätöksen liitteessä 17.

Sampo-konsernin sijoitusjohtaja vastaa sijoitustoiminnan toteutuksesta konserniyhtiöiden laatimien ja konserniyhtiöiden hallitusten hyväksymien sijoituspolitiikkojen asettamien rajoitteiden puitteissa. Vakuutustoimintaa harjoittavilla tytäryhtiöillä ja emoyhtiöllä on sijoitusten hallinnassa käytössään konsernin yhteinen infrastruktuuri sekä tulos- ja riskiraportointi, mikä mahdollistaa samanaikaisen yhtiö- ja konsernitasoisen raportoinnin.

Sampo-konserni tuntee hyvin pohjoismaiset markkinat ja sijoituskohteet, joten konsernin suorat sijoitukset tehdään pääasiassa pohjoismaisiin arvopapereihin. Mandatum Lifen suorat sijoitukset ovat pääosin euromääräisiä ja kohdistuvat Suomessa ja valikoidusti muissa maissa sijaitseviin yrityksiin. If Vahinkovakuutuksen suorista sijoituksista puolestaan pääosa kohdistuu muihin Pohjoismaihin ja sijoitukset tehdään vastaavissa valuutoissa. Riskikeskittymiä hallitaan ennakoivasti tehokkaalla hajauttamisella sijoitusten valinnassa.

Pohjoismaiden ulkopuolelle tehtävät arvopaperi-, rahasto- ja muut sijoitukset toteutetaan pääasiassa kolmansien osapuolien hallinnoimien sijoitusten kautta. Näitä sijoituksia käytetään ensisijaisesti työkaluina taktisen sijoitusallokaation toteutuksessa tuottojen saavuttamiseksi ja toissijaisesti hajautuksen lisäämiseksi.

Sampo-konsernin sijoitusyksikössä samat henkilöt valitsevat molempien tytäryhtiöiden osalta ulkoiset omaisuudenhoitajat ja niiden hallinnoimat sijoitukset. Nämä sijoitukset on allokoitu pääosin Pohjoismaiden ulkopuolelle. Tästä johtuen tunnistamattomien tai ei-toivottujen keskittymien riski on hyvin pieni.

Markkinariskien valvonta on eriytetty salkunhoidosta kahdella tavalla. Ensinnäkin sijoitusyksiköstä riippumattomat henkilöt valmistelevat sijoituspolitiikan hallituksen hyväksyttäväksi. Toiseksi Middle Office -toiminnot, jotka myös ovat riippumattomia sijoitusyksiköstä, mittaavat sijoitustoiminnan riskejä ja tuloksellisuutta sekä valvovat sijoituspolitiikoissa määriteltyjen limiittien noudattamista päivätasolla.

If Vahinkovakuutuksen sijoituskomitea ja Mandatum Lifen tasehallintakomiteat valvovat yhtiöidensä markkinariskejä ja näihin liittyviä limiittejä vähintään kuukausittain ja vastaavat sijoitustoiminnan valvonnasta näissä yhtiöissä.

If Vahinkovakuutuksen sijoituskomitea vastaa sijoitus- ja katepolitiikkojen toteuttamisen ja noudattamisen valvonnasta. Komitea myös arvioi ja ehdottaa muutoksia politiikkoihin. Komitean puheenjohtaja vastaa mahdollisten poikkeamien raportoinnista ja muista komitean käsittelemistä asioista.

Mandatum Lifella on kaksi tasehallintakomiteaa, joista toinen keskittyy eriytettyyn ryhmäeläkekantaan liittyvään taseeseen ja toinen muuhun Mandatum Lifen laskuperustekorkoiseen kantaan liittyvään taseeseen.

Tasehallintakomiteat valvovat, että sijoitustoimintaa hoidetaan hallituksen hyväksymässä sijoituspolitiikassa määritettyjen limiittien puitteissa ja valvovat likviditeetin, kannattavuuden ja vakavaraisuuspääomien riittävyyttä suhteessa taseen riskeihin. Tasehallintakomiteat valmistelevat hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta ja raportoivat hallitukselle.

Konsernin tarkastusvaliokunta valvoo markkinariskien sekä keskittymien kokonaismäärää Sampo-konsernin tasolla vähintään neljännesvuosittain. Mikäli tarpeellista, keskittymäriskejä hallitaan rajoittamalla konsernitasolla riskinottoa esimerkiksi toimialoittain tai yksittäisten liikkeeseenlaskijoiden suhteen.

Sijoitusallokaatiot ja -tuotot

Sampo-konsernin sijoitusten kokonaismäärä 31.12.2014 oli 19 215 miljoonaa euroa (17 878 miljoonaa euroa vuonna 2013). Mandatum Lifen sijoitusomaisuus ei pidä sisällään sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevaa varallisuutta. Sijoitussalkkujen kehitys, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2014 ja 31.12.2013 -kuvassa esitetään sijoitussalkkujen allokaatiot omaisuuslajeittain If Vahinkovakuutuksessa, Mandatum Lifessa sekä Sampo Oyj:ssä vuosien 2014 ja 2013 lopussa.

Sijoitussalkkujen kehitys

If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2014 ja 31.12.2013

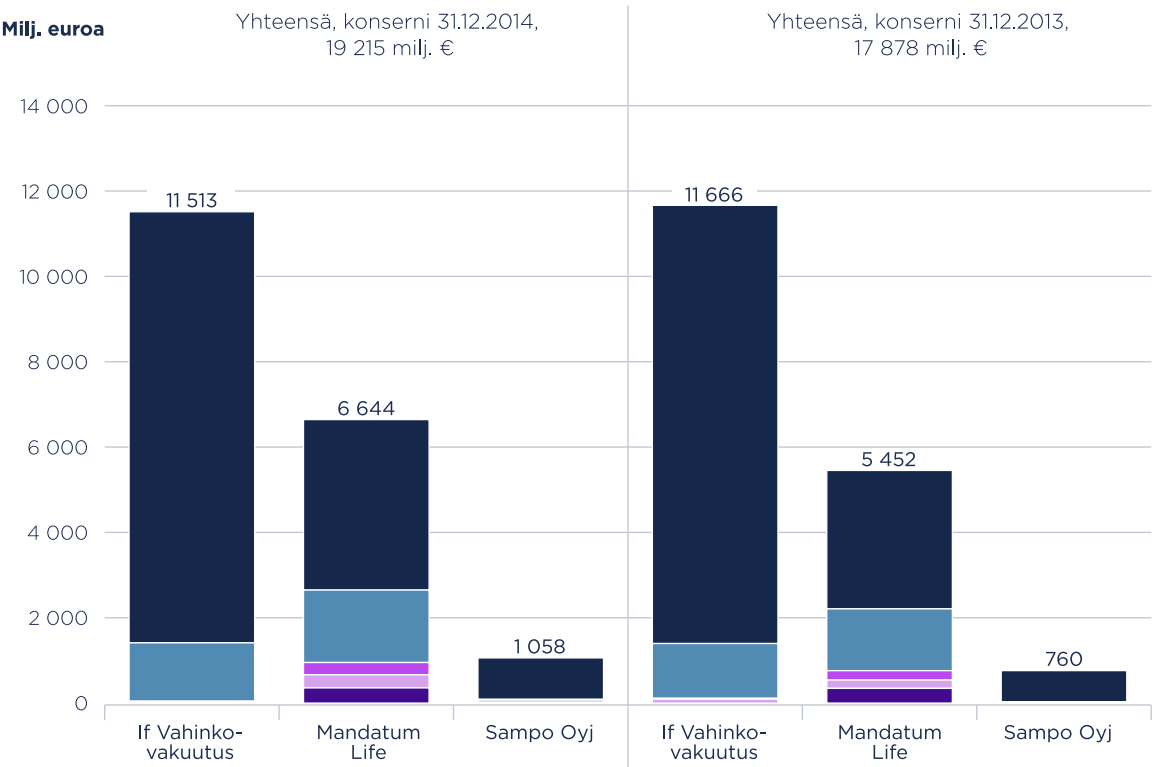

	If Vahinko-vakuutus	Mandatum Life	Sampo Oyj	If Vahinko-vakuutus	Mandatum Life	Sampo Oyj
Korkosijoitukset	88 %	60 %	92 %	88 %	59 %	96 %
Listatut osakkeet	12 %	26 %	4 %	11 %	27 %	2 %
Pääomasijoitukset*	0 %	4 %	4 %	0 %	4 %	1 %
Kiinteistöt	0 %	5 %	0 %	1 %	4 %	0 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	0 %	5 %	0 %	0 %	6 %	0 %

Sampo Oyj:llä on maksuvalmiussalkku, joka koostuu pääasiassa rahamarkkinainstrumenteista, sekä pitkäaikainen salkku, joka sisältää tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden liikkeeseen laskemia heikomman etuoikeuden lainoja. Mandatum Lifen Baltian tytäryhtiön sijoitukset on sisällytetty Mandatum Lifen sijoituksiin osakeomistuksena kaikissa riskienhallintaosion taulukoissa ja kuvissa.

**)Pääomasijoitukset sisältävät myös suorat sijoitukset listaamattomiin yhtiöihin.*

Sijoitussalkun allokaatio Mandatum Lifen eriytetty ryhmäeläkekanta 31.12.2014 -kuvassa esitetään Mandatum Lifen eriytetyn ryhmäeläkekannan sijoitussalkun allokaatiot omaisuuslajeittain.

Sijoitussalkun allokaatio

Mandatum Lifen eriytetty ryhmäeläkekanta, 31.12.2014

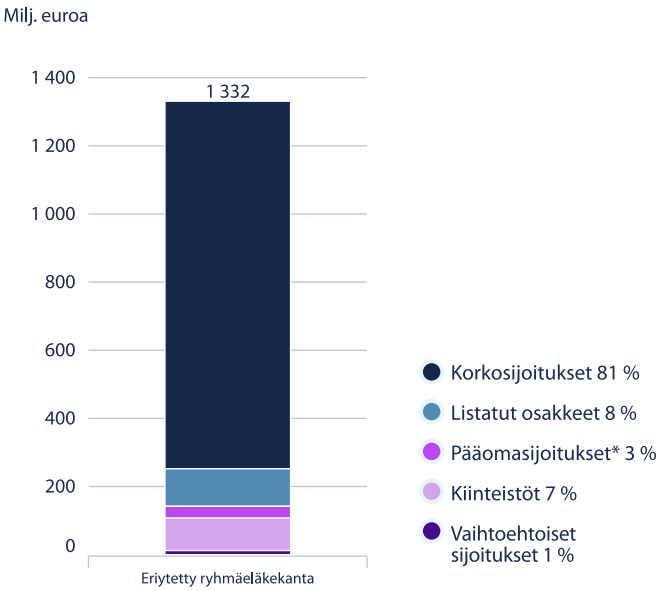

Eriytetyllä omaisuudella ei ole ollut vaikutusta vuoden 2014 tulokseen.

**)Pääomasijoitukset sisältävät myös suorat sijoitukset listaamattomiin yhtiöihin.*

Mandatum Lifen ja If Vahinkovakuutuksen vakuutusvelat ja riskinottohalukkuudet poikkeavat toisistaan, minkä seurauksena yhtiöiden sijoitusomaisuuksien rakenteet ja niihin liittyvät riskit ovat usein erilaiset mikä näkyy myös yhtiöiden sijoitustuotoissa. Mandatum Lifen sijoitustuotot ja tuottojen vaihtelu ovat keskimäärin olleet korkeampia kuin If Vahinkovakuutuksen. Sijoitustuottojen historiallinen kehitys esitetään Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin, If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life, 2004–2014 -kuvassa.

Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin

If Vahinkovakuutus, 2004–2014

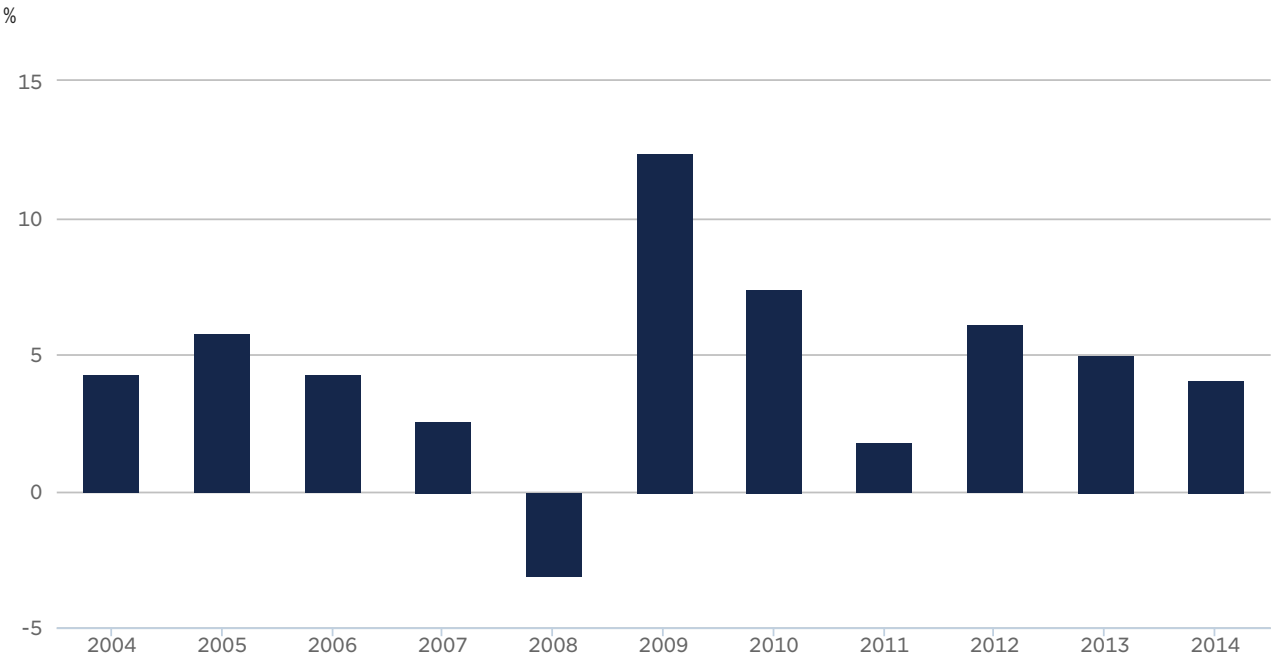

Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin

Mandatum Life, 2004–2014

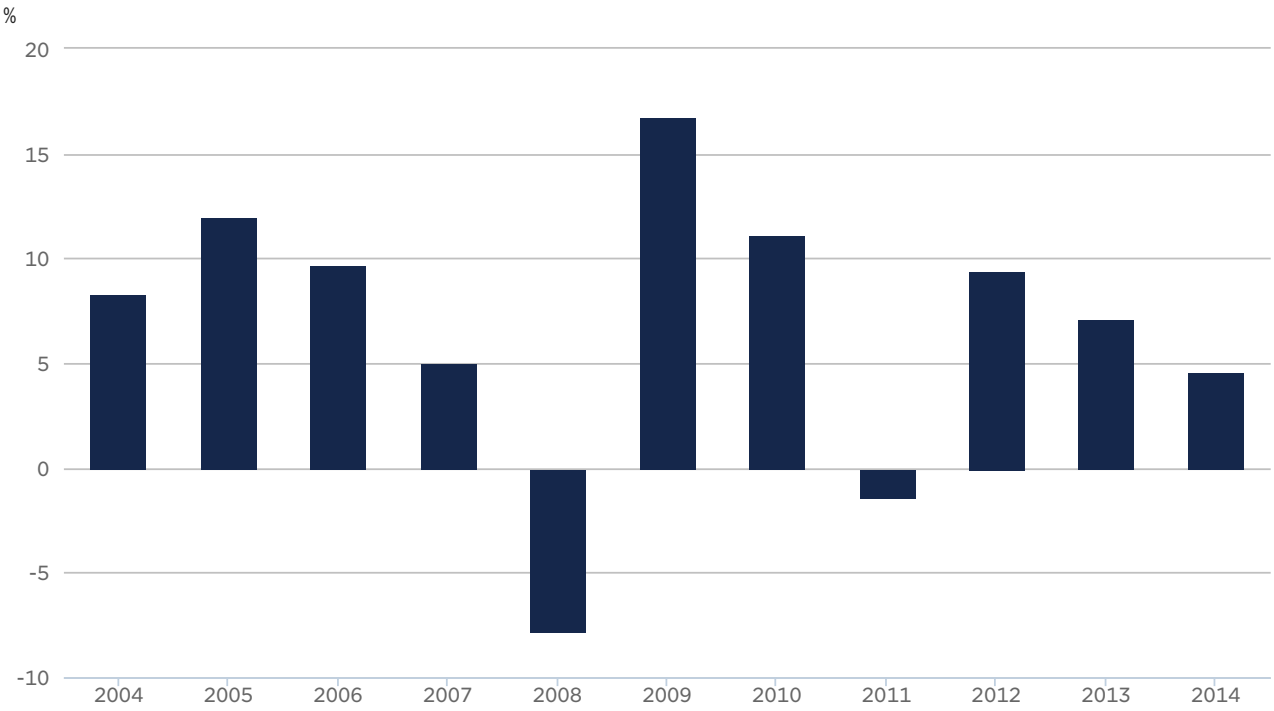

Vuonna 2014 Sampo-konsernin painotettu keskimääräinen sijoitustuotto kaikista sijoitussalkuista yhteensä (Sampo Oyj mukaan luettuna) oli 4,3 prosenttia (5,6 prosenttia vuonna 2013).

If Vahinkovakuutuksen, Mandatum Lifen, Sampo Oyj:n ja Sampo-konsernin sijoitusten tarkemmat allokaatiot ja keskimääräinen korkosijoitusten maturiteetti vuoden 2014 lopussa esitetään Sijoitusten allokaatio, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life, Sampo Oyj ja Sampo-konserni, 31.12.2014 -taulukossa.

Sijoitusten allokaatio

If Vahinkovakuutus, Mandatum Life, Sampo Oyj ja Sampo-konserni, 31.12.2014

	If Vahinkovakuutus			Mandatum Life			Sampo Oyj			Sampo-konserni		
Omaisuuslaji	**Markkina-arvo, milj. €**	**Osuus**	**Keskimääräinen maturiteetti, vuotta**	**Markkina-arvo, milj. €**	**Osuus**	**Keskimääräinen maturiteetti, vuotta**	**Markkina-arvo, milj. €**	**Osuus**	**Keskimääräinen maturiteetti, vuotta**	**Markkina-arvo, milj. €**	**Osuus**	**Keskimääräinen maturiteetti, vuotta**
KORKO-SIJOITUKSET YHTEENSÄ	**10 104**	**88 %**	**2,4**	**4 015**	**60 %**	**1,9**	**920**	**87 %**	**0,8**	**15 040**	**78 %**	**2,1**
Rahamarkkina-sijoitukset ja kassavarat	1 472	13 %	0,3	1 676	25 %	0,4	773	73 %	0,1	3 921	20 %	0,3
Valtioiden joukkovelka-kirjalainat	2 080	18 %	3,1	452	7 %	2,4	0	0 %	0,0	2 532	13 %	3,0
Muut joukkovelkakirja-lainat, rahastot ja lainat	6 553	57 %	2,6	1 876	28 %	3,1	147	14 %	4,3	8 576	45 %	2,7
Katetut jvk-lainat	2 750	24 %	2,3	93	1 %	2,6	0	0 %	0,0	2 844	15 %	2,3
Investment grade - jvk-lainat ja lainat	1 863	16 %	2,2	457	7 %	2,1	112	11 %	4,7	2 431	13 %	2,3
High-yield -jvk-lainat ja lainat	1 701	15 %	3,6	1 118	17 %	3,5	5	0 %	4,7	2 823	15 %	3,6
Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 2	200	2 %	2,6	39	1 %	3,3	0	0 %	0,0	240	1 %	2,7
Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 1	39	0 %	0,6	170	3 %	3,3	30	3 %	2,7	240	1 %	2,8
Suojaukset - Koronvaihto-sopimukset	-1	0 %	-	-1	0 %	-	0	0 %	-	-2	0 %	-
Vakuutus-kirjalainat	0	0 %	0,0	11	0 %	1,8	0	0 %	0,0	11	0 %	1,8
LISTATUT OSAKKEET YHTEENSÄ	**1 367**	**12 %**	**-**	**1 698**	**26 %**	**-**	**41**	**4 %**	**-**	**3 105**	**16 %**	**-**
Suomi	0	0 %	-	590	9 %	-	41	4 %	-	631	3 %	-
Pohjoismaat	987	9 %	-	16	0 %	-	0	0 %	-	1 003	5 %	-
Muut maat	380	3 %	-	1 091	16 %	-	0	0 %	-	1 471	8 %	-

VAIHTOEHTOISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ	**45**	**0 %**	**-**	**951**	**14 %**	**-**	**47**	**4 %**	**-**	**1 042**	**5 %**	**-**
Kiinteistöt	23	0 %	-	307	5 %	-	2	0 %	-	332	2 %	-
Pääomarahasto-sijoitukset*	22	0 %	-	288	4 %	-	45	4 %	-	355	2 %	-
Biometriset	0	0 %	-	18	0 %	-	0	0 %	-	18	0 %	-
Hyödykkeet	0	0 %	-	0	0 %	-	0	0 %	-	0	0 %	-
Muut vaihtoehtoiset	0	0 %	-	338	5 %	-	0	0 %	-	338	2 %	-
KAUPANKÄYNTI-TARKOITUKSESSA TEHDYT JOHDANNAISET	**-2**	**0 %**	**-**	**-19**	**0 %**	**-**	**51**	**5 %**	**0,0**	**29**	**0 %**	**-**
OMAISUUSLAJIT YHTEENSÄ	**11 513**	**100 %**	**-**	**6 644**	**100 %**	**-**	**1 058**	**100 %**	**-**	**19 215**	**100 %**	**-**
Valuuttapositio, brutto	**231**	**-**	**-**	**669**	**-**	**-**	**707**	**-**	**-**	**1 608**	**-**	**-**

**)Pääomasijoitukset sisältävät myös suorat sijoitukset listaamattomiin yhtiöihin.*

Emoyhtiö Sampo Oyj:n sijoitussalkku on luonteeltaan likviditeettivaranto sisältäen lähinnä lyhytaikaisia rahamarkkinainstrumentteja ja näin ollen siihen liittyvät markkinariskit ovat rajalliset. Emoyhtiön markkinariskeistä merkittävimmät ovat bruttovelasta ja likviditeettivarannosta aiheutuva korkoriski sekä bruttovelan jälleenrahoitusriski. Suurin osa emoyhtiön velasta on sidottu lyhyisiin viitekorkoihin koronvaihtosopimusten käytön seurauksena. Tämä vähentää koko konsernin korkoriskiä, sillä vaikka alhaiset korot pitkällä aikavälillä pienentäisivät tytäryhtiöiden sijoitustuottoja, olisivat emoyhtiön korkokulut myös tällöin alhaisemmat.

Korkosijoitukset ja noteeratut osakesijoitukset muodostavat suurimman osan tytäryhtiöiden sijoitussalkuista. Korkosijoituksiin kuuluvat rahamarkkinasijoitukset, käteinen ja valtioiden velkakirjat toimivat myös likviditeettipuskurina. Korkosijoitusten keskimääräinen maturiteetti oli If Vahinkovakuutuksessa 2,4 vuotta ja Mandatum Lifessa 1,9 vuotta.

Sekä If Vahinkovakuutus että Mandatum Life altistuvat korko- ja valuuttariskeille (yleiset markkinariskit) sekä osake- ja spread-riskeille.

Lisäksi If Vahinkovakuutuksella ja Mandatum Lifella on kiinteistösijoituksia, pääomasijoituksia, biometrisia sijoituksia sekä muita vaihtoehtoisia sijoituksia. Sijoituspolitiikoissa on määritetty maksimiallokaatiot näille omaisuuslajeille ja tuotteille. Vuoden 2014 lopussa näiden sijoitusten yhdistetty osuus Sampo-konsernin yhteenlasketusta sijoitusomaisuudesta oli 5,4 prosenttia. If Vahinkovakuutuksessa vastaava osuus oli 0,4 prosenttia ja Mandatum Lifessa 14,3 prosenttia. Näitä omaisuuslajeja hoitavat pääosin ulkopuoliset omaisuudenhoitajat. Poikkeuksena tästä on konsernin kiinteistösalkku, josta vastaa Sampo-konsernin kiinteistöyksikkö. Kiinteistösalkkuun kuuluu suoria kiinteistösijoituksia, epäsuoria sijoituksia kiinteistörahastoihin sekä kiinteistöyhtiöiden osakkeita ja velkainstrumentteja.

Korko- ja valuuttariskit

Markkinaosapuolet reagoivat jatkuvasti raportoituun makroekonomiseen dataan, informaatioon rahoitusmarkkinoiden ja liiketoiminnan rahavirroista sekä erilaisiin tapahtumiin sekä markkinahuhuihin. Näin ollen korkoihin ja valuuttakursseihin vaikuttavia riskitekijöitä on useita.

Korko- ja valuuttariskit

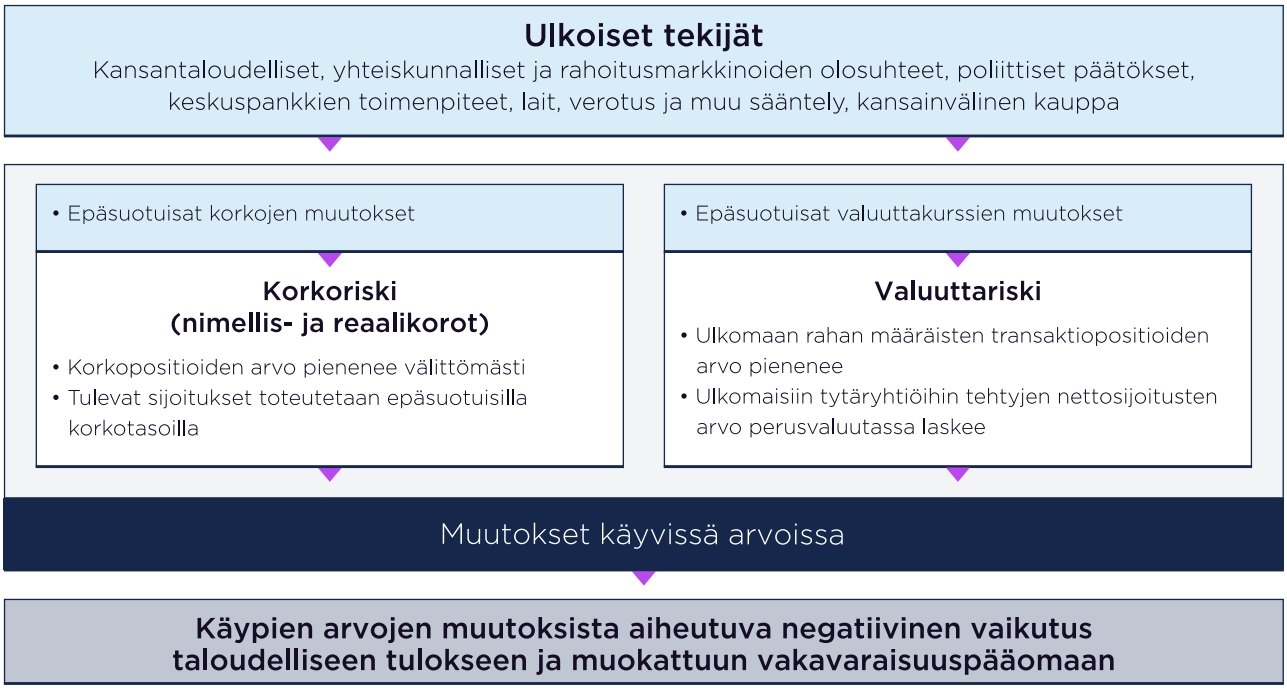

Korkoriski

Korkoherkkyys korkosijoitusten keskimääräisellä duraatiolla kuvattuna oli If Vahinkovakuutuksella 1,0 vuotta ja Mandatum Lifella 1,8 vuotta. Nämä duraatiot sisältävät suojaavien johdannaisten vaikutuksen.

Suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisten lisäksi johdannaisia käytetään myös markkinanäkemyksen hyödyntämiseksi tai pienentämään koko taseeseen liittyviä riskejä. Näissä molemmissa tapauksissa johdannaiset luokitellaan kirjanpidossa kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi ja ne kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Valuuttariski

Valuuttariski voidaan jakaa transaktioriskiin ja translaatioriskiin. Transaktioriskillä tarkoitetaan valuuttariskiä, joka syntyy liiketoiminnan ja sijoitusten sopimuspohjaisista ulkomaanvaluutan määräisistä kassavirroista ja valuuttakaupoista. Näin ollen transaktioriski koostuu useista tase-eristä. Sampo-konsernissa nettopositiot eri valuutoissa nähdään erillisenä omaisuusluokkana, jota hallitaan osana sijoitustoimintaa. Avoimet transaktiopositiot tunnistetaan ja mitataan erikseen tytäryhtiöittäin. Nettopositio kunkin valuutan osalta koostuu kyseisen valuutan määräisistä varoista, veloista ja valuuttakaupoista.

If Vahinkovakuutus myy vahinkovakuutuksia enimmäkseen pohjoismaisissa valuutoissa ja euroissa. If Vahinkovakuutuksen transaktioriskiä pienennetään vastuuvelan valuuttajakauman mukaisilla sijoituksilla tai valuuttajohdannaisilla.

Koska Mandatum Lifen vastuuvelka on lähes täysin euromääräistä, yhtiön valuuttakurssiriskit johtuvat pääasiassa ulkomaanvaluutan määräisistä sijoituksista.

Mandatum Lifen valuuttariskistrategia perustuu valuuttapositioiden aktiiviseen hallintaan. Tavoitteena on saavuttaa tuottoa suhteessa tilanteeseen, jossa valuuttakurssiriskeiltä on täysin suojauduttu.

If Vahinkovakuutuksen ja Mandatum Lifen transaktioriskipositiot perusvaluuttoja vastaan on esitetty taulukossa Transaktioriskipositio, If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life, 31.12.2014. Taulukossa on esitetty avoimet transaktioriskipositiot valuutoittain sekä niiden arvon muutos olettaen perusvaluutan 10 prosentin yleinen heikentyminen.

Transaktioriskipositio

If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life, 31.12.2014

	Kotivaluutta	EUR	USD	JPY	GBP	SEK	NOK	CHF	DKK	LTL	Muut	Yhteensä, netto
If Vahinkovakuutus	**SEK, miljoonaa**											
Vakuutustoiminta		-405	-146	-0	-13	-12	-2 382	-9	-748	-1	-7	-3 724
Sijoitukset		1	442	1	0	56	2 603	0	150	0	4	3 257
Johdannaiset		356	-268	-0	6	-64	-275	-20	523	0	2	259
Transaktioriskipositio, yhteensä, netto, If Vahinkovakuutus		**-48**	**28**	**1**	**-7**	**-20**	**-54**	**-29**	**-75**	**-1**	**-1**	**-208**
Herkkyys: SEK -10 %		-5	3	0	-1	-2	-5	-3	-7	-0	-0	-21
Mandatum Life	**EUR, miljoonaa**											
Vastuuvelka		0	0	0	0	-2	0	0	0	-0	0	-2
Sijoitukset		0	1 326	23	270	51	10	115	324	3	248	2 370
Johdannaiset		0	-952	-31	-239	-32	1	-125	-306	0	-95	-1 779
Transaktioriskipositio, yhteensä, netto, Mandatum Life		**0**	**374**	**-8**	**30**	**17**	**11**	**-10**	**18**	**3**	**153**	**589**
Herkkyys: EUR -10 %		0	37	-1	3	2	1	-1	2	0	15	59

If Vahinkovakuutuksen transaktioriskipositio Ruotsin kruunuissa kuvaa yhtiön sellaisten tytäryhtiöiden/sivuliikkeiden positioita, joiden kotivaluutta on muu kuin Ruotsin kruunu.

Sampo Oyj:n transaktioriskipositio liittyy If Vahinkovakuutuksen maksamiin Ruotsin kruunu -määräisiin osinkoihin sekä muihin kuin euromääräisiin velkainstrumentteihin.

Transaktioriskin lisäksi Sampo-konserni ja sen vakuutustoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt altistuvat translaatioriskille. Translaatioriskillä tarkoitetaan valuuttariskiä, joka syntyy yhdistettäessä konsernitilinpäätökseen sellaisten tytäryhtiöiden tilinpäätöksiä, joiden perusvaluuttana on muu kuin konsernin käyttämä valuutta. Sampo-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu euroissa. Muutokset valuuttakursseissa aiheuttavat muuntoeroja, jotka kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Translaatioriskiä syntyy myös If Vahinkovakuutuksessa. Translaatioriski aiheutuu sellaisista omista tytäryhtiöistä, joiden perusvaluutta on eri kuin emoyhtiössä.

Osake- ja spread-riskit

Sampo-konserni altistuu osakkeiden hintojen ja luottomarginaalien muutoksista aiheutuville hintariskeille korko- ja osakesijoitustensa kautta. Osakkeiden hintojen ja luottomarginaalien muutoksiin vaikuttavat yleiset markkinatrendit sekä yksittäiseen liikkeeseenlaskijaan tai liikkeeseenlaskuun liittyvät riskitekijät.

Osake- ja spread-riskit

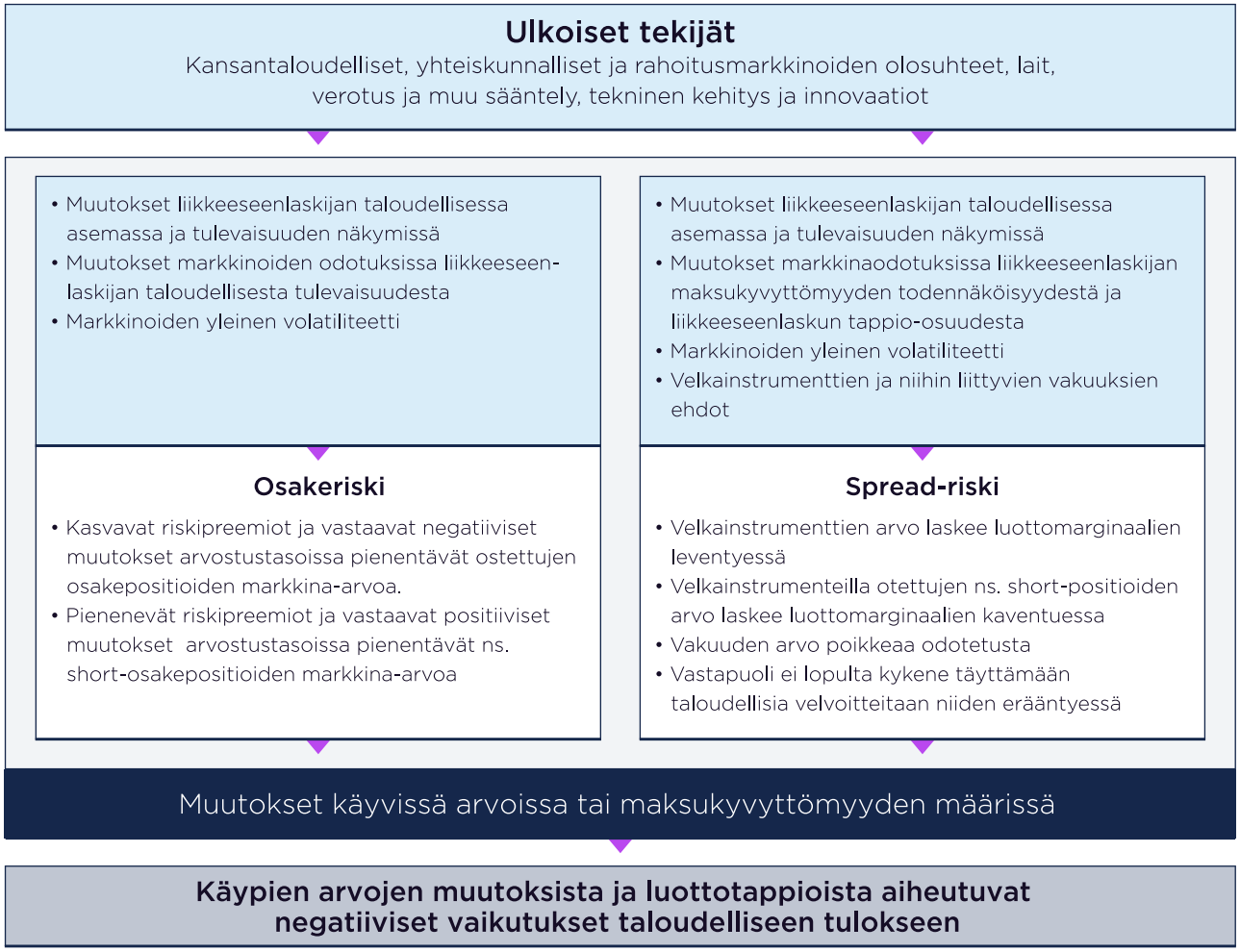

Kun liikkeeseenlaskijan taloudellinen asema tai tulevaisuuden näkymät heikkenevät tai vakuuksien arvo laskee, osake- ja spread-riskit toteutuvat sijoitusten arvon laskuna.

Sijoitusten arvot alenevat, kun velkainstrumenttien luottomarginaalit muuttuvat epäedullisesti tai osakkeiden hinnat laskevat. Suurin osa Sampo-konsernin sijoituksista on aktiivisen kaupankäynnin kohteena ja ne arvostetaan päivittäin markkinanoteerausten perusteella. Lisäksi niiden instrumenttien, jotka eivät ole aktiivisen kaupankäynnin kohteena, käyvät arvot muuttuvat epäedullisesti, kun liikkeeseenlaskijan taloudellinen asema tai tulevaisuuden näkymät heikkenevät tai vakuuksien arvo laskee. Viime kädessä liikkeeseenlaskija saattaa laiminlyödä taloudelliset velvoitteensa ja riski toteutuu luottotappioina.

Osake- ja spread-riskien hallinta

Sampo-konsernissa suorat korko- ja osakesijoitukset perustuvat ensisijaisesti yksittäisten osakkeiden ja joukkovelkakirjojen valintaan ja toissijaisesti toimiala- ja sijoitusluokkakohtaisiin allokaatiopäätöksiin. Tällä sijoitustyylillä varmistetaan, että sijoitussalkku sisältää riski-tuottosuhteen näkökulmasta perusteellisesti analysoituja sijoituksia, vaikka se saattaa johtaa tilanteisiin, joissa sijoitussalkku ei ole välttämättä niin hajautettu kuin rahoitus- tai portfolioteoriassa esitetään.

Päätöksenteko, limiittijärjestelmä ja seuranta

1. Mahdolliset sijoitukset analysoidaan perusteellisesti. Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus ja tulevaisuuden näkymät arvioidaan yhdessä instrumentteihin liittyvien vakuuksien ja rakenteellisten, ehtoihin liittyvien yksityiskohtien kanssa. Vaikka ulkopuolisia luottoluokituslaitosten antamia luottoluokituksia ja analyytikkojen näkemyksiä käytetään sisäisen arvioinnin tukena, Sampo-konsernissa sisäisesti tehty arvio on aina tärkein päätöksentekoon vaikuttava tekijä.
2. Sijoitustransaktioiden tulee olla toteutettavissa lyhyellä varoitusajalla tilaisuuden ilmaannuttua. Tämä luo painetta toimivaltuuksiin, luottolimiittirakenteisiin ja toimintatapoihin, joiden tulee olla samanaikaisesti (i) tarpeeksi joustavia nopean päätöksenteon mahdollistamiseksi instrumenttityypistä riippumatta, (ii) hyvin rakennettuja, jotta voidaan varmistua siitä, että sijoitusvaihtoehtojen arviointi suoritetaan huolellisesti huomioiden kaikki sijoitustyypille ominaiset piirteet ja riskit, ja (iii) näiden tulee rajoittaa yksittäisiä yhtiöitä koskevien riskien enimmäismäärä siten, että se on tasapainossa riskinottohalukkuuden kanssa.
3. Yksittäisiä yhtiöitä ja tuotteita koskevia luottoriskien kokonaismääriä seurataan säännöllisesti tytäryhtiö- ja konsernitasolla ei-toivottujen keskittymien tunnistamiseksi. Luottoriskiasemat raportoidaan esimerkiksi toimialoittain ja omaisuuslajeittain ja korkosijoitusten osalta luottoluokituksittain.

Sijoitukset korko- ja osakeinstrumentteihin

Sijoitukset korko- ja osakeinstrumentteihin on esitetty Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo-konserni, 31.12.2014 -taulukoissa. Taulukoissa esitetään myös jälleenvakuutus- ja johdannaisvastapuoliin liittyvät riskipositiot. Luottotappioriskejä käsitellään tarkemmin Vastapuoliriskit-osiossa. Johdannaisten käsittelyyn liittyvien eroavaisuuksien vuoksi tämän taulukon luvut eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia muiden vuosikertomuksen taulukoiden kanssa.

Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014

Milj. €	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C	D	Luokitte-lematon	Korko-sijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vasta-puoliriski	Yhteensä	Muutos 31.12.2013
Perusteollisuus	0	0	0	101	83	0	62	246	34	0	0	280	13
Pääomahyödykkeet	0	0	0	49	0	0	30	79	418	0	0	497	62
Kulutustavarat	0	0	35	37	46	0	94	212	367	0	0	579	-83
Energia	0	6	0	4	99	0	270	380	0	0	0	380	-122
Rahoitus	0	1 233	1 145	362	114	0	10	2 865	29	0	22	2 917	193
Valtiot	693	222	0	2	0	0	0	918	0	0	0	918	-46
Valtioiden takaamat jvk-lainat	105	76	0	0	0	0	0	181	0	0	0	181	-34
Terveydenhuolto	0	0	0	5	0	0	49	54	45	0	0	99	35
Vakuutus	0	0	10	41	0	0	0	51	0	0	111	162	-134
Media	0	0	0	0	0	0	18	18	0	0	0	18	-1
Julkinen sektori, muut	857	127	0	0	0	0	0	984	0	0	0	984	303
Kiinteistöala	0	9	0	0	0	0	482	490	0	23	0	513	57
Palvelut	0	0	0	5	42	0	17	64	0	0	0	64	45
Teknologia ja elektroniikka	0	0	0	0	0	0	35	35	5	0	0	40	6
Telekommunikaatio	0	0	94	14	0	0	27	135	79	0	0	214	-62
Liikenne	0	97	7	23	13	0	168	307	9	0	0	317	-12
Yhdyskuntapalvelut	0	0	143	107	0	0	79	329	0	0	0	329	-27
Muut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	-35
Arvopaperistetut jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vakuudelliset jvk-lainat	2 608	142	0	0	0	0	0	2 750	0	0	0	2 750	-487
Sijoitusrahastot	0	0	0	0	0	0	7	7	380	20	0	407	16
Yhteensä	**4 263**	**1 911**	**1 434**	**751**	**397**	**0**	**1 348**	**10 105**	**1 367**	**45**	**133**	**11 650**	**-316**
Muutos 31.12.2013	**-37**	**94**	**7**	**-204**	**-5**	**0**	**-24**	**-168**	**83**	**-69**	**-162**	**-316**	

Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain

Mandatum Life, 31.12.2014

Milj. €	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C	D	Luokitte-lematon	Korko-sijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vasta-puoliriski	Yhteensä	Muutos 31.12.2013
Perusteollisuus	0	0	0	1	157	0	62	220	199	0	0	420	-49
Pääomahyödykkeet	0	0	1	1	30	0	42	75	141	0	0	215	-2
Kulutustavarat	0	0	6	4	108	0	56	175	117	0	0	292	27
Energia	0	1	0	16	0	0	50	67	2	0	0	68	-12
Rahoitus	2	967	902	22	228	0	0	2 121	28	23	0	2 172	1 033
Valtiot	334	32	0	21	0	0	0	387	0	0	0	387	-340
Valtioiden takaamat jvk-lainat	0	4	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	4
Terveydenhuolto	0	0	1	0	47	0	25	73	17	0	0	91	36
Vakuutus	0	0	1	25	0	0	11	37	5	23	0	65	8
Media	0	0	0	0	13	0	28	40	0	0	0	40	1
Julkinen sektori, muut	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2
Kiinteistöala	0	0	0	1	0	0	55	55	0	255	0	311	110
Palvelut	0	0	0	1	88	0	16	105	39	0	0	144	21
Teknologia ja elektroniikka	1	0	0	1	2	0	1	4	88	1	0	93	-6
Telekommunikaatio	0	0	8	12	52	0	15	88	1	0	0	89	-56
Liikenne	0	0	0	0	11	0	7	18	1	0	0	19	-25
Yhdyskuntapalvelut	0	0	54	56	1	0	0	111	0	0	0	111	-87
Muut	0	0	0	0	6	0	10	16	0	15	0	31	6
Arvopaperistetut jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vakuudelliset jvk-lainat	23	58	13	0	0	0	0	93	0	0	0	93	-32
Sijoitusrahastot	7	0	95	50	24	0	147	323	1 061	632	0	2 017	582
Yhteensä	**367**	**1 065**	**1 082**	**212**	**767**	**0**	**523**	**4 016**	**1 698**	**951**	**0**	**6 664**	**1 222**
Muutos 31.12.2013	**156**	**83**	**517**	**-131**	**118**	**0**	**43**	**787**	**276**	**164**	**-5**	**1 222**	

Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain

Sampo-konserni, 31.12.2014

Milj. €	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C	D	Luokitte-lematon	Korko-sijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vasta-puoliriski	Yhteensä	Muutos 31.12.2013
Perusteollisuus	0	0	0	102	240	0	124	466	233	0	0	700	-56
Pääomahyödykkeet	0	0	1	50	30	0	77	158	562	0	0	720	57
Kulutustavarat	0	0	41	41	154	0	150	387	484	0	0	871	-56
Energia	0	7	0	21	99	0	320	446	2	0	0	448	-134
Rahoitus	2	2 658	2 363	497	342	0	10	5 871	95	23	29	6 018	1 510
Valtiot	1 027	254	0	23	0	0	0	1 304	0	0	0	1 304	-386
Valtioiden takaamat jvk-lainat	105	80	0	0	0	0	0	185	0	0	0	185	-30
Terveydenhuolto	0	0	1	5	47	0	74	128	62	0	0	238	72
Vakuutus	0	0	11	65	0	0	41	118	5	40	111	226	-126
Media	0	0	0	0	13	0	46	59	0	0	0	59	-0
Julkinen sektori, muut	857	130	0	0	0	0	0	987	0	0	0	987	305
Kiinteistöala	0	9	0	1	0	0	536	546	0	280	0	826	167
Palvelut	0	0	0	5	130	0	33	169	39	0	0	208	66
Teknologia ja elektroniikka	1	0	0	1	2	0	36	40	92	2	0	134	1
Telekommunikaatio	0	0	102	26	52	0	42	223	80	0	0	303	-118
Liikenne	0	97	7	23	24	0	175	325	10	0	0	335	-37
Yhdyskuntapalvelut	0	0	197	163	1	0	79	440	0	0	0	440	-114
Muut	0	0	0	0	6	0	10	16	0	17	0	33	-29
Arvopaperistetut jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vakuudelliset jvk-lainat	2 631	200	13	0	0	0	0	2 844	0	0	0	2 844	-519
Sijoitusrahastot	7	0	95	50	24	0	154	331	1 441	678	0	2 450	613
Yhteensä	**4 630**	**3 434**	**2 832**	**1 075**	**1 164**	**0**	**1 907**	**15 042**	**3 105**	**1 042**	**140**	**19 329**	**1 185**
Muutos 31.12.2013	**119**	**286**	**553**	**-223**	**113**	**0**	**-5**	**843**	**383**	**129**	**-169**	**1 185**	

Suurimmat omistukset ovat rahoitussektorin yhtiöissä ja vakuudellisissa joukkovelkakirjalainoissa. Kuten Korkosijoitukset rahoitussektorille, Sampo-konserni 31.12.2014 -taulukosta voidaan nähdä, suurin osa sijoituksista on tehty Pohjoismaihin. Näiden sijoitusten määrä kasvoi 0,9 miljardia euroa vuonna 2014.

Korkosijoitukset rahoitussektorille

Sampo-konserni, 31.12.2014

	Katetut jvk-lainat	Rahamarkkina-sijoitukset	Pitkäaikaiset senior-lainat	Pitkäaikaiset heikomman etuoikeuden lainat	Yhteensä, milj. €	%
Ruotsi	1 666	1 286	690	241	**3 883**	44,6 %
Suomi	223	2 403	118	11	**2 754**	31,6 %
Norja	684		413	77	**1 174**	13,5 %
Tanska	183	45	183	74	**486**	5,6 %
Yhdysvallat		78	25	1	**104**	1,2 %
Sveitsi			48	12	**60**	0,7 %
Ranska	36	0	2	20	**59**	0,7 %
Alankomaat	2	0	44		**46**	0,5 %
Itävalta	32				**32**	0,4 %
Islanti			32		**32**	0,4 %
Saksa		0	25	0	**26**	0,3 %
Viro		23			**23**	0,3 %
Iso-Britannia	4		4	4	**13**	0,1 %
Luxemburg	12				**12**	0,1 %
Jersey				5	**5**	0,1 %
Venäjä		4			**4**	0,0 %
Italia	1	1			**2**	0,0 %
Espanja	1				**1**	0,0 %
Australia	1				**1**	0,0 %
Yhteensä	**2 844**	**3 842**	**1 584**	**445**	**8 715**	**100,0 %**

Sijoitukset julkiselle sektorille sisältävät valtionlainoja, valtioiden takaamia joukkovelkakirjalainoja sekä muita sijoituksia julkiselle sektorille. Julkisen sektorin osuus on ollut kohtalaisen pieni Sampo-konsernin sijoitussalkuissa ja sijoitukset ovat olleet lähinnä Pohjoismaihin.

Korkosijoitukset julkiselle sektorille

Sampo-konserni, 31.12.2014

	Valtiot	Valtioiden takaamat	Julkinen sektori, muut	Markkina-arvo yhteensä, milj. €
Ruotsi	244		726	**970**
Alankomaat	422			**422**
Saksa	347	71		**419**
Norja			242	**242**
Ranska	224	4		**228**
Suomi	28	76	19	**123**
Muut	39	33	0	**72**
Yhteensä	**1 304**	**185**	**987**	**2 476**

Luottoluokittelemattomien ja korkeamman riskin (high yield) korkosijoitusten osuus sijoituksista on merkittävä, koska suhteellisen pienellä osalla Pohjoismaisista yhtiöistä on luottoluokitus. Suurimmat korkeamman riskin (high yield) ja luottoluokittelemattomat korkosijoitukset eritellään Kymmenen suurinta suoraa high yield -korkosijoitusta ja luottoluokittelematonta korkosijoitusta, Sampo-konserni, 31.12.2014 -taulukossa.

Kymmenen suurinta suoraa high yield -korkosijoitusta ja luottoluokittelematonta korkosijoitusta

Sampo-konserni, 31.12.2014

Suurimmat suorat sijoitukset high yield ja luottoluokittelemattomiin korkoinstrumentteihin	Luokitus	Käypä arvo yhteensä, milj. €	% kaikista suorista korkosijoituksista
ICA Gruppen AB	NR	166	1,2 %
Eksportfinans ASA	BB-	158	1,1 %
Stora Enso	BB	157	1,1 %
High Street Shop AS	NR	128	0,9 %
PBA Karlskrona	NR	80	0,6 %
Neste Oil Oyj	NR	78	0,5 %
Sponda Oyj	NR	68	0,5 %
Storebrand ASA	BB+	63	0,4 %
Sor Boligkreditt AS	NR	44	0,3 %
Nassa Midco AS	B	42	0,3 %
10 suurinta keskittymää yhteensä		**983**	**6,8 %**
Muut suorat korkosijoitukset		13 446	93,2 %
Suorat korkosijoitukset yhteensä		14 430	100,0 %

Sampo-konsernin listatut osakesijoitukset olivat vuoden 2014 lopussa 3 105 miljoonaa euroa (2 749 miljoonaa euroa vuonna 2013). Vuoden 2014 lopussa If Vahinkovakuutuksen listattujen osakkeiden arvo oli 1 367 miljoonaa euroa (1 283 miljoonaa euroa vuonna 2013). Listattujen osakkeiden osuus oli 11,9 prosenttia If Vahinkovakuutuksen sijoitusomaisuudesta. Mandatum Lifessa listattujen osakkeiden arvo oli 1 698 miljoonaa euroa vuoden 2014 lopussa (1 422 miljoonaa euroa vuonna 2013) ja listattujen osakkeiden osuus sijoitusomaisuudesta oli 25,6 prosenttia.

Listattujen osakesijoitusten jakauma maantieteellisesti, Sampo-konserni, If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life, 31.12.2014 -kuvassa esitetään Sampo-konsernin listattujen osakesijoitusten jakauma maantieteellisesti.

Listattujen osakesijoitusten jakauma maantieteellisesti

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014, yht. 1 367 milj. euroa

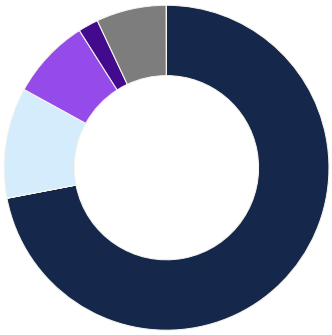

- Skandinavia **72 %**
- Suomi **0 %**
- Länsi-Eurooppa **11 %**
- Itä-Eurooppa **0 %**
- Pohjois-Amerikka **8 %**
- Latinalainen Amerikka **2 %**
- Kaukoitä **7 %**
- Japani **0 %**

Listattujen osakesijoitusten jakauma maantieteellisesti

Mandatum Life, 31.12.2014, yht.1 678 milj. euroa

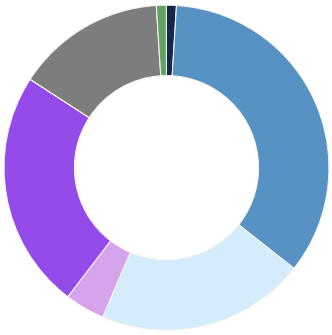

- Skandinavia **1 %**
- Suomi **35 %**
- Länsi-Eurooppa **21 %**
- Itä-Eurooppa **4 %**
- Pohjois-Amerikka **24 %**
- Latinalainen Amerikka **0 %**
- Kaukoitä **15 %**
- Japani **1 %**

Listattujen osakesijoitusten jakauma maantieteellisesti

Sampo-konserni, 31.12.2014, yht. 3 105 milj. euroa

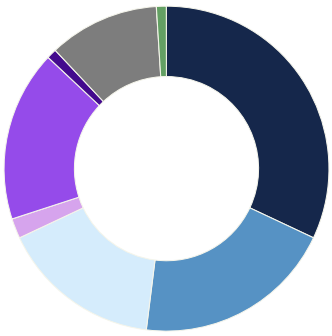

- Skandinavia **32 %**
- Suomi **20 %**
- Länsi-Eurooppa **16 %**
- Itä-Eurooppa **2 %**
- Pohjois-Amerikka **17 %**
- Latinalainen Amerikka **1 %**
- Kaukoitä **11 %**
- Japani **1 %**

Maantieteellisesti Sampo-konsernin sijoitukset ovat painottuneet pohjoismaisiin yrityksiin. Pohjoismaisten yritysten osakkeiden osuus oli 53 prosenttia kaikista osakkeista. Tämä on linjassa konsernin sijoitusstrategian kanssa, jonka mukaan sijoituksissa keskitytään pohjoismaisiin yhtiöihin. Toisaalta vakuutusvelka on pääosin sidottu euroon tai pohjoismaisiin valuuttoihin. Koska pohjoismaisten arvopapereita liikkeelle laskevien yritysten määrä on rajallinen ja muut maantieteelliset alueet ovat tarjonneet taktisesta näkökulmasta kiinnostavia sijoitusmahdollisuuksia, ovat sijoitukset Pohjoismaiden ulkopuolelle pitkällä aikavälillä lisääntyneet vähitellen.

Positio toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo-konserni, 31.12.2014 -taulukoissa kuvataan Sampo-konsernin suorien listattujen osakesijoitusten jakauma toimialasektoreittain. Merkittävimmät toimialasektorit olivat pääomahyödykkeet, kulutustavarat ja perusteollisuus. Sijoitusrahasto- ja ETF-sijoitusten kautta tehdyt osakesijoitukset olivat 46 prosenttia kaikista osakesijoituksista.

Lisäksi suurimmat suorat sijoitukset listattuihin osakkeisiin eritellään Kymmenen suurinta suoraa listattua osakesijoitusta, Sampo-konserni, 31.12.2014 -taulukossa.

Kymmenen suurinta suoraa listattua osakesijoitusta

Sampo-konserni, 31.12.2014

10 suurinta osakesijoitusta	Käypä arvo yhteensä, milj. €	% kaikista suorista osakesijoituksista
Nobia	156	9,4 %
UPM-Kymmene	130	7,8 %
Veidekke	100	6,0 %
Hennes & Mauritz	94	5,7 %
Amer Sports	82	4,9 %
TeliaSonera	80	4,8 %
Volvo	77	4,6 %
ABB Ltd	74	4,4 %
Husqvarna Ab	50	3,0 %
Sectra Ab	45	2,7 %
10 suurinta keskittymää yhteensä	**889**	**53,3 %**
Muut suorat osakesijoitukset	777	46,7 %
Suorat osakesijoitukset yhteensä	1 666	100,0 %

Lisäksi Sampo-konsernin suurimmat listatut osakesijoitukset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa (liitetieto 40).

Suurimmat keskittymät yksittäisten liikkeeseenlaskijoiden osalta omaisuuslajeittain, Sampo-konserni, 31.12.2014 -taulukossa kuvataan suurimmat keskittymät yksittäisiin liikkeeseenlaskijoihin ja vastapuoliin konsernitasolla.

Suurimmat keskittymät yksittäisten liikkeeseenlaskijoiden osalta omaisuuslajeittain

Sampo-konserni, 31.12.2014

Milj. € Vastapuoli	Käypä arvo yhteensä	% sijoitus-omai-suudesta	Kassa-varat ja lyhyt-aikaiset korko-sijoitukset	Pitkä-aikaiset korko-sijoitukset, yhteensä	Pitkä-aikaiset korko-sijoitukset: Valtioiden takaamat	Pitkä-aikaiset korko-sijoitukset: Katetut jvk-lainat	Pitkä-aikaiset korko-sijoitukset: Senior-jvk-lainat	Pitkä-aikaiset korko-sijoitukset: Tier 1 ja Tier 2	Osake-sijoi-tukset	Vakuu-deton johdan-naisten vasta-puoli-riski
Nordea Bank	1 600	8 %	926	674	0	387	172	115	0	0
Svenska Handelsbanken	1 490	8 %	908	582	0	509	69	4	0	0
Danske Bank	1 002	5 %	631	371	0	130	167	74	0	0
Skandinaviska Enskilda Banken	945	5 %	590	355	0	124	129	102	0	0
Ruotsi	665	3 %	0	665	0	0	665	0	0	0
Swedbank	484	3 %	59	425	0	275	150	0	0	0
DnB	440	2 %	0	440	0	232	165	43	0	0
OP Pohjola	436	2 %	383	52	0	0	42	10	0	0
Alankomaat	424	2 %	0	424	0	0	424	0	0	0
Saksa	347	2 %	0	347	0	0	347	0	0	0
10 suurinta keskittymää yhteensä	**7 833**	**41 %**	**3 499**	**4 334**	**0**	**1 656**	**2 329**	**348**	**0**	**0**
Muut vastapuolet	11 385	59%								
Sijoitusomaisuus yhteensä	**19 218**	**100 %**								

Vastapuoliriskit

Sopimusvastapuoliin liittyvä luottotappioriski (vastapuoliriski) on yksi välillinen riski, jolle Sampo-konserni altistuu toimintojensa kautta.

Luottoriski koostuu määritelmällisesti luottotappio-, spread- ja toimitusriskeistä. Luottotappioriski viittaa tappioihin, jotka aiheutuvat velallisten (liikkeeseenlaskijariski) tai muiden vastapuolten (vastapuoliriski) toteutuneesta maksukyvyttömyydestä. Liikkeeseenlaskijariskin toteutuessa lopullisen tappion määrä riippuu tehdyn arvopaperisijoituksen tai talletuksen koosta maksukyvyttömyyshetkellä ja sitä pienentävästä palautusosuudesta. Vastapuoliriskin tapauksessa lopullinen tappio riippuu johdannais- tai jälleenvakuutussopimuksen positiivisesta markkina-arvosta maksukyvyttömyyshetkellä sekä palautusosuudesta, johon vaikuttaa vakuuksien määrä.

Spread-riski viittaa tappioihin, jotka aiheutuvat velkainstrumenttien ja luottojohdannaisten luottoriskispreadien muutoksista. Luottoriskispreadit muuttuvat, kun markkinoiden käsitys maksukyvyttömyyksien todennäköisyyksistä muuttuu. Pohjimmiltaan luottoriskispread on luottotappioriskin markkinahinta, joka on hinnoiteltu velkainstrumentin markkina-arvoon. Näin ollen velkainstrumentin arvon tulisi laskea ennen kuin maksukyvyttömyys toteutuu. Näiden ominaisuuksien johdosta spread-riski, sisältäen myös velkainstrumentteihin liittyvän luottotappioriskin, luokitellaan Sampo-konsernissa osaksi sijoitussalkun markkinariskejä.

Toimitusriski realisoituu, kun sopimuksen toinen vastapuoli epäonnistuu sopimuksen mukaisen velvoitteensa toimittamisessa ajallaan. Toimitusriski voi liittyä maksukyvyttömyydestä aiheutuvaan tappioon toimitushetkellä tai siihen, että sopimusosapuolet toimittavat sopimuksen mukaiset velvoitteensa eriaikaisesti. Sampo-konsernin yhtiöiden käyttämät keskitetyt toimitus- ja selvitysjärjestelmät pienentävät toimitusriskiä tehokkaasti.

Vastapuoliriskit

Jälleenvakuutusvastapuoliin liittyvä luottotappioriski koskee pääasiassa If Vahinkovakuutusta, koska jälleenvakuutuksen käyttö Mandatum Lifessa on vähäistä.

Johdannaisten osalta tilanne on päinvastainen. Mandatum Life ja emoyhtiö Sampo Oyj ovat maturiteetiltaan pidempien korkojohdannaisten aktiivisia käyttäjiä ja täten myös lähtökohtaisesti alttiimpia johdannaisvastapuolten luottotappioriskille kuin If Vahinkovakuutus, joka käyttää pääasiassa lyhytaikaisia valuuttajohdannaisia.

Luottotappioriskiä syntyy lisäksi saamisista vakuutusasiakkailta ja muista liiketoimista aiheutuneista saamisista. Asiakkaiden vakuutusmaksusaamisista syntyvät luottoriskit ovat yleisesti ottaen hyvin vähäisiä, koska maksun saamatta jääminen johtaa yleensä vakuutusturvan peruuttamiseen. Myös muihin liiketoimiin liittyvistä saamisista syntyvä riski on Sampo-konsernissa vähäinen.

Tarkempi erittely jälleenvakuutussaamisista ja jälleenvakuuttajien osuudesta korvausvastuusta If Vahinkovakuutuksessa 31.12.2014 on esitetty luottokelpoisuusluokittain Jälleenvakuutussaatavat, If Vahinkovakuutus, 31.12.2014 ja 31.12.2013 -taulukossa. Taulukossa ei ole mukana 130 miljoonan euron (140 miljoonaa euroa vuonna 2013) suuruista erää, joka liittyy lähinnä captive-ratkaisuihin ja lakisääteisiin pooleihin.

Jälleenvakuutussaatavat

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014 ja 31.12.2013

	31.12.2014		31.12.2013	
Luokitus	**Yhteensä, milj. €**	**%**	**Yhteensä, milj. €**	**%**
AAA	0	0 %	0	0 %
AA+ - A-	107	97 %	286	97 %
BBB+ - BBB-	2	2 %	4	1 %
BB+ - C	0	0 %	0	0 %
D	0	0 %	0	0 %
Luokittelematon	2	2 %	4	1 %
Yhteensä	**111**	**100 %**	**295**	**100 %**

Kymmenen suurinta yksittäistä jälleenvakuutussaatavaa olivat yhteensä 166 miljoonaa euroa, mikä vastaa 69 prosenttia kaikista saatavista. Suurin yksittäinen jälleenvakuuttaja on Munich Re (AA-), jonka osuus oli 22 prosenttia kaikista jälleenvakuutussaatavista.

Annetun jälleenvakuutuksen maksujen kokonaismäärä oli 66,8 miljoonaa euroa. Tästä määrästä 99,9 prosenttia liittyi jälleenvakuutusvastapuoliin, joiden luottoluokitus oli vähintään A-.

Mandatum Lifessa jälleenvakuutusjärjestelyiden merkitys on vähäinen ja siten jälleenvakuutusvastapuoliin liittyvien luottoriskien määrä on merkityksetön.

Luottotappioriskien hallinta

Sampo-konsernissa johdannaisvastapuolten luottotappioriskiä syntyy muiden markkinariskien hallinnan seurauksena. Riskiä pienennetään vastapuolien huolellisella valinnalla, vastapuolien hajauttamisella riskikeskittymien välttämiseksi sekä käyttämällä erilaisia vastapuolikohtaisia vakuusjärjestelyitä, kuten ISDA- puitesopimuksia täydennettynä Credit Support Annex -sopimuksilla. Näitä käytetään erityisesti Sampo Oyj:ssä ja Mandatum Lifessa, joissa käytetään aktiivisesti pitkäaikaisia johdannaissopimuksia.

Jälleenvakuutuskomitea on yhteistyöfoorumi, joka arvioi ja antaa suosituksia jälleenvakuutukseen liittyvissä kysymyksissä. Komitea arvioi ja tekee ehdotuksia jälleenvakuutuspolitiikkaan ja sisäiseen jälleenvakuutuspolitiikkaan tehtävistä muutoksista. Komitean puheenjohtajan vastuulla on raportoida poikkeamista jälleenvakuutuspolitiikan periaatteista ja muista komitean käsittelemistä asioista.

Jälleenvakuutuksen luottoriskikomitea arvioi ja antaa päätössuosituksia koskien jälleenvakuutuksista aiheutuvia luottoriskejä ja riskipositioita ja mahdollisia poikkeamia jälleenvakuutuksen luottoriskipolitiikasta. Komitean puheenjohtajan vastuulla on raportoida

poikkeamista jälleenvakuutuksen luottoriskipolitiikan periaatteista ja muista komitean käsittelemistä asioista.

Jälleenvakuuttajaan liittyvät luottotappioriskit arvioidaan jälleenvakuutussopimuksia tehtäessä. Jälleenvakuutussaamisten luottotappioriskiä seurataan jatkuvasti.

Jälleenvakuutustoiminnan luottotappioriskin rajaamiseksi ja valvomiseksi If Vahinkovakuutuksessa noudatetaan jälleenvakuutuksen luottoriskipolitiikkaa, jossa asetetaan vaatimukset jälleenvakuuttajien luottokelpoisuusluokitusten minimitasolle ja vastuun enimmäismäärälle yksittäistä jälleenvakuuttajaa kohden. Luottoluokituslaitosten luokituksia käytetään jälleenvakuuttajien luottokelpoisuuden arvioinnin tukena samoin kuin sijoitustoiminnan luottoriskien arvioinnissa.

ALM-riskit

Yhtiö altistuu ALM-riskille (Asset and Liability Management -riskille) kun markkinamuuttujissa (korot, inflaatio ja valuuttakurssit) tapahtuvat muutokset vaikuttavat sijoitusten ja johdannaisten arvoon erisuuruisesti kuin mitä ne vaikuttavat vakuutusvelkojen markkinaehtoiseen arvoon. On huomioitava, että vakuutusvelkojen kassavirrat ovat mallinnettuja estimaatteja ja näin ollen niiden ajoitukseen ja määrään liittyy epävarmuutta. Tämä epävarmuus on keskeinen osa ALM-riskiä.

ALM-riskit vaikuttavat merkittävästi markkinaehtoisiin arvoihin, riskeihin ja pääomatarpeeseen koko taseen tasolla. Sampo-konsernin yhtiöt analysoivat ALM-riskejä ja seuraavat ALM-positioita aktiivisesti. ALM-riskit otetaan huomioon sijoituksia hallittaessa sekä vakuutustuotteita kehitettäessä. Markkinaperusteisten arvojen ja markkina-arvojen muutoksiin liittyvien riskien lisäksi ALM-riskit sisältävät likviditeettiriskin. Lisäksi varojen, velkojen ja muiden sopimusten keskittymiä yksittäisiin vastapuoliin tulee tarkastella koko taseen tasolla. Taseen keskittymäriski voi syntyä esimerkiksi tilanteessa, jossa yksittäinen yhtiö on Sampo-konsernin yhtiöiden vakuuttama, Sampo-konsernilla on sijoituksia kyseisen yhtiön liikkeeseen laskemiin velka- ja osakeinstrumentteihin ja yhtiö on vuokralaisena Sampo-konsernin omistamassa kiinteistössä.

Tasehallinnan periaatteet

Sampo-konsernissa vakuutusvelat ovat sijoitustoiminnan lähtökohta. Vakuutusvelkoja mallinnetaan ja analysoidaan, jotta voidaan muodostaa käsitys niiden odotetuista tulevaisuuden kassavirroista ja herkkyydestä sellaisten tekijöiden, kuten inflaation, korkojen ja valuuttakurssien, muutoksille.

Vakavaraisuusasema ja riskinottohalukkuus määrittävät yleisesti kyvyn ja halukkuuden ottaa riskiä. Mitä vahvempi vakavaraisuusasema ja mitä korkeampi riskinottohalukkuus, sitä enemmän sijoitussalkku voi mahdollisesti poiketa sellaisesta sijoitussalkusta, joka noudattaa vakuutusvelkojen kassavirtoja.

Luottoluokitustavoitteet ja viranomaisten vaatimukset vaikuttavat merkittävästi markkina- ja likviditeettiriskien ottoon koko taseen tasolla ja erityisesti riskien ottoon sijoitussalkkujen osalta.

Sijoituksia hallitaan kunkin yhtiön hallituksen hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti. Yhtiöiden sijoituspolitiikoissa omaisuuslajikohtaiset allokaatiot, riskilajikohtaiset riskilimiitit, sijoitustoimintojen riskienhallintorakenne ja päätöksentekovaltuudet määritetään siten, että ne ylläpitävät tuottopotentiaalin, riskien ja pääomituksen välistä tasapainoa.

Sampo-konsernin yhtiöt If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life noudattavat yllämainittua lähestymistapaa, mutta yhtiöt huomioivat sitä soveltaessaan omien liiketoimintojensa erityispiirteet.

Tasehallinta (ALM) If Vahinkovakuutus

ALM-riskiä hallitaan If Vahinkovakuutuksessa Sampo-konsernin periaatteiden mukaisesti. Tasehallinta huomioidaan yleisessä riskinottohalukkuudessa ja sitä ohjaavat If Vahinkovakuutuksen sijoituspolitiikat.

Kirjanpidossa suurin osa vastuuvelasta on kirjattu nimellisarvoon. Merkittävä osa vastuuvelasta (eläkemuotoinen korvausvastuu), diskontataan kuitenkin viranomaissäännösten mukaisilla koroilla. Tilinpäätöksen näkökulmasta If Vahinkovakuutus on näin ollen altistunut lähinnä inflaatiossa ja viranomaissäännösten mukaisissa diskonttauskoroissa tapahtuville muutoksille. Taloudellisesta näkökulmasta, jonka mukaan vakuutusvelkojen rahavirrat diskontataan vallitsevilla markkinakoroilla, If Vahinkovakuutus on altistunut sekä inflaation että nimelliskorkojen muutoksille. Lisätietoja on Vastuuvelkaan liittyvien riskien herkkyydet, If

Vahinkovakuutus, 2014 -taulukossa Vahinkovakuutusriskit-osiossa.

ALM-riskin pitämiseksi yleisen riskinottohalukkuuden puitteissa voidaan tehdä vakuutusvelkojen rahavirtoihin valuutaltaan ja kassavirroiltaan täsmääviä korkoinstrumenttisijoituksia tai käyttää valuuttajohdannaisia. Näiden sijoituksien ja johdannaisten määrä on riippuvainen vakavaraisuusasemasta ja markkinanäkymistä.

Tasehallinta (ALM) Mandatum Life

Mandatum Lifen hallitus hyväksyy vuosittain sekä eriytettyä omaisuutta että muuta yhtiön sijoitusriskillä olevaa omaisuutta koskevat sijoituspolitiikat. Näissä politiikoissa määritetään sijoitustoiminnan periaatteet ja limiitit.

Eriytetylle omaisuudelle tehdyssä sijoituspolitiikassa määritellään riskinkantokyky ja tähän liittyvät seurantarajat. Eriytetyn ryhmäeläkevakuutuskannan tulevien lisäetujen vastuu kantaa ensimmäisenä mahdolliset sijoitustoiminnan tappiot ja siten myös riskinkantokyky perustuu tulevien lisäetujen vastuun määrään. Eri seurantarajat perustuvat määriteltyihin omaisuuden stressitesteihin.

Muuta sijoitusomaisuutta koskevassa sijoituspolitiikassa määritetään koko yhtiön vakavaraisuusasemaan perustuvat seurantarajat hyväksyttävälle riskien enimmäismäärälle ja tätä vastaavat riskienhallintakeinot. Nämä perustuvat sekä Solvenssi I että Solvenssi II -tyyppiseen lähestymistapaan.

Solvenssi I -tyyppisessä lähestymistavassa seurantarajat on asetettu Solvenssi I -vaatimuksen yläpuolelle sijoitusomaisuuden VaR-analyysiä käyttämällä. Solvenssi II -tyyppisessä lähestymistavassa seurantarajoja on asetettu muillekin luottamustasoille kuin Sampo-konsernissa käytössä olevalle 99,5 prosentin luottamustasolle. Näiden seurantarajojen ja vastaavien toimintaohjeiden yleisenä tavoitteena on ylläpitää vaadittava vakavaraisuus ja varmistaa, että sijoitusomaisuus on riittävä ja rakenteeltaan sopiva vastuuvelan kattamiseen.

Yllämainittujen seurantarajojen alittuessa tasehallintakomitea informoi asiasta hallitusta ja hallitus tekee pääomitukseen ja taseen markkinariskeihin liittyvät päätökset.

Mandatum Lifen laskuperustekorollisen vastuuvelan kassavirrat ovat suhteellisen hyvin ennakoitavissa, koska sopimusten takaisinostot ja ylimääräiset lisäsijoitukset ovat rajoitettuja suurimmassa osassa yhtiön laskuperustekorollisia vakuutuksia. Yhtiön korvausmenoihin ei sisälly merkittävää inflaatioriskiä, ja näin ollen Mandatum Lifen osalta inflaatioriski liittyy pääasiassa hallinnollisiin kuluihin.

Sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tuotto, jotta laskuperustekorko, kohtuusperiaatetulkinnan mukaiset asiakashyvitykset sekä omistajien tuottovaatimus voidaan kattaa. Pitkällä aikavälillä merkittävin riski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta vastaavalle vastuuvelalle taattua vähimmäistuottoa. Sijoitus- ja pääomituspäätösten lisäksi Mandatum Life on tehnyt toimenpiteitä vakuutusvelkojen osalta hallitakseen taseen korkoriskiä. Yhtiö on alentanut uusien sopimusten laskuperustekorkoa, täydentänyt vastuuvelkaa korkotäydennyksillä sekä muokannut olemassa olevien sopimusten ehtoja ja hallinnointiprosesseja tavalla, jotka mahdollistavat korkoriskin tehokkaamman hallinnan.

Tasearvoriskit

Sampo-konsernin yhtiöt laskevat vakuutusvelkojen markkinaehtoisen arvon käyttäen markkinakorkoja ja korjaavat pääomituslukujaan sisäisessä taloudellisen pääoman mallissa vastaavasti, jotta niillä olisi kokonaisvaltainen taloudellinen näkemys riskeistä ja pääomituksesta.

Vastuuvelan ja vakuutusvelkojen markkinaehtoisen arvon välinen erotus on merkittävä tekijä velkojen oikaisuerässä ja se raportoidaan osana muokattua vakavaraisuuspääomaa.

Pääomituksen herkkyysanalyysi markkinariskien suhteen, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2014 -taulukko kuvaa herkkyysanalyysin vaikutuksia pääomitukseen.

Pääomituksen herkkyysanalyysi markkinariskien suhteen

If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2014

	Korko		Osake	Muut sijoitukset
Milj. €	**1 % tasoliike alas**	**1 % tasoliike ylös**	**20 % alas**	**20 % alas**
If Vahinkovakuutus	94	-90	-274	-9
Mandatum Life	9	-34	-340	-186
Sampo Oyj	5	-5	-12	-6
Kokonaisvaikutus omaan pääomaan	**109**	**-129**	**-625**	**-201**
Vaikutus markkinaehtoiseen vastuuvelkaan	-1 285	1 036	25	27
Vaikutus muokattuun vakavaraisuuspääomaan	**-1 176**	**907**	**-600**	**-174**

Vaikutukset kuvaavat yksittäisessä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta rahoitusinstrumenttien käypään arvoon 31.12.2014. Herkkyystarkastelut sisältävät johdannaispositioiden vaikutukset. Kaikki herkkyysanalyysit on laskettu ennen veroja. Sampo-konsernin yhtiöiden velkarahoituksen vaikutusta ei ole sisällytetty laskelmiin.

Laskevalla korkotasolla on negatiivinen vaikutus Sampo-konsernille, sillä yhtiöiden velkojen duraatiot ovat varojen duraatioita huomattavasti pidempiä. Vastaavasti korkojen nousu vähentäisi rahoitusinstrumenttien arvoa, mikä johtaisi Sampo-konsernin oman pääoman pienentymiseen. Vaikutus muokattuun vakavaraisuuspääomaan olisi kuitenkin positiivinen, sillä vakuutusvelkojen markkinaehtoinen arvo laskisi diskonttauksessa käytettävien korkeampien markkinakorkojen takia.

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriski on riski siitä, että konserniyhtiöt eivät pysty harjoittamaan strategiansa mukaista normaalia liiketoimintaa tai äärimmäisissä tapauksissa eivät pysty suoriutumaan erääntyvistä maksuvelvoitteistaan määräajassa johtuen saatavissa olevien likvidien varojen puutteesta tai esteistä päästä tarvittaville markkinoille.

Likviditeettiriskin lähteitä ovat esimerkiksi sijoitusten mahdollinen heikko likviditeetti, suuret vakuutuskorvaukset, odottamaton vakuutussopimusten uusimatta jättäminen ja velkojen jälleenrahoitusriski. Myös jälleenrahoituksen, rahoitusjohdannaissopimusten ja jälleenvakuutuksen saatavuus sekä niiden hinta vaikuttavat yritysten kykyyn harjoittaa normaalia liiketoimintaa.

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskin lähteet ovat joko sisäisiä tai ulkoisia. Mikäli yhtiön luottokelpoisuus laskee tai yhtiön kyky rahoittaa toimintaansa vaikuttaa muutoin uhatulta, sen kyky rahoituksen hankkimiseen, jälleenvakuutussuojan ostamiseen tai rahoitusjohdannaisten solmimiseen kohtuulliseen hintaan vaarantuu. Tämän lisäksi

vakuutuksenottajat eivät välttämättä ole halukkaita uusimaan vakuutussopimuksiaan johtuen yhtiön taloudellisista haasteista tai maineeseen liittyvistä tekijöistä. Jos nämä sisäisistä tekijöistä johtuvat riskit toteutuvat markkinoiden yleisen epävarmuustilan vallitessa, jolloin myös sijoitusvarallisuuden myynti ja velkojen jälleenrahoitus on vaikeaa, voi riittävän likviditeetin ylläpito olla haastavaa.

Likviditeettiriskillä on kuitenkin suhteellisen vähän merkitystä Sampo-konsernin liiketoiminnoissa, sillä useimmissa liiketoiminnoissa velat ovat verrattain vakaita ja ennustettavia ja merkittävä osa sijoitusvaroista on lyhytaikaisia rahamarkkinainstrumentteja sekä likvidejä valtioiden joukkovelkakirjoja. Lisäksi Sampo-konsernin yhtiöt hallinnoivat likviditeettiriskiä päivätasolla sekä huolehtimalla proaktiivisesti sekä emoyhtiön että tytäryhtiöiden luottokelpoisuudesta ja maineesta.

Sampo-konsernissa likviditeettiriskiä hallitaan yhtiöittäin, joiden vastuulla on likviditeettisuunnittelu ja riittävien likviditeettipuskurien ylläpito. Likviditeettiriskejä seurataan varoista, veloista sekä muusta liiketoiminnasta aiheutuvien odotettujen kassavirtojen perusteella. Tytäryhtiöissä likviditeettipuskurin riittävyys riippuu vakuutustoiminnan lähtevästä kassavirrasta. Emoyhtiössä likviditeettipuskurin riittävyys riippuu mahdollisista strategisista järjestelyistä ja yleisesti Sampo Oyj:n likviditeettiasema pyritään pitämään vahvana. Vuoden 2014 lopussa kunkin yhtiön maksuvalmiustilanne oli sisäisten vaatimusten mukainen.

If Vahinkovakuutuksessa likviditeettiriski on rajallinen, koska vakuutusmaksut kerätään ennen vakuutusturvan alkamista ja suurten korvausmaksujen ajankohdat tiedetään yleensä jo kauan ennen niiden maksupäivää. Likviditeettiriskejä hallitaan kassanhallintatoiminnoissa, jotka vastaavat likviditeettisuunnittelusta. Likviditeettiriskiä vähennetään sijoittamalla likvideihin instrumentteihin. Saatavilla oleva rahoitusvarojen likviditeettipuskuri eli se osuus varoista, joka voidaan muuttaa rahaksi tiettynä ajanhetkenä, analysoidaan ja raportoidaan ORSA-komitealle.

Mandatum Lifessa suuri muutos takaisinostojen määrässä voisi vaikuttaa likviditeettiin. Kuitenkin vain suhteellisen pieni osa vakuutussopimuksista on takaisinostettavissa, mistä johtuen korvausmaksujen ennustaminen pystytään tekemään lyhyellä tähtäimellä erittäin tarkasti.

Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2014 -taulukossa on esitetty vastuuvelan sekä rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit. Taulukossa esitetään rahoitustarve, joka aiheutuu sijoitusten, rahoitusvelkojen sekä vastuuvelan odotetuista kassavirroista.

Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan

If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2014

	Kirjanpitoarvo			Kassavirta						
Milj. €	**Milj. €**	**Kirjanpitoarvo ilman sopimuksellista eräpäivää**	**Kirjanpitoarvo Sopimukseen perustuva maturiteetti**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020-2029**	**2030-**
If Vahinkovakuutus										
Rahoitusvarat	11 576	1 942	9 634	3 476	2 080	1 411	1 174	1 240	1 062	0
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusvelat	373	0	373	-170	-11	-12	-102	-7	-250	0
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	-0	-0	-1	-0	-0	-126	0
Vastuuvelka	8 946	0	8 946	-3 253	-859	-601	-470	-390	-2 218	-1 860
Mandatum Life										
Rahoitusvarat	6 592	3 162	3 429	1 620	539	408	293	146	511	15
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusvelat	275	0	275	-72	-6	-4	-4	-4	-50	-239
joista koronvaihtosopimuksia	19	0	19	-1	-1	0	0	0	0	-27
Vastuuvelka	4 640	0	4 640	-504	-440	-425	-388	-359	-2 452	-1 903
Sampo Oyj										
Rahoitusvarat	1 366	351	1 015	336	40	72	110	134	161	212
joista koronvaihtosopimuksia	23	0	23	15	18	18	0	0	0	0
Rahoitusvelat	2 203	0	2 203	-586	-413	-562	-249	-33	-515	0
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukossa rahoitusvarat ja -velat on jaettu sopimuksiin, joiden maturiteetti on sopimuksessa määritetty sekä muihin sopimuksiin. Muiden sopimusten kassavirtaprofiilin esittämisen sijasta niille esitetään ainoastaan kirjanpitoarvo. Lisäksi taulukossa on esitetty vastuuvelan odotetut kassavirrat jälleenvakuutuksen jälkeen. Erien luonteesta johtuen näihin lukuihin liittyy epävarmuutta. Mandatum Lifen sijoituksissa Baltia-tytäryhtiön sijoitukset on sisällytetty kirjanpitoarvoihin mutta ei kassavirtoihin.

Sampo-konsernilla on suhteellisen alhainen määrä rahoitusvelkoja ja niihin liittyvä jälleenrahoitusriski on konsernissa siten suhteellisen vähäinen. Sampo Oyj laski liikkeelle vuoden 2014 aikana yhden julkisen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjan sekä useita Mandatum Lifen yksityisasiakkaille kohdennettuja pienempiä velkakirjoja. Sampo-konsernin yhtiöillä on liiketoimintasuhteita useiden luottokelpoisten vastapuolien kanssa, mikä vähentää riskiä siitä, että Sampo-konserni ei kykenisi tekemään jälleenvakuutussopimuksia tai johdannaistransaktioita aina tarpeen tullen.

Koska likviditeettiriskistä aiheutuvaa pääoman tarvetta ei voida yksiselitteisesti kvantifioida, sitä ei suoraan huomioida pääoman tarvetta koskevissa laskelmissa. Näin ollen ALM-riskeistä vain korkoriski tulee suoraan huomioiduksi taloudellisen pääoman määrässä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappioriskiä, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai järjestelmistä, henkilöstöstä tai ulkoisista tapahtumista. Operatiiviset riskit sisältävät compliance-riskit, mutta ne eivät sisällä strategisista päätöksistä aiheutuvia riskejä. Nämä riskit voivat toteutua esimerkiksi seuraavista syistä:

- Sisäiset väärinkäytökset
- Ulkoiset väärinkäytökset
- Riittämätön henkilöstöhallinto
- Riittämättömät toimintapolitiikat asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoimintoihin liittyen
- Vahingot fyysiselle omaisuudelle
- Toimintojen keskeytyminen ja järjestelmävirheet ja
- Virheet toimintaprosesseissa

Toteutuneet operatiiviset riskit voivat aiheuttaa negatiivisia tulosvaikutuksia johtuen ylimääräisistä kuluista tai tuottomenetyksistä. Pitkällä aikavälillä operatiiviset riskit voivat johtaa maineen menettämiseen ja lopulta asiakkaiden menettämiseen, mikä vaarantaa yhtiön kyvyn toteuttaa liiketoimiaan strategiansa mukaisesti.

Compliance-riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yhtiö on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita hallinnollisia määräyksiä. Compliance-riski voidaan yleensä kohdentaa sisäisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin ja siten se voidaan nähdä osana operatiivisia riskejä.

Nämä välittömät ja pidemmän aikavälin operatiivisten riskien vaikutukset johtuvat yleisesti joko ulkoisista tai sisäisistä riskitekijöistä. Konserniyhtiöiden yhtiökohtaiset riskilähteet aiheuttavat tapahtumia, joilla voi olla negatiivinen vaikutus eri prosesseihin, henkilöstöön tai fyysiseen omaisuuteen.

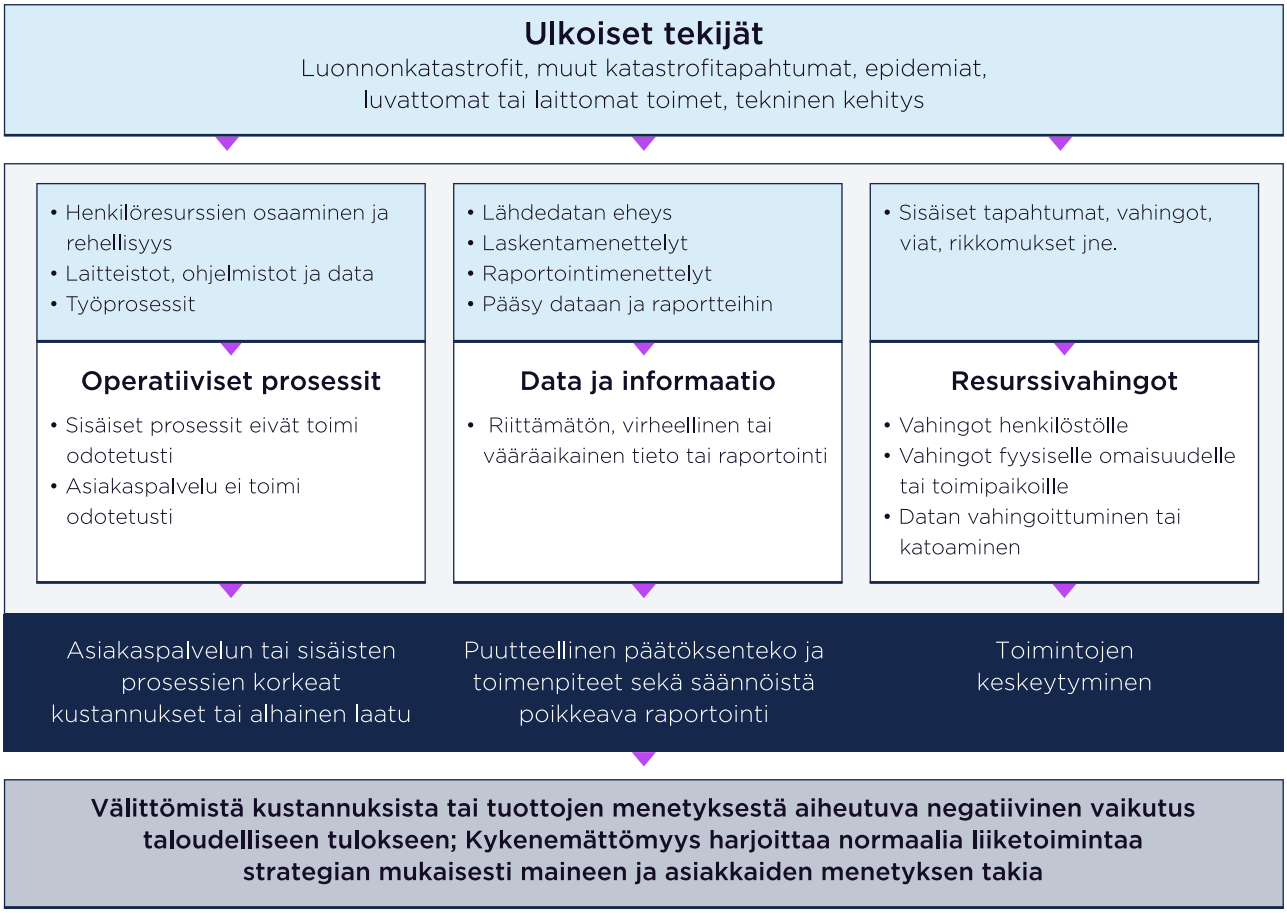

Sampo-konsernissa emoyhtiö Sampo Oyj on asettanut seuraavat operatiivisten riskien hallinnan tavoitteet tytäryhtiöilleen:

- Varmistaa samanaikaisesti toimintojen tehokkuus ja laatu
- Varmistaa, että toiminnot noudattavat lakeja ja säännöksiä sekä
- Varmistaa liiketoimintojen jatkuvuus poikkeuksellisissa olosuhteissa

Jokainen yhtiö on vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti kunkin yhtiön liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

If Vahinkovakuutus

Operatiivisten riskien hallinnan jatkuvuus on varmistettu If Vahinkovakuutuksessa operatiivisten riskien komitean avulla, joka koordinoi operatiivisiin riskeihin liittyviä prosesseja. Komitean tehtävänä on antaa mielipiteitä, neuvoja ja suosituksia If Vahinkovakuutuksen ORSA-komitealle sekä raportoida operatiivisten riskien tämänhetkisestä tilanteesta. Operatiivisten riskien komitea vastaa kokonaisvaltaisesta operatiivisten riskien raportoinnista If Vahinkovakuutuksessa. Vallitsevan tilanteen arvio perustuu organisaatiossa tehtyihin itsearviointeihin, raportoituihin vahinkotapahtumiin sekä muuhun riski-informaatioon. Vuosittain tehdään trendianalyysi, jossa tunnistetaan keskeiset vakuutusalaan vaikuttavat trendit ja arvioidaan niiden vaikutukset If Vahinkovakuutukseen. Komitea arvioi ja tekee ehdotuksia operatiivisia riskejä koskeviin politiikkoihin ja ohjeistuksiin tehtävistä muutoksista. Komitean puheenjohtaja vastuulla on komitean käsittelemien asioiden raportointi.

If Vahinkovakuutuksella on myös Compliance-komitea, joka toimii neuvoa antavana toimielimenä compliance-johtajalle compliance-kysymyksissä. Toimielimen tehtävänä on varmistaa compliance-riskin ja siihen liittyvien toimenpiteiden kokonaisvaltainen tarkastelu If Vahinkovakuutuksessa.

Liiketoimintaorganisaation ja toimintojen vastuulla on tunnistaa, arvioida, seurata ja hallita omaan toimintaansa liittyviä operatiivisia riskejä. Riskien tunnistaminen ja arviointi tehdään neljännesvuosittain. Tunnistettuja riskejä arvioidaan niiden merkittävyyden perusteella ottaen huomioon riskin todennäköisyys ja vaikutus. Riskienhallinnan tilannetta arvioidaan kunkin riskin osalta käyttäen hyväksi liikennevalomallia: vihreä – riskin hallinta on hyvää, keltainen – vaatii toimenpiteitä, punainen – vaatii toimenpiteitä välittömästi. Merkittävät riskit, joiden status liikennevalomallissa on keltainen tai punainen, raportoidaan operatiivisten riskien komitealle.

Toteutuneiden riskien raportointi ja analysointi on järjestetty eri tavoin toteutuneen riskin luonteesta riippuen. Kaikkien työntekijöiden tulee raportoida riskitapaukset intranetissä ja muiden riskien tunnistaminen tapahtuu valvontatoimenpiteiden ja tutkimuksien kautta.

If Vahinkovakuutuksessa on operatiivisten riskien hallitsemiseksi hyväksytty lukuisia toimintaohjeita, kuten operatiivisten riskien politiikka, jatkuvuussuunnitelmia, jatkuvuussuunnittelupolitiikka, turvallisuuspolitiikka, ulkoistuspolitiikka, muutoshakemusten käsittelypolitiikka, korvausvaatimusten käsittelypolitiikka sekä muita ohjeita organisaation eri osa-alueisiin liittyen. Nämä toimintaohjeet arvioidaan ja päivitetään vähintään vuosittain.

Mandatum Life

Operatiivisten riskien hallinnan tavoite Mandatum Lifessa on prosessien tehokkuuden parantaminen ja negatiivisten vaikutusten minimointi mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

Liiketoiminta-yksiköt ovat vastuussa omien operatiivisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta sekä riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä. Operatiivisten riskien komitea valvoo ja koordinoi operatiivisten riskien hallintaan liittyviä asioita Mandatum Lifessa, kuten toimintaohjeita ja

suosituksia. Komitea varmistaa, että liiketoiminta-alueiden riskit on tunnistettu ja että sisäinen valvonta ja riskien hallinta on järjestetty riittävällä tavalla. Komitea käsittelee myös operatiivisten riskien hallinnan toimintaohjeista mahdollisesti tehdyt poikkeamat ja seuraa operatiivisten riskien itsearvioinneissa tunnistettuja riskejä sekä toteutuneita riskitapahtumia. Komitea kokoontuu vähintään kolmesti vuodessa. Merkittävät havainnot operatiivisista riskeistä raportoidaan riskienhallintakomitealle ja hallitukselle vuosineljänneksittäin.

Operatiivisten riskien komitea analysoi ja käsittelee operatiivisia riskejä liittyen esimerkiksi uusiin tuotteisiin ja palveluihin, prosesseissa ja riskeissä tapahtuneisiin muutoksiin sekä toteutuneisiin operatiivisiin riskitapahtumiin. Merkittävistä havainnoista raportoidaan riskienhallintakomitealle ja hallitukselle neljännesvuosittain. Operatiivisten riskien komitea on vastuussa myös jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien sekä sisäisen valvonnan politiikan ylläpidosta ja päivittämisestä.

Operatiivisten riskien rajoittamiseksi Mandatum Lifessa on hyväksytty useita eri toimintaohjeita, kuten sisäisen valvonnan politiikka, compliance-politiikka, turvallisuusohjeita, jatkuvuussuunnitelma, hankinta- ja ulkoistamispolitiikka, asiakaspalautteen käsittelyohje sekä useita muita toimintaohjeita liittyen operatiivisiin toimintoihin. Eri toimintaohjeista tehtyjä poikkeamia seurataan liiketoimintayksiköissä riippumattomasti ja niistä raportoidaan compliance-johtajalle ja operatiivisten riskien komitealle.

Prosesseihin sisältyvän sisäisen valvonnan järjestelmän tavoitteena on estää ja havaita negatiivisia tapahtumia sekä minimoida näiden vaikutukset. Lisäksi, toteutuneet riskitapahtumat ja läheltä piti –tilanteet, tulee analysoida ja raportoida operatiivisten riskien komitealle.

Pääomitus

Sampo-konsernissa kannattavuutta, riskejä sekä riskejä vastaavia pääomavaateita arvioidaan sekä yhtiö- että konsernitasolla. Tavoitteet yksittäisten yhtiöiden pääoman määrälle ja pääomarakenteelle asetetaan näihin arviointeihin perustuen. Sampo-konsernin yhtiöiden tulosten välinen korrelaatio sekä pääomien siirrettävyys otetaan huomioon, kun pääomitusta arvioidaan konsernitasolla.

Jotta tavoitetaso tappiota kattavien erien määrälle (pääoman määrä) voitaisiin asettaa, on pääomituksen osalta määriteltävä kaksi komponenttia sekä yhtiö- että konsernitasolla:

- Nykyisiin liiketoimintoihin tarvittava pääoman määrä oletettaessa liiketoiminnansujuvan tavanomaisesti: Tämä määrä perustuu sekä mitattavissa että ei-mitattavissa oleviin riskeihin. Riskejä mitattaessa ja vastaavia pääomatarpeita määriteltäessä otetaan huomioon kolme eri näkökulmaa – sisäinen näkökulma, viranomaisnäkökulma sekä luottoluokituslaitosten näkökulma.
- Määritellyn pääomatarpeen lisäksi ylläpidettävä ylimääräinen puskuri: Puskuriin vaikuttavat odotetun tuloksen taso ja sen vaihtelu. Myös toimintaympäristön epävarmuus ja strategisen joustavuuden ylläpito voivat vaikuttaa ylimääräisen puskurin kokoon.

Jälkimmäinen näistä kahdesta pääomatavoitteen komponentista on ensimmäistä subjektiivisempi, vaikka myös ensimmäiseen sisältyy subjektiivisuutta ei-mitattavissa olevien riskien osalta.

Kolmas ratkaistava asia on pääomarakenne. Päätöksentekoon pääomarakenteesta vaikuttaa tältä osin lähinnä se, miten eri pääomakomponentit – osakepääoma, liikkeeseen lasketut oman pääoman luonteiset instrumentit ja tietyt rahastot – sisällytetään viranomaisten ja luottoluokituslaitosten kriteerien näkökulmasta osaksi pääomaa.

Pääomitus tytäryhtiötasolla

Vakavaraisuuden arviointi viranomaissäännöillä

If Vahinkovakuutuksen viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma kasvoi 3 347 miljoonaan euroon (3 372 miljoonaa euroa vuonna 2013) vähimmäismäärän ollessa 841 miljoonaa euroa (849 miljoonaa euroa vuonna 2013). Näin ollen viranomaislaskennan pääoma oli vuoden 2014 lopussa 4,0 -kertainen verrattuna vähimmäismäärään.

Mandatum Lifen viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma oli 1 446 miljoonaa euroa (1 403 miljoonaa euroa vuonna 2013) vähimmäismäärän ollessa 274 miljoonaa euroa (226 miljoonaa euroa vuonna 2013). Mandatum Lifen osalta viranomaislaskennan pääoma oli vuoden 2014 lopussa 5,3 -kertainen verrattuna vähimmäismäärään.

Molemmat yhtiöt arvioivat vakavaraisuutensa vuoden 2014 lopussa käyttäen Solvenssi II:n mukaisia menetelmiä, jotka tulevat voimaan tammikuun ensimmäisenä päivänä 2016. If Vahinkovakuutus hyödynsi arvioinnissa omaa osittaista sisäistä malliaan ja Mandatum Life standardimallia sisältäen siirtymäkauden toimenpiteet. Molemmat yhtiöt täyttivät Solvency II:n vakavaraisuusvaatimukset.

Emoyhtiö Sampo Oyj ei ole vakuutusyhtiö, eikä sille tarvitse näin ollen laskea yllä olevia lukuja erikseen. Sampo Oyj:hin kuitenkin sovelletaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän määräyksiä ja siten sen osuus Sampo-konsernin pääomavaatimuksesta lasketaan tässä yhteydessä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän säännöin.

Ruotsin viranomaisten pääomavaatimukset pankeille sisältävät maakohtaisia komponentteja ja näin ollen kokonaisvaatimus on korkeampi kuin monissa muissa maissa. Ruotsin finanssivalvonta on kommunikoinut asettamansa pääomavaateen Nordealle ja siihen perustuen Nordea aikoo pääomittaa toimintansa noin 15 %:n CET1-tasolla sisältäen ns. liiketoiminta puskurin. Tämä taso sisältää edelleen jonkin verran epävarmuutta Pilari II vaatimusten osalta. Erilaisesta laskentamenetelmästä ja luottamusvälistä johtuen pääomavaatimus muotoutuu korkeammaksi kuin määrä, jota käytetään Sampo konsernin taloudellisen pääomamäärän arvioinnissa, kuten on esitetty

myöhemmin kuvassa Pääomituksen jakautuminen, Sampo-konserni, 31.12.2014.

Nordean Basel III Common Equity Tier 1 (CET1) suhde nousi 15,7 prosenttiin. CET1 mukainen pääoma oli 22,8 miljardia euroa ja omat varat olivat 30,0 miljardia euroa. Nordean siirtymävaiheen sääntöjen mukainen pääomavaatimus oli 17,6 miljardia euroa ja ilman siirtymävaiheen sääntöjä 11,6 miljardia euroa.

Nykyiset vakuutusalaa koskevat viranomaislaskennan pääomavaatimukset, ennen Solvenssi II:n täytäntöönpanoa, eivät ole kovin riskiherkkiä. Näin ollen raportoidut viranomaislaskennan vakavaraisuudet ovat usein keinotekoisen korkeita, eivätkä siten välttämättä anna realistista kuvaa vakavaraisuudesta, vaikkakin jotkut tappiota kattavat erät, esimerkiksi tasoitusmäärä, ei sisälly vakavaraisuuspääomaan. Solvenssi II sääntelyn täytäntöönpanon jälkeen raportoidut vakavaraisuudet tulevat olemaan paremmin linjassa markkinaehtoisten pääomitusarviointien kanssa.

Sisäinen pääomituksen arviointi

Sampo-konsernin yhtiöt arvioivat sisäisesti tulosta, riskejä ja pääomia mittareilla, jotka perustuvat pääosin rahoitusvarojen käypiin arvoihin ja vakuutusvelkojen markkinaperusteisiin arvoihin saadakseen realistisen kuvan pääomituksestaan. Näitä mittareita ja malleja kehitetään ottaen huomioon Solvenssi II:n vaatimukset. Sampo-konsernissa mitattavissa olevien riskien (markkina-, luotto-, vakuutus- ja operatiiviset riskit sekä näiden riskien välinen hajautusvaikutus) pääomatarvetta kutsutaan taloudelliseksi pääomaksi. Vastaavasti käytössä olevaa pääomaa, joka sisältää kaikki tappiota kattavat erät, kutsutaan muokatuksi vakavaraisuuspääomaksi.

Sampo-konsernissa pääoman riittävyyttä arvioidaan Solvenssi II -säännösten mukaisten menetelmien lisäksi sisäisesti vertaamalla muokattua vakavaraisuuspääomaa tarvittavaan pääoman määrään kaikkien riskien osalta. Muokatun vakavaraisuuspääoman lähtökohtana ovat pääomaerät, jotka kelpaavat nykyiseen viranomaisvaateiden mukaiseen pääomaan. Niihin lisätään muita merkittäviä tappioita kattavia eriä. Nämä muut tappiota kattavat erät – tasoitusmäärä sekä vastuuvelan kirjanpitoarvon ja markkinaehtoisen arvon välinen erotus (sisältäen riskimarginaalin) – tulevat olemaan osa pääomaa myös Solvenssi II kehikossa.

Pääomatarvetta arvioitaessa ensimmäiseksi määritellään nykyisten toimintojen mitattavissa olevien riskien pääomatarve taloudellisen pääoman avulla. Taloudellisen pääoman laskentaperiaatteet Sampo-konsernissa ovat seuraavat:

- Taloudellinen pääoma tarkoittaa sitä pääoman määrää, joka tarvitaan turvaamaan vakavaraisuus vuodeksi eteenpäin 99,5 prosentin luottamustasolla. Tämä vastaa myös Solvenssi II:n laskentaperiaatteita. Tätä luottamustasoa käytetään kaikissa konsernin yhtiöissä, jotta pääomitusta voidaan vertailla yhdenmukaisesti.
- Taloudellinen pääoma lasketaan menetelmillä, joiden katsotaan sopivan eri riskiluokille.
- Arvioitaessa Nordeasta johtuvaa taloudellisen pääoman tarvetta, Sampo Oyj käyttää omistusosuutensa mukaista osuutta Nordean raportoimasta taloudellisen pääoman määrästä. Tämä luku muunnetaan 99,5 prosentin luottamustasolle.

Taloudellisen pääoman katsotaan olevan hyvä pääomatarpeen estimaatti luotettavasti mitattavissa olevien riskien osalta ja arvioitaessa pääomitusta normaalissa liiketoimintaympäristössä.

Joidenkin riskien arviointi edellyttää kuitenkin laadullisempaa tarkastelua. Näitä ovat esimerkiksi alhaisen todennäköisyyden ja huomattavan vaikutuksen tapahtumiin liittyvät riskit sekä likviditeettiriskit. Näistä riskeistä johtuen taloudellisen pääoman lisäksi huomioidaan arvioon perustuva erä, kun nykyisten liiketoimintojen edellyttämä kokonaispääomatarve määritetään.

Tämän lisäksi pääoman määrälle tavoitetasoa arvioitaessa otetaan huomioon odotetun tuloksen taso ja vakaus sekä liiketoimintaympäristön epävarmuus. Näiden tekijöiden perusteella määritellään puskuri, jota asetetaan nykyisten liiketoimintojen pääomatarpeen päälle.

If Vahinkovakuutuksen ja Mandatum Lifen taloudellisen pääoman erittely riskityypeittäin ja vertailu muokattuun vakavaraisuuspääomaan on esitetty kuvassa Pääomituksen jakautuminen, If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life, 31.12.2014. Vähimmäismäärä viranomaislaskennan vakavaraisuuspääomalle on esitetty samassa kuvassa. Sisäisestä näkökulmasta muokatun vakavaraisuuspääoman määrä verrattuna taloudelliseen pääomaan on korkea erityisesti If Vahinkovakuutuksella. Tämä on lähinnä seurausta siitä, että raportoidut taloudellisen pääoman luvut on laskettu käyttäen Solvenssi II:n mukaista 99,5 % luottamusväliä, eikä korkeammalla luottamusvälillä,

joka vastaisi paremmin If Vahinkovakuutuksen luottoluokitustavoitetta. Toinen merkittävä tekijä on se, että taloudellisen pääoman päälle asetettuja arvionvaraisia lisäyksiä ei esitetä kuvassa. Viranomaisnäkökulmasta molempien yhtiöiden vakavaraisuudet vaikuttavat vahvoilta, sillä Solvenssi I:n mukaiset pääomavaatimukset eivät ole kovin riskiherkkiä.

If Vahinkovakuutuksen taloudellinen pääoma kasvoi 1 764 miljoonaan euroon (1 720 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa) samalla kun Mandatum Lifen taloudellinen pääoma kasvoi 1 246 miljoonaan euroon (1 085 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa). Markkinariski on edelleen sekä If Vahinkovakuutuksen että Mandatum Lifen merkittävin riski. Vakuutusriski pieneni If Vahinkovakuutuksessa vuoden aikana 557 miljoonaan euroon (565 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa) ja vakuutusriski kasvoi Mandatum Lifessa 473 miljoonaan euroon (367 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa).

If Vahinkovakuutuksen 119 miljoonan euron osuus Topdanmarkin viranomaislaskennan vakavaraisuusvaatimuksesta on otettu huomioon taloudellisessa pääomassa. If Vahinkovakuutuksen osalta raportoidun luottoriskin määrä sisältää myös muita kuin luottoriskiksi luokiteltavia riskejä, jotka on laskettu Solvenssi II -säännösten standardikaavojen mukaisesti.

Pääomituksen jakautuminen

If Vahinkovakuutus, 31.12.2014

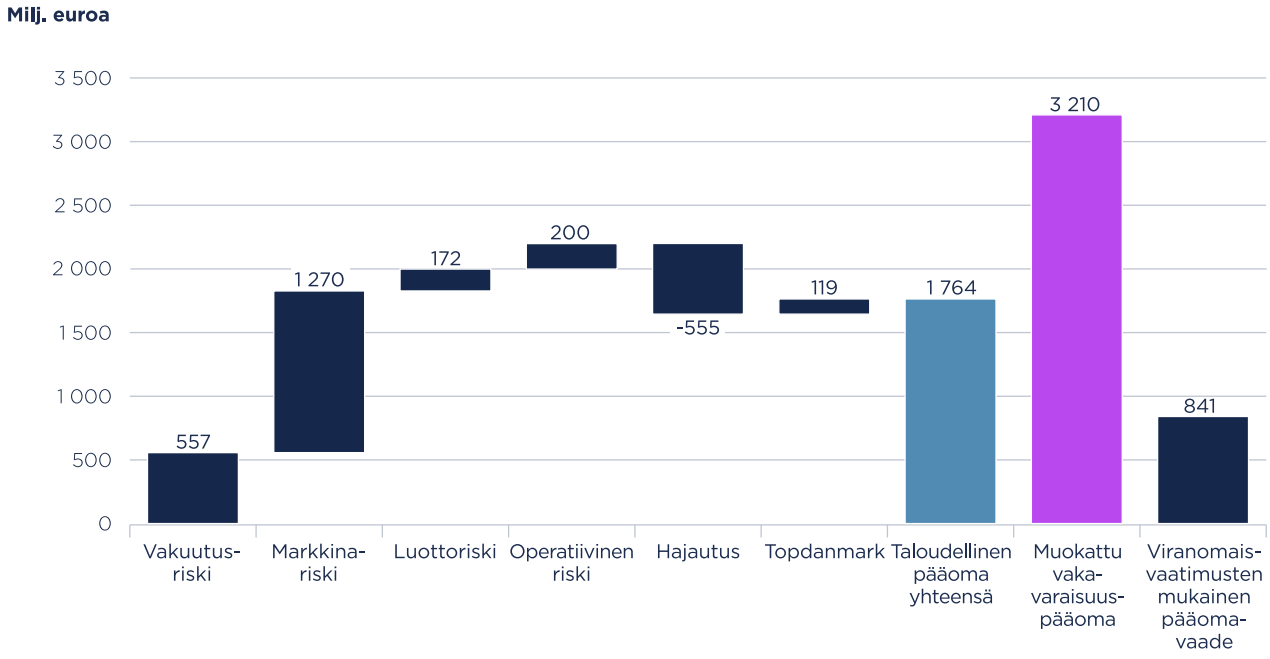

Pääomituksen jakautuminen

Mandatum Life, 31.12.2014

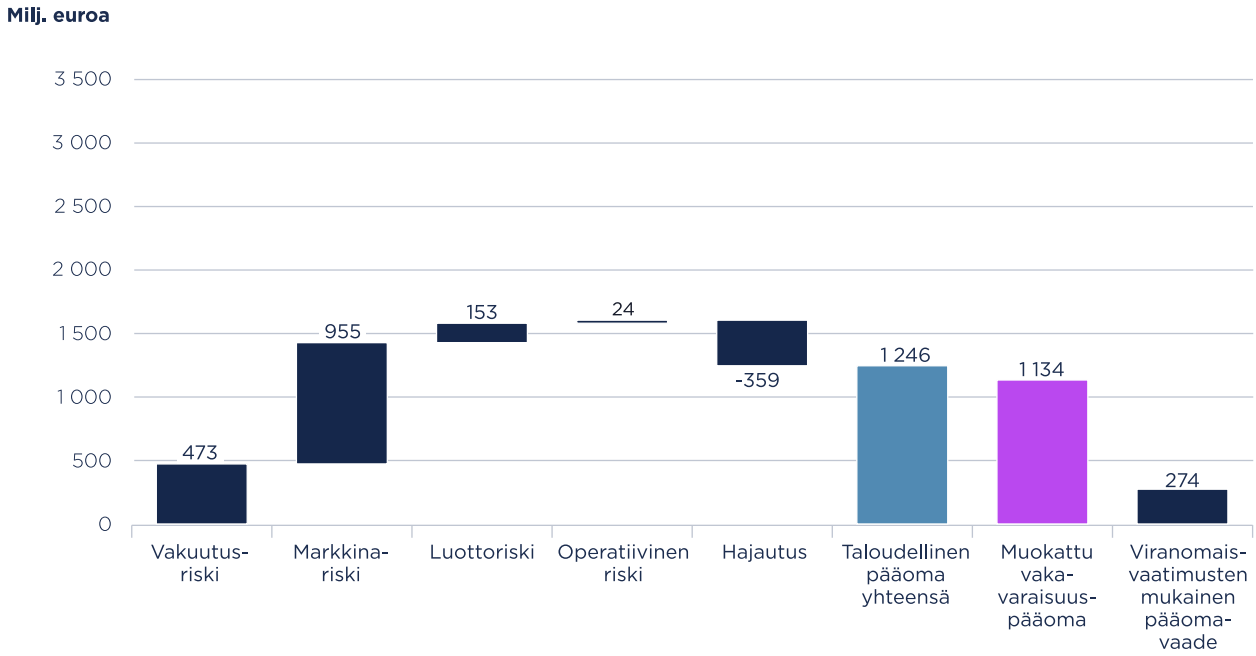

Topdanmarkin vaikutus If Vahinkovakuutuksen taloudellisen pääoman määrään perustuu Topdanmarkin viimeksi raportoimaan viranomaislaskennan vakavaraisuusvaatimukseen. Molempien yhtiöiden muokattu vakavaraisuuspääoma sisältää niiden viranomaislaskennan pääomamäärän, joka oli EUR 3 347 miljoonaa If Vahinkovakuutuksen osalta ja EUR 1 446 miljoonaa Mandatum Lifen osalta vuoden lopussa 2014.

Vuoden aikana muokatun vakavaraisuuspääoman määrä laski If Vahinkovakuutuksessa 3 210 miljoonaan euroon (3 706 miljoona euroa vuoden 2013 lopussa) ja Mandatum Lifessa muokatun vakavaraisuuspääoman määrä laski 1 134 miljoonaan euroon (1 492 miljoonaa euroa vuoden 2013 lopussa). Molemmissa yhtiöissä hyvä tulos vahvisti pääomitusta. Toisaalta, emoyhtiölle maksetut osingot ja matalampi korkotaso vaikuttivat vastakkaisesti pääomitukseen.

Kuten todettua, taloudellinen pääoma on standardoitu sisäinen mittausmenetelmä, jonka avulla voidaan vertailla konsernin yhtiöitä ja niiden riskiperusteisia pääomatarpeita. Jokainen yhtiö joutuu kuitenkin oman pääomatavoitteensa osalta ottamaan huomioon ulkoisten sidosryhmien näkemykset.

Vakavaraisuuden arviointi luottoluokittajien kriteereillä

If Vahinkovakuutuksen luottoluokitustavoite on yhden A:n luottoluokitus S&P:ltä, joka sisältää oletuksen korkeammasta luottamusvälistä ja tarkoittaa vastaavasti korkeampaa pääoman määrää. Näin ollen se pääoman määrä, jolla If Vahinkovakuutus haluaa toimia, on korkeampi kuin yhtiön taloudellisen pääoman taso.

If Vahinkovakuutuksella on Moody’sin sekä S&P:n luottoluokitukset. If Vahinkovakuutus päivittää tietojaan S&P:n luottoluokitusmalliin vuosineljänneksittäin ja If Vahinkovakuutuksella on hyvä ymmärrys yhden A:n luottoluokitukseen tarvittavasta pääomasta S&P:n kriteereillä.

Riskienhallintaan liittyvän jatkuvan kehitystyön seurauksena S&P on antanut If Vahinkovakuutuksen kokonaisvaltaiselle riskienhallinnalle (Enterprise Risk Management) arvosanan ’vahva’. Nämä laadulliset seikat ovat osa luottoluokittajien luottoluokituskriteerejä ja Sampo-konsernin yhtiöt seuraavat luottoluokittajien odotuksia tarkasti.

Emoyhtiö Sampo Oyj on Moody’sin luottoluokittama. Luokitus perustuu Moody’sin standardilähestymistapaan, jossa vakuutusyhtiöryhmän emoyhtiön luokitus on kolme pykälää alempi kuin merkittävimmän tytäryhtiön luokitus. Tämän mallin seurauksena Sampo Oyj:n luottoluokitus on Baa2.

Konsernitasoinen pääomitus

Konsernin taloudellinen pääoma lasketaan konsernin yhtiöiden taloudellisten pääomien summana ja korrelaatiovaikutuksella vähennettynä. Konsernin muokattua vakavaraisuuspääomaa laskettaessa konsernin vakavaraisuuspääomaa oikaistaan vakuutusvelkojen kirjanpitoarvojen ja markkinaehtoisten arvojen erotuksilla ja tasoitusmäärällä. Konsernin muokatun vakavaraisuuspääoman ja taloudellisen pääoman ero on todellisen pääoman ja nykyisten liiketoimintojen tarvitseman pääoman ero. Tätä eroa ei tulisi tulkita ylimääräiseksi pääomaksi, sillä raportoitu konsernin taloudellinen pääoma perustuu eri luottamusväliin kuin mitä yksittäisten yhtiöiden pääomatarpeet heijastavat.

Viranomaislaskennan näkökulmasta Sampo-konsernia tarkastellaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymänä. Konsernin vakavaraisuuspääoma on viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma, joka lasketaan noudattaen rahoitus- ja vakuutusryhmittymiä koskevia suomalaisia määräyksiä, joiden mukaan esimerkiksi sisäiset erät kuten pääomalainat eliminoidaan.

Sisäinen pääomituksen arviointi

Sampo-konsernin tytäryhtiöiden muokattu vakavaraisuuspääoma laski vuoden aikana. Molemmissa yhtiöissä hyvä tulos vahvisti pääomitusta. Toisaalta, emoyhtiölle maksetut osingot ja matalampi korkotaso vaikuttivat vastakkaisesti pääomitukseen. Tytäryhtiöiden riskipositioiden muutokset ja täten taloudellisten pääomien muutokset olivat maltillisia.

Konsernitasolla Nordean ja Sampo Oyj:n luvut otetaan myös huomioon muokattua vakavaraisuuspääomaa ja taloudellista pääomaa laskettaessa. Konsernitasolla muokatun vakavaraisuuspääoman määrä laski ja toisaalta taloudellisen pääoman määrä kasvoi. Pääomituksen katsotaan edelleen olevan vahva. Sampo-konsernin pääomituksen kehitys sisäisestä ja viranomaisnäkökulmasta vuoden 2014 aikana on esitetty kuvassa Pääomituksen kehitys, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo-konserni, 31.12.2013 – 31.12.2014.

Pääomituksen kehitys

If Vahinkovakuutus, 31.12.2013 – 31.12.2014

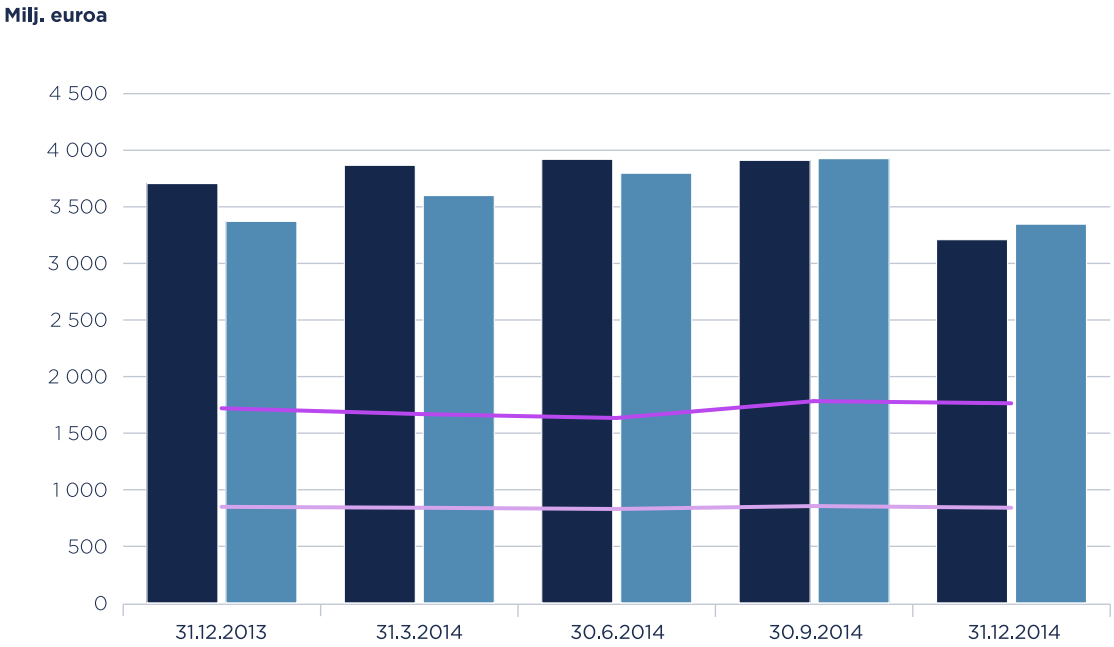

	31.12.2013	31.3.2014	30.6.2014	30.9.2014	31.12.2014
Muokattu vakavaraisuuspääoma	3 706	3 867	3 920	3 911	3 210
Taloudellinen pääoma	1 720	1 669	1 634	1 783	1 764
Viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma	3 372	3 600	3 797	3 926	3 347
Vähimmäismäärä viranomaislaskennan vakavaraisuuspääomalle	849	841	830	856	841
/	2,2	2,3	2,4	2,2	1,8
/	4,0	4,3	4,6	4,6	4,0

Pääomituksen kehitys

Mandatum Life, 31.12.2013 – 31.12.2014

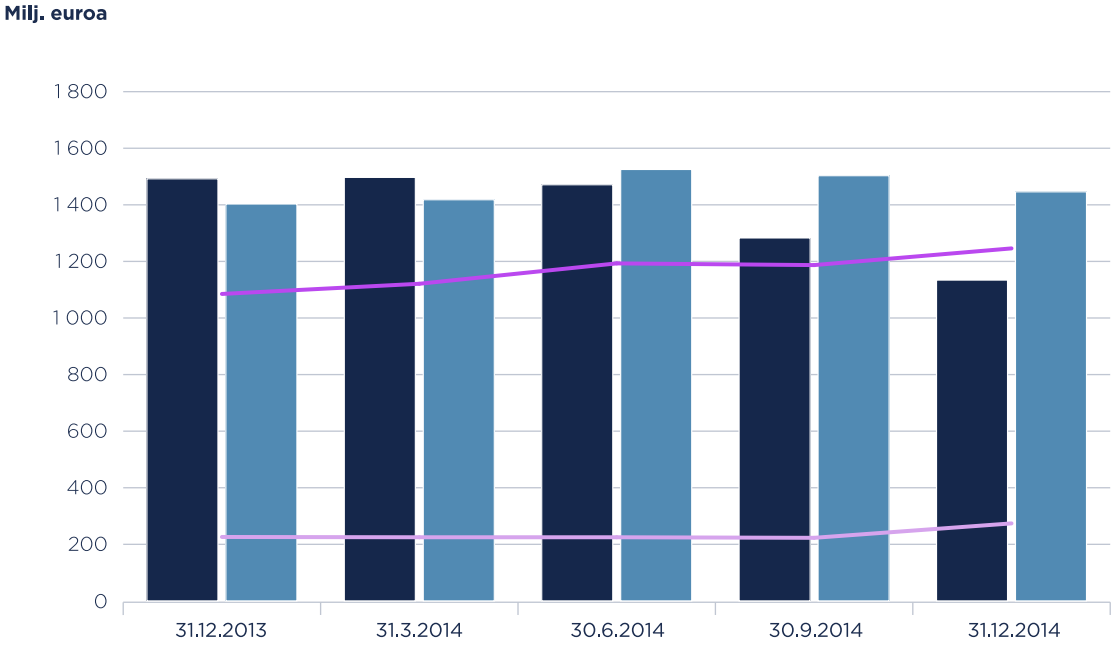

	31.12.2013	31.3.2014	30.6.2014	30.9.2014	31.12.2014
Muokattu vakavaraisuuspääoma	1 492	1 497	1 471	1 283	1 134
Taloudellinen pääoma	1 085	1 121	1 193	1 187	1 246
Viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma	1 403	1 418	1 525	1 503	1 446
Vähimmäismäärä viranomaislaskennan vakavaraisuuspääomalle	226	225	225	223	274
/	1,4	1,3	1,2	1,1	0,9
/	6,2	6,3	6,8	6,7	5,3

Pääomituksen kehitys

Sampo-konserni, 31.12.2013 – 31.12.2014

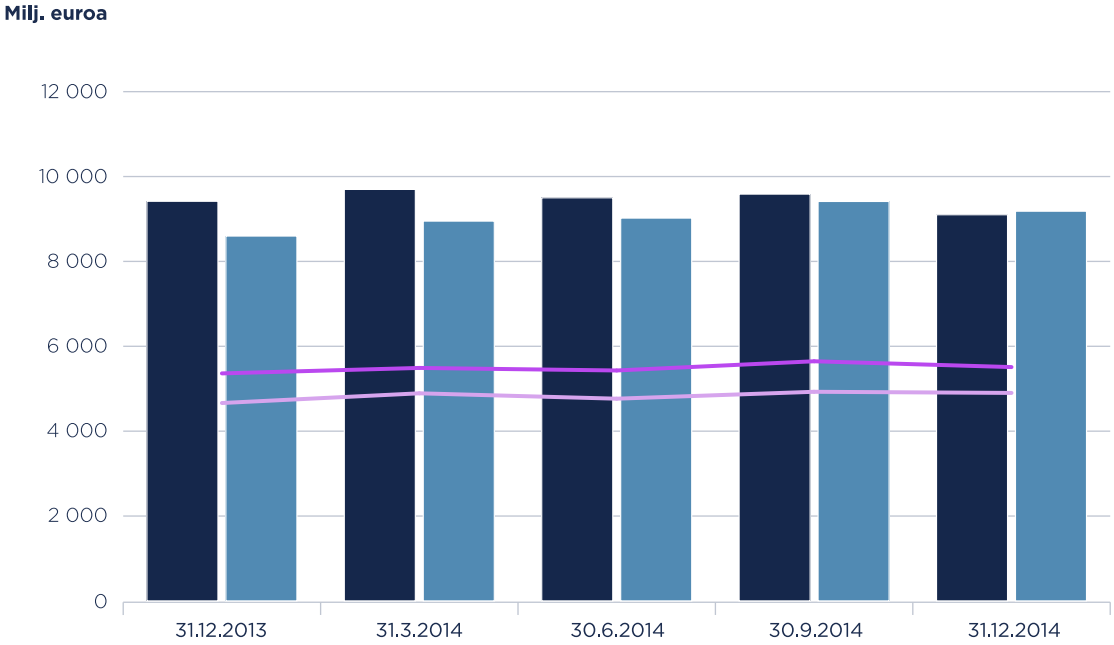

	31.12.2013	31.3.2014	30.6.2014	30.9.2014	31.12.2014
Muokattu vakavaraisuuspääoma	9 417	9 697	9 499	9 586	9 100
Taloudellinen pääoma	5 361	5 490	5 430	5 647	5 510
Viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma	8 598	8 950	9 021	9 413	9 183
Vähimmäismäärä viranomaislaskennan vakavaraisuuspääomalle	4 663	4 892	4 765	4 928	4 901
/	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7
/	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9

Taloudellisen pääoman laskentaan käytettäviä malleja ja oletuksia päivitetään jatkuvasti. Siten taloudellisen pääoman luvut eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia eri vuosien välillä.

Kuva Pääomituksen jakautuminen, Sampo-konserni, 31.12.2014 esittää eri liiketoiminta-alueiden ja Nordean osuuden Sampo-konsernin taloudellisesta pääomasta ja näiden välisen hajautuksen vaikutuksen koko Sampo-konsernin taloudelliseen pääomaan.

Kuvassa esitetään myös konsernitason muokatun vakavaraisuuspääoman määrä, joka jakautuu Solvenssi I -säätelyn mukaiseen pääomaan ja muihin tappioita kattaviin eriin. Sisäisessä tarkastelussa muokattua vakavaraisuuspääomaa verrataan taloudelliseen pääomaan. Solvenssi I -säätelyn mukaista pääomaa verrataan viranomaislaskennan mukaiseen pääomavaatimukseen kun pääomitusta tarkastellaan viranomaisnäkökulmasta.

Sampo-konsernin taloudellisen pääoman määrä lisääntyi vuoden aikana 5 510 miljoonaan euroon vuoden 2014 loppuun mennessä (5 361 miljoonaa euroa vuonna 2013). Sampo-konsernin muokattu vakavaraisuuspääoma laski vuoden aikana 9 100 miljoonaan euroon (9 417 miljoonaa euroa vuonna 2013). Muokattu vakavaraisuuspääoma ylitti taloudellisen pääoman 3 590 miljoonalla eurolla (4 056 miljoonaa euroa vuonna 2013) ja pääomitus sisäisin menetelmin arvioituna on vahva.

Pääomituksen jakautuminen

Sampo-konserni, 31.12.2014

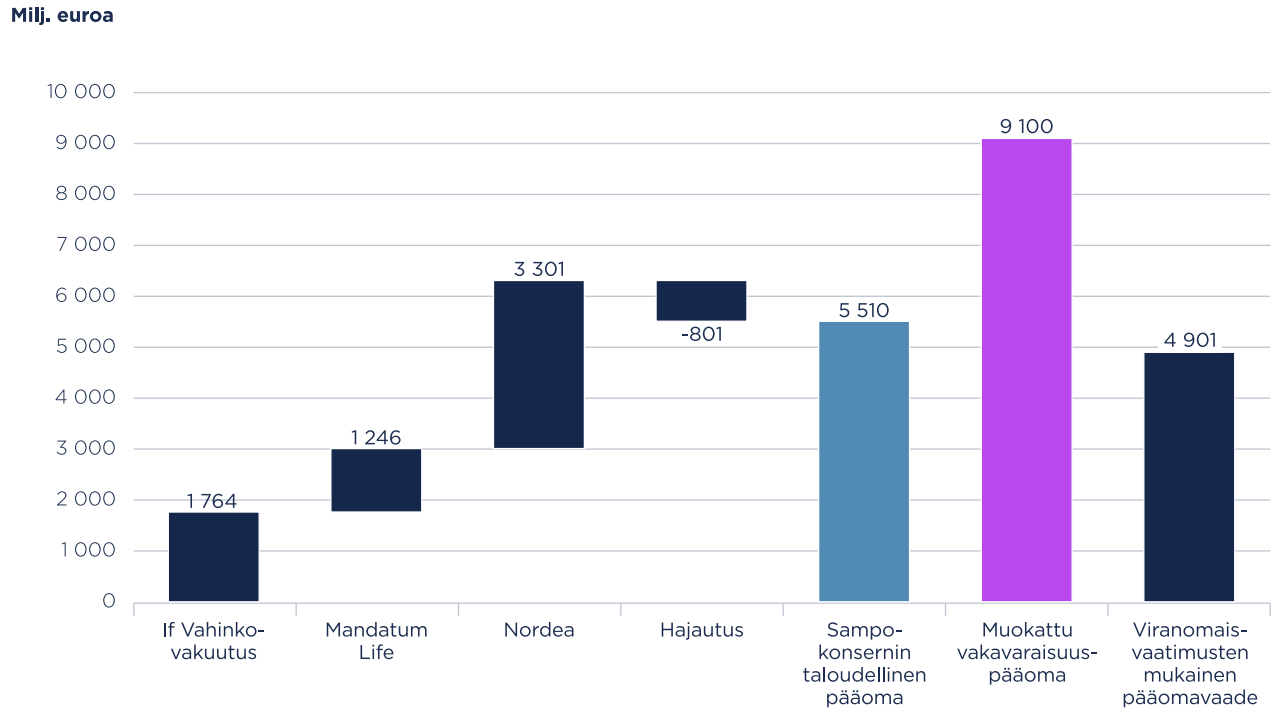

Viranomaislaskennan mukainen vakavaraisuuspääoma oli 9 183 miljoonaa euroa Sampo-konsernissa vuoden 2014 lopussa.

Nordea on sisällytetty Sampo-konsernin taloudellisen pääoman laskelmiin lisäämällä Sampo Oyj:n omistusosuutta vastaava osuus Nordean ilmoittamasta taloudellisen pääoman määrästä, joka on muutettu 99,5 % luottamustasoa vastaavaksi. Vuoden lopussa Nordeasta syntyvä riski muodostaa suurimman yksittäisen osuuden Sampo-konsernin taloudellisesta pääomasta. Sampo Oyj määrittää riskien ja liiketoiminta-alueiden väliset korrelaatiot, ja näin ollen epäsuorasti myös hajautuksen määrän, Sampo-konsernin tasolla.

Muokatun vakavaraisuuspääoman suhde taloudelliseen pääomaan oli 165 % ja muokatun vakavaraisuuspääoman suhde taloudelliseen pääomaan ilman hajautushyötyjä oli 144 %. Vastaavasti erot muokatun vakavaraisuuspääoman ja taloudellisen pääoman välillä olivat 3 590 miljoonaa euroa ja 2 789 miljoonaa euroa. Tarkasteltaessa näitä mittareita, ylimääräisen pääoman määrän voidaan todeta olevan riittävä.

Sampo-konserni arvioi, että konsernin muokattu vakavaraisuuspääoma on riittävä suhteessa konsernin yhtiöiden yhteenlaskettuun pääomatarpeeseen seuraaviin syihin perustuen:

If Vahinkovakuutuksella ja Nordealla on vahva pääomitus ja hyvä kannattavuus. If Vahinkovakuutuksessa ylläpidettävä pääoman määrä perustuu yhden A:n luottoluokitustavoitteeseen. Nordean pääomamäärä perustuu yhteen Euroopan tiukimmista sääntelyistä. Tämän lisäksi sekä If Vahinkovakuutuksen että Nordean kannattavuus on ollut korkea ja tuloksen vaihtelu matalaa. Sampon arvion mukaan If Vahinkovakuutuksen ja Nordean pääomiin sisältyy jo itsessään melko korkeat puskurit ja siten emoyhtiö Sampo Oyj tarvitsee vain vähäiset lisävarannot niitä varten.

Mandatum Life on konsernin pienin yhtiö ja yhtiön laskuperustekorollinen toiminta korkeilla laskuperustekoroilla on run-off -tilassa. Näin ollen pääomatarve laskee ajan kuluessa. Tämän vuoksi yhtiön muokatun vakavaraisuuspääoman tulee normaalisti ylittää pääomatarve vain pienellä marginaalilla ja ajoittain taloudellinen pääoma voi olla lyhyen ajan jopa korkeampi kuin muokattu vakavaraisuuspääoma.

Kannattavuuksien ja pääomien väliset korrelaatiot ovat alhaisia. Yleisempi konsernitasoinen keskittymäriski syntyy sitä kautta, että konserniyhtiöiden kannattavuus tai pääomat reagoivat samankaltaisesti yleiseen taloudelliseen kehitykseen eli korrelaatio

yleisen taloudellisen kehityksen ja eri tytäryhtiöiden kannattavuuden välillä on samankaltainen. Tätä keskittymäriskiä voidaan epäsuorasti analysoida tulosten perusteella. Tästä näkökulmasta Sampo Oyj:n osakkuusyhtiön Nordean tulos luo selkeitä hajautusetuja, etenkin suhteessa If Vahinkovakuutuksen ja Mandatum Lifen tuloksiin. Vuodesta 2005 lähtien tarkasteltuna korrelaatio If Vahinkovakuutuksen ja Nordean samoin kuin Mandatum Lifen ja Nordean vuosineljänneksittäin raportoitujen tulosten välillä on erittäin matala. Historialliset korrelaatiot If Vahinkovakuutuksen, Mandatum Lifen ja Nordean vuosineljännesten voittojen välillä on esitetty taulukossa Vuosineljänneksittäin raportoitujen voittojen korrelaatiot, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Nordea, 1.1.2005 -31.12.2014.

Vuosineljänneksittäin raportoitujen tulosten korrelaatiot

If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Nordea, 1.1.2005 - 31.12.2014

	Nordea	If Vahinkovakuutus	Mandatum Life
Nordea	1		
If Vahinkovakuutus	0,25	1	
Mandatum Life	0,10	0,85	1

Yhtiöiden tulosten suotuisten korrelaatioiden sekä If Vahinkovakuutuksen ja Nordean melko alhaisten tulosvaihteluiden johdosta tuloskehitys on konsernitasolla vakaata. Tämä vähentää entisestään tarvetta ylläpitää konsernitasolla lisäpuskureita konsernitasoisen taloudellisen pääoman yli.

Konsernitasoinen viranomaislaskennan mukainen vakavaraisuuspääoma

Sampo-konsernin vakavaraisuus raportoidaan neljännesvuosittain suomalaisille valvontaviranomaisille. Sammon osuudet Nordean omista varoista ja pääomavaatimuksista konsolidoidaan konsernin vakavaraisuutta laskettaessa.

Konsernin vakavaraisuus rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuuden laskemisesta annetun asetuksen mukaan laskettuna (1193/2004) on esitetty taulukossa Konsernin vakavaraisuus, 31.12.2014 ja 31.12.2013.

Vuoden 2014 lopussa Sampo-konsernin viranomaislaskennan mukainen vakavaraisuusasema oli vahva.

Konsernin vakavaraisuus,
31.12.2014 ja 31.12.2013

Milj. €	31.12.2014	31.12.2013
Konsernitaseen oma pääoma	**10 924**	**10 643**
Toimialakohtaiset erät	**1 685**	**1 274**
Arvostuserot ja laskennalliset verot	465	445
Topdanmark	-127	-130
Pääomalainat	111	143
Osuus Nordean pääomasta, joka ei sisälly konsernitaseen omaan pääomaan	1 237	816
Aineettomat hyödykkeet ja toimialakohtaiset vähennykset	**-3 426**	**-3 319**
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet (vakuutusyhtiöt)	-715	-752
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet (Nordea)	-1 314	-1 314
Tasoitusmäärä (Suomi)	-293	-317
Muut	-12	-13
Suunniteltu voitonjako kuluvalta tilikaudelta	-1 092	-924
Konsernin vakavaraisuuspääoma, yhteensä	**9 183**	**8 598**
Viranomaisten vaatima vähimmäismäärä, yhteensä	**4 901**	**4 663**
Konsernin vakavaraisuus	**4 282**	**3 935**
Konsernin vakaravaisuussuhde	**187 %**	**184 %**
(vakavaraisuuspääoma / viranomaisten vaatima vähimmäismäärä %)		

Riskienhallintaprosessin näkymät

Sampo-konsernin yhtiöt kehittävät riskienhallintaprosessejaan jatkuvasti. Tämä kehitystyö perustuu sekä sisäisiin tarpeisiin että viranomaisvaatimuksiin, joista merkittävin tekijä on viime vuosina ollut Solvenssi II-vaatimukset.

Solvenssi II:n säädökset astuvat voimaan 1. tammikuuta 2016. Komissio julkaisi luonnokset delegoiduista asetuksista 10. lokakuuta 2014. Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet säädökset ja ne on julkaistu tammikuussa 2015. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA) on julkaissut tämän vuoden aikana sarjan konsultaatioita, jotka sisältävät täydentäviä sääntöjä ja ohjeistuksia, ja nämä viimeistelevät Solvenssi II:n teknisen täytäntöönpanon. Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2014 alkoi valmisteluvaihe, joka kestää siihen asti kunnes Solvenssi II:n täytäntöönpano on kokonaan valmis.

If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life osallistuivat EIOPA:n stressitesteihin kesäkuussa 2014 ja toimittivat ensimmäiset konsernia koskevat ORSA - valvontaraporttinsa (FLAOR, Forward Looking Assestment of Own Risks, valmisteluvaiheen aikana) hallituksille ja viranomaisille joulukuussa 2014. If Vahinkovakuutus ja Mandatum Life valmistelevat myös Solvenssi II:n Pilari 3 raportteja, jotka toimitetaan valvojille ensimmäisen kerran valmisteluvaiheen aikana kesäkuussa 2015.

Molemmat yhtiöt ovat jatkaneet sisäistä työtään varmistaakseen vaatimusten noudattamisen ja täyttääkseen valmisteluvaiheen mukaiset vaatimukset sekä odotettavissa olevat Solvenssi II:n täytäntöönpanon yhteydessä voimaantulevat vaatimukset. Tämä työ tulee jatkumaan myös vuonna 2015. If Vahinkovakuutus on jatkanut työtä hakeakseen lupaa osittaisen sisäisen mallin käytölle. If Vahinkovakuutuksen tarkoituksena on saada osittainen sisäinen malli hyväksytyksi, kun Solvenssi II astuu voimaan. Kaikilta osin virallisen hakemusprosessin arvioidaan alkavan vuoden 2015 keskivaiheilla. Mandatum Life tulee käyttämään sääntelyn mukaista standardimallia, sisältäen siirtymäkauden toimenpiteet Solvenssi II:n mukaiseen vakavaraisuuden laskentaan, vaikka sillä on myös oma sisäinen lähestymistapa riskien ja pääomituksen arviointiin.

Tilinpäätös

156 Konsernin IFRS-tilinpäätös
156 Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS
157 Konsernitase, IFRS
158 Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS
159 Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS
161 Tilinpäätöksen liitetiedot
161 Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
177 Segmentti-informaatio
184 Konsernin liitetiedot

250 Sampo Oyj:n tilinpäätös
250 Sampo Oyj:n tuloslaskelma
251 Sampo Oyj:n tase
252 Sampo Oyj:n rahavirtalaskelma
254 Yhteenveto Sampo Oyj:n merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
255 Sampo Oyj:n liitetiedot

264 Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

265 Tilintarkastuskertomus

Konsernin IFRS-tilinpäätös

Konsernin laaja tuloslaskelma, IFRS

Milj. e	Liite	1-12/2014	1-12/2013
Vakuutusmaksutulo	1 8	5 544	5 618
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2 10 18	898	942
Liiketoiminnan muut tuotot		32	31
Korvaukset	3 8	-3 771	-3 677
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	4	-489	-697
Henkilöstökulut	5	-603	-634
Liiketoiminnan muut kulut	6 8	-558	-543
Rahoituskulut	10	-29	-58
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	14	735	686
Tilikauden voitto ennen veroja		**1 759**	**1 668**
Verot	21 22 23	-220	-216
Tilikauden voitto		**1 540**	**1 452**
Kauden muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	23 24		
Muuntoerot		-174	-153
Myytävissä olevat rahoitusvarat		72	233
Rahavirtasuojaukset		-	-0
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä		-168	-70
Verot		-15	-22
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen		**-285**	**-13**
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot		-101	-21
Verot		26	7
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen		**-76**	**-14**
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		**1 179**	**1 425**
Osakekohtainen tulos (eur)	9	**2,75**	**2,59**

Konsernitase, IFRS

Milj. e	Liite	12/2014	12/2013
Varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	24	25
Sijoituskiinteistöt	12	195	125
Aineettomat hyödykkeet	13	715	752
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	14	7 447	7 282
Rahoitusvarat	10 15 16 17 18 19	16 930	16 824
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	10 20	5 259	4 616
Laskennalliset verosaamiset	21	86	68
Saamiset jälleenvakuutussopimuksista	28	240	422
Muut varat	25	1 781	1 676
Käteiset varat	10 26	2 074	785
Varat yhteensä		**34 750**	**32 576**
Velat			
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista	27	14 248	13 427
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	28	5 289	4 610
Rahoitusvelat	10 16 17 29	2 423	2 193
Laskennalliset verovelat	21	504	508
Varaukset	30	63	58
Eläkevelvoitteet	31	265	195
Muut velat	32	1 035	941
Velat yhteensä		**23 827**	**21 933**
Oma pääoma	34		
Osakepääoma		98	98
Rahastot		1 531	1 531
Kertyneet voittovarat		8 655	8 175
Muut oman pääoman erät		639	840
Oma pääoma yhteensä		**10 924**	**10 643**
Oma pääoma ja velat yhteensä		**34 750**	**32 576**

Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS

Milj. e	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Vara-rahasto	Sij. vapaan pääoman rahasto	Voitto-varat	Muunto-erot [1)]	Myytävissä olevat rahoi-tusvarat [2)]	Rahavirta-suojaus [3)]	Yht.
Raportoitu oma pääoma 1.1.2013	**98**	**0**	**4**	**1 527**	**7 587**	**167**	**760**	**-29**	**10 113**
Muutokset tilinpäätösperiaatteissa IAS 19 [4)]					-91	-2			-93
Oikaistu oma pääoma 1.1.2013	**98**	**0**	**4**	**1 527**	**7 496**	**165**	**760**	**-29**	**10 020**
Muutokset omassa pääomassa									
Nostamatta jätettyjen osinkojen palautus					7				7
Osingonjako					-756				-756
Osuus osakkuusyhtiön muista oman pääoman muutoksista					-54				-54
Muut oman pääoman muutokset [5)]					19	-19			0
Kauden voitto					1 452				1 452
Muut laajan tuloksen erät					10	-253	216	-1	-27
Oma pääoma 31.12.2013	**98**	**0**	**4**	**1 527**	**8 175**	**-106**	**976**	**-30**	**10 643**
Muutokset omassa pääomassa									
Nostamatta jätettyjen osinkojen palautus					8				8
Osingonjako					-924				-924
Osuus osakkuusyhtiön muista oman pääoman muutoksista					17				17
Kauden voitto					1 540				1 540
Muut laajan tuloksen erät					-160	-264	64	-	-361
Oma pääoma 31.12.2014	**98**	**0**	**4**	**1 527**	**8 655**	**-370**	**1 039**	**-30**	**10 924**

[1)] Muut laajan tuloksen erät sisältävät myös konsernin omistusosuuden mukaisen osuuden osakkuusyhtiö Nordean vastaavista eristä. Voittovarat sisältävät -85 (25) milj. euron osuuden Nordean etuuspohjaisten eläkkeiden vakuutusmatemaattisista voitoista/tappioista. Muuntoerot sisältävät -90 (-99) milj. euron osuuden Nordean muuntoeroista. Myytävissä olevat varat puolestaan sisältävät 7 (5) milj. euron osuuden Nordean myytävissä olevien rahoitusvarojen käypien arvojen muutoksista.

2) Myytävissä olevista rahoitusvaroista on kirjattu omaan pääomaan kauden arvostusta 177 (280) milj. euroa. Kauden tulokseen on siirretty -120 (-70) milj. euroa.

3) Rahavirtasuojauksista omaan pääomaan on kirjattu kauden arvostusta - (-0) milj. euroa.

4) IAS 19 Eläkevelvoitteet standardin nettovaikutus voittovaroihin oli -160 (-83) milj. e.

5) Tytäryhtiön muuntoerojen uudelleenluokittelu.

Muuntoeroihin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sekä rahavirtasuojaukseen sisältyvät määrät ovat laajaan tulokseen kirjattuja verovaikutuksella huomioituja eriä.

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. e	2014	2013
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen veroja	1 759	1 668
Oikaisut:		
Poistot	21	18
Realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot	-64	-133
Sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot	-280	-231
Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos	874	730
Muut oikaisut	-661	-715
Oikaisut yhteensä	**-110**	**-331**
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Sijoitukset *)	389	-553
Muut varat	-146	-11
Yhteensä	**243**	**-564**
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Rahoitusvelat	-6	-14
Muut velat	53	-276
Maksetut korot ja tuloverot	-279	-253
Yhteensä	**-232**	**-543**
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat	**1 660**	**230**
Investointien rahavirta		
Investoinnit tytär- ja osakkuusyhtiöosakkeisiin	391	371
Nettoinvestoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-15	-11
Investoinneista kertyneet nettorahavarat	**377**	**360**
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Maksetut osingot	-913	-747
Liikkeeseen lasketut velkakirjat, liikkeeseen laskut	1 199	1 214
Liikkeeseen lasketut velkakirjat, lyhennykset	-1 012	-1 307
Rahoitukseen käytetyt nettorahavarat	**-725**	**-839**
Rahavirrat yhteensä	**1 311**	**-249**
Rahavarat tilikauden alussa	785	1 031
Muuntoerot	-22	3
Rahavarat tilikauden lopussa	2 074	785
Rahavarojen nettomuutos	**1 311**	**-249**

Lisätietoa rahavirtalaskelmaan:	2014	2013
Saadut korot	538	574
Maksetut korot	-109	-120
Saadut osingot	102	82

**) Sijoitukset sisältävät sijoituskiinteistöt, rahoitusvarat sekä sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset.*

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. vuoden aikana hankittujen ja myytyjen tytäryhtiöiden ja valuuttakurssien muutosten takia.

Tilikauden rahavaroihin sisältyy kassa sekä muita lyhytaikaisia enintään 3 kk:n talletuksia.

Konsernin rahavirtalaskelman liite

Yrityshankinnat 2014

Suomi-yhtiö luovutti 30.12.2014 Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiölle laskuperustekorkoisen ryhmäeläkekantansa. Käteisvaroja siirtyi järjestelyn seuruksena 100 milj. euroa.

Yrityshankinnat 2013

If Vahinkovakuutusyhtiö Oy hankki Trygin Suomen liiketoiminnan 1.5.2013. Kauppahinta oli 15 milj. euroa. Käteisvaroja siirtyi 93 milj. euroa. Siirtynyt nettovarallisuus oli noin 15 milj. euroa. Veloista suurin osa koostui vakuutusveloista.

Ostetuilla varoilla ja veloilla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tulokseen, taseeseen tai rahavirtalaskelmaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Sammon konsernitilinpäätös vuodelta 2014 on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, ”IFRSs”) mukaisesti. Tilinpäätöstä laadittaessa Sampo on soveltanut kaikkia liiketoimintaansa liittyviä 31.12.2014 voimassa olleita ja EU:n komission hyväksymiä standardeja ja tulkintoja.

Kuluneella tilikaudella Sampo otti käyttöön seuraavat liiketoimintaansa liittyvät muutetut standardit.

IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, sovellettava viimeistään 1.1.2014 alkavalla tilikaudella) määrittää tarkemmin määräysvallan käsitettä konsernitilinpäätökseen yhdistelemisen ratkaisevana tekijänä. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä (*voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, sovellettava viimeistään 1.1.2014 alkavalla tilikaudella) sisältää liitetietovaatimuksia koskien erilaisia osuuksia muissa yhteisöissä kuten esim. osakkuusyhtiöissä ja taseen ulkopuolelle jäävissä yhtiöissä. Uudella standardilla oli vaikutus konsernin esittämiin liitetietoihin.

Uudistettu IAS 27 *Erillistilinpäätös (*voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, sovellettava viimeistään 1.1.2014 alkavalla tilikaudella) sisältää erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset siltä osin, kun niitä ei ole sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Uudistettu IAS 28 *Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä (*voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla, sovellettava viimeistään 1.1.2014 alkavalla tilikaudella) sisältää vaatimukset pääomaosuusmenettelyn käyttämisestä osakkuus- ja yhteisyritysten käsittelyssä. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Muutos IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) tarkentaa rahoitusvarojen ja –velkojen nettomääräistä esittämistä. Standardin käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on otettu huomioon myös suomalainen kirjanpito- ja yhteisölainsäädäntö sekä viranomaissäännökset. Osa riskeistä vaadittavista liitetiedoista on esitetty konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta-osiossa.

Tilinpäätöksen arvostamisperusta on alkuperäinen hankintameno lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja –velkoja, myytävissä olevia rahoitusvaroja, suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa sekä oman pääoman ehtoisina instrumentteina suoritettavia osakeperusteisia maksuja, jotka arvostetaan käypään arvoon.

Konsernitilinpäätös esitetään euroina pyöristettynä lähimpään miljoonaan, ellei toisin ole mainittu.

Sampo Oyj:n hallitus hyväksyi tilinpäätöksen julkaistavaksi 11. helmikuuta 2015.

Konsernitilinpäätös

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Sampo Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Tytäryhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta toteutuu, kun konsernilla on yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Hankitut yritykset yhdistellään tytäryhtiöinä siitä päivästä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtiöt siihen päivään saakka, kun määräysvalta lakkaa.

Tytäryhtiöiden hankinnat käsitellään hankintamenomenetelmällä. Hankintameno kohdistetaan hankinnan kohteen yksilöitävissä oleville varoille, veloille ja ehdollisille veloille, jotka arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus

hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankitun tytäryhtiön nettovarallisuudesta. Hankekohtaisesti valitulla käsittelytavalla on vaikutusta sekä kirjattavaan vähemmistöosuuden että liikearvon määrään. Määrä, jolla maksettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus sekä mahdollisesti aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun yhtiön nettovarallisuuden käyvästä arvosta, kirjataan liikearvoksi.

Konsernitilinpäätös laaditaan soveltaen yhtenäisiä laadintaperiaatteita samankaltaisissa olosuhteissa toteutuviin samanlaisin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä voitot ja tappiot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtiöinä käsitellään yhtiöt, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei valtaa määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Jollei toisin osoiteta, huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa 20–50 prosenttia sijoituskohteen äänivallasta. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin käsitellään pääomaosuusmenetelmällä. Hankintahetkellä sijoitukset osakkuusyhtiöihin kirjataan hankintamenoon, jota oikaistaan hankinta-ajankohdan jälkeen tapahtuvalla muutoksella konsernin osuudessa osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta) ja muilla muutoksilla, jotka on suoraan kirjattu osakkuusyhtiön omaan pääomaan. Mikäli konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitukset merkitään taseeseen nolla-arvoon ja ylimenevät tappiot yhdistellään vain siinä tapauksessa, että konserni on sitoutunut osakkuusyrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Sijoitus osakkuusyhtiöön sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot (tappiot) konsernin ja osakkuusyhtiön välillä eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tuloksesta on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa. Konsernin osuus osakkuusyhtiön muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on esitetty konsernin muissa laajan tuloslaskelman erissä.

Jos ilmenee viitteitä siitä, että sijoituksen arvo saattaa olla alentunut, testataan sen kirjanpitoarvo arvonalentumisen varalta vertaamalla sitä sijoituksesta kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä olevana rahamääränä pidetään käyttöarvoa tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyä käypää arvoa sen mukaan kumpi niistä on suurempi. Jos sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo, vähennetään kirjanpitoarvoa kirjaamalla siitä tulosvaikutteinen arvonalentumistappio, jonka suuruus on kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus. Mikäli sijoituksesta kerrytettävissä oleva rahamäärä myöhemmin kasvaa ja on suurempi kuin kirjanpitoarvo peruutetaan tehty arvonalennus vastaavasti tulosvaikutteisesti.

Ulkomaan rahan määräiset liiketoimet

Konsernitilinpäätös laaditaan euroina, joka on konsernin ja emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konserniyhtiöt ovat laatineet tilinpäätöksensä käyttäen toimintavaluuttaa, joka on kunkin yhtiön taloudellisen toimintaympäristön päävaluutta. Yhtiöiden ulkomaan rahan määräiset liiketoimet kirjataan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin tai kirjauskuukauden keskikurssiin. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset tase-erät muutetaan yhtiön toimintavaluutan määräisiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisten liiketapahtumien ja monetaaristen tase-erien muuttamisesta toimintavaluutan määräisiksi aiheutuvat kurssierot kirjataan valuuttakurssivoittoina tai –tappioina tuloslaskelmaan. Myytävänä pidettävien ei-monetaaristen rahoitusvarojen kurssierot kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon.

Ulkomaisten tytäryritysten, joiden toimintavaluutta ei ole euro, tuloslaskelmat muutetaan euroiksi tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Syntyvät kurssierot kirjataan omaan pääomaan muuntoeroksi, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai –tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankintaan liittyvä liikearvo ja käyvän arvon oikaisut käsitellään tilinpäätöksessä kuin ne olisivat ulkomaisen yksikön varoja ja velkoja. Muuntoerot, jotka syntyvät näiden erien muuntamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, kirjataan omaan pääomaan ja niiden muutos muihin laajan tuloksen eriin.

Muuntoerot, jotka ovat syntyneet ennen konsernin IFRS-standardeihin siirtymispäivää 1.1.2004, on IFRS

1:n salliman helpotuksen mukaisesti oletettu nollan suuruisiksi.

	Tilinpäätöspäivän kurssi	Tilikauden keskikurssi
1 euro =		
Ruotsin kruunua	9,3930	9,1011

Segmenttiraportointi

Konsernin segmentointi perustuu liiketoiminta-alueisiin, joiden riskit ja kannattavuuteen vaikuttavat lähtökohdat sekä sääntely-ympäristö poikkeavat toisistaan. Liiketoiminnan valvonta ja ohjaus sekä raportointi johdolle on organisoitu liiketoimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin liiketoimintasegmentit ovat vahinkovakuutus-, henkivakuutus- sekä omistusyhteisötoiminta.

Maantieteellisiä alueita koskevina tietoina on esitetty tuotot ulkopuolisilta asiakkailta sekä pitkäaikaiset varat. Raportoitavat segmentit ovat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska ja Baltia.

Segmenttien ja yhtiöiden välisten kotimaisten ja rajat ylittävien liiketoimien hinnoittelussa on sovellettu markkinaehtoperiaatetta. Hinnoittelu perustuu OECD:n siirtohinnoitteluohjeistukseen sekä EU:n siirtohinnoitteludokumentoinnista antamaan käytännesääntöön.

Konsernitilinpäätöksessä segmenttien väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat eliminoidaan rivi riviltä.

Korot ja osingot

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot ja –kulut jaksotetaan rahoitusinstrumentin juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan. Osingot kirjataan tuotoksi sinä tilikautena, jona oikeus niiden saamiseen on syntynyt.

Palkkiot

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot ja transaktiokulut kirjataan suoraan tulokseen instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Vakuutusten hankkimisesta aiheutuvat menot käsitellään vahinkovakuutustoiminnassa vakuutusten aktivoituina hankintamenoina. Henkivakuutustoiminnassa hankintamenot käsitellään Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvinä palkkiokuluina.

Muut palkkiokulut sisältyvät tuloslaskelmaerään Sijoitustoiminnan nettotuotot.

Vakuutusmaksut

Tuloslaskelmaerä Vakuutusmaksut sisältää vahinko- ja henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulon.

Vahinkovakuutustoiminnan vakuutussopimukset ovat pääosin lyhytaikaisia vuosivakuutuksia, jolloin vakuutusmaksu kirjataan vakuutusmaksutuloksi vuosimaksun erääntyessä. Tilinpäätöspäivänä vakuutusmaksutuloa oikaistaan vakuutusmaksuvastuun muutoksella eli sillä osuudella vakuutusmaksutulosta, joka vakuutussopimuksen kattaman ajanjakson perusteella kuuluu seuraavalle tilikaudelle.

Henkivakuutustoiminnan vakuutussopimuksiin ja sijoitussopimuksiin sisältyvät vastuut ovat pitkäaikaisia, jolloin vakuutusmaksu ja sen perusteella maksettava korvaus eivät yleensä kohtaa samalla tilikaudella. Vakuutusmaksut kirjautuvat maksutuloon vakuutuslajista riippuen pääsääntöisesti maksuperusteisesti. Veloitusperusteisesti kirjautuu osa ryhmäeläkevakuutuksen vakuutusmaksuista.

Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään kuluna erässä Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat ja –velat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä niiden arvostuskäytännön mukaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin, myytävissä oleviin rahoitusvaroihin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja muihin rahoitusvelkoihin.

Konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti sijoituksia seurataan ja hallinnoidaan käyvin arvoin mahdollisimman ajantasaisen ja oikean kuvan saamiseksi sijoitustoiminnasta. Sijoitukset myös raportoidaan konsernin johdolle käyvin arvoin. Rahoitusvaroihin kuuluvat sijoitukset ovat joukkovelkakirjoja ja oman pääoman ehtoisia

instrumentteja. Ne on pääosin luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi.

Henkivakuutustoiminnassa vakuutussopimuksia koskevan standardin IFRS 4 mukaan harkinnanvaraiseen voitonjakoon oikeutettujen sopimusten arvostuksessa noudatetaan kansallisia laskentaperiaatteita, tasoitusmäärää lukuun ottamatta, eli sopimuksia ei arvosteta käypään arvoon. Näiden sopimusten sekä oman pääoman katteena olevia sijoituksia hallinnoidaan kokonaisuutena ja ne on pääosin luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi on henkivakuutustoiminnassa määritetty sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset, jotka esitetään taseessa omana eränään. Myös näitä vastaava velka esitetään omana eränään. Lisäksi ulkomaisten tytäryhtiöidenrahoitusvaroihin kuuluvat sijoitukset sekä rahoitusinstrumentit, joissa pääinstrumentista ei ole irrotettu kytkettyä johdannaista, on määritetty käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi.

Omistusyhteisötoiminnassa sijoitukset on katsottu pääosin myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi.

Taseeseen ja taseesta pois kirjaaminen

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen, eräpäivään asti pidettävien sijoitusten ja myytävissä olevien rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kauppapäivänä, joka on päivä, jolloin sitoudutaan ostamaan tai myymään kyseinen rahoitusvaroihin tai –velkoihin kuuluva erä. Lainat ja muut saamiset kirjataan taseeseen lainaa nostettaessa.

Rahoitusvarat ja –velat netotetaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä vain silloin, kun netottamiseen on laillinen oikeus ja netotus aiotaan toteuttaa tai saaminen ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia tase-eriä ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset, joita ei ole määritetty suojaaviksi ja jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi.

Johdannaiset arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Johdannaissopimuksista kirjataan taseeseen saaminen, kun käypä arvo on positiivinen ja velka, kun käypä arvo on negatiivinen. Johdannaiset arvostetaan taseessa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos yhdessä realisoituneiden voittojen ja tappioiden kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi luokitellaan rahoitusvarat, jotka alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattomasti määritetään sellaisiksi. Varat merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Käyvän arvon muutos yhdessä myyntivoittojen ja –tappioiden, korkotuottojen ja –kulujen sekä osinkotuottojen kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan johdannaisvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia, joita ei noteerata toimivilla markkinoilla ja joita ei aiota myydä välittömästi tai lyhyen ajan kuluessa. Lainat ja muut saamiset –ryhmä sisältää myös käteiset varat.

Lainat ja muut saamiset merkitään niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, lisättynä välittömästi kohdistettavissa olevilla

transaktiomenoilla. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellaan johdannaisvaroihin kuulumattomat rahoitusvarat, jotka on määritetty myytävissä oleviksi tai jotka eivät kuulu muihin rahoitusvarojen ryhmiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat koostuvat saamistodistuksista ja osakkeista ja osuuksista.

Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon, lisättynä hankintaan suoraan kohdistettavissa olevilla transaktio-menoilla. Taseessa myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja arvonmuutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa verovaikutus huomioon ottaen. Korkotuotot ja osingot kirjataan tulokseen. Kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuuserä myydään, omaan pääomaan kertynyt käyvän arvon muutos yhdessä myyntivoiton tai –tappion kanssa kirjataan tulokseen. Käyvän arvon muutos siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan myös silloin, kun omaisuuserän arvo on alentunut siten, että siitä kirjataan arvonalentumistappio. Myytävissä olevista monetaarisista tase-eristä johtuvat kurssierot kirjataan aina suoraan tuloslaskelmaan.

Muut rahoitusvelat

Muita rahoitusvelkoja ovat liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Muut rahoitusvelat kirjataan taseeseen saadun vastikkeen määräisenä transaktiokuluilla oikaistuna silloin, kun vastike saadaan. Rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Jos omia velkoja lunastetaan takaisin ennen eräpäivää, velat poistetaan taseesta ja velan kirjanpitoarvon ja lunastuksessa maksetun vastikkeen erotus kirjataan tulokseen.

Käypä arvo

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään toimivilla markkinoilla noteerattujen hintojen perusteella. Instrumentit arvostetaan ostokurssiin tai viimeiseen kaupantekohintaan, mikäli hintalähteen pörssissä on käytössä huutokauppamenettely. Myös johdannaissopimukset arvostetaan viimeiseen kaupantekohintaan. Mikäli rahoitusinstrumentille on olemassa sen markkinariskin kumoava vastaerä, arvostuksessa käytetään tältä osin samaa hintalähdettä vastaavissa ja vastattavissaa. Jos rahoitusinstrumentille kokonaisuutena ei ole olemassa julkista noteerausta, mutta sen osatekijöille on olemassa toimivat markkinat, käypä arvo määritetään osatekijöiden markkinahintojen perusteella.

Jos markkinat eivät ole toimivat tai arvopaperilla ei ole noteerausta, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien avulla. Arvostus tehdään käyttämällä asiaa tuntevien, liiketoimintaan halukkaiden osapuolten välisten viimeaikaisten markkinatransaktioiden hintoja, toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa, rahavirtojen diskonttausmenetelmää sekä optionhinnoittelumalleja.

Jos rahoitusvaroihin kuuluvan omaisuuserän käypää arvoa ei ole mahdollista määritellä, hankintamenon katsotaan olevan riittävän lähellä oleva arvio käyvästä arvosta. Tällaisten rahoitusvarojen määrä konsernin taseessa on epäolennainen.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Kun arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman alkuperäisen kirjaamisen jälkeisen toteutuneen tappion synnyttävän tapahtuman seurauksena ja näillä tapahtumilla on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin, kirjataan arvonalentumistappio.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat

Objektiivisena näyttönä arvonalentumisesta pidetään esimerkiksi liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittäviä taloudellisia vaikeuksia, jotka johtavat maksukyvyttömyyteen ja arvioon siitä, että asiakas ei todennäköisesti selviydy maksuvelvoitteistaan konsernille. Objektiivinen näyttö arvioidaan ensin yksinään merkittävien rahoitusvarojen osalta ja tämän jälkeen joko yksittäin tai ryhmäkohtaisesti sellaisten rahoitusvarojen osalta, jotka eivät yksinään ole merkittäviä.

Kun on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenoon taseeseen merkityistä rahoitusvaroista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja saamisesta arvioitujen kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttauskorkona käytetään saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Erotus kirjataan arvonalentumistappioksi tuloslaskelmaan. Arvonalentuminen arvioidaan sopimuskohtaisesti.

Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee myöhemmin ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan (kuten rahoitusinstrumentin liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuusluokituksen paranemiseen), arvonalentumistappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Objektiivinen näyttö perustuu erillistarkasteluun, joka tehdään, kun liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksessa tapahtuu muutos tai yhtiö siirretään tarkkailulistalle tai kun osakkeen tai osuuden käypä arvo laskee merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle alkuperäisen hankintamenon.

Päätös siitä, onko arvon alentuminen merkittävä tai pitkäaikainen, vaatii johdon harkintaa. Päätös tehdään tapauskohtaisesti ja sitä tehtäessä arvioidaan laadullisten kriteerien lisäksi mm. osakkeen arvon historiallisia muutoksia ja aikajaksoa, jonka ajan osakkeen käypä arvo on ollut hankintamenoa alhaisempi. Sampo-konsernissa arvon alentuminen katsotaan yleensä merkittäväksi, kun julkisesti noteeratun osakkeen tai osuuden käypä arvo alittaa keskimääräisen hankintamenon 20 prosentilla ja pitkäaikaiseksi, kun käypä arvo on alittanut hankintamenon yli 12 kuukauden ajan.

Koska noteeraamattomille osakkeille ja osuuksille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla julkaistavia hintoja, niiden arvo pyritään määrittämään markkinoilla yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien avulla. Merkittävin noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien erä ovat pääomarahastosijoitukset. Pääomarahastosijoitukset arvostetaan yleisesti alalla vallitsevan käytännön, International Private Equity and Venture Capital Guidelines (IPEV) mukaisesti.

Arvon alenemisen merkittävyyttä ja pitkäaikaisuutta arvioidaan viimeksi mainituissa tapauksissa tapauskohtaisesti ottaen huomioon sijoitukseen liittyvät erityistekijät ja olosuhteet. Sampo tekee pääomarahastosijoituksensa pitääkseen ne rahaston elinkaaren loppuun asti, jolloin rahaston tyypilliseksi toimiajaksi muodostuu 10 - 12 vuotta. Arvio koko rahaston mahdollisesta arvon alentumisesta voidaan yleensä perustellusti tehdä vasta elinkaaren loppupuolella. Mikäli on lisäksi kuitenkin perusteltua syytä epäillä, että sijoituksesta ei sitä myytäessä saada hankintamenoa vastaavaa määrää, kirjataan arvonalennus.

Saamistodistusten arvon alentumisessa tappion suuruus määritetään pääoman lyhennyksillä ja jaksotuksilla oikaistun hankintamenon ja tarkasteluhetken käyvän arvon välisenä erotuksena, vähennettynä aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla.

Kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan saamistodistuksen tai osakkeen tai osuuden arvonalentumisesta on saatu objektiivinen näyttö, muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt tappio siirretään omasta pääomasta kirjattavaksi tulosvaikutteisena arvonalentumistappiona.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan saamistodistuksen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan.

Jos osakkeen käypä arvo arvonalentumiskirjauksen jälkeen nousee, arvonnousu kirjataan suoraan muun laajan tuloksen eriin. Arvon edelleen laskiessa alle hankintamenon kirjataan tulosvaikutteinen arvonalennus.

Johdannaissopimukset ja suojausperiaatteet

Johdannaissopimukset luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin sopimuksiin ja suojaaviin sopimuksiin ja ne sisältävät korko-, luottoriski-, valuutta-, osake- sekä hyödykejohdannaiset. Johdannaissopimukset arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon kirjattaessa käypään arvoon. Kaikki johdannaissopimukset kirjataan taseeseen varoiksi, kun niiden käypä arvo on positiivinen ja veloiksi, kun käypä arvo on negatiivinen.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset, joita ei ole merkitty suojaaviksi sekä pääsopimuksesta erotetut kytketyt johdannaiset käsitellään kaupankäyntitarkoituksessa pidettävinä johdannaissopimuksina. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset sekä myyntivoitot ja –tappiot yhdessä korkotuottojen ja –kulujen kanssa kirjataan tuloslaskelmaan.

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi johdannaisiksi luokitellaan myös sopimukset, joita käytetään suojaamistarkoituksessa, mutta jotka eivät täytä IAS 39 –standardin suojauslaskennalle asettamia ehtoja.

Suojaavat johdannaissopimukset ja suojausperiaatteet

Suojausperiaatteiden mukaisesti konsernissa voidaan suojautua korkoriskiltä, valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta. Rahavirran suojauksella suojaudutaan tulevien rahavirtojen vaihtelulta, käyvän arvon suojauksella suojaudutaan suojattavan kohteen käyvän arvon muutoksilta.

Suojauslaskentaa sovelletaan suojauksiin, jotka ovat suojattavan riskin osalta tehokkaita ja täyttävät IAS 39 -standardin suojauslaskennan ehdot. Suojaussuhde suojaavan johdannaisen ja suojattavan kohteen välillä sekä suojaukseen liittyvät riskienhallintatavoitteet dokumentoidaan suojauksen alkaessa. Suojauksen tehokkuus arvioidaan suojaussuhteen alussa ja suojauksen aikana siten, että suojaus on erittäin tehokas koko suojauksen ajan. Suojausta pidetään tehokkaana, kun suojaavan instrumentin käyvän arvon tai rahavirtojen muutos eliminoi suojauksen kohteena olevan sopimuksen tai position käyvän arvon tai rahavirtojen muutoksesta 80–125 prosenttia.

Kuluneella tilikaudella vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa on sovellettu käyvän arvon suojausta.

Rahavirran suojaus

Rahavirran suojauksella suojataan vaihtuvakorkoisten velkakirjalainojen tai muiden vaihtuvakorkoisten varojen tai velkojen korkorahavirtoja. Suojaavina instrumentteina käytetään mm. koronvaihto- sekä yhdistettyä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia.

Johdannaissopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksesta tehokkaan suojauksen osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ylimenevä tehoton osuus kirjataan suoraan tulokseen.

Omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat tuloutuvat.

Kun suojaava johdannainen erääntyy, myydään, suojaussuhde päätetään tai suojaus ei enää täytä suojauslaskennan ehtoja, omaan pääomaan suojauksen loppumishetkeen mennessä kertynyt käyvän arvon muutos jää omaan pääomaan, kunnes se kirjataan tuloslaskelmaan sille kaudelle, jona suojauksen kohteena olevat rahavirrat tuloutuvat.

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojauksella suojaudutaan mm. hinta- ja korkotason sekä valuuttakurssien muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta käypiin arvoihin konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Suojaavina johdannaisina käytetään konserniyhtiöiden hallitusten hyväksymiä instrumentteja, joita ovat valuuttatermiinit, koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimukset sekä optiot.

Johdannaissopimusten, jotka on dokumentoitu käypää arvoa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksena tehokkaita, käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Myös suojauksen kohteena olevat omaisuus- ja velkaerät arvostetaan suojauksen aikana käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Arvopaperilainaus

Lainaksi annetut arvopaperit säilyvät taseessa lainauksesta huolimatta. Vastaavasti lainaksi otettuja arvopapereita ei kirjata taseeseen. Jos lainaksi otetut arvopaperit myydään kolmannelle osapuolelle, saatu myyntihinta kirjataan taseeseen varoiksi ja vastaavansuuruiseksi velaksi lainanantajalle. Velka käsitellään käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavana velkana.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Rahoitusleasing-sopimukset

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otettujen hyödykkeiden omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista olennainen osa siirtyy konsernille, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Tällöin hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuoratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vastaava velka merkitään taseeseen muihin velkoihin. Rahoitusleasing-sopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot joko niiden taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettava leasing-vuokra jaetaan velan lyhennykseksi ja korkokuluksi. Korkokulu jaksotetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä olevalle velalle tulee kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti.

Muut vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otetun hyödykkeen omistamiseen liittyvistä riskeistä olennainen osa säilyy vuokralle antajalla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja ne sisältyvät vuokralle antajan taseeseen. Muun vuokrasopimuksen perusteella maksettavat vuokrat kirjataan tasaerinä vuokrakuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Muut vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernin vuokralle antaman hyödykkeen omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista olennainen osa säilyy konsernilla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muilla vuokrasopimuksilla vuokralle annetut hyödykkeet sisältyvät tase-erään Sijoituskiinteistöt ja niiden poistoajat ja –menetelmät sekä arvonalentumistappioiden kirjausperusteet ovat samat kuin vastaavien aineellisten hyödykkeiden. Muun vuokrasopimuksen perusteella saatavat vuokrat kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokratuotoiksi vuokra-ajan kuluessa.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Sitä aiempien hankintojen liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty IFRS:n mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvo arvostetaan kertyneillä arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Liikearvosta ei tehdä poistoja.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, käsitellään ulkopuolelta hankitut ja sisäisesti aikaansaadut atk-ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet, jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeiden hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Sisäisesti aikaansaadun aineettoman hyödykkeen hankintameno määräytyy hyödykkeelle välittömästi kohdistettavien menojen summana. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sinä tilikautena, jona ne toteutuvat. Kehittämismenoista, jotka johtuvat uusien atk-ohjelmistojen suunnittelusta tai jo olemassa olevien ohjelmistojen merkittävistä parannuksista, aktivoidaan vain ne, jotka täyttävät edellä mainitut taseeseen kirjaamisen edellytykset.

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Aineettomat hyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

Atk-ohjelmistot	4 - 10 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	3 - 10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat omassa käytössä olevat kiinteistöt, koneet ja laitteet sekä kalusto. Kiinteistöjen luokitus omassa käytössä ja sijoituskäytössä oleviin suoritetaan käytössä olevan neliömäärän perusteella. Mikäli omassa käytössä on korkeintaan 10 prosenttia kiinteistön pinta-alasta, kiinteistö luokitellaan kokonaan sijoituskiinteistöksi.

Kiinteistöt ja muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Perusparannusmenot lisätään kiinteistöjen kirjanpitoarvoon silloin kun on todennäköistä, että niistä koituva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Pääsääntöisesti jäännösarvo arvioidaan nollan suuruiseksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Taloudellisen vaikutusajan arviota tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Poistoaikoja oikaistaan, mikäli arvio muuttuu merkittävästi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

Asuin- toimisto- ja liikerakennukset	20 - 60 vuotta
Teollisuus- ja varastorakennukset	30 - 60 vuotta
Rakennusten ainesosat	10 - 15 vuotta
Atk-laitteet ja autot	3 - 5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	3 - 10 vuotta

Aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen

Tilikauden päättyessä arvioidaan, onko viitteitä siitä, että aineettomiin hyödykkeisiin tai aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvan omaisuuserän arvo saattaa olla alentunut. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain liikearvosta, keskeneräisistä aineettomista hyödykkeistä sekä taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten hankinta-ajankohdasta lähtien konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille. Testissä verrataan yksikön liikearvon sisältävää kirjanpitoarvoa yksiköstä kerrytettävissä olevaan rahamäärään.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa ennen veroja määritettyä korkoprosenttia käyttäen. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä, siitä kirjataan tuloslaskelmaan arvonalentumistappio. Kirjaamisen yhteydessä poistettavan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeestä kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajankohdasta, ei kuitenkaan enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta missään tilanteessa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä pidetään vuokratuottojen saamiseksi ja omaisuuden arvonnoususta hyötymiseksi. Sijoituskiinteistöt arvostetaan hankintamenomallia käyttäen kuten omassa käytössä olevat kiinteistötkin. Samoin niiden poistoajat ja -menetelmät sekä arvonalentumistappioiden kirjausperusteet ovat samat kuin vastaavien omassa käytössä olevien kiinteistöjen. Omistusyhteisösegmentin erään sijoitukset osakkuusyrityksissä yhdistellyt osakkuusyhtiö Nordean sijoitusomaisuuskiinteistöt arvostetaan käypään arvoon.

Sijoituskäytössä olevien kiinteistöjen käyvät arvot esitetään liitetietona ja ne arvioidaan käyttäen tuleviin tuottoihin ja markkinaehtoisiin tuotto-odotuksiin perustuvaa tuottoarvomenetelmää ja toteutuneisiin vertailukauppoihin perustuvaa kauppa-arvomenetelmää.

Arvioinnin lähtökohtana ovat kiinteistökohtaiset ominaisuudet koskien mm. kiinteistön sijaintia, kuntoa ja vuokraustilannetta sekä markkinalähtöiset vertailutiedot koskien vaihtoehtoisia vuokria, tuottovaatimustasoja ja yksikköhintoja. Arviointi on tilikaudella suoritettu käyttäen konsernin omaa asiantuntemusta.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernille on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Jos velvoitteesta tai osasta siitä on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain silloin, kun sen saaminen on käytännössä varmaa.

Vakuutus- ja sijoitussopimukset

Vakuutussopimukset käsitellään IFRS 4 –standardin mukaisesti joko vakuutussopimuksina tai sijoitussopimuksina. Standardin mukaan vakuutussopimukset luokitellaan vakuutussopimuksiksi, mikäli niissä siirtyy vakuutuksenottajan ja vakuutuksenantajan välillä merkittävää vakuutusriskiä. Mikäli sopimuksen perusteella siirtyvä riski on luonteeltaan rahoitusriskiä eikä merkittävää vakuutusriskiä, luokitellaan sopimus sijoitussopimukseksi. Sopimuksen luokittelu vakuutus- tai sijoitussopimukseksi määrää sen arvostuskäytännön.

Sampo käsittelee sopimuksista syntyvät velat standardin ensimmäisessä vaiheessa kansallisten vaatimusten mukaisesti lukuun ottamatta tasoitusmäärää, yhteistakuuerää sekä näiden muutosta, jotka IFRS:n mukaisesti esitetään omassa pääomassa ja tuloksessa.

Vakuutus- ja sijoitussopimuksiin liittyviä riskejä on kuvattu laajasti konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta -osiossa.

Jälleenvakuutussopimukset

Jälleenvakuutussopimus on sopimus, joka täyttää IFRS 4:n asettamat edellytykset vakuutussopimukselle ja jonka perusteella konserni voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä, mikäli se itse joutuu korvausvelvolliseksi muiden tekemiensä vakuutussopimusten perusteella. Jälleenvakuutussopimusten perusteella saatavat suoritukset on kirjattu taseessa erään Saamiset jälleenvakuutussopimuksista sekä Muut varat. Ensiksi mainittu erä sisältää jälleenvakuuttajien osuuden konsernin jälleenvakuutettujen vakuutussopimusten vakuutusmaksu- ja korvausvastuusta. Muissa varoissa on lyhytaikaiset saamiset jälleenvakuuttajilta.

Kun konserni itse joutuu maksamaan korvauksia jälleenvakuutussopimuksen perusteella toiselle vakuutusyhtiölle, kirjataan velka tase-erään Muut velat.

Jälleenvakuutuksiin liittyvät saamiset ja velat arvostetaan yhdenmukaisesti jälleenvakuutettujen saamisten ja velkojen kanssa. Jälleenvakuutussaamiset testataan vuosittain arvonalentumistappioiden varalta. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti, mikäli on olemassa objektiivista näyttöä, että konserni ei tule saamaan kaikkia rahamääriä, joihin sillä sopimuksen ehtojen mukaan on oikeus.

Vahinkovakuutus

Vakuutussopimusten luokittelu

Vakuutussopimuksia luokiteltaessa ja niihin liittyviä riskejä tarkasteltaessa toisiinsa kytketyt sopimukset tulkitaan yhdeksi sopimukseksi.

Muina kuin vakuutussopimuksina, eli sopimuksina, joissa riski ei siirry, käsitellään mm. Captive-sopimuksia, joissa vakuutusyhtiö merkitsee yrityksen ensivakuutuksen ja jälleenvakuuttaa saman riskin sellaisessa vakuutusyhtiössä, joka kuuluu vakuutuksenottajan kanssa samaan konserniin. Vahinkovakuutuksessa on myös sopimuksia, joissa vakuutusyhtiö myöntää vakuutuksen ja siirtää vakuutusriskin edelleen lopulliselle vakuutuksenantajalle. Nämä ovat ns. Reverse Flow Fronting –sopimuksia. Aikaisemman bruttokäsittelyn sijaan näistä molemmista kirjataan vain sopimussuhteen nettovaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen. Edellytyksenä nettomääräiselle käsittelylle on, että sopimuksesta nettona kirjattu omapidätys on nolla.

Lisäksi vahinkovakuutuksessa on sopimuksia, joissa vakuutusriski on eliminoitu retrospektiivisellä vakuutusmaksulla, eli ennakoitujen ja toteutuneiden vahinkojen erotus tasataan lisämaksulla suoraan tai vakuutuksen vuosiuudistuksen yhteydessä. Näiden sopimusten rahavirta kirjataan nettomääräisenä suoraan taseeseen kirjaamatta niitä ensin tuloslaskelmaan vakuutusmaksutuotoiksi ja korvauskuluiksi.

Velat vahinkovakuutussopimuksista

Vakuutusvelka on nettomääräinen sopimusperusteinen velvoite, joka vakuutuksenantajalla on vakuutussopimuksen perusteella.

Vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu muodostavat vakuutusvelan, joka vastaa solmittujen vakuutussopimusten mukaisia velvoitteita.

Vakuutusmaksuvastuun on tarkoitus kattaa jo solmittujen vakuutussopimusten jäljellä olevan vakuutuskauden odotettavissa olevat korvausmenot ja liikekulut. Vahinko- ja jälleenvakuutuksessa vakuutusmaksuvastuu lasketaan yleensä aikaperusteisesti niin kutsutun pro rata temporaris –periaatteen mukaisesti. Jos vakuutusmaksutaso katsotaan riittämättömäksi siten, ettei se kata mahdollista korvausmenoja ja liikekuluja, vakuutusmaksuvastuuta on vahvistettava siirtovastuun täydennyksellä ottaen huomioon myös erääntymättömät vakuutusmaksuerät.

Korvausvastuu kattaa tulevaisuudessa suoritettavat korvaukset kaikista jo tapahtuneista vahingoista. Tämä koskee myös tapahtuneita vahinkoja, joita ei tilinpäätöshetkellä vielä ole raportoitu vakuutusyhtiölle eli ns. IBNR (incurred but not reported) -vahinkoja. Korvausvastuuseen sisältyvät myös kaikki korvausten arvioidut selvittelykulut.

Vahinkoensivakuutuksen ja jälleenvakuutuksen korvausvastuu lasketaan tilastollisin menetelmin tai tapauskohtaisesti yksittäisten vahinkojen perusteella. Useimmiten käytetään näiden menetelmien yhdistelmää siten, että suurvahingot arvioidaan tapauskohtaisesti ja pienehköt vahingot sekä tilinpäätöshetkellä tapahtuneet mutta vielä raportoimattomat vahingot (IBNR) tilastollisin menetelmin. Korvausvastuuta ei diskontata. Tästä poikkeuksena ovat vahinkovakuutuksen eläkemuotoiset korvaukset, joiden nykyarvo lasketaan yleisesti hyväksytyillä henkivakuutusteknisillä menetelmillä ottaen huomioon oletettu inflaatio ja kuolevuus.

Vahinko- ja jälleenvakuutuksesta saatava vakuutusmaksutulo kirjataan tuloslaskelmaan, kun vakuutuksen vuosimaksu erääntyy maksettavaksi.

Vakuutusvelan riittävyystesti

Vahinkovakuutuksen korvausvastuun ja vakuutusmaksuvastuun riittävyys tutkitaan erikseen. Korvausvastuu perustuu vastaisten korvausrahavirtojen ennusteisiin. Ennusteet tehdään vakiintuneilla vakuutusmatemaattisilla menetelmillä.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan pääsääntöisestiaikaperusteisesti ns. *pro rata temporis* -periaatteen pohjalta. Vakuutusmaksuvastuun riittävyys testataan laskemalla vakuutusmaksuvastuun lisävastuu yhtiöittäin kullekin liiketoiminta-alueelle ja vakuutusluokalle. Mahdollinen havaittu riittämättömyys vakuutusmaksuvastuussa korjataan kirjaamalla siirtovastuun täydennys.

Vahinkovakuutuslajien jakojärjestelmä

Suomen lakisääteisten vahinkovakuutusten (tapaturma-, liikenne- ja potilasvakuutusten) perusteella maksettavia eläkkeitä, sairaanhoidon sekä lääkinnällisen kuntoutuksen korvauksia korotetaan vuosittain Tel-indeksillä korvausten reaaliarvon säilyttämiseksi. Indeksikorotukset eivät ole vakuutusyhtiöiden vastuulla, sillä ne rahoitetaan jakojärjestelmäperiaatteella, ts. kunakin vuonna vakuutusmaksuissa kerätään indeksikorotuksia yhtä paljon kuin niitä kyseisenä vuonna maksetaan. Käytännössä tämä toteutetaan siten, että vahinkovakuutusyhtiöt keräävät vakuutusmaksutulojensa yhteydessä kuormituserää, joka tilitetään kyseisen vakuutuslajin keskusyhteisölle. Keskusyhteisö jakaa kerätyt jakojärjestelmämäärät siten, että kyseistä vakuutuslajia harjoittava yhtiö saa saman määrän, minkä se on sinä vuonna maksanut jakojärjestelmän piiriin kuuluvia korvauksia. Vakuutusyhtiön maksuosuuden suuruus perustuu yhtiön markkinaosuuteen kyseisen vakuutuslajin osalta.

Eläkkeiden indeksikorotuksiin liittyvää jakojärjestelmää ei käsitellä IFRS 4:n mukaisena vakuutustoimintana eikä siitä synny vakuutusyhtiölle riskiä. Siten vakuutusmaksun yhteydessä kerättävää jakojärjestelmämaksua ei katsota vakuutusmaksutuloksi eikä maksettavaa eläkkeiden indeksikorotusta korvauskuluksi. Koska kerätty indeksikorotus vastaa määrältään maksettuja eläkkeiden indeksikorotuksia, kyseiset erät netotetaan tuloserässä Liiketoiminnan muut kulut. Keskusyhteisöltä mahdollisesti vielä saamatta tai maksamatta oleva osuus tasauserästä esitetään lyhytaikaisena saamisena tai velkana tase-erissä Muut varat tai Muut velat.

Vakuutusten aktivoidun hankintamenot

Vakuutusten hankintamenot, jotka selkeästi liittyvät vakuutussopimusten solmimiseen, esitetään taseen varoissa vakuutusten aktivoituina hankintamenoina. Hankintamenoina käsitellään vakuutussopimusten hankkimiseen tai uusimiseen välillisesti tai välittömästi liittyvät toimintakulut kuten palkkiot, markkinointikulut

sekä myyntihenkilöstön palkat ja kulut. Vakuutusten hankintamenot jaksotetaan samalla tavalla kuin vakuutusmaksuvastuu. Poistoaika on yleensä korkeintaan 12 kuukautta.

Henkivakuutus

Vakuutussopimusten luokittelu

Henkivakuutustoiminnan sopimukset luokitellaan vakuutussopimuksiksi tai sijoitussopimuksiksi. Vakuutussopimuksia ovat sopimukset, joihin liittyy merkittävä vakuutusriski tai sellaiset sopimukset, joihin sisältyy vakuutuksenottajan oikeus muuttaa sopimusta kasvattamalla riskiä. Kapitalisaatiosopimuksiin ei sisälly vakuutusriskiä, joten nämä sopimukset on luokiteltu sijoitussopimuksiksi.

Sopimukseen liittyvä oikeus harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä (*Discretionary Participation Feature (DPF))* on vakuutuksenottajan sopimukseen perustuva oikeus saada taatun vähimmäisedun lisäksi muita etuja. Etuina hyvitetään vakuutuksille laskuperustekoron lisäksi asiakashyvityksiä, korotetaan kuolemantapaussummia tai alennetaan vakuutusmaksuja. Mandatum Lifen tulkinnassa kohtuusperiaatteesta määritellään tavoitteet harkinnanvaraisille eduille. Sijoitussidonnaisissa sopimuksissa vakuutuksenottaja kantaa sijoitusriskin valitsemalla sijoituskohteet, joihin sopimusten arvonkehitys sidotaan.

Vakuutus- ja sijoitussopimusten arvostus

Kaikkiin vakuutussopimuksiin ja niihin sijoitussopimuksiin, joihin liittyy harkinnanvarainen oikeus osuuteen ylijäämästä (DPF), sovelletaan kansallisia laskentaperiaatteita lukuun ottamatta tasoitusmäärän ja sen muutoksen kirjaamista.

Kaikkiin sopimuksiin lukuun ottamatta sijoitussidonnaisia sopimuksia liittyy harkinnanvarainen oikeus ylijäämään. Sellaisiin sijoitussidonnaisiin sopimuksiin, joita ei luokitella vakuutussopimuksiksi, liittyy vakuutuksenottajan oikeus vaihtaa säästöjen tuottorakenne sijoitussidonnaisesta sellaiseksi, joka muodostuu vähimmäistuottotakuusta ja oikeudesta harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä. Tämän perusteella myös näihin sopimuksiin sovelletaan kansallisia laskentaperiaatteita.

Takaisinosto-oikeutta, vähimmäistuottotakuuta, saman sopimuksen sisällä olevia vakuutus- ja talletusosia sekä muita vastaavia oikeuksia ei eroteta pääsopimuksesta eikä arvosteta erikseen.

Kannanluovutuksella siirtyneen Suomi-yhtiön ryhmäeläkevakuutuksen (=Eriytetty vakuutuskanta) osalta noudatetaan IFRS 4.30 ns. varjolaskentaa, jonka perusteella omaa pääomaa oikaistaan sopimuksen mukaisten realisoitumattomien voittojen tai tappioiden osalta. Omaa pääomaa oikaistaan määrällä, jolla realisoitumattomat voitot tai tappiot olisivat jakautuneet Eriytetyn vakuutuskannan voitonjakopolitiikan mukaisesti Eriytetylle vakuutuskannalle, mikäli voitot tai tappiot olisi realisoitu tilinpäätöshetkellä.

Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista ja jälleenvakuutusvarat

Vakuutus- ja sijoitussopimusten velka kirjataan vakuutusvelaksi, jonka muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu. Henkivakuutustoiminnan vakuutusteknisen vakuutusvelan laskennassa käytetään erilaisia menetelmiä, jotka sisältävät oletuksia mm. kuolevuudesta, sairastuvuudesta, sijoitusten tuottotasosta, vastaisista liikekuluista ja vahinkojen selviämisestä.

Tulevan jälleenvakuutuksen vastuuvelan muutos on laskettu vaihtuvin kurssein.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan ensivakuutuksessa vakuutuskohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella tai yhtiön omien laskuperusteiden mukaan.

Vakuutusvelan diskonttauksessa käytetty korko on enintään kunkin maan viranomaisen hyväksymän enimmäiskoron suuruinen. Ensivakuutuksen maksuperusteissa käytetty laskuperustekorko ts. sopimuksille alkamishetkellä taattu vähimmäistuottotakuu vaihtelee vakuutusten alkamisajankohdan perusteella nollasta 4,5 prosenttiin. Vakuutusvelkaa diskontattaessa on käytetty samaa tai alempaa korkoa kuin maksua laskettaessa. Suurin osa Mandatum Lifen harkinnanvaraiseen voitonjakoon oikeutettujen sopimusten ansaittujen etujen vakuutusvelasta on diskontattu 3,5 prosentilla, joka on myös korkein käytetty diskonttauskorko. Lisäksi vuodeksi 2015 Mandatum Life on alentanut enimmäiskoroksi 2,0 prosenttia ja vuodeksi 2016 3,0prosenttia. Suomi-yhtiöstä 30.12.2014 Mandatum Lifeen siirtyneen, muusta Mandatum Lifen

vakuutuskannasta eriytetyn, ryhmäeläkevakuutuskannan ansaittujen etujen vakuutusvelka on diskontattu 1 prosentilla.

Vakuutusvelan diskonttauskoron ja pääosin 4,5 % ja 3,5 % vähimmäistuottotakuun eron takia vakuutusvelkaan on lisätty laskuperustekoron täydennysvastuuta. Tytäryhtiössä Mandatum Life Insurance Baltic SE diskonttauskorko vaihtelee maittain välillä 2,0 – 4,0 prosenttia ja vähimmäistuottotakuun keskiarvo välillä 2,0 - 4,0 prosenttia.

Kuolevuusoletuksilla on olennainen vaikutus vakuutusvelan määrään erityisesti ryhmäeläkevakuutuksessa, jonka vastuu muodostaa noin 41 prosenttia kotimaisen henkivakuutusyhtiön vakuutusvelasta. Ryhmäeläkkeen vakuutusvelan laskennassa käytetään ns. kohorttikuolevuusmallia, joka huomioi vakuutetun iän ja sukupuolen lisäksi myös syntymävuoden. Kohorttikuolevuus olettaa elinajan odotteen kasvavan yhdellä vuodella kymmenen vuoden aikavälillä.

Sijoitussidonnaisten sopimusten velat ja katteena olevat varat on sovitettu yhteen. Velkojen ja varojen määrät on esitetty liitetiedoissa. Ensivakuutuksen korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuussa käytetään diskonttausta. Tulevan jälleenvakuutuksen korvausvastuu perustuu antavan yhtiön ilmoitukseen ja arvioon vielä tilittämättä olevasta korvauskulusta. Sijoitussidonnaisen vastuuvelan katteessa on mukana konserniin kuuluvien yhtiöiden liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja. Näitä ei ole eliminoitu omaisuudesta. Eliminointi johtaisi taseen osalta virheelliseen informaatioon, koska vakuutuksenottajat kantavat sijoituksiin liittyvän sijoitusriskin ja lisäksi epätasapainoon sijoitussidonnaisen vakuutusvelan ja sen katteena olevan omaisuuden osalta.

Korvausvastuu kattaa tulevaisuudessa suoritettavat korvaukset kaikista jo tapahtuneista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyvät myös kaikki korvausten hoitokulut.

Vakuutusvelasta määritetään vuosittain lyhyt- ja pitkäkestoisen velan osuus.

Konsernitilinpäätöksen Riskienhallinta -osiossa on kerrottu vastuuvelan muutos päättyneen tilikauden aikana sekä vakuutusvelan ennustettu vuosittainen erääntyminen.

Vakuutusvelan riittävyystesti

Velan riittävyystesti tehdään yhtiöittäin kaikista sopimuskannoista ja täydennystarvetta tarkastellaan yhtiöittäin koko vakuutusvelan riittävyyden perusteella. Ei-sijoitussidonnaiseen velkaan kohdistuva testi sisältää kaikki odotettavissa olevat sopimuksiin perustuvat rahavirrat. Sopimuksiin perustuviin rahavirtoihin kuuluvat odotettavissa olevat vakuutusmaksut, korvaukset, lisäedut ja liikekulut. Korvauksissa on arvioitu takaisinostot ja muut vakuutustapahtumat historiatietoihin perustuen. Korvausmäärät pitävät sisällään sekä sopimusten laskuperustekoron että arvion tulevista lisäeduista. Rahavirtojen pääoma-arvot diskontataan tilinpäätöshetkeen käyttäen swap-korkokäyrää.

Sijoitussidonnaisen liikkeen testissä lasketaan riski- ja liikekuluylijäämien pääoma-arvot vastaavalla tavalla. Mikäli yhtiökohtaisen sijoitussidonnaisen ja muun liikkeen velan yhteismäärä edellyttää täydentämistä, kasvatetaan velkaa tulosvaikutteisesti testin osoittamalla määrällä.

Kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin (DPF). Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutuksille.

Mandatum Lifen tavoitteena on antaa pitkällä aikavälillä voitonjakoon oikeutetuille vakuutussäästöille ennen kuluja ja veroja kokonaishyvitys, joka olisi vähintään kunakin hetkenä matalariskisimpinä pidettävien pitkien korkosijoitusten korkotason mukainen. Tämän hetken tulkinnan mukaisesti Saksan valtion joukkovelkakirjalainat olisivat lähimpänä riskitöntä pitkää korkosijoitusta. Toistaiseksi kuitenkin kokonaishyvityksen tavoitetasona on säästövakuutusten osalta 5 vuoden ja eläkevakuutusten osalta 10 vuoden Suomen valtion joukkovelkakirjalainan korkotasoa vastaava tuotto. Kokonaishyvitys muodostuu laskuperustekorosta ja vuosittain määrättävistä lisäeduista. Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen. Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutuksenottajille eikä

omistajille suunnattavaa voitonjakoa. Tarkemmin periaate on selitetty yhtiön internetsivuilla.

Viron, Latvian ja Liettuan lainsäädännössä ei ole kohtuusperiaatetta vastaavaa sääntelyä.

Työsuhde-etuudet

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia ovat eläkkeet ja henkivakuutukset.

Sammolla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä Ruotsissa ja Norjassa, muissa maissa eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Merkittävin maksupohjainen järjestely on Suomen TyEL-perusvakuutus.

Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja eläkevakuutusyhtiölle eikä sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta suorittaa lisämaksuja. Maksupohjaisista järjestelyistä aiheutuvat velvoitteet kirjataan kuluksi kaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä yritykselle jää velvoitteita tilikauden maksun suorittamisen jälkeenkin ja näiden vakuutusmatemaattisen ja/tai sijoitusriskin kantaa yritys. Velvoite lasketaan kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoituun etuusoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Velvoitteen määrän laskennassa käytetään vakuutusmatemaattisia oletuksia. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä on sekä rahastoituja että rahastoimattomia järjestelyjä. Näissä tilikauden eläkekuluksi kirjataan vuoden vakuutusmatemaattisten laskelmien mukainen vanhuuseläkekertymä laskettuna lineaarisesti eläkeiän saavuttamishetken eläkepalkan pohjalta. Tähän lisätään korkokuluina aikaisempien vuosien eläkesitoumusten hyvityksistä/lisäyksistä aiheutuvat laskennalliset vaikutukset. Tilikauden eläkekulut arvioidaan vuoden alussa ja laskelma perustuu muun muassa palkkojen korotusolettamiin, hintainflaatioon eläkesitoumuksen koko keston ajalta sekä sen hetkiseen markkinakorkoon suhteutettuna eläkevelvoitteen duraatioon.

Tilikauden työsuoritukseen perustuva eläkemeno sekä nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti eläkekuluihin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto (poislukien nettokorko) kirjataan omana eränään muihin laajan tuloksen eriin tilikaudella, jona ne syntyvät.

Eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään järjestelyyn kuuluvat varat käypään arvoon arvostettuina ja näin saatu nettovelka (tai –omaisuus) kirjataan taseeseen omaksi eräkseen.

Konsernilla on lisäksi vapaaehtoisia etuuspohjaisia eläkevakuutuksia. Vakuutukset ovat konsernin sisäisiä, ne sisältyvät Mandatum Lifen vakuutusvelkaan ja niiden määrä on epäolennainen.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Irtisanomiseen perustuva velvoite kirjataan velaksi silloin kun konserni on todistettavasti sitoutunut lopettamaan yhden tai useamman henkilön työsuhteen ennen normaalia eläkkeelle jäämisen ajankohtaa tai myöntämään irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia vapaaehtoisen irtisanoutumisen edistämiseksi tehdyn tarjouksen seurauksena. Etuuksista ei koidu työnantajalle taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, joten ne kirjataan välittömästi kuluksi. Myöhemmin kuin 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöksestä erääntyvät velvoitteet diskontataan. Sammossa irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia ovat irtisanomiseen liittyvät rahapaketit ja eläkepaketit.

Osakeperusteiset maksut

Sammolla oli tilikauden aikana kolme voimassa olevaa käteisvaroina maksettavaa osakeperusteista kannustinjärjestelmää (Johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät 2011 I, 2011 II ja 2014 I). Järjestelyt on arvostettu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä sekä jokaisena raportointipäivänä tämän jälkeen.

Käteisvaroina maksettavissa järjestelyissä arvostus kirjataan velaksi ja sen muutos tuloslaskelmaan.

Kannustimien käypä arvo on määritetty Black-Scholes –hinnoittelumallin avulla. Markkinaperusteisen kannustinosan käyvässä arvossa on huomioitu hinnoittelumallilla ennakoitu toteuma palkkiona maksettavien kannusteyksiköiden määrästä. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä kannustimen käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden kannusteyksiköiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Tältä osin konserni päivittää oletuksen arvioidusta lopullisesta kannusteyksiköiden määrästä jokaisena väli- ja tilinpäätöspäivänä.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu sisältää kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron ja laskennallisen veron. Verokulu kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi suoraan omaan pääomaan tai laajaan tuloslaskelmaan kirjattavien erien osalta, jolloin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Verotuksessa vähennyskelvottomasta liikearvon arvonalentumisesta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kun ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä vahvistettuja verokantoja. Laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Osakepääoma

Osakkeiden liikkeeseenlaskukulut, jotka ovat suoraan kohdistettavissa uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseen laskemiseen tai liiketoiminnan hankkimiseen, esitetään omassa pääomassa verovaikutukset huomioon ottaen saadun tulon vähennyksenä.

Osingot kirjataan omasta pääomasta sinä tilikautena, jona yhtiökokous päättää osingonjaosta. Kun emoyhtiö tai muu konserniyhtiö ostaa emoyhtiön osakkeita, maksettu vastike vähennetään omasta pääomasta ja esitetään erässä Omat osakkeet siihen asti, kunnes osakkeet mitätöidään. Jos osakkeet myöhemmin myydään tai lasketaan uudelleen liikkeeseen, saatu vastike kirjataan omaan pääomaan.

Rahavarat

Rahavaroina käsitellään käteiset varat, joiksi katsotaan kassa sekä lyhytaikaiset talletukset (3 kk).

Sampo esittää liiketoiminnan rahavirrat käyttäen epäsuoraa esitystapaa, jolloin voittoa (tappiota) ennen veroja oikaistaan ei-kassaperusteisten tapahtumien vaikutuksella, varojen ja velkojen muutoksilla ja tuotoilla ja kuluilla, jotka liittyvät investointien tai rahoituksen rahavirtoihin.

Rahavirtalaskelmassa saadut ja maksetut korot esitetään liiketoiminnan rahavirroissa. Myös saadut osingot sisältyvät liiketoiminnan rahavirtoihin. Maksetut osingot esitetään rahoitustoiminnan rahavirroissa.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka ovat vaikuttaneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin sekä ehdollisiin velkoihin. Harkintaa joudutaan käyttämään myös tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat tilinpäätöshetkellä parhaaseen käytettävissä olleeseen tietoon. Arviointi perustuu sekä aikaisempiin kokemuksiin että tulevaisuutta koskeviin tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidettyihin oletuksiin. Toteutumatiedot voivat poiketa näistä arvioihin ja oletuksiin perustuvista päätöksistä. Mahdolliset arvioiden muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä ajanjaksoilla.

Sammon keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät liittyvät mm. vakuutusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin, julkisesti noteeraamattomien rahoitusvarojen ja -velkojen ja sijoituskiinteistöjen käypien arvojen arviointiin sekä rahoitusvarojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisten arviointiin. Näitä osa-alueita koskevat laatimisperiaatteet edellyttävät eniten merkittävien arvioiden ja oletusten käyttämistä.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vakuutusvelkojen arviointiin liittyy aina epävarmuutta, sillä vakuutusvelka perustuu tehtyihin arvioihin ja oletuksiin tulevista korvausmenoista. Arviot perustuvat tilinpäätöspäivänä käytettävissä oleviin konsernin omiin tilastoihin aikaisemmista vahinkotapahtumista. Arvioihin liittyvä epävarmuus on yleensä suurempi arvioitaessa uusia vakuutuskantoja tai vakuutuskantoja, joissa vahingon selviäminen

kestää kauan, sillä näistä ei ole vielä saatavilla täydellisiä vahinkotilastoja. Historiatietojen lisäksi vakuutusvelkojen arvioinnissa otetaan huomioon mm. vahinkokehitys, maksamattomien korvausten määrä, lakimuutokset, oikeuden päätökset sekä yleinen taloudellinen tilanne.

Huomattava osa konsernin vahinkovakuutuksen vakuutusveloista liittyy lakisääteisiin tapaturma- ja liikennevakuutuksiin. Näiden velkojen arviointiin sisältyvistä epävarmuustekijöistä huomattavimmat sisältyvät oletuksiin inflaatiosta, kuolevuudesta, diskonttauskoroista sekä lakimuutosten ja oikeuskäytäntöjen vaikutuksista.

Henkivakuutuksen vakuutusvelkojen vakuutusmatemaattisista oletuksista on kerrottu tarkemmin kappaleessa Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista ja jälleenvakuutusvarat.

IAS 19:n mukaiset etuuspohjaiset eläke-etuudet arvioidaan myös vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti. Eläkejärjestelyn varauksen laskenta perustuu tulevaisuudessa odotettavissa oleviin eläkkeisiin, jolloin diskonttauskoron määrittelyn lisäksi tehdyt arviot koskevat oletuksia mm. kuolevuudesta, henkilöstön vaihtuvuudesta, hintainflaatiosta sekä palkkakehityksestä.

Käypien arvojen määritys

Jos rahoitusvaroilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja, käypä arvo määritetään markkinoilla yleisesti hyväksyttyjen arvostusmenetelmien avulla. Menetelmistä on kerrottu enemmän tilinpäätösperiaatteiden kappaleessa Käypä arvo.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on tilikauden aikana arvioitu itse markkinoilta saadun vertailuaineiston perusteella. Tähän liittyy johdon tekemät oletukset esim. markkinoiden tuottovaateista sekä käytettävästä diskonttauskorosta.

Arvonalentumistestaukset

Liikearvo, keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet testataan vähintään vuosittain arvonalentumisen varalta. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on pääosin määritetty käyttöarvoon perustuvilla laskemilla. Nämä edellyttävät johdon tekemiä arvioita mm. tulevista kassavirroista, diskonttauskorosta sekä talouden yleisestä inflaatio- ja kasvukehityksestä.

Uusien tai uudistettujen IFRS-standardien ja tulkintojen soveltaminen

Seuraavat konsernin liiketoimintaan liittyvät julkistetut uudet tai uudistetut standardit konserni ottaa käyttöön myöhemmillä tilikausilla niiden voimaantulopäivästä lähtien tai jos voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lähtien. Jollei toisin ole mainittu, uusia standardeja tai muutoksia ei tilinpäätöshetkellä ole vielä vahvistettu EU:ssa sovellettavaksi.

IAS 19:n *Työsuhde-etuudet* muutos (voimaan 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) selventää kirjanpitokäsittelyä, silloin kun etuuspohjaisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolien maksuja järjestelyyn. Muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tillinpäätökseen.

Muutokset standardeihin IFRS 10 *Konsernitilinpäätös* ja IAS 28 *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin* tarkentavat ohjeistusta, kun omaisuuseriä myydään tai panostetaan sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen väillä. Muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* (voimaan 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa nykyiset IAS 18 ja IAS 11 standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. Myynnin kirjaamisen keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen. Standardin käyttöönotolla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen muuten kuin mahdollisesti esitettävien liitetietojen määrässä.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehdyt muutokset (voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla) korvaa nykyisen standardin IAS 39: *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen*. Uusi standardi muuttaa rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista sekä sisältää uuden luottotappioihin perustuvan arvonalentumismallin. Suojauslaskennassa säilyy edelleen nykyiset kolme suojauslaskentatyyppiä. Käyttöönotolla tulee olemaan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen, vaikutukset ovat arvioinnin alla konsernissa.

Segmentti-informaatio

Konsernin liiketoimintasegmentit muodostuvat vahinko- ja henkivakuutustoiminnasta sekä omistusyhteisöstä.

Maantieteellisiä alueita koskevina tietoina on esitetty tuotot ulkopuolisilta asiakkailta sekä pitkäaikaiset varat. Raportoitavat alueet ovat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Baltia ja muut maat.

Segmentti-informaatio on tuotettu konsernin tilinpäätöstä laadittaessa ja esitettäessä noudatettujen laatimisperiaatteiden mukaisesti. Segmenteille on kohdistettu liiketoiminnasta aiheutuvat, joko välittömästi osoitettavissa tai järkevällä perusteella kohdistettavissa olevat, tuotot, kulut, varat ja velat. Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu käypiin markkinahintoihin. Konsernitilinpäätöksessä segmenttien väliset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu.

Segmenttien poistot on esitetty liitteissä 11 - 13 ja sijoitukset osakkuusyhtiöihin liitteessä 14.

Konsernin laaja tuloslaskelma liiketoimintasegmenteittäin 2014

Milj. e	Vahinko-vakuutus	Henki-vakuutus	Omistus-yhteisö	Elimi-noinnit	Konserni
Vakuutusmaksutulo	4 464	1 105	-	-24	5 544
Sijoitustoiminnan nettotuotot	353	540	29	-23	898
Liiketoiminnan muut tuotot	27	5	15	-16	32
Korvaukset	-2 902	-876	-	8	-3 771
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	-6	-499	-	16	-489
Henkilöstökulut	-537	-46	-20	-	-603
Liiketoiminnan muut kulut	-502	-60	-12	16	-558
Rahoituskulut	-20	-7	-23	20	-29
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	54	0	680	-	735
Voitto ennen veroja	**931**	**163**	**669**	**-3**	**1 759**
Verot	-190	-29	-0	1	-220
Tilikauden voitto	**740**	**133**	**669**	**-2**	**1 540**
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-174	-0	-	-	-174
Myytävissä olevat rahoitusvarat	45	20	4	2	72
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	-	-	-168	-	-168
Verot	-10	-4	-1	-0	-15
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	**-138**	**16**	**-165**	**2**	**-285**
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-101	-	-	-	-101
Verot	26	-	-	-	26
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	**-76**	**-**	**-**	**-**	**-76**
TILIKAUDEN LAAJA TULOS	**602**	**149**	**504**	**-0**	**1 179**

Konsernin laaja tuloslaskelma liiketoimintasegmenteittäin 2013

Milj. e	Vahinko-vakuutus	Henki-vakuutus	Omistus-yhteisö	Elimi-noinnit	Konserni
Vakuutusmaksutulo	4 560	1 063	-	-6	5 618
Sijoitustoiminnan nettotuotot	368	569	26	-22	942
Liiketoiminnan muut tuotot	28	4	15	-16	31
Korvaukset	-2 946	-731	-	-	-3 677
Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos	-55	-648	-	6	-697
Henkilöstökulut	-564	-46	-23	-	-634
Liiketoiminnan muut kulut	-493	-54	-11	16	-543
Rahoituskulut	-18	-7	-51	18	-58
Osuus osakkuusyritysten voitoista/tappioista	50	1	635	-	686
Voitto ennen veroja	**929**	**153**	**589**	**-3**	**1 668**
Verot	-181	-33	-3	2	-216
Tilikauden voitto	**748**	**119**	**586**	**-1**	**1 452**
Kauden muut laajan tuloksen erät					
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi					
Muuntoerot	-153	0	-	-	-153
Myytävissä olevat rahoitusvarat	134	97	4	-2	233
Rahavirtojen suojaus	-	-0	-	-	-0
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	-	-	-70	-	-70
Verot	-25	4	-1	-0	-22
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	**-45**	**101**	**-67**	**-2**	**-13**
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-21	-	-	-	-21
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	7	-	-	-	7
Verot					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä nettona verojen jälkeen	**-14**	**-**	**-**	**-**	**-14**
TILIKAUDEN LAAJA TULOS	**689**	**220**	**520**	**-3**	**1 425**

Konsernitase liiketoimintasegmenteittäin 2014

Milj. e	Vahinko-vakuutus	Henki-vakuutus	Omistus-yhteisö	Elimi-noinnit	Konserni
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	16	5	3	-	24
Sijoituskiinteistöt	20	179	-	-4	195
Aineettomat hyödykkeet	555	160	0	-	715
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	381	0	7 065	-	7 447
Rahoitusvarat	11 021	5 665	2 959	-2 715	16 930
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	-	5 282	-	-23	5 259
Laskennalliset verosaamiset	76	-	13	-4	86
Saamiset jälleenvakuutussopimuksista	237	3	-	-	240
Muut varat	1 533	208	50	-11	1 781
Käteiset varat	448	858	768	-	2 074
Varat yhteensä	**14 288**	**12 359**	**10 859**	**-2 756**	**34 750**
Velat					
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista	9 183	5 065	-	-	14 248
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	-	5 312	-	-23	5 289
Rahoitusvelat	373	186	2 203	-339	2 423
Laskennalliset verovelat	382	123	-	-1	504
Varaukset	63	-	-	-	63
Eläkevelvoitteet	265	-	-	-	265
Muut velat	702	209	134	-11	1 035
Velat yhteensä	**10 969**	**10 895**	**2 337**	**-374**	**23 827**
Oma pääoma					
Osakepääoma					98
Rahastot					1 531
Kertyneet voittovarat					8 655
Muut oman pääoman erät					639
Oma pääoma yhteensä					**10 924**
Oma pääoma ja velat yhteensä					**34 750**

Konsernitase liiketoimintasegmenteittäin 2013

Milj. e	Vahinko-vakuutus	Henki-vakuutus	Omistus-yhteisö	Elimi-noinnit	Konserni
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	16	5	4	-	25
Sijoituskiinteistöt	22	107	0	-4	125
Aineettomat hyödykkeet	590	162	0	-	752
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	374	1	6 906	-	7 282
Rahoitusvarat	11 265	5 122	3 148	-2 712	16 824
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	-	4 623	-	-7	4 616
Laskennalliset verosaamiset	58	0	14	-4	68
Saamiset jälleenvakuutussopimuksista	420	3	-	-	422
Muut varat	1 559	81	47	-10	1 676
Käteiset varat	282	222	280	-	785
Varat yhteensä	**14 586**	**10 327**	**10 399**	**-2 736**	**32 576**
Velat					
Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista	9 500	3 927	-	-	13 427
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	-	4 617	-	-7	4 610
Rahoitusvelat	373	111	2 045	-336	2 193
Laskennalliset verovelat	381	128	-	-1	508
Varaukset	58	-	-	-	58
Eläkevelvoitteet	195	-	-	-	195
Muut velat	694	129	129	-11	941
Velat yhteensä	**11 202**	**8 912**	**2 174**	**-355**	**21 933**
Oma pääoma					
Osakepääoma					98
Rahastot					1 531
Kertyneet voittovarat					8 175
Muut oman pääoman erät					840
Oma pääoma yhteensä					**10 643**
Oma pääoma ja velat yhteensä					**32 576**

Maantieteellinen informaatio

Milj. e	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Baltia	Yhteensä
2014						
Tuotot ulkopuolisilta asiakkailta						
Vahinkovakuutustoiminta	1 041	1 372	1 524	402	118	4 457
Henkivakuutustoiminta	1 065	-	-	-	40	1 105
Omistusyhteisö	43	-	-	-	-	43
Yhteensä	**2 149**	**1 372**	**1 524**	**402**	**158**	**5 606**
Pitkäaikaiset varat						
Vahinkovakuutustoiminta	106	488	19	358	1	972
Henkivakuutustoiminta	343	-	-	-	1	344
Omistusyhteisö	4	7 133	-	-	-	7 136
Yhteensä	**453**	**7 621**	**19**	**358**	**1**	**8 452**
2013						
Tuotot ulkopuolisilta asiakkailta						
Vahinkovakuutustoiminta	1 005	1 371	1 616	399	114	4 505
Henkivakuutustoiminta	1 031	-	-	-	32	1 063
Omistusyhteisö	41	-	-	-	-	41
Yhteensä	**2 077**	**1 371**	**1 616**	**399**	**146**	**5 608**
Pitkäaikaiset varat						
Vahinkovakuutustoiminta	109	515	22	350	6	1 002
Henkivakuutustoiminta	274	-	-	-	1	275
Omistusyhteisö	4	6 906	-	-	-	6 910
Yhteensä	**388**	**7 421**	**22**	**350**	**7**	**8 187**

Tuotot sisältävät vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot, henkivakuutuksen vakuutusmaksutulon vakuutuksen myöntämismaan mukaan sekä omistusyhteisösegmentin sijoitustoiminnan nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot.

Pitkäaikaiset varat sisältävät aineettomat hyödykkeet, sijoitukset osakkuusyhtiöihin, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet sekä sijoituskiinteistöt.

Liiketoimintojen yhdistäminen

Vuosi 2014

Keväällä julkaistun suunnitelman mukaisesti ja Finanssivalvonnan hyväksyttyä siirron Suomi-yhtiö luovutti 30.12.2014 Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiölle laskuperustekorkoisen ryhmäeläkekannan, joka käsitti noin 2 300 vakuutusta ja 34 000 vakuutettua.

Kannanluovutuksen yhteydessä Suomi-yhtiöstä siirtyi omaisuutta määrä, joka vastaa ryhmäeläkekannan osuutta Suomi-yhtiön koko varallisuudesta.

Järjestelyn toteuttamisesta aiheutuneet kulut yhteensä 1,4 milj. euroa sisältyvät tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

Kannansiirron vaikutus siirtohetkellä 30.12.2014 henkivakuutustoiminnan taseeseen oli seuraava:

Vastaavaa

Sijoituskiinteistöt	49
Rahoitusvarat	1 188
Muut varat	1
Käteiset varat	100
	1 337

Vastattavaa

Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista	1 337

Konsernin liitetiedot

185 1 Vakuutusmaksutulo

187 2 Sijoitustoiminnan nettotuotot

191 3 Korvauskulut

194 4 Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos

195 5 Henkilöstökulut

196 6 Liiketoiminnan muut kulut

197 7 Vahinkovakuutustoiminnan tulosanalyysi

198 8 Vahinkovakuutustoiminnan vakuutuslajiryhmäkohtainen tulos

199 9 Osakekohtainen tulos

199 10 Rahoitusvarat ja -velat

200 11 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

202 12 Sijoituskiinteistöt

204 13 Aineettomat hyödykkeet

205 14 Sijoitukset osakkuusyrityksissä

207 15 Rahoitusvarat

212 16 Käyvät arvot

213 17 Käypien arvojen määritys ja hierarkia

216 18 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

218 19 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen herkkyysanalyysi

218 20 Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset

219 21 Laskennalliset verosaamiset ja verovelat

221 22 Verot

221 23 Tulosvaikutteisesti kirjatut laajan tuloksen muut erät

222 24 Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tiedot

222 25 Muut varat

224 26 Käteiset varat

225 27 Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

231 28 Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

231 29 Rahoitusvelat

233 30 Varaukset

233 31 Eläkevelvoitteet

237 32 Muut velat

238 33 Ehdolliset velat ja sitoumukset

240 34 Oma pääoma

241 35 Lähipiiritiedot

242 36 Kannustinjärjestelmät

243 37 Tilintarkastajan palkkiot

243 38 Oikeudenkäynnit

243 39 Sijoitukset tytäryhtiöissä

244 40 Sijoitukset muissa kuin tytär- ja osakkuusyhtiöissä

249 41 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

1 Vakuutusmaksutulo

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Vakuutussopimuksista		
Vakuutusmaksutulo, ensivakuutus	4 550	4 674
Vakuutusmaksutulo, jälleenvakuutus	84	94
Vakuutusmaksutulo yhteensä, brutto	**4 634**	**4 768**
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksutulosta	-170	-208
Vakuutusmaksutulo yhteensä, netto	**4 464**	**4 560**
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-3	-46
Jälleenvakuuttajien osuus vakuutusmaksuvastuun muutoksesta	-3	-10
Vakuutusmaksuvastuun muutos, netto	**-6**	**-55**
Vahinkovakuutustoiminnan vakuutusmaksutuotot yhteensä, netto	**4 457**	**4 505**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Vakuutussopimuksista		
Vakuutussopimukset	658	624
Jälleenvakuutussopimukset	4	4
Vakuutusmaksutulo yhteensä, brutto	**661**	**628**
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	-5
Vakuutusmaksutulo yhteensä, netto	**656**	**623**
Sijoitussopimukset	449	440
Henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulo yhteensä [1)]	**1 105**	**1 063**
Segmenttien väliset eliminoinnit	-24	-6
Konserni yhteensä	**5 544**	**5 618**

[1)] Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään liitteessä no 4, "Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos".

Henkivakuutustoiminnan vakuutusmaksutulon jakautuminen

Milj. e	2014	2013
Vakuutussopimuksista		
Vakuutusmaksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	143	153
Vakuutusmaksutulo unit-linked vakuutussopimuksista	513	469
Vakuutusmaksutulo muista sopimuksista	2	1
Yhteensä	**658**	**624**
Jälleenvakuutussopimukset	4	4
Sijoitussopimuksista		
Maksutulo sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen osuuteen ylijäämästä	1	0
Maksutulo unit-linked sopimuksista	448	440
Yhteensä	**449**	**440**
Vakuutus- ja sijoitussopimukset yhteensä	**1 110**	**1 068**
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	-5
Vakuutusmaksutulo yhteensä	**1 105**	**1 063**
Kerta- ja jatkuvat vakuutusmaksut ensivakuutuksesta		
Jatkuvat vakuutusmaksut, vakuutussopimukset	282	291
Kertamaksut, vakuutussopimukset	375	333
Kertamaksut, sijoitussopimukset	449	440
Yhteensä	**1 106**	**1 064**

2 Sijoitustoiminnan nettotuotot

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	-28	-5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista		
Osakkeet		
Voitot/tappiot	0	6
Osinkotuotot	0	0
Yhteensä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista	**0**	**7**
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	21	22
Myytävissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	247	317
Arvonalentumistappiot	-14	-0
Voitot/tappiot	18	13
Osakkeet		
Voitot/tappiot	134	57
Arvonalentumistappiot	-5	-4
Osinkotuotot	44	37
Yhteensä	**424**	**419**
Yhteensä rahoitusvaroista	**417**	**443**
Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	-0	-0
Muut	-0	-1
Yhteensä muista varoista	**-1**	**-1**
Kulut muista kuin rahoitusveloista	-4	-4
Diskonttauksen purkuvaikutus	-45	-55
Palkkiokulut		
Omaisuudenhoito	-14	-15
Vahinkovakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	**353**	**368**

Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät -133 milj. euroa (-63) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.

Henkivakuutustoiminta

Milj.e	2014	2013
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	-97	6
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	1	1
Voitot/tappiot	1	0
Osakkeet		
Voitot/tappiot	0	0
Osinkotuotot	0	0
Yhteensä	**2**	**2**
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevista sijoituksista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	58	46
Voitot/tappiot	-10	-27
Osakkeet		
Voitot/tappiot	213	210
Osinkotuotot	19	13
Lainat ja muut saamiset		
Korkotuotot	3	-1
Muut rahoitusvarat		
Voitot/tappiot	-16	29
Yhteensä	**267**	**270**
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	2	1
Voitot/tappiot	42	-5
Yhteensä	**44**	**-4**
Myytävissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	98	115
Voitot/tappiot	49	2
Osakkeet		
Voitot/tappiot	107	111
Arvonalentumistappiot	-41	-33
Osinkotuotot	89	87
Yhteensä	**302**	**282**
Yhteensä rahoitusvaroista	**518**	**555**

Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	3	1
Muut	5	2
Yhteensä muista varoista	**8**	**2**
Palkkiotuotot, netto		
Omaisuudenhoito	-14	-13
Palkkiotuotot	27	25
Yhteensä	**13**	**11**
Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	**540**	**569**

Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät 10 milj. euroa (70) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Rahoitusvaroista		
Johdannaissopimuksista		
Voitot/tappiot	1	8
Lainoista ja muista saamisista		
Korkotuotot	0	1
Voitot/tappiot	-4	-6
Yhteensä	**-4**	**-5**
Myytävissä olevista rahoitusvaroista		
Saamistodistukset		
Korkotuotot	22	16
Voitot/tappiot	7	-
Osakkeet		
Voitot/tappiot	2	5
Arvonalentumistappiot	-1	-0
Osinkotuotot	2	1
Yhteensä	**32**	**22**
Yhteensä rahoitusvaroista	**29**	**25**

Muista varoista		
Sijoituskiinteistöt		
Voitot/tappiot	-	1
Muut	-0	-0
Yhteensä muista varoista	**-0**	**1**
Omistusyhteisön sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	**29**	**26**

Voitot/tappiot myytävissä olevista rahoitusvaroista sisältävät 2 milj. euroa (4) käyvän arvon rahastosta tilikauden tulokseen kirjattua arvostusta.

Segmenttien väliset eliminoinnit	-23	-18
Milj. e	**2014**	**2013**
Konserni yhteensä	**898**	**945**

Muut tuotot ja kulut muodostuvat kiinteistösijoitusten vuokrista, hoitovastikkeista ja poistoista. Kaikki sijoituksista aiheutuvat tuotot ja kulut sisältyvät sijoitustoiminnan nettotuottoihin. Voitot/tappiot sisältävät myyntivoitot ja -tappiot sekä realisoituneet että realisoitumattomat arvostuserot sekä kurssivoitot ja -tappiot. Myytävissä olevien rahoitusvarojen realisoitumattomat arvostuserot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa omassa pääomassa. Käyvän arvon rahaston muutokset on eritelty oman pääoman muutoslaskelmassa. Vahinkovakuutustoiminnassa eläkemuotoisten korvausten diskonttauksen purkuvaikutus on omana eränään. Eläkemuotoisten korvausten vastuu lasketaan käytössä olevien vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti siten, että oletettu inflaatio ja kuolevuus on huomioitu. Lisäksi vastuuta diskontattaessa on otettu huomioon sijoitustoiminnan oletettu nettotuotto. Diskonttauksen asteittaisen purkamisen seurauksena syntyvien eläkemuotoisten korvauskulujen lisäyksen kattamiseksi kohdistetaan eläkemuotoisiin korvauksiin laskennallinen sijoitustoiminnan nettotuotto.

3 Korvauskulut

Vahinkovakuutustoiminta

	2014			2013		
Milj. e	Brutto	Jälleenvakuuttajien osuus	Netto	Brutto	Jälleenvakuuttajien osuus	Netto
Vahinkovakuutus						
Tilikaudella sattuneiden vahinkojen korvauskulut						
Maksetut korvaukset	-1 643	14	-1 629	-1 718	21	-1 697
Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun muutos	-695	15	-680	-715	19	-696
Tuntemattomien vahinkojen (IBNR) korvausvastuun muutos	-594	11	-583	-633	13	-620
Korvausten selvittelykulut	-8	-	-8	-4	0	-4
Eläkemuotoisten korvausten korvausvastuun muutos	-10	-	-10	-7	0	-7
Tilikaudella sattuneiden vahinkojen korvauskulut yhteensä	**-2 951**	**41**	**-2 910**	**-3 078**	**53**	**-3 025**
Aikaisemmilla tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulut						
Maksetut korvaukset	-1 199	181	-1 019	-1 274	165	-1 108
Eläkemuotoiset korvaukset	-255	0	-255	-77	0	-77
Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun muutos	798	-183	615	915	-140	775
Tuntemattomien vahinkojen (IBNR) korvausvastuun muutos	687	-21	666	508	-18	489
Aikaisemmilla tilikausilla sattuneiden vahinkojen korvauskulut yhteensä	**32**	**-24**	**8**	**71**	**7**	**79**
Maksetut korvaukset						
Maksetut korvaukset	-2 843	195	-2 648	-2 991	186	-2 805
Maksetut eläkemuotoiset korvaukset	-127	-	-127	-129	-	-129
Maksetut korvaukset yhteensä	**-2 969**	**195**	**-2 774**	**-3 120**	**186**	**-2 935**
Korvausvastuun muutos						
Tunnettujen vahinkojen korvausvastuun muutos	103	-168	-65	199	-121	79
Tuntemattomien vahinkojen (IBNR) korvausvastuun muutos	-88	-10	-98	-126	-5	-131
Eläkemuotoisten korvausten korvausvastuun muutos	43	0	43	45	0	45
Korvausten selvittelykulut	-8	-	-8	-4	-	-4
Korvausvastuun muutos yhteensä	**50**	**-178**	**-128**	**114**	**-126**	**-11**
Vahinkovakuutustoiminnan korvauskulut yhteensä	**-2 919**	**17**	**-2 902**	**-3 006**	**60**	**-2 946**

Eläkemuotoisten korvausten vastuuvelka arvostetaan yleisten vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti. Huomioon otetaan odotettu inflaatio sekä kuolevuus. Vastaiset eläkesuoritukset diskontataan korolla, joka vastaa odotettavissa olevia sijoitustuottoja. Eläkemuotoisten korvausten diskonttauksen purkautumisen johdosta vakuutustekniseen tulokseen lisätään vastaava sijoitustuotto. Suomen vahinkovakuutuksen piiriin kuuluvien tuntemattomien eläkevahinkojen korvausvastuu diskontataan. Vuonna 2014 korvausvastuu oli 257 milj. euroa (282). Diskonttaamaton määrä oli 388 milj. euroa (453). Valuuttakurssimuutokset kasvattivat diskontattua korvausvastuuta noin 16 milj. euroa. Todellista laskua 26 milj. euroa aiheutui mm. liikennevakuutuksen sekä tapaturmavakuutusten vastuuvelan määrittämisen mallimuutoksista.

Eläkemuotoisten korvausten vastuuvelkaa laskettaessa käytetyt korkokannat maittain (%):

	2014	2013
Ruotsi	1,75 %	1,19 %
Suomi	2,00 %	2,50 %
Tanska	1,47 %	2,00 %

Henkivakuutustoiminta

	Maksetut korvaukset		Korvausvastuun muutos		Korvauskulut	
Milj. e	**2014**	**2013**	**2014**	**2013**	**2014**	**2013**
Vakuutussopimukset						
Henkivakuutus						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-45	-50	1	-0	-44	-50
Muut vakuutukset	-0	-0	-12	-0	-12	-0
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-177	-160	0	0	-177	-160
Yhteensä	**-223**	**-211**	**-11**	**0**	**-233**	**-210**
Eläkevakuutus						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-350	-344	35	24	-316	-320
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-13	-12	-23	-16	-36	-29
Yhteensä	**-364**	**-357**	**12**	**8**	**-351**	**-349**
Jälleenvakuutus	-1	-1	1	-1	0	-2
Vakuutussopimukset yhteensä	**-587**	**-568**	**3**	**7**	**-585**	**-560**
Jälleenvakuuttajien osuus	3	3	-0	-1	3	2
Vakuutussopimukset yhteensä	**-585**	**-565**	**3**	**7**	**-582**	**-559**
Sijoitussopimukset						
Kapitalisaatiosopimukset						
Vakuutukset, jotka ovat oikeutettuja harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-0	-1	-	-	-0	-1
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	-294	-172	-	-	-294	-172
Sijoitussopimukset yhteensä	**-294**	**-173**	**-**	**-**	**-294**	**-173**
Henkivakuutustoiminnan korvauskulut yhteensä	**-879**	**-738**	**3**	**7**	**-876**	**-731**

Maksetut korvaukset korvauslajeittain

Milj. e	2014	2013
Vakuutussopimukset		
Henkivakuutus		
Takaisinostot	-8	-10
Kuolemantapauskorvaukset	-21	-21
Säästösummien takaisinmaksut	-5	-9
Vahingonselvittelykulut	-0	-0
Muut	-10	-10
Yhteensä	**-45**	**-50**
Sijoitussidonnainen henkivakuutus		
Takaisinostot	-114	-115
Kuolemantapauskorvaukset	-50	-34
Säästösummien takaisinmaksut	-13	-12
Vahingonselvittelykulut	-0	0
Yhteensä	**-177**	**-160**
Eläkevakuutus		
Maksetut eläkkeet	-319	-319
Takaisinostot	-25	-20
Kuolemantapauskorvaukset	-6	-5
Vahingonselvittelykulut	-0	-0
Yhteensä	**-350**	**-344**
Sijoitussidonnainen eläkevakuutus		
Takaisinostot	-10	-9
Kuolemantapauskorvaukset	-3	-4
Muut	-0	-0
Yhteensä	**-13**	**-12**
Jälleenvakuutussopimukset	-1	-1
Vakuutussopimukset yhteensä	**-587**	**-569**
Jälleenvakuuttajien osuus	3	3
Vakuutussopimukset yhteensä	**-585**	**-565**
Sijoitussopimukset		
Kapitalisaatiosopimukset		
Takaisinostot	-0	-0
Säästösummien takaisinmaksut	-	-0
Yhteensä	**-0**	**-1**

Sijoitussopimukset		
Sijoitussidonnaiset kapitalisaatiosopimukset		
Takaisinostot	-316	-170
Säästösummien takaisinmaksut	22	-2
Yhteensä	**-294**	**-172**
Sijoitussopimukset yhteensä	**-295**	**-173**
Maksetut korvaukset, brutto	-882	-741
Maksetut korvaukset, netto	-879	-738
Segmenttien väliset eliminoinnit	8	-
Milj. e	**2014**	**2013**
Konserni yhteensä	**-3 771**	**-3 677**

4 Vakuutus- ja sijoitussopimusvelkojen muutos

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	**2014**	**2013**
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-3	-46
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	-10
Vahinkovakuutustoiminnan vakuutusmaksuvastuun muutos, netto	**-6**	**-55**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	**2014**	**2013**
Vakuutussopimukset		
Henkivakuutus		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	17	19
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-292	-232
Yhteensä	**-275**	**-213**
Eläkevakuutus		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	144	102
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-177	-183
Yhteensä	**-34**	**-80**
Jälleenvakuutussopimukset	2	-3
Vakuutussopimukset yhteensä	**-306**	**-296**
Sijoitussopimukset		
Kapitalisaatiosopimukset		
Sopimukset, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon	-4	2
Sijoitussidonnaiset sopimukset	-188	-353
Sijoitussopimukset yhteensä	**-192**	**-352**

Henkivakuutustoiminnan vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos yhteensä	**-499**	**-648**
Segmenttien väliset eliminoinnit	16	6
Konserni yhteensä	**-489**	**-697**

5 Henkilöstökulut

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-374	-390
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-18	-22
Eläkekulut		
- maksupohjaiset järjestelyt	-47	-51
- etuuspohjaiset järjestelyt (liitetieto 31)	-24	-22
Muut henkilösivukulut	-75	-79
Vahinkovakuutustoiminnan henkilöstökulut yhteensä	**-537**	**-564**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-33	-33
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-4	-5
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-5	-5
Muut henkilösivukulut	-4	-3
Henkivakuutustoiminnan henkilöstökulut yhteensä	**-46**	**-46**

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-8	-8
Käteisvaroina toteutetut osakeperusteiset maksut	-9	-12
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-2	-3
Muut henkilösivukulut	-0	-1
Omistusyhteisön henkilöstökulut yhteensä	**-20**	**-23**

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**-603**	**-634**

Lisätiedot osakeperusteisista maksuista esitetään liitetiedossa 36 Kannustinjärjestelmät.

6 Liiketoiminnan muut kulut

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Tietohallintokulut	-101	-100
Muut henkilöstökulut	-15	-16
Markkinointikulut	-42	-44
Poistot	-15	-11
Vuokrat	-48	-53
Vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos	-14	3
Ensivakuutuksen palkkiot	-171	-180
Annetun jälleenvakuutuksen palkkiot	14	18
Muut	-111	-108
Vahinkovakuutustoiminnan liiketoiminnan muut kulut yhteensä	**-502**	**-493**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Tietohallintokulut	-14	-12
Muut henkilöstökulut	-2	-2
Markkinointikulut	-3	-3
Poistot	-2	-3
Vuokrat	-3	-3
Ensivakuutuksen palkkiot	-10	-10
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	-2	0
Annetun jälleenvakuutuksen palkkiot	2	2
Muut	-25	-23
Henkivakuutustoiminnan liiketoiminnan muut kulut yhteensä	**-60**	**-54**

Vahinko- ja henkivakuutustoiminnan erä Muut sisältää mm. kulut viestinnästä, ulkopuolisista palveluista sekä muista hallintokuluista.

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Tietohallintokulut	-1	-0
Markkinointikulut	-1	-2
Vuokrat	-1	-1
Muut	-9	-8
Omistusyhteisön liiketoiminnan muut kulut yhteensä	**-12**	**-11**

Omistusyhteisön erä Muut muodostuu mm. konsulttipalkkioista sekä vuokra- ja muista hallintokuluista.

Segmenttien väliset eliminoinnit	16	16

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**-558**	**-543**

7 Vahinkovakuutustoiminnan tulosanalyysi

Milj. e	2014	2013
Vakuutusmaksutuotot	4 457	4 505
Korvauskulut	-3 162	-3 215
Liikekulut	-745	-755
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	0	2
Vakuutustoimintaan kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto	37	65
Vakuutustekninen kate	**588**	**601**
Sijoitustoiminnan nettotuotto	378	405
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	-82	-120
Muut tuotot ja kulut	47	43
Liikevoitto	**931**	**929**

Erittely tuloslaskelmaeriin sisältyvistä toimintokohtaisista liikekuluista

Milj. e	2014	2013
Korvausten hoitokulut (korvauskulut)	-260	-269
Vakuutusten hankintamenot (liikekulut)	-499	-525
Vakuutustoiminnan hallintokulut (liikekulut)	-246	-245
Muuhun vakuutustekniseen toimintaan liittyvät hallintokulut (muut vakuutustekniset kulut)	-27	-26
Sijoitusten hoitokulut (sijoitustoiminnan kulut)	-14	-15
Yhteensä	**-1 046**	**-1 081**

8 Vahinkovakuutustoiminnan vakuutuslajiryhmäkohtainen tulos

Milj. e	Tapaturma ja sairaus	Moottoriajo-neuvovastuu	Moottori-ajoneuvot, muut luokat	Meri, lento ja tavaran-kuljetus	Palo- ja muu omaisuus-vahinko	Vastuu	Luotto ja takaus
Vakuutusmaksutulo vakuutussopimuksista yhteensä, brutto							
2014	774	657	1 309	130	1 317	212	2
2013	772	689	1 334	148	1 367	216	3
Vakuutusmaksutuotot vakuutussopimuksista yhteensä, brutto							
2014	769	664	1 288	130	1 330	211	3
2013	757	695	1 308	147	1 359	211	2
Korvauskulut, brutto [1)]							
2014	-554	-523	-885	-86	-881	-84	-0
2013	-560	-508	-918	-93	-966	-105	-1
Liikekulut, brutto [2)]							
2014	-133	-140	-192	-22	-213	-34	-0
2013	-135	-144	-195	-26	-207	-31	-0
Jälleenvakuutustoiminnan tulos							
2014	-13	2	-2	-9	-83	-31	0
2013	-2	-2	-2	-10	-81	-32	0
Vakuutustekninen tulos							
2014	**69**	**3**	**209**	**14**	**152**	**62**	**2**
2013	**60**	**41**	**193**	**18**	**105**	**42**	**1**

Milj. e	Oikeusturva	Muut	Ensivakuutus yhteensä	Jälleen-vakuutus	Eliminoinnit	Yhteensä
Vakuutusmaksutulo vakuutussopimuksista yhteensä, brutto						
2014	41	112	4 555	84	-5	4 634
2013	40	112	4 680	94	-6	4 768
Vakuutusmaksutuotot vakuutussopimuksista yhteensä, brutto						
2014	41	111	4 547	89	-5	4 631
2013	39	113	4 631	97	-6	4 723
Korvauskulut, brutto [1)]						
2014	-29	-72	-3 115	-71	6	-3 180
2013	-26	-48	-3 226	-56	6	-3 276
Liikekulut, brutto [2)]						
2014	-7	-16	-756	-15	13	-758
2013	-7	-14	-760	-24	11	-773
Jälleenvakuutustoiminnan tulos						
2014	0	-8	-144	-4	5	-143
2013	-0	-14	-144	-2	6	-140
Vakuutustekninen tulos						
2014	**6**	**15**	**533**	**-1**	**19**	**551**
2013	**6**	**37**	**501**	**16**	**17**	**534**

1) Korvauskuluihin kohdistettu toimintokohtaisia liikekuluja 260 milj. euroa (269).

2) Liikekuluihin sisältyy muita vakuutusteknisiä tuottoja 27 milj. euroa (28) ja muita vakuutusteknisiä kuluja 27 milj. euroa (26).

9 Osakekohtainen tulos

Milj. e	2014	2013
Osakekohtainen tulos		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	1 540	1 452
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	560	560
Osakekohtainen tulos (EUR/osake)	2,75	2,59

10 Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat ja -velat on luokiteltu IAS 39.9 mukaisiin kategorioihin. Taulukossa on esitetty myös rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät korkotuotot ja -kulut, tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot, arvonalentumistappiot sekä osinkotuotot. Taulukon rahoitusvarat sisältää tase-erät Rahoitusvarat sekä Käteiset varat.

			2014		
Milj. e	Kp-arvo	Korkotuot/ Korkokulut	Voitot/ tappiot	Arvonal. tappiot	Osinkotuotot
RAHOITUSVARAT					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	79	-2		-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	48	1	1	-	0
Lainat ja muut saamiset	2 340	23	38	-	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat	16 537	345	317	-62	135
Konsernin rahoitusvarat yhteensä	**19 004**	**366**	**356**	**-62**	**135**
RAHOITUSVELAT					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	120	-	-		
Muut rahoitusvelat	2 302	-53	24		
Konsernin rahoitusvelat yhteensä	**2 423**	**-53**	**24**		

Milj. e	Kp-arvo	2013 Korkotuot/ Korkokulut	2013 Voitot/ tappiot	2013 Arvonal. tappiot	2013 Osinkotuotot
RAHOITUSVARAT					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Johdannaissopimukset	78	1	37	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	50	1	7	-	0
Lainat ja muut saamiset	1 051	23	-11	-	-
Myytävissä olevat rahoitusvarat	16 430	427	187	-38	125
Konsernin rahoitusvarat yhteensä	**17 609**	**453**	**221**	**-38**	**125**
RAHOITUSVELAT					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Johdannaissopimukset	53	-	-		
Muut rahoitusvelat	2 140	-73	16		
Konsernin rahoitusvelat yhteensä	**2 193**	**-73**	**16**		

11 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014 Koneet ja kalusto	2013 Koneet ja kalusto
1.1.		
Hankintameno	64	90
Kertyneet poistot	-48	-74
Kirjanpitoarvo 1.1.	**16**	**16**
31.12.		
Hankintameno	63	64
Kertyneet poistot	-46	-48
Kirjanpitoarvo 31.12.	**16**	**16**

Henkivakuutustoiminta

	2014			2013		
Milj. e	**Maa-alueet ja rakennukset**	**Koneet ja kalusto**	**Yhteensä**	**Maa-alueet ja rakennukset**	**Koneet ja kalusto**	**Yhteensä**
1.1.						
Hankintameno	4	8	12	4	8	12
Kertyneet poistot	-1	-6	-6	-1	-6	-6
Kirjanpitoarvo 1.1.	**4**	**2**	**5**	**4**	**2**	**5**
31.12.						
Hankintameno	4	8	12	4	8	12
Kertyneet poistot	-1	-6	-7	-1	-6	-6
Kirjanpitoarvo 31.12.	**3**	**1**	**5**	**4**	**2**	**5**

Omistusyhteisö

	2014			2013		
Milj. e	**Maa-alueet ja rakennukset**	**Koneet ja kalusto**	**Yhteensä**	**Maa-alueet ja rakennukset**	**Koneet ja kalusto**	**Yhteensä**
1.1.						
Hankintameno	2	5	7	2	5	7
Kertyneet poistot	-1	-2	-3	-1	-2	-3
Kirjanpitoarvo 1.1.	**1**	**3**	**4**	**1**	**3**	**4**
31.12.						
Hankintameno	2	5	7	2	5	7
Kertyneet poistot	-1	-3	-4	-1	-2	-3
Kirjanpitoarvo 31.12.	**1**	**2**	**3**	**1**	**3**	**4**

Milj. e	**2014**	**2013**
Konserni yhteensä	**24**	**25**

Segmenttien tase-erä koneet ja kalusto sisältää atk-laitteet ja toimistokalusteet.

12 Sijoituskiinteistöt

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
1.1.		
Hankintameno	29	34
Kertyneet poistot	-7	-7
Kertyneet arvonalentumiset	-0	-0
Kirjanpitoarvo 1.1.	**22**	**27**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**22**	**27**
Vähennykset	0	-5
Poistot	-1	-1
Arvonalentumistappiot	-1	-1
Arvonalentumistappioiden peruutukset	0	1
Valuuttakurssierot	-1	-1
Muut muutokset	0	2
Kirjanpitoarvo 31.12.	**20**	**20**
31.12.		
Hankintameno	29	29
Kertyneet poistot	-8	-7
Kertyneet arvonalentumiset	-1	-0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**20**	**22**
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	2	3
Sijoitusomaisuuteen sisältyvät muulla sopimuksella vuokralle annetut kiinteistöt		
Ei-purettavissa olevat vähimmäisvuokrat		
- yhden vuoden kuluessa	1	1
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	1	1
- yli viiden vuoden kuluttua	-	0
Yhteensä	**2**	**2**
Kiinteistökulut		
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-1	-2
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka eivät ole kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-1	-1
Yhteensä	**-2**	**-2**
Sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.	**22**	**23**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
1.1.		
Hankintameno	172	157
Kertyneet poistot	-48	-45
Kertyneet arvonalentumiset	-17	-16
Kirjanpitoarvo 1.1.	**107**	**95**
Kirjanpitoarvo 1.1.	**107**	**95**
Lisäykset	74	17
Vähennykset	-0	-2
Poistot	-3	-3
Arvonalentumistappiot	-0	-1
Kirjanpitoarvo 31.12.	**179**	**107**
31.12.		
Hankintameno	247	172
Kertyneet poistot	-51	-48
Kertyneet arvonalentumiset	-17	-17
Kirjanpitoarvo 31.12.	**179**	**107**
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	17	13
Sijoitusomaisuuteen sisältyvät muulla sopimuksella vuokralle annetut kiinteistöt		
Ei-purettavissa olevat vähimmäisvuokrat		
- yhden vuoden kuluessa	10	6
- yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	6	14
- yli viiden vuoden kuluttua	0	2
Yhteensä	**17**	**22**
Kiinteistökulut		
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka ovat kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-8	-7
- välittömät hoitokulut kiinteistöistä, jotka eivät ole kerryttäneet vuokratuottoa kaudella	-1	-2
Yhteensä	**-10**	**-9**
Sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.	**196**	**125**
Segmenttien väliset eliminoinnit	-4	-4

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**195**	**125**

Konsernin sijoituskiinteistöjen käyvät arvot arvioitu kokonaisuudessaan itse markkinoilta saadun vertailuaineiston perusteella. Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen määritys ja hierarkia on esitetty liitteessä 17. Tämän määrityksen mukaan sijoituskiinteistöt kuuluvat tasolle 2.

Segmenttien sijoituskiinteistöjen tilat vuokrataan markkinaehtoisilla, peruuttamattomilla vuokrasopimuksilla. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat toistaiseksi voimassa olevista monivuotisiin sopimuksiin.

13 Aineettomat hyödykkeet

Vahinkovakuutustoiminta

	2014		
Milj. e	**Liikearvo** *)	**Muut aineettomat hyödykkeet**	**Yhteensä**
1.1.			
Hankintameno	567	31	598
Kertyneet poistot	-	-8	-8
Kirjanpitoarvo 1.1.	**567**	**23**	**590**
31.12.			
Hankintameno	535	24	559
Kertyneet poistot	-	-5	-5
Kirjanpitoarvo 31.12.	**535**	**20**	**554**

	2013		
Milj. e	**Liikearvo** *)	**Muut aineettomat hyödykkeet**	**Yhteensä**
1.1.			
Hankintameno	585	27	612
Kertyneet poistot	-	-6	-6
Kirjanpitoarvo 1.1.	**585**	**13**	**606**
31.12.			
Hankintameno	567	31	598
Kertyneet poistot	-	-8	-8
Kirjanpitoarvo 31.12.	**567**	**23**	**590**

**) Hankintamenomuutos johtuu valuuttakurssimuutoksista.*

Henkivakuutustoiminta

	2014			2013		
Milj. e	**Liikearvo**	**Muut aineettomat hyödykkeet**	**Yhteensä**	**Liikearvo**	**Muut aineettomat hyödykkeet**	**Yhteensä**
1.1.						
Hankintameno	153	43	196	153	42	195
Kertyneet poistot	-	-34	-34	-	-31	-31
Kirjanpitoarvo 1.1.	**153**	**9**	**162**	**153**	**11**	**164**
31.12.						
Hankintameno	153	43	196	153	43	196
Kertyneet poistot	-	-36	-36	-	-34	-34
Kirjanpitoarvo 31.12.	**153**	**7**	**160**	**153**	**9**	**162**

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**714**	**751**

Segmenttien muut aineettomat hyödykkeet koostuvat pääosin atk-ohjelmistojen hankinnoista.

Poistot ja arvonalentumiset sisältyvät tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Liikearvojen osalta on suoritettu IAS 36 Omaisuuden arvonalentuminen -standardin tarkoittama arvonalentumistestaus. Testauksien perusteella ei ole kirjattu arvonalentumisia.

Arvonalentumistestausta varten Sampo määrittelee kerrytettävissä olevan rahamäärän käyttöarvoon perustuen niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liikearvoa on kohdistettu. Sampo on määritellyt tällaisiksi yksiköiksi If-alakonsernin sekä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön (jäljempänä Mandatum Life).

Yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttäen diskontattua rahavirtamallia. Malli pohjautuu historiatietojen lisäksi Sammon johdon parhaisiin arvioihin taloudellisista olosuhteista kuten myyntimääristä, koroista, marginaaleista, pääomarakenteesta sekä tuotto- ja kustannuskehityksestä. Mandatum Lifen osalta käyttöarvomalliin vaikuttaa merkittävästi vastuuvelkojen pitkän aikavälin kehitys, jonka ennustetaan vaikuttavan muun muassa vaadittavaan vakavaraisuuspääomaan ja siten kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Tämän vuoksi myös Mandatum Lifen ennusteperiodi on pidempi eli 10 vuotta. Saadut rahavirrat on diskontattu ennen veroja määritetyllä pääoman painotetulla keskimääräisellä kustannuksella (weighted average cost of capital), joka Ifin osalta on 7,7 % ja Mandatum Lifen osalta 8,3 %. Luvut ovat laskeneet edellisvuodesta johtuen korkojen laskusta pohjoismaisissa valtionobligaatioissa.

Johdon hyväksymät If-konsernin rahavirtoja koskevat ennusteet kattavat vuodet 2015 – 2016. Tämän ajanjakson jälkeiset kassavirrat on ekstrapoloitu käyttäen 2 %:n kasvuvauhtia. Myös Mandatum Lifelle on vuoden 2024 jälkeisille kausille käytetty 2 %:n kasvuvauhtia, jonka molemmissa tapauksissa uskotaan olevan lähellä odotettua inflaatiota.

Mandatum Lifen osalta kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää sen kirjanpitoarvon noin 450 miljoonalla eurolla. Käytetyllä laskentatekniikalla esimerkiksi noin 2,7 %:n nousu pääoman painotetussa keskimääräisessä kustannuksessa johtaisi tilanteeseen, jossa kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi sama kuin yksikön kirjanpitoarvo.

If-konsernin osalta johto katsoo, että mikään jokseenkin mahdollinen muutos käytettyihin keskeisiin oletuksiin ei saisi aikaan sitä, että yksikköjen kirjanpitoarvot ylittäisivät niiden kerrytettävissä olevat rahamäärät.

14 Sijoitukset osakkuusyrityksissä

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyritykset 31.12.2014

Milj. e

Nimi	Kotipaikka	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo*)	Omistus-osuus %
Nordea Bank Abp	Ruotsi	7 065	8 325	21,25
Topdanmark A/S	Tanska	371	846	30,41
Autovahinkokeskus Oy	Suomi	3		35,54
CAP Group AB	Ruotsi	2		21,98
Urzus Group AS	Norja	2		28,57
Svithun Assuranse AS	Norja	1		33,00
Watercircles Skandinavia AS	Norja	3		39,57
Contemi Holding AS	Norja	0		28,57

Pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyt osakkuusyritykset 31.12.2013

Milj. e

Nimi	Kotipaikka	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo*)	Omistus-osuus %
Nordea Bank Abp	Ruotsi	6 906	8 413	21,25
Topdanmark A/S	Tanska	363	603	27,98
Autovahinkokeskus Oy	Suomi	3		35,50
Consulting AB Lennemark & Andersson	Ruotsi	1		22,00
Urzus Group AS	Norja	2		28,60
Svithun Assuranse AS (Norway)	Norja	1		33,00
Watercircles Skandinavia AS (Norway)	Norja	4		39,60

**) Julkisen hintanoteerauksen mukainen arvo*

Muutokset sijoituksissa osakkuusyrityksiin

	2014			2013		
Milj. e	**Nordea**	**Muut osakkuus-yritykset**	**Yhteensä**	**Nordea**	**Muut osakkuus-yritykset**	**Yhteensä**
Osuudet 1.1.	6 906	375	7 282	6 687	362	7 049
Osuus kauden tuloksesta	680	54	735	635	51	686
Lisäykset	-	-	0	-	3	3
Vähennykset	-370	-0	-370	-293	-0	-293
Muutokset osakkuusyrityksen omassa pääomassa	-151	-47	-198	-123	-4	-128
Muuntoerot	-	-1	-1	-	-36	-36
Osuudet 31.12.	**7 065**	**382**	**7 447**	**6 906**	**375**	**7 282**

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon sisältyy liikearvoa 1 101 milj. e (1 102), josta Nordean osuus 978 milj. e (978).

Sammon omistus Nordeassa

Nordea on kansainvälinen pankki, jolla on johtava asema suuryrityspalveluissa sekä vähittäispankki- ja private banking -toiminnassa. Nordealla on noin 1 400 konttoria, puhelinpalvelu kaikissa Pohjoismaissa sekä verkkopankki. Konsernilla on myös Pohjoismaiden ja Itämeren alueen laajin jakeluverkosto.

Taloudellinen informaatio Nordeasta

Milj. e	2014	2013
Varat	669 342	630 434
Velat	639 505	601 225
Liikevaihto	10 224	9 891
Muut laajan tuloksen erät	-1 042	-499
Laaja tulos	2 290	2 617
Osakkuusyritykseltä tilikaudella saadut osingot	370	293

Sammon osuus Nordean tuloksesta

Milj. e	2014	2013
Osuus Nordean tilikauden tuloksesta	708	662
Poisto asiakassuhteista	-35	-35
Laskennallisen veron muutos	8	8
Osuus osakkuusyrityksen voitosta	**680**	**635**

15 Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat koostuvat sijoituksista johdannaissopimuksiin, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyistä rahoitusvaroista, lainoista ja muista saamisista sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista. Omistusyhteisösegmentti sisältää lisäksi sijoitukset tytäryhtiöosakkeisiin.

Johdannaissopimuksia konsernissa voidaan tehdä sekä kaupankäynti- että suojaamistarkoituksessa. Käytettäviä instrumentteja ovat valuutta-, korko- ja osakejohdannaiset. Vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa on tilikaudella sovellettu käyvän arvon suojausta.

Milj. e	2014	2013
Vahinkovakuutustoiminta		
Johdannaissopimukset	42	5
Lainat ja muut saamiset	238	246
Myytävissä olevat rahoitusvarat	10 741	11 014
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	**11 021**	**11 265**
Henkivakuutustoiminta		
Johdannaissopimukset	3	33
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat	48	48
Lainat ja muut saamiset	27	19
Myytävissä olevat rahoitusvarat	5 587	5 023
Henkivakuutustoiminta yhteensä	**5 665**	**5 122**
Omistusyhteisö		
Johdannaissopimukset	34	41
Lainat ja muut saamiset	1	1
Myytävissä olevat rahoitusvarat	555	737
Sijoitukset tytäryhtiöissä	2 370	2 370
Omistusyhteisö yhteensä	**2 959**	**3 148**
Segmenttien väliset eliminoinnit	-2 715	-2 712
Konserni yhteensä	**16 930**	**16 824**

Vahinkovakuutustoiminta

Johdannaissopimukset

	2014			2013		
	Kohde-et.	Käypä arvo		Kohde-et.	Käypä arvo	
Milj. e	**nimell.arvo**	**Saamiset**	**Velat**	**nimell.arvo**	**Saamiset**	**Velat**
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	68	-	-2	1 165	-	4
Pörssijohdannaiset						
Korkofutuurit	85	-	-1	85	1	1
Korkojohdannaiset yhteensä	**153**	**-**	**-3**	**1 250**	**1**	**5**
Valuuttajohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Valuuttatermiinit	2 714	41	20	2 147	4	20
Valuuttaoptiot, ostetut ja myydyt	294	2	1	42	0	-
Valuuttajohdannaiset yhteensä	**3 008**	**42**	**21**	**2 189**	**4**	**20**
Vahinkovakuutuksen johdannaissopimukset yhteensä	**3 162**	**42**	**18**	**3 439**	**5**	**25**

Muut rahoitusvarat

Milj. e	**2014**	**2013**
Lainat ja muut saamiset		
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1	1
Muut	237	245
Lainat ja muut saamiset yhteensä	**238**	**246**
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseenlaskemat	1 606	1 327
Pankkien liikkeeseen laskemat	3 031	2 741
Muut saamistodistukset	4 551	5 462
Saamistodistukset yhteensä	**9 188**	**9 531**
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	1 365	1 277
Muut	188	207
Osakkeet ja osuudet yhteensä	**1 553**	**1 483**
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä	**10 741**	**11 014**
Vahinkovakuutustoiminnan myytävissä olevat arvopaperit sisältävät arvonalentumistappioita 243 milj. euroa (242).		
Vahinkovakuutustoiminnan rahoitusvarat yhteensä	**11 021**	**11 265**

Henkivakuutustoiminta

Johdannaissopimukset

	2014			2013		
	Kohde-et.	Käypä arvo		Kohde-et.	Käypä arvo	
Milj. e	nimell.arvo	Saamiset	Velat	nimell.arvo	Saamiset	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 443	-	19	5 978	25	7
Luottoriskinvaihtosopimukset	577	-	1	508	0	2
Yhteensä	**2 019**	**-**	**20**	**6 486**	**25**	**10**
Valuuttajohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Valuuttatermiinit	1 184	1	14	955	7	1
OTC-valuuttaoptiot ostetut ja myydyt	193	2	1	0	0	0
Valuuttajohdannaiset yhteensä	**1 377**	**3**	**15**	**955**	**7**	**1**
Osakejohdannaiset						
Pörssijohdannaiset						
Osake- ja osakeindeksioptiot	**1**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**
Henkivakuutuksen kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset yhteensä	**3 398**	**3**	**35**	**7 441**	**32**	**11**
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käypää arvoa suojaavat						
Valuuttatermiinit	583	0	50	501	1	0
Koronvaihtosopimukset				0	0	0
Käypää arvoa suojaavat yhteensä	**583**	**0**	**50**	**501**	**1**	**0**
Henkivakuutuksen suojaavat johdannaissopimukset yhteensä	**583**	**0**	**50**	**501**	**1**	**0**
Henkivakuutuksen johdannaissopimukset yhteensä	**3 981**	**3**	**86**	**7 942**	**33**	**11**

Käyvän arvon suojaus

Käyvän arvon suojausta käytetään suojaamaan osaa myytävissä olevien rahoitusvarojen valuuttariskistä. Suojaussuhteen ulkopuolelle on jätetty termiinisopimusten korkoelementti. Käyvän arvon suojauksiksi luokiteltujen valuuttajohdannaisten nettotulos oli -74 (18) milj. euroa. Suojattavasta riskistä johtuva nettotulos myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon suojauksesta oli 74 (-18) milj. euroa.

Rahavirtojen suojaus

Rahavirtaa suojaavat korkojohdannaiset erääntyivät vertailutilikaudella 2013 eikä uusia rahavirran suojauksia ole aloitettu.

Muut rahoitusvarat

Milj. e	2014	2013
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat	1	11
Pankkien liikkeeseen laskemat	4	35
Muut saamistodistukset	43	-
Saamistodistukset yhteensä	**47**	**46**
Listatut osakkeet ja osuudet	2	2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat yhteensä	**48**	**48**
Lainat ja muut saamiset		
Jälleenvakuutustalletesaamiset	-	1
Lainat	27	18
Lainat ja muut saamiset yhteensä	**27**	**19**
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat	388	727
Pankkien liikkeeseen laskemat	889	632
Muut saamistodistukset	1 619	1 548
Saamistodistukset yhteensä	**2 895**	**2 907**
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	1 852	1 379
Muut	839	737
Osakkeet ja osuudet yhteensä	**2 691**	**2 116**
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä	**5 587**	**5 023**
Henkivakuutustoiminnan myytävissä olevat arvopaperit sisältävät arvonalentumistappioita 41 milj. euroa (33).		
Henkivakuutustoiminnan rahoitusvarat yhteensä	**5 665**	**5 122**

Myytävissä olevat rahoitusvarat / Saamistodistukset: Myytävissä olevista rahoitusmarkkinavälineistä on joukkovelkakirjalainasijoituksia 1 963 milj. euroa (2 553) ja rahamarkkinasijoituksia 932 milj. euroa (354).

Myytävissä olevat rahoitusvarat / Osakkeet ja osuudet: Julkisesti noteeratuista myytävissä olevista osakkeista 632 miljoonaa (641) on pörssiosakkeita. Muihin kuin julkisesti noteerattuihin myytävissä oleviin osakkeisiin sisältyy pääomarahastosijoituksia 708 milj. euroa (640).

Omistusyhteisö

Johdannaissopimukset

	2014			2013		
	Kohde-et.	Käypä arvo		Kohde-et.	Käypä arvo	
Milj. e	**nimell.arvo**	**Saamiset**	**Velat**	**nimell.arvo**	**Saamiset**	**Velat**
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	800	23	-	800	26	-
Luottoriskinvaihtosopimukset	-	-	-	20	0	-
Korkojohdannaiset yhteensä	**800**	**23**	**0**	**820**	**26**	**-**
Valuuttajohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Valuuttatermiinit	3	1	0	21	0	1
Osakejohdannaiset						
OTC-johdannaiset						
Osake- ja osakeindeksioptiot	69	10	11	88	14	16
Omistusyhteisön johdannaissopimukset yhteensä	**872**	**34**	**11**	**930**	**41**	**18**

Muut rahoitusvarat

Milj. e	**2014**	**2013**
Lainat ja muut saamiset		
Talletukset	1	1
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Pankkien liikkeeseenlaskemat	110	350
Muut saamistodistukset	360	360
Saamistodistukset yhteensä	**470**	**709**
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	41	7
Muut	45	21
Osakkeet ja osuudet yhteensä	**85**	**28**
Myytävissä olevat rahoitusvarat yhteensä	**555**	**737**
Omistusyhteisön myytävissä olevat arvopaperit eivät sisällä arvonalentumistappioita.		
Sijoitukset tytäryhtiöissä	2 370	2 370

Omistusyhteisön rahoitusvarat yhteensä	**2 959**	**3 148**
Segmenttien väliset eliminoinnit	-2 715	-2 712
Milj. e	**2014**	**2015**
Konserni yhteensä	**16 930**	**16 824**

16 Käyvät arvot

	2014		2013	
Milj. e	**Käypä arvo**	**Kirjanpitoarvo**	**Käypä arvo**	**Kirjanpitoarvo**
Konsernin rahoitusvarat				
Rahoitusvarat	16 933	16 930	16 827	16 824
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset	5 259	5 259	4 616	4 616
Muut varat	79	79	17	17
Käteiset varat	2 071	2 074	779	785
Yhteensä	**24 343**	**24 342**	**22 240**	**22 242**
Konsernin rahoitusvelat				
Rahoitusvelat	2 517	2 423	2 273	2 193
Muut velat	90	90	26	26
Yhteensä	**2 607**	**2 513**	**2 299**	**2 219**

Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja –velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot tase-erittäin. Käypien arvojen arviointiperiaatteet esitetään tilinpäätösperiaatteissa.

Sijoitusarvopapereiden käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua hintaa aktiivisilta markkinoilta ei ole saatavissa, käypä arvo arvioidaan diskontattujen rahavirtojen perusteella. Diskonttokorko saadaan markkinoilta saatavalta korkokäyrältä.

Johdannaissopimusten käypä arvo määritellään käyttäen toimivilla markkinoilla noteerattuja markkinahintoja, rahavirtojen diskonttausmenetelmää tai optiohinnoittelumalleja.

Lainojen ja muiden vastaavien rahoitusinstrumenttien, joilla ei ole hintanoteerausta toimivilla markkinoilla, käypä arvo määritellään diskontattujen rahavirtojen perusteella käyttäen markkinoilla noteerattavia korkoja. Markkinoilta saatavaa korkokäyrää oikaistaan rahoitusinstrumenttien muiden osatekijöiden, esim. luottoriskin perusteella.

Lyhytaikaisten korottomien saamisten ja velkojen käypänä arvona käytetään kirjanpitoarvoa.

Käyvät arvot ovat ns. puhtaita arvoja, joissa ei ole mukana siirtyvien korkojen osuutta.

17 Käypien arvojen määritys ja hierarkia

Suurin osa Sampo-konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon. Näiden arvostus perustuu joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostuksiin, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Mikäli näitä ei ole ollut käytettävissä, pienelle osalle instrumenteista on määritetty arvo muita menetelmiä käyttäen. Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on liitetiedoissa ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen mm. siihen, ovatko markkinat, joilla instrumentilla käydään kauppaa, toimivat tai ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot objektiivisesti todennettavissa.

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
RAHOITUSVARAT 31.12.2014				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	-	24	-	24
Valuuttajohdannaiset	-	46	-	46
Osakejohdannaiset	-	10	-	10
	-	**79**	**-**	**79**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2	-	-	2
Saamistodistukset	19	27	-	47
	21	**27**	**-**	**48**
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	449	8	16	472
Saamistodistukset	543	645	24	1 212
Rahastot	2 464	896	57	3 417
Johdannaissopimukset	-	9	-	9
	3 456	**1 558**	**96**	**5 110**
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	1 658	-	228	1 887
Saamistodistukset	8 086	4 037	77	12 200
Rahastot	1 595	106	748	2 450
	11 340	**4 143**	**1 054**	**16 537**
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	**14 817**	**5 808**	**1 150**	**21 775**
RAHOITUSVELAT 31.12.2014				
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset	2	21	-	23
Valuuttajohdannaiset	-	87	-	87
Osakejohdannaiset	-	11	-	11
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	**2**	**118**	**-**	**120**

Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
RAHOITUSVARAT 31.12.2013				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	1	51	-	52
Muut korkojohdannaiset	-	0	-	0
Valuuttajohdannaiset	-	12	-	12
Osakejohdannaiset	-	14	-	14
	1	**77**	**-**	**78**
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	2	-	-	2
Saamistodistukset	-	46	0	46
	2	**46**	**0**	**48**
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	324	2	13	339
Saamistodistukset	14	1 069	19	1 101
Rahastot	2 098	804	64	2 966
Johdannaissopimukset	-	26	-	26
	2 436	**1 901**	**97**	**4 433**
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	1 583	-	243	1 826
Saamistodistukset	1 874	10 858	39	12 770
Rahastot	993	124	720	1 836
	4 449	**10 981**	**1 002**	**16 432**
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat yhteensä	**6 887**	**13 006**	**1 099**	**20 992**
RAHOITUSVELAT 31.12.2013				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	1	14	-	15
Valuuttajohdannaiset	-	22	-	22
Osakejohdannaiset	-	16	-	16
Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvelat yhteensä	**-**	**52**	**-**	**53**

Siirrot tasojen 1 ja 2 välillä

Konserni otti viimeisellä kvartaalilla käyttöön BVAL Score tiedon hyödyntämisen tasojen määrittelyssä. Tässä johtuen tehtiin useampia luokittelumuutoksia tasolta kaksi tasolle yksi. Myytävissä olevia saamistodistuksia siirrettiin tilikauden aikana 5 438 (151) milj. euroa. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia saamistodistuksia siirrettiin puolestaan 19 milj. euroa. Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä osakkeita siirrettiin 68 milj. euroa ja saamistodistuksia 368 milj. euroa.

Käypien arvojen herkkyysanalyysi

Rahoitusvarojen ja -velkojen herkkyyttä valuuttakurssimuutoksille tarkastellaan liiketoiminta-alueittain eri kotivaluuttojen vuoksi. Vahinkovakuutuksessa kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön heikkeneminen kotivaluuttaa (SEK) vastaan lisäisi tulosta 30 (12) milj. euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 13 (11) milj. euroa. Henkivakuutuksessa kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan lisäisi tulosta 35 (14) milj. euroa ja vähentäisi omaa pääomaa 94 (68) milj. euroa. Omistusyhteisössä kaikkien muiden valuuttojen 10 prosenttiyksikön lasku kotivaluuttaa (EUR) vastaan ei vaikuttaisi tulokseen, mutta vähentäisi omaa pääomaa 71 (15) milj. euroa.

Konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen herkkyysanalyysi eri markkinariskiskenaarioissa on esitetty alla. Vaikutukset kuvaavat yksittäisessä markkinamuuttujassa tapahtuvan yhtäkkisen muutoksen vaikutusta instrumenttien käypään arvoon 31.12.2014.

Herkkyystarkastelut sisältävät johdannaispositioiden vaikutukset. Kaikki herkkyysanalyysit on laskettu ennen veroja.

Sampo Oyj:n velkarahoituksen vaikutusta ei ole sisällytetty laskelmiin.

	Korko		**Osake**	**Muut sijoitukset**
	1 % tasoliike alas	1 % tasoliike ylös	20 % alas	20 % alas
Vaikutus tulokseen	-78	50	-0	-4
Vaikutus suoraan omaan pääomaan	186	-179	-625	-196
Kokonaisvaikutus	**108**	**-130**	**-625**	**-200**

18 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

Milj. e	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/ tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/ tappiot yht.	Ostot	Myynnit	Siirrot tasolta/ tasolle 1 ja 2	31.12.	Kaudelle kirjatut voitot/ tappiot rahoitus-varoista 31.12.2014
RAHOITUSVARAT 2014								
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	14	2	-	3	-3	-	16	1
Saamistodistukset	19	-1	-	18	-1	-10	24	0
Rahastot	64	0	-	30	-20	-18	57	1
	97	**1**	**-**	**51**	**-24**	**-28**	**96**	**2**
Myytävissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	243	11	1	30	-23	-33	228	-1
Saamistodistukset	39	2	2	10	-6	30	78	2
Rahastot	720	29	46	215	-262	-	748	62
	1 002	**42**	**49**	**255**	**-291**	**-3**	**1 054**	**64**
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	**1 099**	**43**	**49**	**306**	**-316**	**-31**	**1 150**	**66**

Milj. e	2014 Realisoi-tuneet voitot/ tappiot	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot yhteensä	43	56	99
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sisältyvistä varoista	10	56	66

Milj. e	1.1.	Tulokseen kirjatut voitot/ tappiot yht.	Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut voitot/ tappiot yht.	Ostot	Myynnit	Siirrot tasolta/ tasolle 1 ja 2	31.12.	Kaudelle kirjatut voitot/ tappiot rahoitus-varoista 31.12.2013
RAHOITUSVARAT 2013								
Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvät rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	14	-1	-	5	-4	-	14	-1
Saamistodistukset	17	1	-	2	-1	-	19	1
Rahastot	50	4	-	24	-13	-	64	3
	81	**4**	**-**	**31**	**-19**	**-**	**97**	**4**
Myytävissä olevat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	69	-1	3	176	-4	-	243	-3
Saamistodistukset	73	29	-21	6	-47	-	39	-1
Rahastot	894	-24	46	139	-335	-	720	19
	1 036	**4**	**27**	**320**	**-385**	**-**	**1 002**	**14**
Käypään arvoon arvostettavat yhteensä	**1 117**	**8**	**27**	**351**	**-404**	**-**	**1 099**	**18**

	2013		
Milj. e	Realisoi-tuneet voitot/ tappiot	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot yhteensä	8	32	**40**
Tuloslaskelmaan kirjatut tilikauden voitot tai tappiot tilikauden lopun taseeseen sisältyvistä varoista	-14	32	**18**

19 Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen herkkyysanalyysi

Milj. e	2014 Kirjanpito-arvo	2014 Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)	2013 Kirjanpito-arvo	2013 Jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus (+ / -)
Rahoitusvarat				
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	228	-18	243	-23
Saamistodistukset	77	-4	39	-2
Rahastot	748	-148	720	-138
Yhteensä	**1 054**	**-170**	**1 002**	**-163**

Korkoinstrumenttien osalta rahoitusvarojen arvoa on testattu olettamalla korkotason nousevan 1 prosenttiyksiköllä kaikissa maturiteeteissa. Muiden omaisuuslajien osalta on oletettu hintojen laskevan 20 prosenttia. Sampo-konserni ei kanna sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä sijoitusriskejä, joten niiden osalta vaikutuksia ei ole esitetty. Edellä esitettyjen vaihtoehtoisten oletusten perusteella mahdollinen korkotason muutos aiheuttaisi saamistodistusten osalta 4 milj. euron (2) ja muiden instrumenttien mahdollinen hinnan alentuminen 166 milj. euron (161) arvostustappion konsernin muussa laajassa tuloksessa. Jokseenkin mahdollinen tulosvaikutus olisi näin konsernin omaan pääomaan suhteutettuna 1,6 prosenttia (1,5).

20 Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Valtioiden liikkeeseenlaskemat	64	47
Pankkien liikkeeseenlaskemat sijoitustodistukset	-	223
Muut saamistodistukset	1 171	832
Yhteensä	**1 234**	**1 101**
Osakkeet ja osuudet		
Listatut	3 768	3 290
Muut	121	22
Osakkeet ja osuudet yhteensä	**3 890**	**3 312**
Lainat ja muut saamiset	149	183
Muut rahoitusvarat	9	26
Henkivakuutustoiminnan sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	**5 282**	**4 623**

Segmenttien väliset eliminoinnit	-23	-7
Konserni yhteensä	**5 259**	**4 616**

Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevien osakkeiden ja osuuksien alkuperäinen hankintameno on 3 248 milj. euroa (2 646) ja saamistodistusten 1 246 milj. eur (1 089).

21 Laskennalliset verosaamiset ja verovelat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2014 aikana

Milj. e	1.1.	Laajaan tulokseen kirjatut erät	Omaan pääomaan kirjatut erät	Muuntoerot	31.12.
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	15	0	-	-0	15
Eläkevelvoitteet	66	-2	26	-5	85
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	-5	15	1	-2	8
Yhteensä	**75**	**13**	**26**	**-7**	**107**
Laskennallisten verojen netotus					-22
Laskennalliset verosaamiset taseessa					86
Laskennalliset verovelat					
Varaukset ja tilinpäätössiirrot	294	-7	-	-13	275
Käyvän arvon muutokset	202	7	25	-3	231
Muut veronalaiset tilapäiset erot	18	3	-0	-1	19
Yhteensä	**514**	**3**	**25**	**-17**	**526**
Laskennallisten verojen netotus					-22
Laskennalliset verovelat taseessa					**504**

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2013 aikana

Milj. e	1.1.	Laajaan tulokseen kirjatut erät	Omaan pääomaan kirjatut erät	Muuntoerot	31.12.
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	18	-3	-	-0	15
Eläkevelvoitteet	65	-1	7	-5	65
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0	-2	4	-5	-2
Yhteensä	**83**	**-6**	**11**	**-10**	**78**
Laskennallisten verojen netotus					-10
Laskennalliset verosaamiset taseessa					68
Laskennalliset verovelat					
Varaukset ja tilinpäätössiirrot	337	-26	-0	-17	293
Käyvän arvon muutokset	197	-23	28	-0	202
Muut veronalaiset tilapäiset erot	13	10	-1	0	22
Yhteensä	**547**	**-40**	**27**	**-17**	**518**
Laskennallisten verojen netotus					-10
Laskennalliset verovelat taseessa					**508**

Sampo Oyj:ssä on jätetty kirjaamatta laskennallisia verosaamisia käyttämättömistä verotuksellisista tappioista noin 27 milj. euroa. Ensimmäiset tappiot vanhenevat vuonna 2021.

Henkivakuutustoiminnassa on jätetty kirjaamatta laskennallisia verosaamisia käyttämättömistä verotuksellisista tappioista noin 3 milj. euroa.

22 Verot

Milj. e	2014	2013
Tulos ennen veroja	1 759	1 668
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	-352	-409
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-16	19
Verovapaat tulot	3	5
Vähennyskelvottomat kulut	-3	-3
Konserniyhdistelyt ja eliminoinnit	149	159
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-1	-9
Verokannan muutokset	1	22
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1	-1
Konsernin verot yhteensä	**-220**	**-216**

23 Tulosvaikutteisesti kirjatut laajan tuloksen muut erät

Milj. e	2014	2013
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	-174	-153
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Tilikauden voitot/tappiot	212	362
Luokittelun muutoksista johtuvat oikaisut	-140	-129
Rahavirtasuojaukset		
Tilikauden voitot/tappiot	-	-0
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	-168	-70
Verot	-15	-22
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä	**-285**	**-13**
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-101	-21
Verot	26	7
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi yhteensä	**-76**	**-14**

24 Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

	2014			2013		
	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verovaikutus	Verojen jälkeen
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muuntoerot	-174	-	-174	-153	-	-153
Myytävissä olevat rahoitusvarat	72	-15	57	233	-22	211
Rahavirtasuojaukset	-	-	-	-0	0	-0
Osuus osakkuusyhtiöiden muun laajan tuloksen eristä	-168	-	-168	-70	-	-70
Yhteensä	**-270**	**-15**	**-285**	**79**	**-22**	**-13**

25 Muut varat

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Korot	66	102
Saamiset ensivakuutustoiminnasta	1 103	1 119
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	34	45
Kauppahintasaamiset	2	3
Vakuutusten aktivoidut hankintamenot [1)]	138	159
Potilasvakuutuksiin liittyvät varat	117	69
Muut	73	62
Vahinkovakuutustoiminnan muut varat yhteensä	**1 533**	**1 559**

Muista varoista pitkäaikaisten osuus on 122 milj. euroa (71).

Erä Muut koostuu mm. vuokratalletuksista, palkka- ja matkaennakoista sekä haltuun otetuista vahinkotavaroista.

1) Vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutos tilikaudella

Milj. e	2014	2013
1.1.	159	172
Nettomuutos tilikauden aikana	-14	-3
Valuuttakurssierot	-7	-10
31.12.	**138**	**159**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Korot	30	36
Saamiset vakuutuksenottajilta	3	3
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	1	1
Kauppahintasaamiset	68	8
Johdannaiskaupan vakuudet	72	6
Muut	33	27
Henkivakuutustoiminnan muut varat yhteensä	**208**	**81**

Erä Muut koostuu mm. etukäteen maksetuista eläkkeistä ja saamisista yhteistoimintayhtiöiltä.

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Korot	37	36
Kauppahintasaamiset	9	-
Muut	4	11
Omistusyhteisön muut varat yhteensä	**50**	**47**

Erä Muut sisältää mm. omaisuudenhoidon palveluveloitussaamiset.

Segmenttien väliset eliminoinnit	-11	-10

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**1 781**	**1 676**

26 Käteiset varat

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Kassa	281	250
Lyhytaikaiset talletukset (enintään 3 kk)	167	33
Vahinkovakuutustoiminta yhteensä	**448**	**282**

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Kassa	389	179
Lyhytaikaiset talletukset (enintään 3 kk)	469	44
Henkivakuutustoiminta yhteensä	**858**	**222**

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Kassa	501	280
Lyhytaikaiset talletukset (enintään 3 kk)	266	-
Omistusyhteisö yhteensä	**768**	**280**
Konserni yhteensä	**2 074**	**785**

27 Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutussopimusvelkojen muutos

	2014			2013		
Milj. e	**Brutto**	**Jälleen-vakuutus**	**Netto**	**Brutto**	**Jälleen-vakuutus**	**Netto**
Vakuutusmaksuvastuu						
1.1.	2 065	43	2 022	2 107	55	2 053
Ostetut vakuutusomistukset	-	-	0	38	-	-
Valuuttakurssierot	-69	1	-68	-127	-2	-125
Vastuuvelan muutos	3	-3	-0	46	-10	55
31.12.	**1 999**	**41**	**1 958**	**2 065**	**43**	**2 022**

	2014			2013		
Milj. e	**Brutto**	**Jälleen-vakuutus**	**Netto**	**Brutto**	**Jälleen-vakuutus**	**Netto**
Korvausvastuu						
1.1.	7 435	377	7 058	7 747	522	7 225
Ostetut/myydyt vakuutusomistukset	45	-	45	61	0	61
Valuuttakurssierot	-245	-2	-243	-314	-20	-294
Vastuuvelan muutos	-50	-178	128	-59	-126	66
31.12.	**7 185**	**197**	**6 988**	**7 435**	**377**	**7 058**

Vakuutussopimusvelkojen jakautuminen

Milj. e	**2014**	**2013**
Vakuutusmaksuvastuu	1 999	2 065
Korvausvastuu	7 185	7 435
Tunnetut vahingot	1 609	1 770
Tuntemattomat vahingot (IBNR)	3 298	3 538
Korvausten hoitokulut	269	271
Eläkemuotoiset korvaukset	2 009	1 856
Vahinkovakuutustoiminnan velat vakuutussopimuksista yhteensä	**9 183**	**9 500**
Jälleenvakuuttajien osuus		
Vakuutusmaksuvastuu	41	43
Korvausvastuu	197	376
Tunnetut vahingot	98	270
Tuntemattomat vahingot (IBNR)	98	107
Yhteensä	**237**	**420**

Koska vahinkovakuutustoiminta on alttiina useiden valuuttakurssien vaihtelulle, voi taseen lukujen vertailu eri vuosien välillä olla harhaanjohtavaa.

Korvauskulujen kehitys

Alla olevissa taulukoissa esitetään vahinkomenojen kehityssuunta eri vuosina. Taulukkojen ylemmästä osasta käy ilmi, miten arviot vahinkomenojen kokonaismäärästä per vahinkovuosi muuttuvat vuosittain. Taulukkojen alemmasta osasta käy ilmi, kuinka suuri osuus näistä sisältyy taseeseen. Lisätietoa vahinkovakuutustoiminnan vakuutusveloista löytyy tilinpäätöksen Riskienhallinta -osiosta.

Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta

ARVIOIDUT KORVAUSKULUT

Milj. e	< 2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä
Tilinpäätöspäivänä	9 825	2 517	2 522	2 588	2 715	2 718	2 829	2 914	2 953	2 851	2 835	
1 vuoden kuluttua	9 792	2 465	2 504	2 584	2 672	2 669	2 869	3 028	2 940	2 879		
2 vuoden kuluttua	9 809	2 412	2 476	2 549	2 615	2 641	2 815	3 024	2 956			
3 vuoden kuluttua	9 823	2 385	2 475	2 518	2 588	2 601	2 814	3 012				
4 vuoden kuluttua	9 789	2 352	2 435	2 472	2 565	2 582	2 807					
5 vuoden kuluttua	9 833	2 319	2 388	2 448	2 551	2 559						
6 vuoden kuluttua	9 896	2 267	2 358	2 438	2 531							
7 vuoden kuluttua	9 902	2 244	2 348	2 425								
8 vuoden kuluttua	9 852	2 227	2 337									
9 vuoden kuluttua	9 874	2 210										
10 vuoden kuluttua	9 912											
Nykyinen arvio korvauskulujen kokonaismäärästä	9 912	2 210	2 337	2 425	2 531	2 559	2 807	3 012	2 956	2 879	2 835	36 463
Kokonaan maksetut	7 349	2 013	2 110	2 169	2 271	2 261	2 470	2 590	2 475	2 268	1 572	29 548
Taseeseen sisältyvä velka	**2 563**	**197**	**227**	**256**	**261**	**298**	**337**	**422**	**482**	**611**	**1 263**	**6 916**
Edelliseen sisältyy velkaa vahvistetuista eläkkeistä	1 390	73	80	77	70	59	75	65	62	47	10	2 009
Velka korvausten hoitokuluista												269
Vahinkovakuutustoiminnan taseeseen sisältyvä kokonaisvelka												**7 185**

Korvauskulut jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

ARVIOIDUT KORVAUSKULUT

Milj. e	< 2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä
Tilinpäätöspäivänä	9 070	2 375	2 418	2 490	2 598	2 604	2 691	2 756	2 756	2 801	2 795	
1 vuoden kuluttua	9 022	2 318	2 390	2 480	2 567	2 572	2 738	2 829	2 741	2 829		
2 vuoden kuluttua	9 025	2 264	2 363	2 453	2 513	2 542	2 696	2 816	2 758			
3 vuoden kuluttua	9 032	2 244	2 367	2 422	2 487	2 515	2 689	2 810				
4 vuoden kuluttua	8 999	2 213	2 330	2 379	2 468	2 498	2 686					
5 vuoden kuluttua	8 998	2 181	2 289	2 355	2 455	2 474						
6 vuoden kuluttua	9 076	2 141	2 261	2 348	2 437							
7 vuoden kuluttua	9 086	2 120	2 252	2 335								
8 vuoden kuluttua	9 049	2 104	2 243									
9 vuoden kuluttua	9 074	2 087										
10 vuoden kuluttua	9 121											
Nykyinen arvio korvauskulujen kokonaismäärästä	9 121	2 087	2 243	2 335	2 437	2 474	2 686	2 810	2 758	2 829	2 795	34 575
Kokonaan maksetut	6 617	1 897	2 022	2 083	2 180	2 184	2 361	2 409	2 304	2 241	1 559	27 856
Taseeseen sisältyvä velka	**2 504**	**191**	**221**	**252**	**257**	**290**	**325**	**402**	**454**	**588**	**1 236**	**6 719**
Edelliseen sisältyy velkaa vahvistetuista eläkkeistä	1 390	73	80	77	70	59	75	65	62	47	10	2 009
Velka korvausten hoitokuluista												269
Vahinkovakuutustoiminnan taseeseen sisältyvä kokonaisvelka												**6 988**

Henkivakuutustoiminta

Muiden kuin sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Milj. e	Vakuutus-sopimukset	Sijoitus-sopimukset	Yhteensä
1.1.2014	3 924	4	**3 928**
Maksut	148	1	**149**
Korvaukset	-397	-0	**-397**
Kuormitustulo	-36	-	**-36**
Laskuperustekorko	131	-	**131**
Asiakashyvitykset	0	-	**0**
Kannansiirto	1 337	-	**1 337**
Muut	-48	-0	**-48**
31.12.2014	5 061	4	**5 065**
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	-	**-3**
Velka 31.12.2014, netto	**5 058**	**4**	**5 062**

Milj. e	Vakuutus-sopimukset	Sijoitus-sopimukset	Yhteensä
1.1.2013	4 065	6	**4 071**
Maksut	159	0	**159**
Korvaukset	-396	-1	**-396**
Kuormitustulo	-37	-0	**-37**
Laskuperustekorko	139	0	**139**
Asiakashyvitykset	3	0	**3**
Muut	-11	-1	**-12**
31.12.2013	3 924	4	**3 927**
Jälleenvakuuttajien osuus	-3	-	**-3**
Velka 31.12.2013, netto	**3 921**	**4**	**3 925**

Sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Milj. e	Vakuutus-sopimukset	Sijoitus-sopimukset	Yhteensä
1.1.2014	3 095	1 522	**4 617**
Maksut	513	448	**961**
Korvaukset	-191	-294	**-485**
Kuormitustulo	-39	-21	**-60**
Muut	220	59	**279**
31.12.2014	**3 599**	**1 714**	**5 312**

1.1.2013	2 665	1 168	**3 833**
Maksut	469	440	**909**
Korvaukset	-173	-172	**-345**
Kuormitustulo	-36	-18	**-54**
Muut	169	104	**274**
31.12.2013	**3 095**	**1 522**	**4 617**

Vuoden alun ja lopun velka sisältää tulevien lisäetujen vastuun sekä korkotäydennysten vaikutuksen. Laskelma perustuu eriin ennen jälleenvakuuttajien osuutta. Tarkempi erittely veloista löytyy konsernin Riskienhallinta -osiosta.

Milj. e	**2014**	**2013**
Vakuutussopimukset		
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	2 625	1 969
Korvausvastuu	2 434	1 948
Velka muista vakuutussopimuksista		
Vakuutusmaksuvastuu	-	0
Korvausvastuu	-	1
Yhteensä	**5 059**	**3 918**
Jälleenvakuutussopimukset		
Vakuutusmaksuvastuu	1	4
Korvausvastuu	0	2
Yhteensä	**2**	**5**
Vakuutussopimukset yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	2 626	1 973
Korvausvastuu	2 434	1 951
Yhteensä	**5 061**	**3 924**
Sijoitussopimukset		
Velka sopimuksista, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon		
Vakuutusmaksuvastuu	4	4
Velka vakuutus- ja sijoitussopimuksista yhteensä		
Vakuutusmaksuvastuu	2 631	1 976
Korvausvastuu	2 434	1 951
Henkivakuutustoiminnan velka vakuutus- ja sijoitussopimuksista yhteensä	**5 065**	**3 927**
Jälleenvakuuttajien osuus		
Korvausvastuu	-3	-3

Sijoitussopimuksissa ei ole korvausvastuuta.

Vastuuvelan riittävyyslaskelmasta ei aiheudu lisävaateita.

Sijoitussopimuksiin, jotka oikeuttavat harkinnanvaraiseen voitonjakoon tai joihin sisältyy oikeus vaihtaa sopimukseen, johon sisältyy yllä mainittu piirre, on sovellettu IFRS 4 *Vakuutussopimukset* standardin sallimaa helpotusta. Tällaiset sijoitussopimukset on arvostettu vakuutussopimusten tavoin.

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**14 248**	**13 427**

28 Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Sijoitussidonnaiset vakuutussopimukset	3 599	3 095
Sijoitussidonnaiset sijoitussopimukset	1 714	1 522
Yhteensä	**5 312**	**4 617**
Segmenttien väliset eliminoinnit	-23	-7

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**5 289**	**4 610**

29 Rahoitusvelat

Segmenttien rahoitusvelat pitävät sisällään velat johdannaissopimuksista, liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e			2014	2013
Johdannaissopimukset (liite 15)			24	25
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat				
Euromääräiset lainat	**Maturiteetti**	**Korko**		
Pääomalaina, 2005 (nimellisarvo 150 meur)	ikuinen	4.94 %	150	150
Pääomalaina, 2011 (nimellisarvo 110 meur)	30 vuotta	6.00 %	109	109
Pääomalaina, 2013 (nimellisarvo 90 meur)	ikuinen	4.70 %	90	90
Velat, joilla huonompi etuoikeus yhteensä			**349**	**150**
Vahinkovakuutustoiminnan rahoitusvelat yhteensä			**373**	**174**

Vuoden 2005 ja 2011 pääomalainoille maksetaan ensimmäiseltä 10 vuodelta kiinteää korkoa, jonka jälkeen ne muuttuvat vaihtuvakorkoisiksi. 2013 liikkeeseen lasketulle uudelle pääomalainalle maksetaan ensimmäiseltä 5,5 vuodelta kiinteää korkoa, jonka jälkeen se muuttuu vaihtuvakorkoiseksi. Koron vaihtumisen yhteydessä voidaan myös suorittaa lainojen takaisinmaksu. Lainojen tarkoitus on turvata vakavaraisuutta ja ne sekä niiden ehdot ovat asianmukaisten viranomaisten hyväksymiä. Lainat käytetään solvenssitarkoituksiin.

Vuosien 2005 ja 2011 pääomalainat on listattu Luxemburgin pörssissä.

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Johdannaissopimukset (liite 15)	86	11
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		
Pääomalainat	100	100
Henkivakuutustoiminnan rahoitusvelat yhteensä	**186**	**111**

Mandatum Life laski vuonna 2002 liikkeelle pääomalainamuotoisen nimellisarvoltaan 100 milj. euron lainan. Laina on vaihtuvakorkoinen ja eräpäivätön. Korkoa voidaan maksaa vain jakokelpoisista omista varoista. Laina voidaan maksaa takaisin ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla ja aikaisintaan vuonna 2012 tai kunakin seuraavana vuonna koronmaksupäivänä. Pääomalaina on kokonaisuudessaan Sampo Oyj:n salkussa.

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Johdannaissopimukset (liite 15)	11	18
Liikkeeseen lasketut velkakirjat		
Yritystodistukset	305	308
Joukkovelkakirjalainat *)	1 888	1 720
Yhteensä	**2 192**	**2 027**
Omistusyhteisön rahoitusvelat yhteensä	**2 203**	**2 045**

**) Käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen määritys ja hierarkia on esitetty liitteessä 17. Omistusyhteisön joukkovelkakirjalainat kuuluvat tämän määrityksen mukaan tasolle 2.*

Segmenttien väliset eliminoinnit	-339	-336

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**2 423**	**1 994**

30 Varaukset

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014
Varaukset 1.1.2014	58
Valuuttakurssierot	-3
Varausten lisäykset	21
Varauksista tilikaudella käytetty määrä	-11
Käyttämättömien varausten peruutukset	-2
Varaukset 31.12.2014	**63**
Varaukset enintään 1 vuosi	27
Varaukset yli 1 vuosi	36
Yhteensä	**63**

22 milj. euroa varauksesta koostuu varoista, jotka on tarkoitettu tulevien kustannusten kattamiseen joko jo toteutetuista tai suunnitteilla olevista organisaatiomuutoksista, joita tehokkaiden hallinto- ja korvauskäsittelyprosessien kehitys ja muutokset jakelukanavien rakenteessa aiheuttavat kaikkien liiketoiminta-alueiden osalta. Edellisen lisäksi erä pitää sisällään myös noin 37 milj. euron varauksen mahdollisiin oikeudenkäynteihin ja muihin epävarmoihin velvoitteisiin liittyen.

31 Eläkevelvoitteet

Eläkevelvoitteet

Sammolla on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä vahinkovakuutustoiminnassa Ruotsissa ja Norjassa.

Konsernilla on lakisääteisten eläkevakuutusten lisäksi etuuspohjaisia vapaaehtoisia eläkevakuutuksia. Vakuutukset ovat konsernin sisäisiä ja sisältyvät Mandatum Lifen vastuuvelkaan. Vakuutusten määrä on vähäinen eikä niillä ole olennaista merkitystä konsernin tulokseen tai omaan pääomaan.

Vahinkovakuutustoiminnan eläkevelvoitteet

Milj. e	2014	2013
Eläkevelvoitteen arvioitu laskennallinen nykyarvo, ml. sosiaalikustannukset	664	580
Eläkesijoitusten käypä arvo	399	385
Taseeseen kirjattu nettomääräinen eläkevelvoite	**265**	**195**

1.1.2008 lähtien Ruotsin pääasiallinen etuuspohjainen eläkeohjelma on ollut suljettuna vuonna 1972 tai myöhemmin syntyneille uusille työntekijöille. Vastaava norjalainen eläkeohjelma on puolestaan ollut suljettuna 1.1.2007 alkaen kaikille uusille työntekijöille iästä riippumatta. Ko. eläke-etuudet koskevat Ruotsin vanhuus- ja leskeneläkettä sekä Norjan vanhuus-, lesken- ja sairaseläkettä. Yhteistä kaikille näille ohjelmille on, että etuuden piiriin kuuluvat työntekijät ja lesket ovat oikeutettuja takuueläkkeeseen, jonka määrä riippuu työntekijän palvelusajasta sekä eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta eläkkeelle siirtymishetkellä. Mittavin etuus koskee vanhuuseläkettä, millä tarkoitetaan sekä väliaikaista vanhuuseläkettä ennen ennakoitua eläkkeelle siirtymisikää sekä elinaikaista eläkettä, jota maksetaan ennakoidun eläkkeelle siirtymisajan jälkeen.

Ennenaikaista eläkettä voi normaalitapauksessa saada 62-vuotiaana Ruotsissa ja 65-vuotiaana Norjassa. Ruotsissa ennenaikainen vanhuuseläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 65 %:ia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta ja koskee kaikkia vuonna 1955 tai aikaisemmin syntyneitä työntekijöitä, jotka ovat vuonna 2006 solmitun vakuutussektorin kollektiivisopimuksen piirissä. Norjassa ennenaikainen eläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 70 %:ia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta ja koskee kaikkia If:in palveluksessa vuonna 2013 olevia työntekijöitä, jotka ovat syntyneet vuonna 1957 tai aikaisemmin.

Elinikäiseen eläkkeeseen liittyvä ennakoitu eläkkeelle siirtymisikä on 65 vuotta Ruotsissa ja 67 vuotta Norjassa. Ruotsissa elinaikainen vanhuuseläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 10 %:ia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta välillä 0 ja 7,5 ansiotuloperusmäärästä, 65 %:ia palkasta välillä 7,5 ja 20 ansiotulosperusmäärästä sekä 32,5 %:ia välillä 20 ja 30 ansiotuloperusmäärästä. Norjassa elinikäinen vanhuuseläke täyden palvelusajan jälkeen on noin 70 %:ia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta 12 ansiotuloperusmäärään asti, yhteenlaskettuna arvioidun lakisääteisen vanhuuseläkkeen kanssa. Vapaakirje- ja eläkemaksuissa ruotsalaisissa ohjelmissa huomioidaan normaalisti muutokset kuluttajahintaindekseissä. Mitään sopimusta ei kuitenkaan ole takaamassa etuuksien arvoa, joten maksettavat eläke-etuudet voivat näin joko nousta tai laskea. Norjalaisissa eläkemaksuissa huomioidaan nousut kuluttajahintaindekseissä 80-100-prosenttisesti.

Eläkkeet rahoitetaan ensisijaisesti vakuutuksilla, joissa vakuutuksenantajat määräävät vakuutusmaksun suuruuden ja maksavat eläke-etuudet. If:in velvoitteet täytetään pääosin vakuutusmaksujen suorittamisella. Mikäli eläkemaksuihin tarkoitetut varat eivät olisikaan riittävät kattamaan taattuja eläke-etuuksia, If voi joutua maksamaan lisävakuutusmaksuja tai takaamaan eläkevelvoitteet jollain muulla tavalla. Vakuutettujen eläkeohjelmien lisäksi Norjassa on myös rahastoimattomia eläkeohjelmia, joissa If on vastuussa juoksevista maksuista.

Jotta vakuutetut eläke-etuudet saadaan katettua, hallitaan vastaavaa pääomaa osana vakuutuksenantajan sijoitussalkkua. Sijoitusomaisuuden ominaispiirteet analysoidaan suhteessa velvoitteiden ominaispiirteisiin. Tästä prosessista käytetään nimeä Asset Liability Management. Uudet ja olemassa olevat omaisuuskategoriat arvioidaan tasaisin väliajoin, jotta omaisuussalkut voidaan hajauttaa ennakoidun riskikorjatun tuoton optimoimiseksi. Mahdollinen ylijäämä, joka syntyy omaisuudenhoidosta, kertyy normaalisti If:ille ja/tai vakuutetulle eikä mitään omaisuusarvon siirtoa tapahdu muulle vakuutusyhteisölle.

Vakuutuksenantajat ja If yhdessä ovat vastuussa eläkeohjelmien valvonnasta, mukaanlukien sijoituspäätökset ja lisäsuoritukset. Eläkeohjelmiin kohdistuu suurelta osin samanlaiset olennaiset riskit liittyen lopullisten etuuksien määrään, ohjelmien varoihin liittyviin sijoitusriskeihin sekä siihen, että diskonttauskoron valinta vaikuttaa niiden arvoon tilinpäätöksessä.

Eläkevelvoitteet sekä verokaudelle lankeavat eläkekulut lasketaan vakuutusmatemaattisten periaatteiden mukaisesti IAS 19 Eläkevelvoitteet standardin mukaisesti. Eläkeoikeuksien odotetaan karttuvan tasaisesti työssäoloaikana. Eläkevelvoitteen laskenta perustuu tulevaisuudessa odotettavissa oleviin eläkkeisiin ja laskennassa huomioidaan oletukset kuolevuudesta, henkilöstön vaihtuvuudesta ja palkkakehityksestä. Nimellisarvoisena laskettu velka diskontataan nykyarvoon markkinakorkoon perustuvalla korkokannalla, jossa on huomioitu eläkevelvoitteiden duraatio. Diskonttokoron määrittelyn pohjana käytetään vakuudellisia likvidejä kiinnitystodistuksia. Järjestelyihin kuuluvien varojen vähentämisen jälkeen kirjataan taseeseen nettovarat tai -velat.

Alla olevat taulukot sisältävät muutamia olennaisia oletuksia, eläkekulujen sekä omaisuus- ja velkaerien erittelyjä sekä herkkyysanalysin, josta käy ilmi velvoitteiden jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutus näihin oletuksiin tilinpäätöshetkellä. Kirjanpitoarvoissa on mukana Ruotsin erityinen palkkavero (24,26 %) ja Norjan vastaava maksu (14,1 %).

Erittely eläkevelvoitteen jakautumisesta maittain

	2014			2013		
	Ruotsi	Norja	Yhteensä	Ruotsi	Norja	Yhteensä
Tuloslaskelmaan ja muihin laajan tulokseen eriin kirjattu määrä						
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat kulut	-5	-11	-16	-6	-10	-16
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut	-1	-	-1	-0	-	-0
Nettoeläkevelvoitteen korkokulu	-1	-6	-7	-2	-5	-7
Yhteensä tuloslaskelmalla	**-7**	**-17**	**-24**	**-7**	**-15**	**-22**
Nettoeläkevelvoitteen uudelleenarvostus ennen veroja	-34	-71	-105	19	-40	-21
Yhteensä laajassa tuloslaskelmassa	**-40**	**-88**	**-129**	**12**	**-55**	**-43**
Taseeseen kirjattu määrä						
Eläkevelvoitteen laskennallinen nykyarvo ilman sosiaalikustannuksia	194	470	664	154	426	580
Eläkesijoitusten käypä arvo	140	259	399	124	261	385
Taseeseen kirjattu nettomääräinen eläkevelvoite	**55**	**211**	**265**	**30**	**165**	**195**

	2014		2013	
Sijoitusomaisuusjakauma	**Ruotsi**	**Norja**	**Ruotsi**	**Norja**
Rahamarkkinavälineet, taso 1	40 %	52 %	34 %	49 %
Rahamarkkinavälineet, taso 2	1 %	13 %	3 %	12 %
Osakkeet, taso 1	28 %	9 %	31 %	8 %
Osakkeet, taso 3	8 %	3 %	0 %	3 %
Kiinteistöt, taso 3	10 %	9 %	10 %	11 %
Muut, taso 1	3 %	10 %	11 %	13 %
Muut, taso 2	6 %	4 %	0 %	1 %
Muut, taso 3	4 %	0 %	11 %	3 %

Laskettaessa etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden velvoitteita Ruotsissa ja Norjassa on käytetty seuraavia vakuutusmatemaattisia oletuksia:

	Ruotsi	Ruotsi	Norja	Norja
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Diskonttauskorko	2,75 %	4,00 %	2,75 %	4,00 %
Palkkakehitys	2,75 %	3,00 %	3,50 %	3,75 %
Hintainflaatio	1,75 %	2,00 %	2,00 %	2,25 %
Kuolevuustaulukko	FFFS 2007:31 +1 vuosi	FFFS 2007:31 +1 vuosi	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31
Eläkevelvoitteiden keskimääräinen duraatio	22 vuotta	20 vuotta	17 vuotta	16 vuotta
Odotetut kontribuutiot eläkejärjestelmään vuonna 2014 ja 2015	8	9	15	15

Herkkyysanalyysi jokseenkin mahdollisten muutosten vaikutuksesta	2014 Ruotsi	2014 Norja	2014 Yhteensä	2013 Ruotsi	2013 Norja	2013 Yhteensä
Diskonttokorko, +0,5 %	-23	-40	**-63**	-17	-34	**-51**
Diskonttokorko, -0,5 %	27	45	**71**	20	38	**58**
Palkkakehitys, +0,25 %	8	8	**16**	6	7	**13**
Palkkakehitys, -0,25 %	-7	-8	**-15**	-5	-7	**-12**
Odotettu elinikä, + 1 vuosi	7	15	**22**	5	13	**18**

Milj. e	2014 Rahastoitu	2014 Rahastoimaton	2014 Yhteensä	2013 Rahastoitu	2013 Rahastoimaton	2013 Yhteensä
Erittely eläkevelvoitteen jakautumisesta						
Eläkevelvoitteen laskennallinen nykyarvo ilman sosiaalikustannuksia	620	44	664	532	490	1 022
Eläkesijoitusten käypä arvo	399	-	399	385	-	385

Erittely taseeseen kirjatun nettovelvoitteen muutoksesta

Milj. e	2014	2013
Eläkevelvoitteet		
Tilikauden alussa	580	595
Tilikauden aikana ansaitut	16	16
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	1	0
Korkokulut	23	21
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot, taloudelliset olettamukset	123	-22
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot, demografiset olettamukset	-	67
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot, kokemukseen perustuvat oikaisut	-3	-15
Ulkomaisten järjestelyjen valuuttakurssierot	-48	-57
Maksetut eläkkeet ja sosiaalikulut	-27	-26
Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet 31.12.	**664**	**580**
Eläkesijoitukset		
Tilikauden alussa	385	392
Korkotuotto	15	15
Ero todellisen tuoton ja lasketun korkotuoton välillä	15	8
Maksut	29	24
Ulkomaisten järjestelyjen valuuttakurssierot	-29	-38
Maksetut eläkkeet	-17	-16
Eläkesijoitukset 31.12.	**399**	**385**

Muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet

Konsernissa on muita lyhytaikaisia henkilöstön palkitsemisjärjestelmiä, joiden ehdot vaihtelevat maa-, liiketoiminta-alue tai yhtiökohtaisesti. Palkkiot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolta ne syntyvät. Arvio konsernissa vuodelta 2014 maksettavista tulospalkkioista sosiaalikuluineen on 66 milj. euroa.

32 Muut velat

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Velat ensivakuutustoiminnasta	155	148
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	37	49
Potilasvakuutuksiin liittyvät velat	115	68
Verovelat	85	113
Siirtovelat	27	197
Muut	284	119
Vahinkovakuutustoiminnan muut velat yhteensä	**702**	**694**

Muista veloista pitkäaikaisten osuus on 102 milj. euroa (57).

Erä Muut sisältää mm. ennakonpidätysvelat sekä velat tapaturmavakuutuksen ja eläke-etuuksien perusteella maksettavista sosiaalikuluista, vakuutusmaksuverot sekä muut siirtovelat.

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Korot	8	7
Verot	23	18
Velat ensivakuutustoiminnasta	7	6
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	4	5
Kauppahintavelat	90	26
Saadut vakuudet	35	31
Muut	43	37
Henkivakuutustoiminnan muut velat yhteensä	**209**	**129**

Erä Saadut vakuudet sisältää johdannaiskaupasta ja osakelainauksesta syntyvän vakuusvaatimuksen vakuudeksi hyväksyttävät varat.

Erä Muut sisältää mm. ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuvelat, ostovelat sekä velat yhteistoimintayhtiöille.

Omistusyhteisö

Milj. e	2014	2013
Korot	34	34
Johdannaiskaupan vakuudet	47	47
Osingonjakovelka	30	26
Muut	24	21
Omistusyhteisön muut velat yhteensä	**134**	**129**

Erä Muut sisältää mm. kannustinjärjestelmiin ja suoritepalkkioihin liittyvät varaukset.

Segmenttien väliset eliminoinnit	-11	-11

Milj. e	2014	2013
Konserni yhteensä	**1 035**	**941**

33 Ehdolliset velat ja sitoumukset

Vahinkovakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Takaukset	7	28
Muut peruuttamattomat sitoumukset	10	14
Yhteensä	**17**	**42**

Vakuudeksi annettu omaisuus ja vakuudelliset velat ja sitoumukset

	2014		2013	
Milj. e	Annettu vakuus	Velat/ sitoumukset	Annettu vakuus	Velat/ sitoumukset
Vakuudeksi annettu omaisuus				
Käteiset varat	0	1	1	1
Sijoitukset				
- Sijoitusarvopaperit	238	136	270	131
Yhteensä	**239**	**137**	**271**	**132**

Milj. e	12/2014	12/2013
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus, kirjanpitoarvo		
Sijoitukset	25	39

Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.

Milj. e	2014	2013
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
yhden vuoden kuluessa	31	32
yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	93	99
yli viiden vuoden kuluttua	59	78
Yhteensä	**183**	**209**
Kaudella kuluksi kirjatut ja edelleenvuokrattujen tilojen vuokrat		
- vähimmäisvuokrat	-22	-25
- muuttuvat vuokrat	-	-11
Vuokrakulut yhteensä	**-22**	**-36**

If Skadeförsäkring AB:llä ja If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:llä on keskinäisesti velvoittava vakuutus Pohjoismaisessa Ydinvakuutuspoolissa sekä If Skadeförsäkring AB:llä norjalaisessa Naturskadepoolenissa ja hollantilaisessa Terroripoolissa.

Kun Skandia-konsernin vahinkovakuutusliike siirrettiin If-konserniin 1.3.1999, If Skadeförsäkring Holding AB ja If Skadeförsäkring AB asettivat Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ) hyväksi takuun. Kyseiset If-konsernin yhtiöt takasivat yhteisvastuullisesti, että Skandia-ryhmän yhtiöille korvataan kaikki sellaiset vaatimukset ja sitoumukset, jotka perustuvat Skandia-konsernista If-konserniin siirrettyyn vahinkovakuutustoimintaan liittyviin takuisiin ja muihin vastaaviin sitoumuksiin.

If Skadeförsäkring Holding AB ja If Skadeförsäkring AB ovat kumpikin solmineet Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ) ja Tryg-Baltica Forsikring AS:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan Skandialle ja Tryg-Balticalle korvataan kaikki sellaiset

vaatimukset, jotka liittyvät Försäkringsaktiebolaget Skandian (publ) ja Vesta Forsikring AS:n Skandia Marine Insurance Companylle (UK), nyk. Marlon Insurance Company Ltd, antamiin takuisiin, ja joiden edunsaajana on Institute of London Underwriters. Marlon Insurance Company Ltd myytiin vuonna 2007, jolloin ostaja antoi Ifin hyväksi takuun koko määrästä, minkä If mahdollisesti joutuu korvaamaan em. sopimusten perusteella.

Tytäryhtiö IPSC Regionin myynnin yhteydessä annettiin tavanmukaiset myyjän vakuudet.

If Vahinkovakuutushtiö Oy:llä on voimassa olevia sitoumuksia yksityisille pääomarahastoille 10 milj. euroa, mikä vastaa enimmäissummaa, minkä yhtiö on sitoutunut rahastoihin investoimaan. Pääomakutsut näihin rahastoihin tapahtuvat useamman vuoden aikana, sitä mukaan kun rahastot suorittavat investointeja.

Tiettyjen Sammon kanssa yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien osalta If Skadeförsäkring Holding AB on sitoutunut korvaamaan Sammolle mahdolliset kustannukset, joita järjestelmien omistaja voi Sammolta vaatia.

Henkivakuutustoiminta

Milj. e	2014	2013
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Sijoitussitoumukset	384	391
IT-hankinnat	2	3
Yhteensä	**386**	**394**

Milj. e	12/2014	12/2013
Johdannaiskaupan vakuudeksi annettu omaisuus, kirjanpitoarvo		
Käteinen	72	6
Vakuudeksi annetut varat sisältyvät tase-erään Muut saamiset.		
Lainaksi annetut arvopaperit		
Kotimaiset osakkeet		
Jäljellä oleva hankintameno	23	14
Käypä arvo	19	4

Lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä ja niistä on saatu turvaava vakuus.

Milj. e	2014	2013
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
yhden vuoden kuluessa	2	2
yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	9	8
yli viiden vuoden kuluessa	8	9
Yhteensä	**19**	**19**

Ei-purettavissa olevista edelleenvuokraussopimuksista odotettavissa olevien saatavien vuokrien kokonaismäärä	0	1
Kaudella kuluksi kirjatut vuokrat ja edelleenvuokrattujen tilojen vuokrat eriteltynä		
- vähimmäisvuokrat	-2	-3
- edelleenvuokrattujen tilojen vuokrat	0	0
Vuokrakulut yhteensä	**-2**	**-3**

Omistusyhteisö

Milj. e	**2014**	**2013**
Taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Sijoitussitoumukset	0	1

Milj. e	**2014**	**2013**
Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset		
Maksettavat vähimmäisvuokrat		
yhden vuoden kuluessa	1	1
yli yhden vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	1	2
Yhteensä	**2**	**3**

Konsernilla oli vuoden 2014 lopussa vuokralle otettuja tiloja yhteensä 171 598 m2 (178 877). Vuokrasopimukset on tehty pääosin 3 - 10 vuodeksi.

34 Oma pääoma

Osakepääoma

Yhtiön osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa oli 560 000 000 osaketta, jotka jakautuivat 558 800 000 A-osakkeeseen sekä 1 200 000 B-osakkeeseen. Yhtiön osakepääomassa 98 milj. euroa ei tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Tilikauden päättyessä konserniyhtiöiden hallussa ei ollut omia osakkeita.

Oman pääoman rahastot ja kertyneet voittovarat

Vararahasto

Vararahasto sisältää yhtiöjärjestyksen mukaisen tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyn osuuden.

Sijoitetun vapaan pääoman rahasto

Rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut oman pääoman erät

Muut oman pääoman erät sisältävät myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset, rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä muuntoerot. Muutokset oman pääoman rahastoissa ja kertyneissa voittovaroissa on esitetty konsernin oman pääoman muutoslaskelmalla.

35 Lähipiiritiedot

Johtoon kuuluvat avainhenkilöt

Sampo-konsernin johtoon kuuluvia avainhenkilöitä ovat Sampo Oyj:n hallituksen jäsenet, Sampo-konsernin johtoryhmä sekä yhteisöt, joissa avainhenkilöillä on määräysvalta.

Johtoon kuuluville avainhenkilöille maksettu kompensaatio

Milj. e	2014	2013
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	8	7
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	3	3
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	10	10
Yhteensä	**21**	**19**

Lisäksi tilikaudella 2014 maksettiin myöhentämissäännöksen perusteella entisille johtoon kuuluville avainhenkilöille 134 779 euroa. Vuonna 2013 maksettiin vastaavia palkkioita 584 500 e.

Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät tilikaudelle kirjatut palkat ja tulospalkkiot sosiaaliturvamaksuineen.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät TyEL-perusvakuutuksen perusteella tilikaudelle kirjatut maksut sekä vapaaehtoiset lisäeläkemaksut.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet sisältävät johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien perusteella tilikaudelle kirjatut palkkiot (kts. liite 36).

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiriliiketoimet

Johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ei ole lainoja konserniyhtiöiltä.

Osakkuusyhtiöt

Lähipiirisaamiset ja -velat/osakkuusyhtiö Nordea

Milj. e	2014	2013
Varat	1 483	1 152
Velat	114	111

Konsernin saamiset Nordealta koostuvat pääosin pitkistä joukkovelkakirjasijoituksista sekä talletuksista. Lisäksi konsernilla on useita voimassaolevia johdannaissopimuksia liittyen konsernin sijoitusten ja velkojen riskienhallintaan.

36 Kannustinjärjestelmät

Johdon ja asiantuntijoiden pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät 2011 I - 2014 I

Sampo Oyj:n hallitus on päättänyt pitkäaikaisista kannustinjärjestelmistä 2011 I - 2014 I Sammon johdolle ja asiantuntijoille. Sammon hallitus on valtuuttanut konsernijohtajan päättämään kannustinjärjestelmään kuuluvista henkilöistä ja heille tulevien suorituspalkkion määräytymisperusteena olevien bonusyksiköiden määrästä. Ohjelmissa konsernin johtoryhmän jäsenten osalta päätöksen jaettavien bonusyksiköiden määrästä tekee konsernin hallitus. Ohjelmien piiriin kuului vuoden 2014 lopussa noin 130 henkilöä.

Kannustepalkkion määrä riippuu Sammon A-osakkeen kurssikehityksestä sekä vakuutusliikkeen tuotosta (IM) ja riskisopeutetun pääoman tuotosta (RORAC). Yhden laskennallisen kannusteyksikön arvo on Sammon A-osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi ohjelmien ehdoissa määrättynä ajankohtana vähennettynä lähtökurssilla, jota oikaistaan kannustimen maksupäivään mennessä maksetulla osakekohtaisella osingolla. Ohjelmien lähtökurssit ennen osinkoja ovat 18,37 - 38,26 euroa. Laskennallisen kannusteyksikön arvo on maksimissaan 33,37 - 57,26 euroa vähennettynä osinko-oikaistulla lähtökurssilla. Kaikissa ohjelmissa kannustepalkkio riippuu kahdesta mittarista. Mikäli vakuutusliikkeen tuotto on 6 prosenttia tai yli, kannustepalkkion tästä tunnusluvusta riippuva osuus maksetaan kokonaisuudessaan, ja, mikäli tuotto on 4 - 5,99 prosenttia, maksu on puolet täydestä määrästä. Tunnusluvun jäädessä alle 4 prosentin ei vakuutusliikkeen tuottoon perustuvaa osaa makseta lainkaan. Lisäksi palkkiossa huomioidaan riskisopeutetun pääoman tuotto. Mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto + 4 prosenttia, maksetaan tästä tunnusluvusta riippuva osuus kokonaisuudessaan. Mikäli tuotto on vähintään riskitön tuotto + 2 prosenttia mutta vähemmän kuin riskitön tuotto + 4 prosenttia, maksetaan puolet täydestä määrästä. Mikäli tuotto jää tämän alle, ei riskisopeutetun pääoman tuottoon perustuvaa osaa makseta lainkaan.

Kussakin ohjelmassa on kolme suorituskautta ja palkkiot maksetaan käteisenä kolmessa erässä. Kannustepalkkion saajan tulee valtuuttaa Sampo Oyj hankkimaan puolestaan Sammon A-osakkeita 60 prosentilla saamansa kannustepalkkion määrästä verojen ja vastaavien maksujen vähentämisen jälkeen. Osakkeet ovat luovutusrajoitusten alaisia kolme vuotta kannustepalkkion maksamisesta. Kannustepalkkiot saatetaan maksaa ennenaikaisesti liittyen mahdollisiin konsernirakenteen muutoksiin tai työsuhteen päättymiseen erikseen määritellyistä syistä. Ohjelmien käypä arvo arvioidaan käyttäen Black-Scholes -hinnoittelumallia.

		2011 I	2011 I/2	2014 I
Ehdot hyväksytty [*)]		14.09.11	14.09.11	17.09.14
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2010		4 359	-	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2011		4 199	130	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2012		4 134	100	-
Myönnetty (tuhatta kpl) 31.12.2013		2 855	100	4 434
Kausi päättyy I 30 %		Q2-2014	Q2-2015	Q2-2017
Kausi päättyy II 35 %		Q2-2015	Q2-2016	Q2-2018
Kausi päättyy III 35 %		Q2-2016	Q2-2017	Q2-2019
Maksuajankohta I 30 %		9-2014	9-2015	9-2017
Maksuajankohta II 35 %		9-2015	9-2016	9-2018
Maksuajankohta III 35 %		9-2016	9-2017	9-2019
Sampo A -kurssi ehtojen hyväksymispäivänä eur [*)]		18,10	18,10	37,22
Lähtökurssi eur [**)]		18,37	24,07	38,26
Lähtökurssi oikaistuna osingolla eur 31.12.2014		14,17	21,07	38,26
Sampo A -päätöskurssi 31.12.2014	38,82			
Perusarvo yhteensä (milj. euroa)		43	1	1

Velka yhteensä	45
Raportointikauden kulu yhteensä ml. sivukulut (milj. euroa)	34

**) Kannustimien myöntämispäivät vaihtelevat*
***) 10 päivän vaihdolla painotettu keskikurssi hyväksymispäivästä*

37 Tilintarkastajan palkkiot

Milj. e	2014	2013
Tilintarkastuspalkkiot	-2	-2
Muut palkkiot	-0	-0
Yhteensä	**-3**	**-3**

38 Oikeudenkäynnit

Konsernin yritykset ovat osapuolina oikeudenkäynneissä, joissa käsittely on kesken 31.12.2014. Oikeudenkäynnit koskevat tavanomaisia liiketoimia. Yhtiöiden arvioiden mukaan ei ole todennäköistä, että yrityksille olisi oikeudenkäyntien tuloksena tulossa merkittäviä menetyksiä.

39 Sijoitukset tytäryhtiöissä

Nimi	Konsernin omistus-osuus %	Kirjanpito-arvo
Vahinkovakuutustoiminta		
If Skadeförsäkring Holding AB	100	1 886
If Skadeförsäkring AB	100	1 286
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	100	472
If P&C Insurance AS	100	47
AS If Kinnisvarahaldus	100	0
CJSC If Insurance	100	10
If Livförsäkring AB	100	8
Henkivakuutustoiminta		
Henkivakuutusosakeyhtiö Mandatum	100	484
Innova Palvelut Oy	100	3
Mandatum Life Palvelut Oy	100	2
Mandatum Life Sijoituspalvelut Oy	100	1
Mandatum Life Fund Management S.A.	100	1
Mandatum Life Insurance Baltic SE	100	11
Muu toiminta		
If IT Services A/S	100	0
Sampo Capital Oy	100	1

Ei sisällä konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjä kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöitä.

40 Sijoitukset muissa kuin tytär- ja osakkuusyhtiöissä

Vahinkovakuutustoiminta

	Maa	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo / käypä arvo
Pörssiosakkeet			
A P Moller - Maersk	Tanska	0,03 %	9
ABB	Sveitsi	0,18 %	74
Atlas Copco A+B	Ruotsi	0,16 %	41
BB Tools	Ruotsi	0,64 %	3
Be Group	Ruotsi	6,34 %	3
Clas Ohlson	Ruotsi	4,75 %	45
CTT Systems	Ruotsi	4,08 %	2
Beijer Ab Gl	Norja	0,44 %	3
Gunnebo AB	Ruotsi	11,67 %	36
Hennes Mauritz B	Ruotsi	0,16 %	94
Husqvarna AB	Ruotsi	1,01 %	36
Husqvarna	Ruotsi	0,39 %	14
Investor	Ruotsi	0,13 %	29
Lindab Intl	Ruotsi	4,94 %	27
Nederman Holding AB	Ruotsi	9,90 %	21
Nobia AB	Ruotsi	12,02 %	156
Nolato AB	Ruotsi	0,92 %	5
Sandvik AB	Ruotsi	0,31 %	32
Sectra AB	Ruotsi	11,38 %	45
SSAB	Ruotsi	0,05 %	2
SSAB	Ruotsi	0,17 %	7
Svedbergs i Dalstrop	Ruotsi	11,45 %	8
Teliasonera AB	Ruotsi	0,34 %	79
VBG Group AB	Ruotsi	3,94 %	6
Veidekke ASA	Norja	9,06 %	99
Volvo AB	Ruotsi	0,06 %	12
Volvo AB	Ruotsi	0,36 %	66
Yara Intl ASA	Norja	0,21 %	22
Marine Harvest ASA	Norja	0,23 %	11
Pörssiyhtiöt yhteensä			**985**

Muut yhtiöt		168
Sijoitusrahastot		
Aberdeen AM	Luxemburg	29
Danske Invest	Suomi	71
Danske Invest	Suomi	51
DB Platinum Advisors	Luxemburg	56
PEQ Eqt III	Guernsey	1
PEQ Eqt IV	Guernsey	3
Investec Asset Mgmt	Iso-Britannia	49
Barclays Global Investment	Irlanti	24
Blackrock Inc	Yhdysvallat	61
Lyxor Int AM	Ranska	0
PEQ Mandatum I	Suomi	2
PEQ Mandatum II	Suomi	2
PEQ Mandatum II	Suomi	5
PEQ Private Egy mkt	Suomi	3
PEQ Eqt Mid Market	Suomi	5
Handelsbanken Fonder	Ruotsi	24
Hermes Investment	Irlanti	16
Sijoitusrahastot yhteensä		**400**
Vahinkovakuutustoiminnan osakkeet ja osuudet yhteensä		**1 553**

Henkivakuutustoiminta

	Maa	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo / käypä arvo
Pörssiosakkeet			
Amer Sports OYJ	Suomi	4,30 %	82
Comptel OYJ	Suomi	19,11 %	20
eQ OYJ	Suomi	5,59 %	8
F-Secure OYJ	Suomi	4,20 %	15
Kemira OYJ	Suomi	0,82 %	13
Lassila & Tikanoja OYJ	Suomi	5,62 %	33
Metso OYJ	Suomi	0,99 %	37
Nokia OYJ	Suomi	0,05 %	12
Nokian Renkaat OYJ	Suomi	0,96 %	26
Norvestia OYJ B	Suomi	12,41 %	13
Oriola-KD OYJ B	Suomi	2,88 %	10
Outotec OYJ	Suomi	0,81 %	7
Pöyry OYJ	Suomi	3,47 %	6
Suominen OYJ	Suomi	5,47 %	11
Teleste OYJ	Suomi	8,84 %	9
Tikkurila OYJ	Suomi	3,58 %	23
UPM-Kymmene OYJ	Suomi	1,79 %	130
Vaisala OYJ A	Suomi	4,24 %	14
Valmet Corp	Suomi	1,00 %	15
Wärtsila OYJ	Suomi	0,61 %	44
Yit OYJ	Suomi	3,37 %	18
Yhteensä			**546**
Muut pörssiosakkeet	Suomi		28
Pörssiyhtiöt yhteensä			**574**
Rahastot			
Danske Invest Emerging Asia Fund G	Suomi		25
Erikoissijoitusrahasto Taaleritehdas Parkki A	Suomi		6
EVLI EUROPE-B	Suomi		7
FIM EMERGING YIELD - ACC	Suomi		8
FONDITA NORDIC MICRO CAP-B	Suomi		6
FONDITA NORDIC SMALL CAP-B	Suomi		6
Fourton Odysseus	Suomi		43
FOURTON STAMINA NON-UCITS	Suomi		20
KJK Fund SICAV-SIF Baltic States B1 C	Suomi		12
OP-EMD Local CurrencyA Kasvu	Suomi		24
OP-Euro A	Suomi		14
OP-Eurooppa Pienyhtiöt A	Suomi		5
OP-KEHITTYVA AASIA	Suomi		5
OP-KORKOTUOTTO II A	Suomi		19

OP-OBLIGAATIO TUOTTO-A	Suomi		51
OP-Reaalikorko A Kasvu	Suomi		7
OP-Yrityslaina A	Suomi		11
TAALERITEHDAS ARVO MARK OS-A	Suomi		9
Yhteensä			**278**
Pääomarahastot			
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	Suomi		16
Amanda IV West L.P.	Suomi		24
CapMan Hotels RE Ky	Suomi		10
CapMan RE II Ky	Suomi		6
Capman Real Estate I Ky	Suomi		9
Capman Real Estate II Ky	Suomi		8
Mandatum Private Equity Fund I L.P.	Suomi		6
Sponsor Fund III Ky	Suomi		6
Yhteensä			**84**
Muut osakkeet ja osuudet			62
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä			**999**
Muut ulkomaiset yhtiöt			
BenCo Insurance Holding B.V.	Alankomaat	6,49 %	6
Cummins Inc	Yhdysvallat	0,02 %	5
El du Pont de Nemours & Co	Yhdysvallat	0,01 %	5
Gap Inc/The	Yhdysvallat	0,04 %	6
Pension Corporation Group Limited	Guernsey	1,39 %	9
Yhteensä			**31**
Ulkomaiset rahastot			
Prosperity Cub Fund	Guernsey		34
Comgest Growth Asia Ex Japan USD I Acc Class	Guernsey		52
DJ STOXX 600 OPT Healthcare	Irlanti		28
HERMES ASIA EX-JP E-F-A EURO	Irlanti		31
IRIDIAN-US EQUITY FUND-I	Irlanti		43
NOMURA FDS IR-JP STR V-I JPY	Irlanti		11
PIMCO GIS-Emerging Markets Bond Fund	Irlanti		21
PIMCO-Global Investment Grade Credit	Irlanti		23
Aberdeen Global Asia Pacific Equity Fund	Luxemburg		52
Allianz RCM Europe Equity Growth W	Luxemburg		63
Danske Invest Europe High Dividend I	Luxemburg		53
DB X-Trackers DAX UCITS ETF	Luxemburg		53
FIDELITY FDS-JPN AGGRE-IJPY	Luxemburg		6
FIDELITY-ASIAN HI YLD-A USD	Luxemburg		14
LUX Mandatum Life Nordic High Yield Total Return Fund SICAV-SIF G EUR Share Class	Luxemburg		14
MFS MER-EUROPE SM COS-I1EUR	Luxemburg		14
UBS LUX-CHINA OPPORTUNITY BA	Luxemburg		6
UNIDEUTSCHLAND XS	Saksa		21
ASHMORE-EMKT COR DB-I -ACC	Iso-Britannia		10
Investec Emerging Markets Currency I Acc USD	Iso-Britannia		10
INVESTEC GSF-ASIA PACIFIC-I	Iso-Britannia		67
ISHARES CORE S&P 500 INDEX FUND	Yhdysvallat		287
MFS European Value Fund Z	Luxemburg		47

Prosperity Russia Domestic Fund	Guernsey	14
The Forest Company Limited	Guernsey	10
SPDR S&P INSURANCE ETF	Yhdysvallat	16
Yhteensä		**1 001**

Ulkomaiset pääomarahastot		
Avenue Special Situations Fund VI (C-Feeder), L.P.	Caymansaaret	20
Financial Credit Investment I, L.P.	Caymansaaret	11
Fortress Credit Opportunities Fund II (C) L.P.	Caymansaaret	52
Fortress Credit Opportunities Fund III (C) L.P.	Caymansaaret	32
Fortress Life Settlement Fund (C) L.P.	Caymansaaret	6
Goldman Sachs Loan Partners I Offshore B, L.P.	Caymansaaret	9
Highbridge Liquid Loan Opportunities Fund, L.P	Caymansaaret	48
Highbridge Specialty Fund III	Caymansaaret	34
Lunar Capital Partners III L.P.	Caymansaaret	9
Mount Kellet Capital Partners (Cayman), L.P.	Caymansaaret	25
Mount Kellett Capital Partners (Cayman) II, L.P.	Caymansaaret	22
Petershill II Offshore LP	Caymansaaret	12
Petershill Offshore LP	Caymansaaret	22
Russia Partners II, L.P.	Caymansaaret	8
Victory Park Capital Fund II (Cayman), L.P.	Caymansaaret	19
Capman Buyout IX Fund A L.P.	Guernsey	8
EQT Credit (No.1) L.P.	Guernsey	17
EQT Credit (No.2) L.P.	Guernsey	20
EQT IV ISS Co-investment L.P.	Guernsey	10
EQT V (No.1) L.P.	Guernsey	7
EQT VI (No.1) L.P.	Guernsey	23
Gilde Buy-Out Fund III	Guernsey	6
Permira IV L.P. 2	Guernsey	6
M&G Debt Opportunities Fund II	Irlanti	13
Activa Capital Fund II FCPR	Ranska	8
Verdane Capital VII K/S	Tanska	14
Broad Street Loan Partners 2013 Europe L.P.	Iso-Britannia	15
M&G Debt Opportunities Fund	Iso-Britannia	22
HRJ Global Buy-out III (Asia) L.P.	Yhdysvallat	6
Yhteensä		**506**

Muut osakkeet ja osuudet	155
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet yhteensä	**1 694**
Henkivakuutustoiminnan osakkeet ja osuudet yhteensä	**2 693**

Omistusyhteisö

	Maa	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo / käypä arvo
Pörssiosakkeet			
Aktia OYJ	Suomi	5,73 %	37
Muut	Suomi		3
Kotimaiset muut kuin pörssiyhtiöt			
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	Suomi	80,28 %	14
Muut	Suomi		28
Kotimaiset osakkeet ja osuudet yhteensä			**82**
Ulkomaiset pääomarahastot			3
Omistusyhteisön osakkeet ja osuudet yhteensä			**85**

Taulukko sisältää yli 5 milj. euron omistukset (käypä arvo) ja pörssiyhtiöistä lisäksi yli 5 prosenttia ylittävät omistukset.

Taulukko ei sisällä sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevia omistuksia.

41 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Hallitus päätti 11. helmikuuta 2015 pidetyssä kokouksessa ehdottaa 16. huhtikuuta 2015 pidettävälle yhtiökokoukselle vuodelta 2014 jaettavan osingon määräksi 1,95 euroa osakkeelta (yht. 1 092 000 000 euroa). Maksettavat osingot kirjataan vuoden 2015 tilinpäätöksen omaan pääomaan kertyneiden voittovarojen vähennykseksi.

Sampo Oyj:n tilinpäätös

Sampo Oyj:n tuloslaskelma

Milj. e	Liite	2014	2013
Liiketoiminnan muut tuotot	1	15	15
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-17	-20
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-2	-3
Muut henkilösivukulut		-0	-1
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-0	-0
Liiketoiminnan muut kulut	2	-13	-12
Liikevoitto		**-18**	**-20**
Rahoitustuotot ja -kulut	4		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		697	585
Tuotot muista osuuksista		372	294
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä		17	15
Muilta		5	1
Muut tuotot ja kulut sijoituksista		1	-10
Muut korkotuotot		41	45
Korkokulut ja muut rahoituskulut			
Saman konsernin yrityksille		0	0
Muille kuin saman konsernin yrityksille		-87	-97
Valuuttatulos		22	20
Voitto ennen veroja		**1 050**	**832**
Tuloverot			
Aikaisempien tilikausien verot		-0	-0
Laskennalliset verot		0	-3
Tilikauden voitto		**1 050**	**829**

Sampo Oyj:n tase

Milj. e	Liite	2014	2013
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet		0	0
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat		1	1
Koneet ja kalusto		0	0
Muut aineelliset hyödykkeet		2	2
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		2 370	2 370
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	5	325	321
Osuudet omistusyhteysyrityksissä		5 557	5 557
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä		110	-
Muut osakkeet ja osuudet	6	85	28
Muut saamiset	7	35	388
Lyhytaikaiset saamiset			
Laskennalliset verosaamiset	14	13	14
Muut saamiset	8	19	17
Siirtosaamiset	9	65	71
Rahat ja pankkisaamiset		768	280
VASTAAVAA YHTEENSÄ		**9 351**	**9 051**
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	10		
Osakepääoma		98	98
Käyvän arvon rahasto		7	4
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		1 527	1 527
Muut rahastot		273	273
Edellisten tilikausien voitto / tappio		4 060	4 146
Tilikauden voitto		1 050	829
		7 014	**6 877**
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat		1 888	1 720
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Yritystodistukset		305	308
Muut velat	12	84	81
Siirtovelat	13	61	66
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		**9 351**	**9 051**

Sampo Oyj:n rahavirtalaskelma

Milj. e	2014	2013
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto ennen veroja	1 050	832
Oikaisut:		
Poistot	0	0
Realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot	1	0
Sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot	-3	-6
Muut oikaisut	-394	-285
Oikaisut yhteensä	**-396**	**-290**
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Sijoitukset *)	193	-113
Muut varat	-1	1
Yhteensä	**192**	**-113**
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		
Rahoitusvelat	-7	-1
Muut velat	6	-23
Maksetut korot	-23	-52
Maksetut tuloverot	-1	-0
Yhteensä	**-25**	**-76**
Liiketoiminnasta kertyneet nettorahavarat	**821**	**354**
Investointien rahavirta		
Investoinnit tytär- ja osakkuusyhtiöosakkeisiin	391	293
Nettoinvestoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0	-0
Investoinneista kertyneet nettorahavarat	**391**	**293**
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Maksetut osingot	-913	-747
Liikkeeseen lasketut velkakirjat, liikkeeseen laskut	1 199	1 214
Liikkeeseen lasketut velkakirjat, lyhennykset	-1 012	-1 307
Rahoitukseen käytetyt nettorahavarat	**-725**	**-839**
Rahavirrat yhteensä	**487**	**-193**
Rahavarat tilikauden alussa	280	473
Rahavarat tilikauden lopussa	768	280
Rahavarojen nettomuutos	**487**	**-193**

**) Sijoitukset sisältävät sekä sijoituskiinteistöt että rahoitusvarat.*

Lisätietoa rahavirtalaskelmaan:

Milj. e	2014	2013
Saadut korot	61	61
Maksetut korot	-87	-95
Saadut osingot	1 068	878

Yhteenveto Sampo Oyj:n merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Sampo Oyj:n tilinpäätös liitetietoineen on laadittu suomalaisen kirjanpitolain ja -asetuksen mukaisesti. Sampo Oyj:n erillistilinpäätöksen laatimisperiaatteet eivät kuitenkaan olennaisesti poikkea konsernin IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatimisperiaatteista. Rahoitusvälineet on arvostettu markkinoilta saatuun käypään arvoon.

Sampo Oyj:n liitetiedot

256 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot 1–4

257 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 5–9

259 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 10–13

260 Tuloveroja koskevat liitetiedot 14

261 Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot 15–17

261 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot 18–20

263 Osakeomistuksia koskevat liitetiedot 21

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

1 Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	2014	2013
Tuotot kiinteistöomaisuudesta	0	0
Muut tuotot	15	15
Yhteensä	**15**	**15**

2 Liiketoiminnan muut kulut

Milj. e	2014	2013
Vuokrakulut	-1	-1
Kulut kiinteistöomaisuudesta	-0	-0
Muut kulut	-11	-10
Yhteensä	**-13**	**-12**

Erä Muut kulut sisältää mm. hallinto- ja IT-kulut sekä palkkiot ulkopuolisista palveluista.

3 Tilintarkastajan palkkiot

Milj. e	2014	2013
KHT-yhteisö Ernst & Young Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	-0,2	-0,2
Muut palkkiot	-0,0	-0,0
Yhteensä	**-0,2**	**-0,2**

4 Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. e	2014	2013
Saadut osingot yhteensä	1 068	878
Korkotuotot yhteensä	63	61
Korkokulut yhteensä	-87	-97
Myyntivoitot yhteensä	4	6
Myyntitappiot yhteensä	-1	-0
Valuuttatulos	22	20
Muut	-2	-16
Yhteensä	**1 067**	**852**

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5 Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Milj. e	2014	2013
Hankintameno tilikauden alussa	321	225
Lisäykset	34	101
Vähennykset	-30	-5
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	**325**	**321**

Saamiset ovat tytäryhtiöiden liikkeeseenlaskemia pääomalainoja. Lisätietoja konsernin liitetiedossa nro 29 Rahoitusvelat.

6 Muut osakkeet ja osuudet

	2014	Arvonmuutokset		2013	Arvonmuutokset	
Milj. e	Käypä arvo	Tulokseen kirjatut	Käyvän arvon rahastoon kirjatut	Käypä arvo	Tulokseen kirjatut	Käyvän arvon rahastoon kirjatut
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet	85	1	4	28	4	-4

Kiinteistöosakkeiden muutoslaskelma

Milj. e	2014	2013
Hankintameno tilikauden alussa	0	4
Vähennykset	0	-4
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	**0**	**0**
Jälleenhankintahinnan ja kirjanpitoarvon erotus	0	0

7 Sijoitusten muut saamiset

	2014	Arvonmuutokset		2013	Arvonmuutokset	
Milj. e	Käypä arvo	Tulokseen kirjatut	Käyvän arvon rahastoon kirjatut	Käypä arvo	Tulokseen kirjatut	Käyvän arvon rahastoon kirjatut
Markkinaraha	0	0	0	350	0	-0
Joukkovelkakirjalainat	35	1	-3	39	0	4
Yhteensä	**35**	**1**	**-2**	**388**	**0**	**4**

8 Muut saamiset

Milj. e	2014	2013
Kauppahintasaamiset	9	7
Johdannaiset	6	6
Muut	4	4
Yhteensä	**19**	**17**

9 Siirtosaamiset

Milj. e	2014	2013
Siirtyvät korot	37	36
Johdannaiset	28	35
Yhteensä	**65**	**71**

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

10 Emoyhtiön oman pääoman muutoslaskelma

	Sidottu pääoma			Vapaa pääoma		
Milj. e	**Osake-pääoma**	**Käyvän arvon rahasto**	**Sijoitetun vapaan pääoman rahasto**	**Muut rahastot**	**Kertyneet voittovarat**	**Yhteensä**
Kirjanpitoarvo 1.1.2013	**98**	**0**	**1 527**	**273**	**4 895**	**6 793**
Osingonjako					-756	-756
Osinkojen palautus					7	7
Myytävissä olevat rahoitusvarat						
- omaan pääomaan kirjattu määrä		-0				-0
- tuloslaskelmaan siirretty määrä		3				3
Tilikauden voitto					829	829
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	**98**	**4**	**1 527**	**273**	**4 976**	**6 877**

	Sidottu pääoma			Vapaa pääoma		
Milj. e	**Osake-pääoma**	**Käyvän arvon rahasto**	**Sijoitetun vapaan pääoman rahasto**	**Muut rahastot**	**Kertyneet voittovarat**	**Yhteensä**
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	98	4	1 527	273	4 976	6 877
Osingonjako					-924	-924
Osinkojen palautus					8	8
Myytävissä olevat rahoitusvarat						
- omaan pääomaan kirjattu määrä		2				2
- tuloslaskelmaan siirretty määrä		2				2
Tilikauden voitto					1 050	1 050
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	**98**	**7**	**1 527**	**273**	**5 110**	**7 014**

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Milj. e	**2014**	**2013**
Emoyhtiö		
Tilikauden voitto	1 050	829
Kertyneet voittovarat	4 060	4 146
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	1 527	1 527
Muut rahastot	273	273
Yhteensä	**6 909**	**6 775**

11 Osakepääoma

Tiedot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitteessä 34 Oma pääoma.

12 Muut velat

Milj. e	2014	2013
Lunastamattomat osingot	30	26
Johdannaiset	5	7
Johdannaisten vakuudet	47	47
Muut	2	0
Yhteensä	**84**	**81**

13 Siirtovelat

Milj. e	2014	2013
Siirtyvät korot	34	34
Johdannaiset	6	10
Muut	22	21
Yhteensä	**61**	**66**

Tuloveroja koskevat liitetiedot

14 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Milj. e	2014	2013
Laskennalliset verosaamiset		
Tappiot	15	15
Laskennalliset verovelat		
Käyvän arvon rahasto	-2	-1
Yhteensä netto	**13**	**14**

Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

15 Eläkevastuut

Sampo Oyj:n henkilöstön perus- ja lisäeläketurva on hoidettu vakuutuksilla Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varmassa ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiössä.

16 Vuokravastuut

Milj. e	2014	2013
Yhden vuoden kuluessa	1	1
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	1	2
Yhteensä	**2**	**3**

17 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	2014	2013
Merkintäsitoumukset	**1**	**1**
Annetut sitoumukset yhteensä	**1**	**1**
konserniyhtiöille tai niiden puolesta	-	-
osakkuusyhtiöille tai niiden puolesta	-	-

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

18 Henkilöstön lukumäärä

Milj. e	2014 Tilikautena keskimäärin	2013 Tilikautena keskimäärin
Kokoaikainen henkilöstö	52	51
Osa-aikainen henkilöstö	5	2
Määräaikainen henkilöstö	2	3
Yhteensä	**59**	**56**

19 Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot

Tuhatta euroa		2014	2013
Konsernijohtaja	Kari Stadigh	3 653	3 530
Hallituksen jäsenet			
Björn Wahlroos		160	160
Anne Brunila		80	80
Jannica Fagerholm		80	80
Adine Grate Axén		80	80
Veli-Matti Mattila		80	80
Eira Palin-Lehtonen		80	80
Per Arthur Sørlie		80	80
Matti Vuoria		100	100

Edellä mainitun lisäksi yhtiö on vuoden 2014 varsinaisen yhtiökokouksen tekemän päätöksen mukaisesti maksanut yhteensä 4 628,24 euron suuruisen yhtiön osakkeiden ostoon liittyneen varainsiirtoveron (1 277,27 euroa puheenjohtajan, 797,86 euroa varapuheenjohtajan ja 2 553,11 euroa muiden hallituksen suomalaisjäsenten osalta).

Eläkesitoumukset

Konsernijohtajan eläkeikä on 60 vuotta, jolloin eläke-etuus on 60 % eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta.

20 Toimitusjohtajaan, tämän sijaiseen sekä hallituksen jäseniin liittyvät eläkekulut

Tuhatta euroa	Lisäeläke-turva	Lakisääteinen eläke	Yhteensä
Tilikauden aikana aiheutuneet eläkekulut			
Hallituksen puheenjohtaja	-	-	-
Muut hallituksen jäsenet	-	-	-
Konsernijohtaja[1)]	1 001	139	1 139
Konsernijohtajan sijainen	-	-	-
Entiset hallituksen puheenjohtajat			
Kalevi Keinänen[2)]	18	-	18
Entiset konsernijohtajat			
Harri Hollmen[3)]	38	-	38
	1 057	**139**	**1 196**

1) Konsernijohtajalla on voimassa olevan toimitusjohtajasopimuksen mukaisesti mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60 vuotta täytettyään, jolloin eläke-etuus on 60 prosenttia eläkkeeseen oikeuttavasta palkasta. Eläkkeeseen oikeuttavaan palkkaan sisältyvät kiinteä palkka, luontoisetuudet, loma-ajan palkka sekä lyhytaikaiset kannustinpalkkiot, ja se määritellään siten, että neljästä viimeisestä täydestä työvuodesta jätetään paras ja huonoin vuosi pois ja lasketaan jäljelle jääneiden kahden työvuoden keskimääräinen palkka. Nykyisin voimassa olevan toimitusjohtajasopimuksen mukaisen etuusperusteisen lisäeläkesopimuksen tilalle solmitaan 1.1.2016 alkaen maksuperusteinen lisäeläkesopimus, jonka vuosikustannukset Sammolle ovat 400 000 euroa.

2) Ryhmäeläkevakuutus, jossa eläkeikä on 60 vuotta ja eläke-etuus 66 prosenttia TyEL:in mukaisesta palkasta. Tilikauden kulu liittyy vuosittaiseen TyEL indeksitarkistukseen.

3) Ryhmäeläkevakuutus, jossa eläkeikä on 60 vuotta ja eläke-etuus 60 prosenttia TyEL:in mukaisesta palkasta. Tilikauden kulu liittyy vuosittaiseen TyEL indeksitarkistukseen.

Osakeomistuksia koskevat liitetiedot

21 Osakeomistukset 31.12.2014

Yhtiön nimi	Omistus-osuus-% *)	Osakkeiden kirjanpito-arvo milj. e
Saman konsernin yritykset		
Vahinkovakuutustoiminta		
If Skadeförsäkring Holding AB, Tukholma Ruotsi	100,00	1 886
Henkivakuutustoiminta		
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö, Helsinki Suomi	100,00	484
Muu toiminta		
Sampo Capital Oy, Helsinki Suomi	100,00	1

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Sampo Oyj

Hallitus

Anne Brunila

Adine Grate Axén

Jannica Fagerholm

Eira Palin-Lehtinen

Per Arthur Sørlie

Veli-Matti Mattila

Matti Vuoria

Björn Wahlroos

Hallituksen puheenjohtaja

Kari Stadigh

Konsernijohtaja

Tilintarkastuskertomus

Sampo Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Sampo Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2014. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Tarkastusvaliokunnan toimeksiannon perusteella annettavat lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 25. helmikuuta 2015

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Heikki Ilkka
KHT

Kalenteri ja yhteystiedot

268 Tulostiedottaminen ja yhtiökokous 2015

269 Yhteystiedot

Tulostiedottaminen ja yhtiökokous 2015

Sampo julkaisee vuonna 2015 kolme osavuosikatsausta. Osavuosikatsaukset sekä katsauksia täydentävät esitysaineistot ovat luettavissa Sammon verkkosivustolla osoitteessa www.sampo.com/tulos. Sivustolla on myös Sammon julkaisemat pörssi- ja lehdistötiedotteet, kuukausittain päivitettävä omistajaluettelo sekä muuta sijoittajainformaatiota.

Sampo Oyj:n varsinainen yhtiökokous järjestetään huhtikuussa.

Yhtiökokous

Yhtiökokouksen täsmäytyspäivä

2.4.2015

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvo-osuustililleen, on rekisteröity yhtiön osakasluetteloon.

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen päättyy klo 16

9.4.2015

Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- www.sampo.com/yhtiokokous
- puhelimitse numeroon 010 516 0028 arkisin klo 9.00–16.00
- faksilla numeroon 010 516 0719 tai
- kirjeitse osoitteeseen Sampo Oyj, Osakaspalvelut, Fabianinkatu 27, 00100 Helsinki.

Yhtiökokous

16.4.2015

Sammon varsinainen yhtiökokous järjestetään 16.4.2015 klo 14 Helsingin Messukeskuksessa, Messuaukio 1, Helsinki. Kokoukseen ilmoittautuneiden luettelointi aloitetaan klo 12.30.

Lue lisää yhtiökokouksesta osoitteessa www.sampo.com/yhtiokokous.

Osinko

Osingon irtoamispäivä

17.4.2015

Osingon irtoamisen jälkeen tehdyssä osakekaupassa osinko jää myyjälle.

Osingonmaksun täsmäytyspäivä

20.4.2015

Oikeus osinkoon on osakkeenomistajalla, joka osingon täsmäytyspäivänä on merkitty osakkeenomistajaksi yhtiön osakasluetteloon.

Osingon-maksupäivä

28.4.2015

Osavuosikatsaus

Osavuosikatsaus 1.1.–31.3.2015

7.5.2015

Osavuosikatsaus 1.1.–30.6.2015

12.8.2015

Osavuosikatsaus 1.1.–30.9.2015

5.11.2015

Osavuosikatsaukset ovat luettavissa Sammon verkkosivustolla osoitteessa www.sampo.com/tulos. Sammon pörssi- ja lehdistötiedotteet voit tilata sähköpostiisi osoitteessa www.sampo.com/tiedotetilaus.

Huomioithan, että viimeisimmän tiedon tapahtumien ajankohdista saat osoitteesta www.sampo.com/kalenteri.

Yhteystiedot

Sampo Oyj

Osoite
Sampo Oyj
Fabianinkatu 27
00100 Helsinki

Y-tunnus
0142213-3

Puhelin
010 516 0100

Rekisteröity kotipaikka
Helsinki

Sähköposti
etunimi.sukunimi@sampo.fi

Internet
www.sampo.com

Twitter
@Sampo_plc

Konserniin kuuluvien yhtiöiden yhteystiedot
www.if.fi ja www.mandatumlife.fi

Sijoittajasuhteet

Jarmo Salonen
Johtaja, sijoittajasuhteet ja konserniviestintä

Puhelin 010 516 0030
jarmo.salonen@sampo.fi

Peter Johansson
Talousjohtaja

Puhelin 010 516 0010
peter.johansson@sampo.fi

Essi Nikitin
IR-päällikkö

Puhelin 010 516 0066
essi.nikitin@sampo.fi

Osakasneuvonta

Pirkko Rantanen
Palvelupäällikkö, osakasneuvonta

Puhelin 010 516 0068
pirkko.rantanen@sampo.fi

Konserniviestintä

Jarmo Salonen
Johtaja, sijoittajasuhteet ja konserniviestintä

Puhelin 010 516 0030
jarmo.salonen@sampo.fi

Maria Silander
Viestintäpäällikkö, mediasuhteet

Puhelin 010 516 0031
maria.silander@sampo.fi

Päivi Walldén
Viestintäpäällikkö, julkaisut ja verkkoviestintä

Puhelin 010 516 0049
paivi.wallden@sampo.fi

Carolina Orädd
Verkkoviestintäpäällikkö

Puhelin 010 516 0065
carolina.oradd@sampo.fi

Johanna Tynkkynen
Viestintäpäällikkö

Puhelin 010 516 0067
johanna.tynkkynen@sampo.fi